ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

[illegible] τοῦ Αλη[illegible]
[illegible]

ΕΤΟΣ Δ΄
ΑΡΙΘ. 35 (207)

1930

Διὰ τὴν δροσερότητα καὶ τὴν λεπτότητα τοῦ δέρματος συνιστῶμεν εἰς τὰς Κυρίας τὴν φημισμένην **CREME ALICE**.

Χονδρικὴ καὶ λιανικὴ πώλησις.

ΣΤΥΛ. ΜΠΑΧΑΡΙΑ
Ἀθῆναι
Σταδίου 23

ΚΟΡΣΕΔΕΣ
ΖΩΝΑΙ ΕΛΑΣΤΙΚΑΙ
MAILLOTS
ΚΑΛΤΣΑΙ ΕΛΑΣΤΙΚΑΙ
ΖΩΝΑΙ ΙΑΤΡΙΚΑΙ
ΤΩΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ
CLAVERIE-PARIS
ΚΗΛΕΠΙΔΕΣΜΟΙ
15 ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ 15
ΠΛΗΣΙΟΝ ΣΤΑΘΜΟΥ ΟΜΟΝΟΙΑΣ
Α. Δ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΙΔΙΚΟΝ
"IDEAL"

ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΑΤΕ ΤΑ ΓΗΡΑΤΕΙΑ ΣΑΣ,
ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΑΣ,
ΤΗΝ ΠΡΟΙΚΑ ΤΩΝ ΚΟΡΙΤΣΙΩΝ ΣΑΣ

ΤΟ ISTITUTO NAZIONALE DELLE ASSICURAZIONI
(ΕΘΝΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ ΡΩΜΗΣ)

Σᾶς προσφέρει κάθε εὐκολίαν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἀνωτέρου σκοποῦ.
Κεφάλαια ἠσφαλισμένα μέχρι σήμερον. Τεσσαράκοντα δισεκατομμύρια δραχμαί.
Ἀσφαλιστήρια ἠγγυημένα παρὰ τοῦ Θησαυροφυλακείου τοῦ Ἰταλικοῦ Κράτους.
ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ :
Γωνία Σταδίου 47 - Γ. Σταύρου 2, (2ος δροφος).

ΤΑ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΑ ΩΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ
Κ. ΒΛΑΣΙΑΔΗΣ — Πεσματζόγλου 9.

Γιὰ ὅλα τὰ χέρια ὑπάρχει μιὰ καλλίγραφη πέννα
GEO.W.HUGHES
ADJUSTO
No 1037

Γεω. Β. Χιοῦς

Καὶ κάθε χέρι γράφει μιαν καλλιγραφίαν πειὸ ὤμορφην, πειὸ καλλιτεχνικήν, πειὸ ἐντυπωσιακὴν μὲ τέτοιες πέννες.

Πρόσεξε ὅτι ἐπάνω σὲ κάθε πέννα εἶναι γραμμένο τὸ ὄνομα: GEO.W.HUGHES

Κ.Κ. ΚΥΝΗΓΟΙ

Τὸ ὁπλοπωλεῖον **ΒΕΛΓΙΚΗ ΑΓΟΡΑ**, Βύσσης 25, ἱδρῦσαν συνεργεῖον ἐπισκευῶν ὅπλων καὶ περιστρόφων, μὴ φεισθὲν ἐξόδων διὰ τὴν προμήθειαν τῶν τελειοτέρων **ΒΕΛΓΙΚΩΝ** ὁπλουργικῶν ἐργαλείων, πλουτίζει τοῦτο :

1) Μὲ κοντάκιον μετακινούμενον κατὰ βούλησιν ARTICULEE.

2) Μὲ μηχάνημα διὰ νὰ μετατρέπη τὰς κλίσεις τοῦ κοντακίου εἰς οἱανδήποτε θέσιν ἁρμόζουσαν εἰς τὴν σωματικὴν διασκευήν.

3) Ζυγιστῆρα διὰ νὰ ἀντιλαμβάνεσθε τὴν ἀντίστασιν τῆς σκανδάλης τοῦ ὅπλου.

Ταῦτα ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Ν. Νικολαΐδου, διπλωματούχου ὁπλουργοῦ, ἐκπαιδευθέντος ἐν Ἀγγλίᾳ.

Δεχόμεθα ἐπισκευὰς ταχυδρομικῶς καὶ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν.

ΘΕΛΕΤΕ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΝ
Νὰ βάψετε μόνη Σας τὰ περσινά Σας φορέματα μὲ Γερμανικὰς βαφὰς μάρκας Ο
ARTI
καὶ θὰ γίνουν ἐντελῶς καινούργια.
Αἱ βαφαὶ ARTI πωλοῦνται εἰς τὰ Φαρμακεῖα καὶ τὰ Ἐμπορικὰ τῆς συνοικίας σας εἰς 50 μοδέρνους χρωματισμούς
Γεν. Ἀντιπρόσωπος :
Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ, Ἀθῆναι, Λέκα 21α.

ΕΤΟΣ Δ'. ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'. —ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 35 (207) *ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧ. 3.00*

Οἰκογένεια

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΔΡΑΧ	150
» ΕΞΑΜΗΝΟΣ »	80
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΛΙΡΑΙ ΑΓΓΛΙΑΣ	1
ΑΜΕΡΙΚΗΣ.........ΔΟΛΛΑΡΙΑ	6
ΑΦΡΙΚΗΣ..........ΣΕΛΙΝΙΑ	30
ΒΕΛΓΙΚΟΥ ΚΟΓΚΟ.......»	30

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΚΩΝΣΤ. Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ, 31 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1930.

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ ΑΡΙΘ. 7
ΤΥΠΟΓΡ. : ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΠΑΛ. ΠΑΤΡΩΝ 5
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ 52—03

ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΗΣ «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ» :
Ἐν Ἀμερικῇ Mr **D. Stroumbos** 261 w. 85th Str New-York U. S. A.
Ἐν Αἰγύπτῳ ὁ κ. ***Χρ. Σαράφης*** 12 Cheikh Soliman Pacha, Alexandrie.
Ἐν Βελγικῷ Κογκὸ ὁ κ. ***Γ. Ἀντωνιάδης*** B. P. 445 Elisabethville Congo-Belge

ΓΕΝΙΚΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ
Ἐν Ἀμερικῇ διὰ τὴν κατὰ φύλλον πώλησιν τῆς «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ»
NEW YORK NEWS AGENCY
General P. O. Box 497 NEW YORK, CITY
Ὅπου δέον ν' ἀπευθύνωνται οἱ ἐνδιαφερόμενοι

ΑΠΟ ΟΤΙ ΒΛΕΠΩ ΚΑΙ ΑΚΟΥΩ

ΟΙ ΒΑΣΙΒΟΥΖΟΥΚΙΣΜΟΙ

Εἶνε πολὺ δικαία ἡ κατακραυγὴ τῶν ἐφημερίδων ἐναντίον μερικῶν ἀστυφυλάκων, οἱ ὁποῖοι ἐκακοποίησαν «κτηνωδῶς» τὸν ἄτυχη ποιητὴν Ἀνθίαν. Τέτοιου εἴδους βασιβουζουκισμοὶ ἐναντίον παντὸς ἀνθρώπου καὶ μάλιστα ἐναντίον ἑνὸς ποιητοῦ, ἑνὸς ἀτυχοῦς ποιητοῦ, δὲν συνιστοῦν τὴν Ἀστυνομίαν Πόλεων. Ἂν ὁ Ἀνθίας εἶνε ψυχοπαθὴς —ἕνας λόγος παραπάνω μάλιστα— ἂς μεριμνήσῃ ἡ Ἀστυνομία νὰ τὸν εἰσαγάγῃ, γιὰ κάμποσο καιρό, εἰς εἰδικὸν θεραπευτήριον. Μὲ τοὺς κλώτσους καὶ τοὺς μπάτσους, οὔτε οἱ ψυχοπαθεῖς θεραπεύονται, οὔτε καὶ ἡ Ἀστυνομία τιμᾷ ἑαυτήν.

ΝΕΡΟ! ΝΕΡΟ!

Παιδικοὶ κῆποι... Παιδικὲς δεξαμενές... Νὰ τὸ πλέον θεάρεστο ἔργο τῆς Δημοτικῆς Ἀρχῆς. Ἂς γεμίσῃ τὴν Ἀθήνα ἀπὸ αὐτές. Ὁ δήμαρχος Πειραιῶς ἂς μιμηθῇ τὸν δήμαρχο Ἀθηνῶν. Κι' ἂς ἀρχίσῃ παρόμοια ἔργα στὸν Πειραιᾶ. Νερό, λουτρά, καθαριότης, χαρὰ Θεοῦ!... Ἔτσι θὰ συνηθίσῃ ὁ κοσμάκης νὰ εἶνε καθαρός. Θὰ πάψῃ νὰ φοβᾶται τὸ... νερό. Θὰ γίνουμε καθαροί. Πολιτισμένοι δηλαδή. Μὲ πολιτισμένη ψυχὴ μέσα στὸ καθαρὸ σῶμα μας. Τὸ Κράτος πρέπει νὰ ἐνισχύσῃ τὸν Δῆμον στὴν προσπάθειά του αὐτή. Κατὰ μέρος πλέον ἡ πολιτικὲς φαγοῦρες. Χάριν τῆς ὑγείας, χάριν τῆς προόδου, χάριν τῶν παιδιῶν, γιὰ τὰ ὁποῖα γίνουνται οἱ κῆποι. Χάριν τῶν πολιτῶν τῆς αὔριον, ποὺ θὰ διαφέρουν ἀπὸ τοὺς σημερινοὺς στὸ ζήτημα τῆς καθαριότητος τεραστίως.

......

Η ΣΤΑΦΙΔΑ

Δροσερή, γλυκυτάτη, τερψιλαρύγγιος, κεχριμπαρένια, χρυσίζουσα, πρὸ πάντων δὲ πάμφθηνη, γέμισε τὴν Ἀθήνα ἡ σταφίδα. Μὲ ἓξ δραχμὲς τὴν ὀκᾶ ποὺ πωλεῖται πλέον, τὴν ἀπολαμβάνουν καὶ οἱ φτωχότεροι Ἀθηναῖοι. Κι' ὄχι πειὰ κακομοίρικα, ρωμαίικα, μίζερα, βρώμικα παρασκευασμένη. Ἐφρόντισαν καὶ γι' αὐτὸ οἱ πωληταί της. Καὶ τὴν πωλοῦν μέσα σὲ κανιστροειδῆ κομψότατα κιβώτια, πάλλευκα, ἐπιστρωμένα μὲ λεπτό, καθαρὸ σιγαρόχαρτο. Δόξα σοι ὁ Θεὸς λοιπόν! Καὶ εἰς ἀνώτερα!...

ΜΙΚΡΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Ὁ Βάκων, ὁ Μίλτων, ὁ Ἀλφιέρι, πρὶν ἀρχίσουν τὴν ἐργασία τους ἔπρεπε ν' ἀκούσουν ἕνα μουσικὸ κομμάτι.

—Ὁ περίφημος ἱεροκῆρυξ Μπουρνταλοῦ συνήθιζε νὰ παίζῃ βιολί, πρὶν ἀρχίσει νὰ συνθέτῃ τοὺς λόγους του.

—Ὁ Κορνήλιος, ὁ Μαλεμπρὰνς καὶ ὁ Ὄσσεν ἐμπνεόντουσαν συνήθως στὸ σκοτάδι τὰ ἔργα τους.

Ὁ Καρτέσιος καὶ ὁ Λειβνίτιος μελετοῦσαν πάντοτε ξαπλωμένοι, ἐνῶ ὁ βιβλιογράφος Ραϊμμὰν πέρασε τὸν περισσότερο καιρὸ τῆς ζωῆς του ὄρθιος.

—Ὁ Μπετόβεν τέλος εἶχε τὴ μανία νὰ ἀλλάζῃ διαρκῶς κατοικίες καὶ ἀπὸ καμμιὰ δὲν ἔμενε εὐχαριστημένος.

ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

Ὁ κ. Παρασκευᾶς Χουρμούζης, ἐκτελωνιστής, καὶ ἡ δὶς Κατίνα Πρωτοψάλτη ἔδωσαν ἐν Πειραιεῖ ἀμοιβαίαν ὑπόσχεσιν γάμου.

ΠΡΟΣΕΧΩΣ ΣΤΟ «ΜΠΟΥΚΕΤΟ»

ΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΜΙΣ ΕΥΡΩΠΗΝ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΤΩΝ ΘΑΥΜΑΣΤΩΝ ΤΗΣ

Ἐπιστολὲς ποιητικές, ἐπιστολὲς ἐξυμνητικές, ἐπιστολές..... φλογερές, ἐπιστολὲς ἐρωτικές.... ἐπιστολὲς πεζὲς καὶ ἔμμετρες, προτάσεις γάμου, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΠΕΝΝΙΕΣ

Κοσμοχαλασιὰ κάθε βράδυ στὴν περίφημη «Μάντρα» τοῦ Ἀττίκ.

—Ἀσφαλῶς δὲ ὁ συμπαθὴς καλλιτέχνης θὰ κάνῃ πολὺ γρήγορα τὴν τύχη του.

—Ὅπως ξέρετε δὲ ἐκεῖ γίνονται ὅλα σὰν φασὸν καὶ τοὺς περισσοτέρους ρόλους τοὺς παίζουν οἱ θεαταί.

—Τὶς τελευταῖες ἡμέρες βρέθηκαν στὸ «Κουτὶ τῶν Παραπόνων» καὶ οἱ ἀκόλουθοι στίχοι :

Μιὰ ματιὰ ρίχνοντας γύρα,
βλέπουμ' ἕνα γκροὺπ σπου-
(δαῖο :
Λάσκαρη, Χάγερ, Βελμύρα
μ' ἕναν ἄλλο κομψὸ νέο.
Καὶ κάποιος κακεντρεχὴς
ποὺ τοὺς βλέπει ἐμπρὸς-ἐμ-
(πρὸς
Ψιθυρίζει σιγά : «Τρεῖς
καὶ τοῦ Κούκ(ου) ὁ
(γαμπρός!...

* * *

Νὰ καὶ ὁ Μεσολογγίτης
ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν πάντων,
ποιητὴς ἄνευ ταλάντου
μὰ μετὰ πολλῶν... ταλάντων!...

* * *

Κι' ἔτσι πλέον ὁ Ἀττὶκ
στῶν ἐχθρῶν του τὸ γινάτι
δὲν προφταίνει νὰ εἰσπράττῃ
κι' ἐπιπλέον τώρα-τώρα
Δίνει καὶ σπουδαῖα δῶρα.
Μόνον ποὺ ἡ κακὲς γλῶσσες
—κι' εἶνε, ἄχ, Θεέ μου τόσες—
λένε τάχα πῶς προχτὲς
Μέσ' στὰ τόσα ἀστεῖα του
βράβευσε μιὰ θεία του!
Κι' ὁ Θεὸς π' ὅλα τὰ βλέπει
εἶδε τὰ λεπτὰ νὰ πέφτουν
πάλι στοῦ Ἀττὶκ τὴν τσέπη!...

* * *

Ἕνα ποίημα ἡ Μαλάμου
ἀπαγγέλλει... Γιὰ σωπᾶτε!...
Κι' ὁ κοσμάκης ποὺ ἀκούει
παρευθὺς τὸ παίρνει... δίπλα καὶ
(κοιμᾶται!...

* * *

Στὸ πλευρὸ μιᾶς δεσποινίδος
ὁ Λαΐδης κάνει πνεῦμα!
Ἤγουν εἶν' στὸ εἶδος του
μετὰ τῆς... Λαΐδος του!...

* * *

Νὰ κι' ὁ Χὸρν ὁ Παντελῆς
ποὺ σφυρίχτηκε προχτές,
συλλογιέται κατηφής :
—«Ἄχ, ἐμᾶς τοὺς ποιητὲς
δὲν μᾶς νοιώθουνε ποτές!...»

* * *

Ὕστερ' ἀπὸ τόσες δόξες
ποὺ ἐγνώρισε ἡ μάνδρα
πρότειναν στὸν Παπανδρέου,
φίλον τῆς προόδου ἄνδρα
νὰ τὴν κάνῃ ἐθνικὸ
θέατρο καὶ... κρ—αττικ—ό!...

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ... ΦΙΛΗΜΑΤΑ

Οἱ Ἀμερικανοὶ ἐννοοῦν νὰ πρωτοτυποῦν σ' ὅλα, ἀκόμα καὶ στὰς διδακτικὰς μεθόδους. Ἔτσι, καθὼς πληροφορούμεθα ἀπὸ μιὰ ἐφημερίδα τῆς Νέας Ὑόρκης, κάποιος δάσκαλος τῆς περιφερείας Οὐάιτ ἐφήρμοσε στὸ σχολεῖο του ἕνα ἐντελῶς καινούργιο σύστημα τιμωρίας. Ὅταν μιὰ μαθήτρια κάνῃ ἕνα λάθος στὸ μάθημα, ὁ μαθητὴς ποὺ θὰ τὸ προσέξῃ, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ σηκωθῇ καὶ... νὰ τὴ φιλήσῃ. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶνε ὅτι κατόπιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἐξαιρέτου αὐτοῦ παιδαγωγικοῦ συστήματος, ἡ μαθήτριες πᾶν στὸ σχολεῖο ἀμελέτητες, ἐνῶ οἱ ἄρρενες συνάδελφοί των κάνουν θαυμασίας προόδους.

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Ἡ εἰκὼν τοῦ ἐξωφύλλου μας—ἔργον Ἕλληνος ζωγράφου—παριστάνει τὸν ἡρωϊκὸν στόλαρχον τοῦ 21 Νικόδημον.

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑ ΩΣ ΜΗΤΕΡΑ

Ἡ λατρεία τῆς ἀτυχοῦς βασιλίσσης πρὸς τὰ παιδιά της. Ἡ φροντίδες της γιὰ τὴν ἀνατροφή τους. Πῶς ἐμάθαινε τοὺς μικροὺς πρίγκηπας νὰ εἶνε φιλάνθρωποι. Σελίδες τοῦ Ἡμερολογίου της. Ὁ χαρακτὴρ τοῦ μικροῦ διαδόχου. Ἡ μεγάλες πικρίες μιᾶς μητέρας. Ἕνας σπαρακτικὸς ἀποχωρισμός. Τὸ τελευταῖο γράμμα τῆς Ἀντουανέττας. κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ἡ Μαρία Ἀντουανέττα

Ἡ ἀτυχὴς βασίλισσα τῆς Γαλλίας Μαρία Ἀντουανέττα ἦταν μιὰ ἀσύγκριτη, μιὰ μοναδικὴ μητέρα. Εἶχε ἀνεπτυγμένο στὸν ὑπέρτατο βαθμὸ τὸ μητρικὸ φίλτρο καὶ φερνόταν στὰ παιδιά της μὲ τὴν πιὸ τρυφερὴ στοργή.

Ἡ Μαρία Ἀντουανέττα εἶχε ἀποκτήσει τέσσερα παιδιά, τὴ Μαρία Θηρεσία, τὴν κατόπιν δούκισσα τοῦ Ἀγκουλέμ, τὸ νεαρὸ διάδοχο, ὁ ὁποῖος ἔλαβε ἀργότερα στὴ φυλακή του τὸν τίτλο τοῦ Λουδοβίκου 17ου, καὶ δυὸ ἄλλα ἀκόμη παιδιά, ποὺ πέθαναν πολὺ μικρά.

Ὅταν ἐπέθανε τὸ ἕν' ἀπ' αὐτά, ἡ ἀπαρηγόρητη βασίλισσα ἔγραψε στὴν κουνιάδα της Ἐλισσάβετ, ἡ ὁποία βρισκόταν τότε μακρυὰ ἀπ' τὸ Παρίσι:

«Θρηνοῦμε τὸ θάνατο τοῦ φτωχοῦ μας ἀγγελουδιοῦ... Ἔλα κοντά μου... Ἔχω μεγάλη ἀνάγκη τῆς καρδιᾶς σου γιὰ ν' ἀνακουφίσω λίγο τὴ δική μου...»

Ἡ Μαρία Ἀντουανέττα θέλοντας νὰ συνηθίση τὴν κόρη της στὴν ἐλεημοσύνη, τῆς ἔδινε μηνιαίως 10 χιλιάδες φράγκα, τὰ ὁποῖα ἐκείνη μοίραζε στοὺς φτωχούς, ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψι πάντα τῆς μητέρας της.

Ἐκτὸς αὐτοῦ, ἡ βασίλισσα ἐμάθαινε στὰ παιδιά της νὰ ὑπολήπτωνται ἐξαιρετικὰ καὶ νὰ θαυμάζουν τοὺς ἀνθρώπους ποὺ εἶχαν προσφέρει σπουδαῖες ὑπηρεσίες στὴ Γαλλία.

Ὅταν ὁ περίφημος στρατάρχης ντὲ Σουφφρὲν ἐπέστρεψε ἀπὸ κάποια νικηφόρο ἐκστρατεία του στὶς Ἰνδίες καὶ παρουσιάστηκε μπροστά της, ἡ Ἀντουανέττα κάλεσε τοὺς μικροὺς πρίγκηπας καὶ τοὺς εἶπε:

— Ἀγαπητά μου παιδιά, ὁ κύριος ἀπὸ δῶ εἶνε ὁ στρατάρχης ντὲ Σουφφρέν, πρὸς τὸν ὁποῖον ἔχουμε μεγάλες ὑποχρεώσεις. Κυττάξετέ τον καλὰ καὶ φροντίστε νὰ μὴν ξεχάστε ποτὲ τ' ὄνομά του...

Μιὰ χρονιά, κατὰ τὴν παραμονὴ τοῦ νέου ἔτους, παράγγειλε σ' ἕνα μεγάλο κατάστημα τοῦ Παρισιοῦ καὶ τῆς ἔστειλε στὰ ἀνάκτορα τῶν Βερσαλλιῶν τὰ καλύτερα καὶ τὰ νεώτερα παιγνίδια του. Παίρνοντας τότε τὰ παιδιά της ἀπὸ τὸ χέρι τὰ ὡδήγησε μέσα στὴν αἴθουσα ὅπου βρισκόντουσαν τὰ παιγνίδια καὶ τὰ ἄφησε ἐκεῖ ἐπὶ ἀρκετὴ ὥρα νὰ τὰ θαυμάσουν.

Ἔπειτα τὰ πλησίασε καὶ τοὺς εἶπε πὼς ἐκείνη τὴ χρονιὰ εἶχε κάνει ἐξαιρετικὰ βαρὺ χειμῶνα καὶ πὼς ὑπῆρχαν πολλοὶ ἄνθρωποι ποὺ δὲν εἶχαν σκεπάσματα γιὰ νὰ ζεσταθοῦν καὶ ψωμὶ γιὰ νὰ χορτάσουν. Ἔπρεπε λοιπὸν τὰ χρήματα ποὺ θὰ διέθεταν γιὰ τὴν ἀγορὰ τῶν παιγνιδιῶν νὰ τὰ μοιράσουν στοὺς φτωχούς.

Κατόπιν, μὲ τὴ συγκατάθεσι φυσικὰ τῶν μικρῶν πριγκήπων, πῆρε τὰ παιγνίδια καὶ τἄστειλε πίσω στὸ κατάστημα, τὴν ἄλλη μέρα δὲ μαζὺ μὲ τὰ παιδιά της ἐπεσκέφθη διάφορες φτωχὲς οἰκογένειες τοῦ Παρισιοῦ, στὶς ὁποῖες ἐμοίρασε τὰ χρήματα ποὺ θὰ διέθετε γιὰ τὴν ἀγορὰ τῶν παιγνιδιῶν.

* * *

Ἐπίσης χαρακτηριστικὸ εἶνε καὶ τὸ ἀκόλουθο ἀπόσπασμα τοῦ Ἡμερολογίου της, στὸ ὁποῖο κάνει λόγο γιὰ τὸ μικρὸ διάδοχο τοῦ Γαλλικοῦ θρόνου:

«Ὁ γυιός μου εἶνε τώρα τεσσάρων ἐτῶν καὶ τεσσάρων μηνῶν. Ἔχει πολὺ εὐαίσθητα νεῦρα καὶ ταράσσεται μὲ τὸ παραμικρό. Ὅταν μάλιστα ἔβγαζε τὰ πρῶτα του δόντια, κατελήφθη ἀπὸ σπασμούς, οἱ ὁποῖοι τὸν ξανάπιασαν, ὅταν, ἀργότερα, μπολιάστηκε. Φοβᾶται τοὺς σκύλους καὶ δὲν θέλησα νὰ τὸν συνηθίσω στὴ θέα τους, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι οἱ φόβοι αὐτοὶ σιγὰ-σιγὰ μὲ τὸν καιρὸ θὰ τοῦ περάσουν.

Ὅπως ὅλα τὰ γερὰ καὶ ὑγιῆ παιδιά, εἶνε ζωηρός, εὐκίνητος, εὐέξαπτος καὶ ἡ καλοσύνη του φτάνει πολλὲς φορὲς μέχρι μεγάλου βαθμοῦ. Ἐπίσης εἶνε ἐξαιρετικὰ φιλότιμος, καὶ ἂν τὸ αἴσθημα αὐτὸ καλλιεργηθῇ ὅπως πρέπει, θὰ τοῦ βγῇ βέβαια σὲ καλό. Ὅταν βρίσκεται γιὰ πρώτη φορὰ μπρὸς σὲ κανένα ξένο, προσπαθεῖ νὰ φαίνεται ὅσο τὸ δυνατὸν πιὸ ἥσυχος καὶ πρᾶος. Τηρεῖ πάντοτε τὶς ὑποσχέσεις του, ἀλλὰ ὅ,τι ἀκούσει τὸ ἐπαναλαμβάνει ἀμέσως μὲ δικές του προσθῆκες, τὶς ὁποῖες τοῦ ὑπαγορεύει ἡ ζωηρὴ φαντασία του, χωρὶς ἐννοεῖται νἄχῃ σκοπὸ νὰ πῇ ψέμματα. Αὐτὸ εἶνε σπουδαῖο ἐλάττωμά του καὶ πρέπει νὰ τοῦ τὸ ἐξαλείψω τὸ γρηγορώτερο...»

Καὶ λίγο παρακάτω προσθέτει:

«Τὰ παιδιά μου συνήθισαν νἄχουν μεγάλη ἐμπιστοσύνη σὲ μένα. Γι' αὐτό, ὅταν κάνουν κάτι ἄτοπο, ἔρχονται ἀμέσως καὶ μοῦ τὸ λένε. Ἐγὼ τότε τὰ μαλώνω, δείχνοντάς τους ὅτι λυπήθηκα περισσότερο παρὰ θύμωσα γιὰ τὴν πρᾶξι τους. Ξέρουν ἐκ τῶν προτέρων ὅτι τὸ «ναὶ» καὶ τὸ «ὄχι» μου εἶνε ἀμετάκλητα, ἀλλὰ συνηθίζω πάντα νὰ τοὺς τὰ δικαιολογῶ γιὰ νὰ μὴ φανῶ ὅτι ἐνεργῶ αὐθαιρέτως. Ὁ γυιός μου ἀγαπᾶ πολὺ τὴν ἀδελφή του, καὶ ὅ,τι θέλει γιὰ τὸν ἑαυτό του τὸ ζητεῖ καὶ γι' αὐτή. Τοῦ ἀρέσει νὰ μένῃ στὸ ὕπαιθρο, πρᾶγμα ἄριστο γιὰ τὰ παιδιά,—καὶ εἶνε σχεδὸν πάντοτε εὔθυμος...».

Ὁ μικρὸς διάδοχος, Λουδοβῖκος 17ος

Ἡ φροντίδα τὴν ὁποίαν κατέβαλε ἡ Ἀντουανέττα γιὰ τὴν ἀνατροφὴ τῶν παιδιῶν της, φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸ κάτωθι ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς της πρὸς τὴν κυρία Τουρτέλ, τὴν παιδαγωγὸ τοῦ διαδόχου:

«...Αὐτὸ ποὺ παρατήρησες στὸ γυιό μου δὲν μοῦ προξενεῖ καθόλου ἐντύπωσι. Εἶνε νευρικὸς καὶ γι' αὐτὸ πρέπει νὰ τοῦ φέρνεται κανεὶς μὲ πολλὴ προσοχή, ὅταν θυμώνει. Ἐπιδοκιμάζω πληρέστατα τὴ στάσι σου ἀπέναντί του, σὲ παρακαλῶ ὅμως νὰ μοῦ τὸν στείλῃς ἐδῶ γιὰ νὰ τοῦ δείξω πόσο μὲ στενοχωροῦν τὰ καμώματά του. Μὴ λησμονεῖς, φιλτάτη μου, ὅτι ἡ τρυφερότης μας πρὸς αὐτὸ τὸ παιδὶ πρέπει νἆναι αὐστηρὴ καὶ ὅτι τὸ ἀνατρέφουμε ὄχι γιὰ μᾶς, ἀλλὰ γιὰ τὴ Γαλλία».

* * *

Ἦταν ὅμως γραφτὸ σὲ λίγον καιρὸ νὰ δοκιμάσῃ ἡ ἀτυχὴς βασίλισσα τὶς μεγαλείτερες πικρίες ποὺ μποροῦν νὰ χτυπήσουν μιὰ μητέρα. Μιὰ νύχτα, ἐνῶ ὁ ἐξαγριωμένος ὄχλος τῶν Παρισίων εἶχε συναθροισθεῖ μπρὸς στὰ ἀνάκτορα καὶ ἑτοιμαζόταν νὰ παραβιάσῃ τὴν εἴσοδό τους, ὁ βασιλεὺς ἀκούγοντας ἔξαφνα ἕναν πυροβολισμό, ἔσπευσε νὰ συναντήσῃ τὴ βασίλισσα. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν τὴν βρῆκε μέσα στὸ διαμέρισμά της, πῆγε στὰ δωμάτια τοῦ διαδόχου, ὅπου τὴν εἶδε νὰ κρατῇ τὸ παιδί της σφιχτὰ στὴν ἀγκαλιά της.

— Κυρία, τῆς εἶπε ὁ βασιλεύς, σᾶς ζητοῦσα κι' ἀνησυχοῦσα πολύ...

— Κύριε, μόλις εἶδα τὸν κίνδυνο πῆγα στὴ θέσι μου! τοῦ ἀπάντησε ἐκείνη δείχνοντας τὸ μικρὸ διάδοχο.

Ὅταν ἀργότερα, βρισκόταν στὴν φυλακή, ἐν ἀναμονῇ τῆς φοβερῆς τύχης της, μερικοὶ ἀφοσιωμένοι φίλοι της τῆς ἐπρότειναν νὰ τὴ βοηθήσουν ν' ἀποδράσῃ. Ἰδοὺ τί ἀπάντησε τότε ἡ βασίλισσα στοὺς φίλους της αὐτούς:

«Ἔχω ἄπειρη ἐμπιστοσύνη σὲ σᾶς, κύριοι, ἀλλὰ ὁ μόνος μου ὁδηγὸς στὴν προκειμένη περίσταση εἶνε τὸ συμφέρον τοῦ γυιοῦ μου. Θἆταν ἀδύνατο νὰ δεχτῶ νὰ χωριστῶ ἀπὸ τὸ γυιό μου, ὁποιαδήποτε εὐτυχία κι' ἂν ἐπρόκειτο νὰ δοκιμάσω βγαίνοντας ἀπὸ τὴ φυλακή. Καταλαβαίνω ὅτι παρόμοια εὐκαιρία δὲν θὰ μοῦ ξαναπαρουσιαστῇ, ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ τὴ χρησιμοποιήσω ἐγκαταλείποντας στὴν τύχη τὰ παιδιά μου...»

Εἶνε ἀλήθεια ὅμως ὅτι δὲν φανταζόταν ἀκόμα τόσο ἄμεσον τὸν κίνδυνο καὶ διατηροῦσε ἀρκετὲς ἐλπίδες γιὰ τὴ σωτηρία τῆς ζωῆς της.

Ὅταν, στὶς 3 Ἰουλίου 1793 τὸ βράδυ τῆς ἐκοινοποιήθη ἐκ μέρους τῆς Συνελεύσεως τὸ ψήφισμα, διὰ τοῦ ὁποίου ὑπεχρεοῦτο νὰ ἀποχωριστῇ ἀπὸ τὸ «γυιὸ τοῦ Καπέτου»—καθὼς ἀποκαλοῦσαν εἰρωνικὰ τότε τὸ διάδοχο—ἡ δυστυχισμένη μητέρα ἔγινε σὰν τρελλὴ ἀπ' τὴ λύπη της.

Ἀρνιόταν νὰ ὑπακούσῃ καὶ ἐπὶ μιὰ ὥρα ἐπρόβαλε τρομερή, ἀπελπισμένη ἀντίστασι κατὰ τῶν ἀδυσωπήτων ἐκτελεστῶν τῆς ἀπανθρώπου αὐτῆς διαταγῆς. Μονάχα, ὅταν τὴν ἀπείλησαν ὅτι θὰ σκοτώσουν μπρὸς στὰ μάτια της, τὸ διάδοχο, ἄφησε νὰ τῆς τὸν πάρουν ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά της, φωνάζοντας:

— Σκοτῶστε με ἐμένα προτήτερα!...

Μὰ τὸ μαρτυρικὸ τέλος τῆς τραγικῆς βασιλίσσης εἶχε φτάσει καὶ λίγες ὧρες τὴ χώριζαν πειὰ ἀπ' τὸ θάνατο.

«Τὸ τελευταῖο μου γράμμα εἶνε γιὰ σᾶς, ἀδελφή μου, ἔγραφε λίγο πρὸ τοῦ θανάτου της στὴν ἀνδραδέλφη της Ἐλισσάβετ. *Καταδικάστηκα ὄχι σ' ἐπαίσχυντο θάνατο, γιατί αὐτὸς ἁρμόζει μόνο στοὺς κακούργους, ἀλλὰ νὰ πάω ν' ἀνταμώσω τὸν ἀδελφό σας καὶ σύζυγό μου.*

»Εἶμαι γαλήνια, ὅπως εἶνε κανεὶς ὅταν ἔχῃ ἥσυχη τὴ συνείδησί του. Λυποῦμαι μονάχα γιατί ἀφίνω ἔρημα τὰ φτωχά μου παιδιά, γιὰ τὰ ὁποῖα ζοῦσα, καθὼς ξέρετε...

»Εἴθε ὁ γυιός μου νὰ μὴ λησμονήσῃ τὶς τελευταῖες λέξεις τοῦ πατέρα του, τὶς ὁποῖες κι' ἐγὼ τοῦ ἐπαναλαμβάνω: «Νὰ μὴ ζητήσῃ ποτὲ ἐκδίκησι γιὰ τὸ θάνατό μας!...»

* * *

Ἂς τελειώσουμε τώρα τὴν θλιβερὴ αὐτὴ ἱστορία μὲ τὴ διήγησι τοῦ θανάτου τοῦ μικροῦ διαδόχου, ὁ ὁποῖος συνέβη δυὸ χρόνια μετὰ τὴν καρατόμησι τῶν γονέων του.

Ὁ Δελφὶν ἦταν ἄρρωστος βαρειὰ καὶ δὲν εἶχε κοντά του παρὰ μόνο τὸν πιστό του φύλακα Γομέν, στὸν ὁποῖο τὸν εἶχαν παραδώσει οἱ ἐπαναστάται. Ὁ τελευταῖος βλέποντας τὸ παιδὶ ἥσυχο, ἀκίνητο καὶ ἀμίλητο, γονάτισε μπρὸς στὸ κρεββάτι του καὶ τὸ ρώτησε:

— Ἐλπίζω ὅτι δὲν ὑποφέρετε πειά...

— Ὤ, ὑποφέρω, ἀλλ' ὄχι τόσο πολύ... Ἡ μουσικὴ ποὺ ἀκούω εἶνε τόσο ὡραία...

Καμμιὰ μουσικὴ ἐν τούτοις δὲν ἀκουγόταν πουθενά.

— Ἀπὸ ποιὸ μέρος ἔρχεται ἡ μουσική; τὸν ρώτησε τότε ὁ φύλακας μ' ἀπορία.

— Ἀπὸ ψηλά!

— Εἶνε πολλὴ ὥρα ποὺ τὴν ἀκοῦτε;

— Ἀπὸ τὴν ὥρα ποὺ γονατίσατε! Μὰ δὲν τὴν ἀκοῦτε; Ἀκοῦστε, ἀκοῦστε!...

Καὶ ὁ ἑτοιμοθάνατος πρίγκηψ σήκωσε νευρικὰ τὸ σκελετωμένο του χέρι κι' ἄνοιξε διάπλατα τὰ μάτια του τὰ μεγάλα, ποὺ φωτιστῆκαν ἀπὸ μιὰ παράδοξη ἔκστασι.

Ὕστερ' ἀπὸ λίγες στιγμὲς τὸ παιδὶ σκίρτησε, τέντωσε τὰ μάτια του καὶ φώναξε μὲ ἄρρητη χαρά:

— Μέσα σ' ὅλες τὶς φωνὲς ξεχώρισα τὴ φωνὴ τῆς μητέρας μου!

Κι' ἔκλεισε ἀμέσως τὰ μάτια του γιὰ πάντα.

Ἔτσι ξεψύχησε ὁ μικρὸς Λουδοβῖκος 17ος, ἀκούγοντας τὴ φωνὴ τῆς μητέρας του, ποὺ θὰ τὴν εἶχε πειὰ κοντά του...

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΣ ΡΕΚΛΑΜΑ

Στὸ νεκροταφεῖο τοῦ Λόγκ Ἴσλαν τῆς Ἀμερικῆς ὑπάρχει ἕνα μαρμάρινο μνημεῖο μὲ τὴν ἑξῆς ἐπιγραφή:

*«Ἐδῶ ἀναπαύεται ἡ **Κλάρα Σμίθερσον**, σύζυγος **Ἰωάννου Σμίθερσον**, λιθοξόου, ὁ ὁποῖος ἀνήγειρε τὸ παρὸν μνημεῖον ὡς φόρον εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν προσφιλῆ μνήμη της καὶ ὡς δεῖγμα τῆς τέχνης του. Τιμὴ παρομοίου μνημείου 200 δολλάρια!»*

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ὁ Μαλὲρμπ καὶ ἡ βασιλομήτωρ. Ἡ ἀχαριστία τοῦ Βερναρδόττη πρὸς τὸν Ναπολέοντα. Ἡ ὑποψηφιότης του γιὰ τὸ θρόνο τῆς Γαλλίας. Πῶς τοῦ τὴν ἔσκασε ὁ ὑπασπιστὴς τοῦ Τσάρου Ἀλεξάνδρου. Ἕνα περίεργο στοίχημα. Τί κάνει ἡ δυσπιστία τῶν ἀνθρώπων. Ὁ περίεργος προσκεκλημένος τῆς κ. Ζοφφρέν.

Ὁ περίφημος Γάλλος ποιητὴς Μαλὲρμπ ἦταν ἑξῆντα χρονῶν, ὅταν πέθανε ἡ μητέρα του. Ἡ βασιλομήτωρ, ἡ ὁποία τὸν ἐκτιμοῦσε ὑπερβολικὰ καὶ τῆς ὁποίας ὁ βασιλεὺς υἱὸς ἦταν ἀκόμα πολὺ νέος, τοῦ ἔστειλε τότε ἕνα γράμμα. Στὸ γράμμα αὐτὸ ὁ Μαλὲρμπ ἀπάντησε λεπτότατα καὶ εὐφυέστατα. Ἰδού:

*«**Συναισθάνομαι βαθειά**,* ἔγραψε στὴν Βασιλομήτορα, ***τὴν τιμὴ ποὺ μοῦ κάνετε, Μεγαλειοτάτη. Δὲν μπορῶ δὲ νὰ σᾶς ἐκφράσω διαφορετικὰ τὴν εὐγνωμοσύνη μου, παρὰ παρακαλῶντας τὸν Θεὸ ὅπως ὁ βασιλεὺς υἱός σας, κλάψῃ γιὰ τὸν θάνατό σας στὴν ἡλικία ποὺ κλαίω κι' ἐγὼ τώρα γιὰ τὸν θάνατο τῆς μητέρας μου...»***

* * *

Ὅταν, μετὰ τὴν ἀτυχῆ ἔκβαση τῆς ἐκστρατείας τοῦ Ναπολέοντος στὴ Ρωσσία, οἱ σύμμαχοι εἰσέβαλαν στὴ Γαλλία καὶ ἔφθασαν ἔξω ἀπὸ τὸ Παρίσι, ὁ στρατάρχης Βερναρδόττης, λησμονῶντας τὶς εὐεργεσίες τὶς ὁποῖες χρωστοῦσε στὸ Ναπολέοντα, ἔστρεψε ἀμέσως τὰ ὅπλα ἐναντίον του, θέλοντας νὰ κολακεύσῃ τοὺς ἰσχυροὺς τῆς ἡμέρας.

Μιὰ μέρα δὲ ποὺ βρισκόταν μαζὺ μὲ τὸν Κορσικανὸ κόμητα Πότζο ντὶ Μπόργκο, ὑπασπιστὴ τοῦ Τσάρου Ἀλεξάνδρου, τὸν ἐρώτησε ποιὸν βασιλέα εἶχαν ἀποφασίσει οἱ Σύμμαχοι νὰ ἐπιβάλουν στὴ Γαλλία.

— Ἡ ἀλήθεια εἶνε, τοῦ ἀπάντησε ὁ πονηρὸς Κορσικανός, ὅτι δὲν ξέρουν καλὰ-καλὰ ποιὸν νὰ διαλέξουν... Δὲν θὰ μπορούσατε νὰ μᾶς διαφωτίσετε σεῖς, ποὺ ξέρετε τὰ πρόσωπα καὶ τὰ πράγματα;

Ὁ Βερναρδόττης σκέφθηκε τότε πὼς ἡ εὐκαιρία ἦταν μοναδικὴ γιὰ νὰ ἐπιβάλῃ τὴν δική του ὑποψηφιότητα.

— Ὑποθέτω, εἶπε, ὅτι στὴ Γαλλία χρειάζεται πρῶτ' ἀπ' ὅλα ἕνας βασιλῆᾶς Γάλλος...

— Ἀσφαλῶς... εἶπε ἐπιδοκιμαστικὰ ὁ κόμης.

— Ἕνας ἄνθρωπος ποὺ νἄχῃ ἀρκετὲς στρατιωτικὲς γνώσεις... συνέχισε ὁ Βερναρδόττης.

— Συμφωνῶ ἀπολύτως μαζύ σας...

— Ἕνας ἄνθρωπος ποὺ νὰ ἔχῃ πεῖρα καὶ νὰ ξέρῃ νὰ διευθύνῃ ἕνα μεγάλο Κράτος. (Ὁ Βερναρδόττης, ὡς γνωστόν, εἶχε γίνει ἀπὸ τὸν Ναπολέοντα βασιλεὺς τῆς Σουηδίας).

— Πολὺ σωστά!... φώναξε ὁ κόμης.

— Ἕνας ἄνθρωπος, τέλος, συνεπλήρωσεν ὁ Βερναρδόττης παίρνοντας θάρρος ἀπὸ τὸ ὕφος τοῦ μυστικοσυμβούλου τοῦ Ἀλεξάνδρου, ποὺ νὰ τὸν γνωρίζουν καλὰ οἱ ἄλλοι βασιλεῖς καὶ νὰ τὸν συμπαθοῦν!...

— Αὐτὰ ἀκριβῶς, εἶπε τότε ὁ Πότζο ντὶ Μπόργκο, ἐξέθεσα κι' ἐγὼ σ' ἕνα ὑπόμνημα ποὺ ὑπέβαλα στὸ Συμβούλιο τῶν βασιλέων. Ἔκανα μάλιστα καὶ κάτι παραπάνω. Ὑπέδειξα καὶ τὸ πρόσωπο πού, κατὰ τὴ γνώμη μου, συγκεντρώνει ὅλα αὐτὰ τὰ προτερήματα...

Ὁ Βερναρδόττης, μόλις συγκρατῶντας τὴν χαρά του, τὸν ἐρώτησε:

— Δὲν θἆταν ἀδιακρισία ἐκ μέρους μου, ἂν σᾶς ρωτοῦσα ποιὸ εἶνε τὸ πρόσωπο αὐτό;

— Εἶμαι βέβαιος πὼς τὸ ἐμαντεύσατε ἤδη...

— Πιθανόν... Δὲ λέω... Ἴσως ὅμως νὰ ἔκανα καὶ κανένα λάθος... Πέστε μου, γιὰ τὸ Θεό, ποιὸς εἶνε αὐτὸς τὸν ὁποῖον ὑποδεικνύετε...

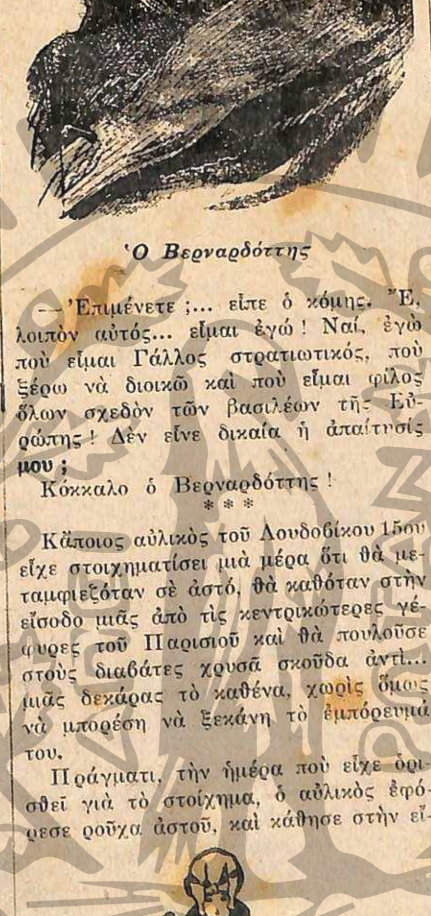

Ὁ Βερναρδόττης

— Ἐπιμένετε;... εἶπε ὁ κόμης. Ἔ, λοιπὸν αὐτός... εἶμαι ἐγώ! Ναί, ἐγὼ ποὺ εἶμαι Γάλλος στρατιωτικός, ποὺ ξέρω νὰ διοικῶ καὶ ποὺ εἶμαι φίλος ὅλων σχεδὸν τῶν βασιλέων τῆς Εὐρώπης! Δὲν εἶνε δικαία ἡ ἀπαίτησίς **μου;**

Κόκκαλο ὁ Βερναρδόττης!

* * *

Κάποιος αὐλικὸς τοῦ Λουδοβίκου 15ου εἶχε στοιχηματίσει μιὰ μέρα ὅτι θὰ μεταμφιεζόταν σὲ ἀστό, θὰ καθόταν στὴν εἴσοδο μιᾶς ἀπὸ τὶς κεντρικώτερες γέφυρες τοῦ Παρισιοῦ καὶ θὰ πουλοῦσε στοὺς διαβάτες χρυσᾶ σκοῦδα ἀντὶ... μιᾶς δεκάρας τὸ καθένα, χωρὶς ὅμως νὰ μπορέσῃ νὰ ξεκάνῃ τὸ ἐμπόρευμά του.

Πράγματι, τὴν ἡμέρα ποὺ εἶχε ὁρισθεῖ γιὰ τὸ στοίχημα, ὁ αὐλικὸς ἐφόρεσε ροῦχα ἀστοῦ, καὶ κάθησε στὴν εἴσοδο μιᾶς γεφύρας τοῦ Παρισιοῦ, ἔχοντας μπροστά του ἕνα καλάθι γεμᾶτο σκοῦδα.

— Μιὰ δεκάρα ἐδῶ τὸ σκοῦδο τῶν ἔξη φράγκων! ἄρχισε νὰ φωνάζῃ στοὺς διαβάτες.

Κανένας ὅμως δὲν σταματοῦσε ν' ἀγοράσῃ. Ἀκούγοντας μιὰ τόσο ἐξευτελιστικὴ τιμὴ ὅλοι ἐνόμιζαν πὼς τὰ σκοῦδα ἦσαν κίβδηλα. Πρὸς τὸ βράδυ μόνον, κάποιος διαβάτης ἀγόρασε ἕνα καὶ μόνον σκοῦδο, τὸ ὁποῖον καὶ ἐπῆγε ἀμέσως σ' ἕνα φίλο του χρυσοχόο γιὰ νὰ δῇ ἂν ἦταν γνήσιο. Ὅταν ἔμαθε ἀπ' αὐτὸν τὴν πραγματικὴ ἀξία τοῦ σκούδου, ἔτρεξε στὸ γεφῦρι γιὰ ν' ἀγοράσῃ ὁλόκληρο τὸ ἐμπόρευμα τοῦ πρωτοτύπου ἐμπόρου. Ἦταν ἀργὰ ὅμως. Ἡ ὥρα τοῦ στοιχήματος εἶχε περάσει, κι' ὁ εὐγενὴς εἶχε φύγει.

* * *

Ἡ κυρία Ζοφφρὲν διατηροῦσε, στὴν ἐποχὴ τοῦ Λουδοβίκου 15ου, ἕνα ἀπὸ τὰ φιλολογικώτερα σαλόνια τοῦ Παρισιοῦ. Μεταξὺ τῶν καλεσμένων της διεκρίνοντο τὰ πιὸ σημαίνοντα πρόσωπα τοῦ Παρισιοῦ στὴν Τέχνη, στὴν Ἐπιστήμη καὶ στὰ Γράμματα. Ὅλοι ὅμως παρατηροῦσαν μὲ κατάπληξι, σὲ κάθε συγκέντρωσι, ἕναν συνεσταλμένο κύριο, ὁ ὁποῖος καθόταν στὴν ἄκρη τοῦ τραπεζιοῦ, καὶ χαμογελοῦσε ἀκούγοντας τ' ἀστεῖα ποὺ ἐλέγοντο χωρὶς αὐτὸς νὰ λαμβάνῃ ποτὲ μέρος στὴ συζήτησι.

Στὸ τέλος, κάποιος διάσημος καλλιτέχνης ἀπὸ τοὺς ταχτικώτερους συνδαιτημόνας τῆς κυρίας Ζοφφρέν, βλέποντας ὅτι ὁ σιωπηλὸς καὶ παράξενος ξένος εἶχε λείψει ἀπὸ πολλὲς συγκεντρώσεις κατὰ σειράν, τὴν ἐρώτησε μιὰ μέρα:

— Ποιὸς ἦταν, ἀλήθεια, κυρία, ὁ ἀνθρωπᾶκος αὐτὸς ποὺ ἐρχόταν ταχτικὰ ἐδῶ χωρὶς νὰ λέῃ ποτὲ λέξι; Τί ἔγινε;

— Ἦταν ὁ ἄντρας μου καὶ πέθανε..., ἀπάντησε ἡ κυρία Ζοφφρέν.

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΜΙΚΡΑ ΑΣΤΕΙΑ

Ὁ κ. Ν. ἔχει μιὰ κόρη σὲ ἡλικία παντρειᾶς, ἀλλὰ τρομερὰ ἄσχημη.

— Δέχομαι συγχαρητήρια, φίλε μου, εἶπε προχτὲς σ' ἕνα γνωστό του. Βρῆκα γαμπρό!

— Ἀλήθεια; Εἶνε νέος, ὡραῖος, πλούσιος;...

— Κάτι καλύτερο, φίλε μου... Εἶνε μύωψ!...

* * *

— Παπού, κλεῖσε σὲ παρακαλῶ τὰ μάτια.

— Γιατί, παιδί μου;

— Γιατί ἡ μαμᾶ ἔλεγε χτὲς στὸ μπαμπᾶ πὼς ἅμα κλείσῃς τὰ μάτια θὰ πᾶμε νὰ καθήσουμε στὸ δικό σου τὸ σπίτι!...

Η ΖΩΗ ΜΙΑΣ ΑΓΙΑΣ

Η ΩΡΑΙΑ ΡΩΜΑΙΑ ΕΥΓΕΝΙΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Ἡ Μελανία κατάλαβε πὼς ἔπρεπε νὰ βάλη σ' ἐνέργεια τὰ μεγάλα μέσα.

Πλησίασε τὸν Εὐγένιο καὶ τοῦ εἶπε μὲ φωνὴ ποὺ ἐπάλλοταν ἀπὸ πάθος, μὰ καὶ ὀργή, πεῖσμα καὶ λαχτάρα:

—Δὲν ἔχεις ἀγαπήσει λοιπὸν ποτέ;

—Ποτέ! ἀπάντησε ἤρεμα ὁ Εὐγένιος.

—Δὲν λὲς ἀλήθεια.

—Θὲς νὰ σοῦ πῶ ψέμματα;

—Δὲν ἔννοιωσες ποτὲ τὴν ἀνάγκη ν' ἀγαπήσης, νὰ σφίξης στὴν ἀγκαλιά σου μιὰ λατρευμένη ὕπαρξι ποὺ ζῇ γιὰ σένα, μονάχα γιὰ σένα;

—Ποτέ! ξανάπε ὁ Εὐγένιος.

—Εἶνε λοιπὸν τόσο σκληρὴ ἡ καρδιά σου; Εἶνε καμωμένη ἀπὸ σίδερο;

—Ὄχι, ἀδελφή, μὴ λὲς ἀπερίσκεπτα λόγια. Ἡ καρδιά μου εἶνε τρυφερή. Ἡ καρδιά μου εἶνε γεμάτη ἀγάπη γιὰ ὅσους πονοῦν καὶ ὑποφέρουν.

—Κι' ἐγώ; Ἐγὼ δὲν πονῶ; Δὲν ὑποφέρω ἐγώ; Ἐμένα δὲν μὲ λυπᾶσαι;

—Σὲ λυπᾶμαι τόσο, ὅσο δὲν θὰ μπορέσης ποτὲ νὰ καταλάβης.

—Ψέμματα! Ψέμματα!... Ἂν μὲ λυπόσουν πραγματικῶς, θὰ μ' ἀγαποῦσες. Ἀλλὰ σὺ δὲν μὲ συμπονεῖς. Καὶ γι' αὐτό...

—Τί θὲς νὰ κάμης, ἄμυαλη κόρη, κυριευμένη ἀπὸ τὸ Σατανᾶ!

—Θὰ σκοτωθῶ!

Καί, λέγοντας τὰ λόγια αὐτὰ ἡ Μελανία, ἔβγαλε τὸ ἐγχειρίδιο ποὖχε πάρει μαζύ της, τὄσφιξε στὴ φούχτα της, τὸ σήκωσε ψηλὰ καὶ εἶπε στὸν Εὐγένιο μὲ φωνὴ ἀποφασισμένη:

—Πές μου μιὰ λέξι, πές μου πὼς μ' ἀγαπᾶς, πὼς θὰ μ' ἀγαπήσης, ἀλλοιῶς θὰ σκοτωθῶ ἐδῶ μπροστά σου!

Ὁ Εὐγένιος θέλησε νὰ τῆς κρατήση τὸ χέρι, μὰ ἡ Μελανία τὸν κράτησε μακρυὰ μὲ μιὰ ἐπδλητικὴ χειρονομία.

—Μὴ μὲ πλησιάσης, τοῦ εἶπε. Μὴ θελήσης νὰ μ' ἐμποδίσης, γιατὶ θὰ ἐπιταχύνης τὸ τέλος μου. Καὶ τώρα πές μου: Μοὖπες ἀλήθεια πὼς δὲν ἀγάπησες ποτέ;

—Ναί, ἀδελφή, σοῦ εἶπα τὴν ἀλήθεια.

—Νέος ἐσύ, τόσο ὡραῖος, τόσο ἑλκυστικός, πῶς μπόρεσες νὰ ξεφύγης τὰ δίχτυα τῆς ἀγάπης;

—Ἔχεις δίκηο, ἀδελφή, νὰ μοῦ κάνης τὴν ἐρώτησι αὐτή. Ναί, ἴσως θὰ μὲ παρέσυρε καὶ μένα ἡ ἀγάπη. Ἤμουν ἕτοιμος ν' ἀγαπήσω κάποτε...

—Βλέπεις λοπόν!

—Μὴ βιάζεσαι, ἀδελφή. Θὰ σοῦ πῶ ὅλη τὴν ἀλήθεια κι' εἶμαι βέβαιος πὼς θὰ μὲ πιστέψης, θὰ συνέρθης καὶ θὰ ξεφύγης ἀπὸ τὰ νύχια τοῦ πειρασμοῦ...

Ἡ Μελανία κούνησε μ' ἀπελπισία τὸ κεφάλι της.

—Ποτέ!... Ἀκοῦς; Ποτέ! φώναξε.

—Τέλος πάντων. Ἄκουσέ με πρῶτα. Σοῦ εἶπα πὼς λίγο ἔλειψε νὰ γίνω κι' ἐγὼ θῦμα τῆς ἀγάπης. Ἀπέναντι στὸ σπίτι τῶν γονέων μου, στὴ Ρώμη, κατοικοῦσε ἕνας πανέμορφος νέος...

Ἡ Μελανία σούφρωσε τὰ φρύδια της.

—Μοῦ διηγεῖσαι παραμύθια, εἶπε. Θὲς νὰ μὲ γελάσης...

Ὁ Εὐγένιος δὲν εἶχε προσέξει τὸ λάθος ποὖχε κάμει, συγκινημένος ὅπως ἦταν. Κύτταξε λοιπὸν τὴ Μελανία γεμᾶτος ἀπορία.

—Δὲν μὲ πιστεύεις; εἶπε τέλος. Κι' ὅμως ὁρκίζουμαι στ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ—καὶ τοῦ ζητῶ νὰ μὲ συγχωρήση γι' αὐτό—ὅτι δὲν λέω τὴ στιγμὴ αὐτὴ παρὰ τὴν ἀλήθεια γυμνή.

—Λὲς τὴν ἀλήθεια; Μοῦ μιλᾶς γιὰ τὸν κίνδυνο ποὺ διέτρεξες ν' ἀγαπήσης καὶ μοῦ λὲς πὼς ἀντίκρυ στὸ σπίτι σου κατοικοῦσε ἕνας νέος!

—Ἕνας νέος!...

—Ἔτσι εἶπες.

—Ἀπὸ τὴ ζάλη μου ἴσως... Ὤ, ναί, ἀδελφή, ἀπὸ τὴ ζάλη μου! Εἶμαι τόσο ταραγμένος!

Τὰ μάγουλά του κοκκίνισαν ξαφνικά, ἡ φωνή του ἔτρεμε.

Λίγο ἔλειψε νὰ προδοθῇ.

—Γιὰ μιὰ νέα ἐπρόκειτο, ἐτραύλισε.

Μὰ ἡ Μελανία βλέποντας τὴν ταραχή του ὑποψιάστηκε.

—Μιὰ νέα ποὺ τὴν ἀγαποῦσες!... Ποὺ τὴν ἀγαπᾶς ἀκόμα!

—Ὄχι. Τὸ ὁρκίζουμαι στὸ Θεό!

—Λοιπόν; ρώτησε ἀνυπόμονα ἡ Μελανία.

—Μιὰ μέρα φύγαμε ξαφνικὰ ἀπὸ τὴν πόλι ποὺ κατοικούσαμε κι' ἔτσι γλύτωσα ἀπ' τὸ πάθος ποὺ θὰ γεννιόταν μέσα μου.

—Κι' ἀπὸ τότε;

—Ἀφιερώθηκα στὸ Θεό, ἀδελφή;

—Καὶ δὲν αἰσθάνθηκες ποτέ-ποτὲ τὴν ἀνάγκη τῆς ἀγάπης;

—Ποτέ! Ὁ Θεὸς μὲ φύλαξε ἀπ' τὸ κακὸ αὐτό... Δὲν ἀγάπησα ποτέ, δὲν θ' ἀγαπήσω ποτέ. Ἡ ψυχή μου καὶ τὸ πνεῦμα μου ἀνήκουν στὸ Θεό!

—Ἐγὼ ὅμως σ' ἀγαπῶ, Εὐγένιε. Σὲ λατρεύω! Τώρα μάλιστα ποὺ μοῦ εἶπες πὼς ποτὲ δὲν ἔσφιξες στὴν ἀγκαλιά σου γυναίκα, μ' ἔκαμες πιὸ τρελλὴ γιὰ σένα. Σ' ἀγαπῶ! Κι' ἂν δὲν θελήσης νὰ γίνης δικός μου, θὰ σκοτωθῶ!...

—Εἶσαι τρελλή; τῆς εἶπε μὲ φωνὴ αὐστηρὴ ὁ Εὐγένιος.

—Ναί, εἶμαι τρελλὴ γιὰ σένα!... Κύτταξε... Ἔξω ἁπλώνεται ἡ νύχτα. Εἴμαστε μόνοι. Κανένας δὲν ὑποψιάζεται πὼς εἴμαστε μαζύ... Γίνε δικός μου, Εὐγένιε... Κάμε με δική σου!

—Ποτέ! ἀποκρίθηκε μὲ κάποιο πεῖσμα τώρα ὁ Εὐγένιος.

—Ποτέ; Θὲς λοιπὸν νὰ μὲ δῇς νεκρὴ μπρὸς στὰ πόδια σου; Αὐτὸ ζητᾶς, ἄσπλαχνε; Θὲς νὰ κομματιάσω μ' αὐτὸ τὸ στῆθος μου καὶ νὰ σχίσω στὰ δυὸ τὴν καρδιά μου;

Καὶ λέγοντας τὰ λόγια αὐτά, ἡ Μελανία κατέβασε τὸ μαχαίρι κοντὰ στὸ προκλητικὸ στῆθος της, ποὺ ἀνεβοκατέβαινε ἀπὸ τὸν πόθο καὶ τὴν ἔξαψι τοῦ ἔρωτα...

Ὁ Εὐγένιος ταράχτηκε.

Τὴν πλησίασε, τῆς ἔπιασε τὸ χέρι καὶ τῆς εἶπε κυττάζοντάς την στὰ μάτια καὶ προσπαθῶντας νὰ τῆς ἐπιβληθῇ:

—Δῶσε μου αὐτὸ τὸ μαχαίρι!

Τὸ χέρι τῆς Μελανίας ἄρχισε νὰ τρέμη.

—Δῶσε μού το! ἐπανέλαβε ὁ Εὐγένιος μὲ πιὸ ἔντονη φωνή.

Ἡ Μελανία ἄφησε τὸ ἐγχειρίδιο νὰ τῆς πέση ἀπ' τὸ χέρι στὸ πάτωμα.

Ὁ Εὐγένιος ἔσκυψε, τὸ πῆρε, τὸ ἔβαλε σ' ἕνα ντουλάπι καὶ κατόπιν πλησιάζοντας κοντά της τῆς εἶπε:

—Ἀκοῦστε με... Τὰ λόγια αὐτὰ ποὺ θὰ σᾶς πῶ, εἶνε τὰ τελευταῖα. Πάψε νὰ βασανίζεσαι, πάψε νὰ ἐλπίζης, πάψε νὰ μὲ κάνης καὶ μένα νὰ μαρτυρῶ καὶ νὰ ὑποφέρω... Δὲν εἶνε δυνατόν, δὲν μπορῶ νὰ σ' ἀγαπήσω! Ἂν ἤξερες γιατί... ἂν τὸ ἤξερες, θὰ μὲ δικαιολογοῦσες. Μὰ δὲν μπορῶ, δυστυχῶς, νὰ σοῦ πῶ τίποτα. Ἴσως μιὰ μέρα, ὅταν πεθάνω, τότε... τότε ἴσως θὰ μάθης τὸ μυστικό μου. Δὲν ἀγάπησα ποτέ, δὲν θ' ἀγαπήσω, ἀνήκω στὸ Θεό!...

Ἡ Μελανία ποὺ τὸν ἄκουγε μὲ τὰ μάτια θολά, τρέμοντας ὁλόκληρη, ἄφησε ξαφνικὰ μιὰ κραυγὴ ἀπελπισίας, ἄνοιξε τὰ χέρια της καὶ σωριάστηκε κάτω λιπόθυμη!...

('Ακολουθεῖ).

ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

Η ΥΣΤΕΡΝΗ ΜΑΤΙΑ ΤΗΣ

Ὅταν ἡ δόλια ἡ μάνα μου τὸν κόσμο παραιτοῦσε
κι' ἐπῆγα καὶ γονάτισα, μικρὸ πουλί, μπροστά της,
τὴν τελευταία της πνοὴ ὁ Χάρος ἐρουφοῦσε
κι' ἔμεινε μόνο θλιβερὴ σὰν κάτι νὰ ζητοῦσε
ἡ ὑστερνὴ ματιά της.

Νὰ σβύση δὲν τὴν ἄφινε σὰν φῶς ἀπὸ καντῆλι
προτοῦ τῆς εὕρει μιὰ φωλιὰ νὰ μοιάζῃ τὴ φωλιά της.
Σ' ἄλλο καντῆλι ἤθελε τὸ φῶς της νὰ τὸ στείλη,
καὶ ἦρθε μὲς στὰ μάτια μου καὶ πάλι ν' ἀνατείλη
ἡ ὑστερνὴ ματιά της.

Καὶ ἀπὸ τότε ὅ,τι θωρῶ καὶ σ' ὅ,τι σταματήσω
τὸ κουρασμένο βῆμα μου, πικρῆς ζωῆς διαβάτης,
σὰν μάνα θὰ τ' ἀγκαλιαστῶ καὶ θὰ τὸ ἀγαπήσω,
γιατ' εἶνε μὲς στὰ μάτια μου, ὅσο νὰ ξεψυχήσω,
ἡ ὑστερνὴ ματιά της.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟΥ PAUL ET VICTOR MARGUERITTE

ΕΝΑΣ ΘΑΝΑΤΟΣ

(ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΝΟΣ ΓΑΛΛΟΥ ΛΟΧΙΑ ΠΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΟΤΑΝ ΣΕ ΚΑΠΟΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΤΟΥ ΑΛΓΕΡΙΟΥ)

8 Ἰουνίου.—Πέντε ἡ ὥρα.—Ἡ καμπάνα σημαίνει. Μέσ' στὴν αὐλὴ τὴ φυτεμένη μὲ ἀκακίες, οἱ δυὸ σύντροφοί μου κάθονται σ' ἕνα πάγκο γιὰ νὰ πάρουν λίγον ἀέρα. Μὲ τὰ μακρυά τους γκρίζα ἐπανωφόρια, μὲ τὰ παληοπάπουτσά τους ποὺ σέρνονται, μὲ τὸ κεφάλι τους ζωσμένο μ' ἕνα μαντῆλι, φαίνονται σὰν κατάδικοι. Μὰ κι' ὁλόκληρο τὸ νοσοκομεῖο μοιάζει μὲ φυλακή. Οἱ νοσοκόμοι καὶ οἱ βοηθοί τους εἶνε πιὸ σκληροὶ ἀπὸ δεσμοφύλακες...

9 Ἰουνίου. — Πολὺ θλιβερὴ κι' ἡ σημερινὴ ἡμέρα μὲ τὴν καταθλιπτικὴ ζέστη της. Οἱ διάδρομοι, ἡ σκάλες, ἡ αἴθουσες εἶνε κυριολεκτικῶς ἀκατοίκητες. Θαρρεῖς πὼς ὅλες ἡ ἀρρώστειες ποὺ πέρασαν ἀπὸ δῶ μέσα, βγαίνουν ἀπὸ τοὺς τοίχους μαζὺ μὲ μιὰ φριχτὴ μυρωδιὰ φαρμάκων. Ὁ ἥλιος πέφτει κάθετα...

10 Ἰουνίου.—Ὀχτὼ ἡ ὥρα, βράδυ. — Ἀκουμπάω σ' ἕνα παράθυρο. Ἡ κορυφὲς τῶν δέντρων φτάνουν ὥς ἐμένα. Οἱ ἄρρωστοι περπατοῦν στὴ δεντροστοιχία. Δὲν ξεχωρίζω τὰ λόγια τους. Ἕνας ζεστὸς ἀέρας τινάζει τὰ λουλούδια τῶν ἀκακιῶν. Ὅλα ἐγκαταλείπονται στὴ δροσιὰ τοῦ βραδυοῦ.

11 Ἰουνίου. — «Λοχία, ἕνας σύντροφος γιὰ σᾶς!»

Καί, λέγοντάς μου τὰ λόγια αὐτά, ὁ δεκανεὺς νοσοκόμος, χοντρός, κοντὸς καὶ κόκκινος, σὰν βαρελάκι ποὺ ξεχειλίζει ἀπὸ ζωή, ἔμπασε μέσα στὸν θάλαμό μου ἕναν ἄνθρωπο καμμιὰ πενηνταριὰ χρόνων, κοντὸ στὸ ἀνάστημα, μὲ γκρίζα μαλλιά, μὲ καμπουριασμένους ὤμους, μὲ τὴν ὄψι κίτρινη κι' ἀρρωστημένη...

Ὡραῖα! Καλὰ ἔκαναν καὶ μοῦ τὸν ἔφεραν ἐδῶ, γιατὶ ἀπὸ χθὲς εἶμαι μόνος. Ποιὸς νὰ εἶνε τάχα ὁ ἄνθρωπος αὐτός; Ἀπὸ τὰ παληωμένα, ἀλλὰ καθαρὰ ροῦχα του φαίνεται σὰν μικροϋπάλληλος.

—Ἐδῶ θὰ εἶσαστε ὅπως στὸ σπίτι σας! τοῦ εἶπε ὁ δεκανέας νοσοκόμος, διευθυνόμενος πρὸς ἕνα κρεββάτι, τοῦ ὁποίου ἀνασηκώνει τὴν κουβέρτα.

Μὰ ὁ ἄρρωστος, χωρὶς νὰ πῇ τίποτε, ἀκουμπάει τὸ εἰσιτήριό του στὸ νοσοκομεῖο σὲ μιὰ μικρὴ σανίδα ποὺ βρίσκεται πάνω ἀπὸ τὸ κρεββάτι του.

—Ἐδῶ εἶν' ὅλα δωρεάν! λέει σὲ λίγο πάλι ὁ νοσοκόμος.

Μὰ καμμιὰ ἀπάντησις ἐκ μέρους τοῦ ἀσθενοῦς, ὁ ὁποῖος γδύνεται καὶ ξαπλώνεται στὸ κρεββάτι του.

—Φαίνεται πὼς δὲν τοῦ ἀρέσουν καθόλου ἡ κουβέντες! μοῦ λέει ὁ δεκανέας μὲ σιγανὴ φωνὴ καί, πειραγμένος ἀπὸ τὴν σιωπὴ τοῦ ἀσθενοῦς, βγαίνει ἔξω μὲ ὕφος περήφανο...

Ἔτσι ἔμεινα μόνος, ἀπέναντι στὸν δυστυχισμένο αὐτὸ ἄγνωστό μου, ἀπὸ τὸν ὁποῖο δὲν ἤξερα τίποτε, οὔτε τὴ ζωή του, οὔτε τὶς συνήθειές του, οὔτε τὶς σκέψεις του... Γιατὶ φαινόταν βυθισμένος σὲ σκέψεις...

Τὸ κρεββάτι του βρίσκεται σ' ἑνὸς μέτρου ἀπόστασι ἀπὸ τὸ δικό μου... Διακρίνω ὅλες τὶς φευγαλέες ἐκφράσεις ποὺ περνοῦν ἀπὸ τὰ μάτια του... Πόσο φαίνεται νὰ ὑποφέρῃ... Ὅλο τὸ πρόσωπό του φαίνεται συγκεντρωμένο πρὸς μιὰ ἰδέα, ἡ ὁποία τὸν ἀπορροφᾶ... Καταλαβαίνω καλὰ ὅτι δὲν βρίσκεται μέσα στὸ θάλαμο ὅπου βρίσκουμαι κι' ἐγώ, ἀλλὰ πολὺ μακρυά... Ὅλο τὸ εἶνε του φαίνεται τραβηγμένο ἀπὸ μιὰ μοναδικὴ σκέψι... Ποιὰν τάχα;

Τὸ εἰσιτήριό του, τὸ ὁποῖο διάβασα καθὼς σηκώθηκα μιὰ στιγμὴ ἀπὸ τὸ κρεββάτι μου, ἔχει γραμμένο τ' ὄνομα: «Κύριος Μαλλέ, εἰσπράκτωρ τῶν Ἀμέσων Φόρων».

Συλλογίζεται χωρὶς ἄλλο τὴν ἀγαπημένη του οἰκογένεια ποὺ ἔχει τὴν ἀνάγκη του, τὴ γυναίκα του, τὰ παιδιά του, ποὺ χωρὶς ἄλλο αὐτὴ τὴ στιγμή, θὰ ζοῦν ξένοιαστοι σὲ κάποια μακρυνὴ πόλι τῆς Γαλλίας, χωρὶς νὰ ὑποψιάζωνται ὅτι αὐτὸς βρίσκεται κατάκοιτος σ' ἕνα ἄγνωστο νοσοκομεῖο, ὅτι θὰ πεθάνη ἴσως ἔρημος σὲ μιὰ μακρυνὴ καὶ χαμένη πόλι τοῦ Ἀλγερίου...

Ἔσφιγγε τὶς γροθιές του, πιανόταν ἀπ' τὴν πολυθρόνα του, πεταγόταν ψηλά!...

Ναί, ἔτσι μοῦ φαίνεται... Θὰ πεθάνη... Ἕνας βήχας ποὺ τὸν συγκλονίζει ὁλόκληρο, ἕνας βήχας ποὺ φαίνεται πὼς τοῦ ξεσχίζει τοὺς πνεύμονας, τὸν κάνει κάθε τόσο ν' ἀνασηκώνεται στὸ κρεββάτι του... Στὰ μάτια του τότε περνάει ἡ ἔκφρασις τοῦ συνηγγημένου ἀνθρώπου ποὺ ζητάει βοήθεια... Ἔπειτα ξαπλώνεται πάλι στὸ κρεββάτι του καὶ ξαναπαίρνει μιὰ ἔκφρασι σιωπηλῆς κι' ἀγρίας ἀπελπισίας.

12 Ἰουνίου. — Τί νύχτα τρομερὴ ἡ ἀποψινή.

Μὰ ἂς διηγηθῶ τὰ πράγματα μὲ τὴ σειρά τους.

Ἀπὸ νωρίς, ὁ σύντροφός μου φαινόταν καλύτερα. Ἐπὶ μιὰ ὥρα ὁλόκληρη μποροῦσε καὶ στεκόταν ὀρθός...

Τὴν ὥρα αὐτὴ τὴν πέρασα κοντά του...

Ὁ δυστυχισμένος ἄνθρωπος ἦταν ἀξιοθρήνητος καὶ νὰ τὸν βλέπη κανείς. Συμμαζεμένος μέσα στὸ γκρίζο μανδύα ποὺ τοῦ ἔφεραν καὶ ποὺ χωροῦσε δυὸ ἀνθρώπους σὰν κι' αὐτόν, καθόταν σὲ μιὰ μεγάλη πολυθρόνα, σκυφτός, ἀκουμπῶντας τὸ κεφάλι του στὰ χέρια του...

Καὶ ἔξαφνα ἄρχισε νὰ μιλάῃ σὰν ἕνας ἄνθρωπος ποὺ ξέρει ὅτι ἡ ὥρες του εἶνε μετρημένες, ὅτι ἡ ζωή του ξεφεύγει, ὅτι τὸν περιμένει ὁ θάνατος...

Ὅπως μοῦ εἶπε, ἡ γυναίκα του καὶ τὰ παιδιά του δὲν ἔχουν ἄλλον ἀπ' αὐτόν... Τοὺς ἄφησε στὴ Γαλλία καὶ ἦρθε νὰ δουλέψη στὸ Ἀλγέριο, ἐπειδὴ ἐδῶ οἱ μισθοὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων εἶνε μεγαλείτεροι... Μὰ ἡ δουλειά του ἦταν πολὺ σκληρή... Ἀναγκαζόταν διαρκῶς νὰ τρέχη ἀπ' τὴ μιὰ πόλι στὴν ἄλλη. Ἡ κράσις του ἦταν λεπτὴ κι' ἔτσι ἔγινε φθισικός...

Ἔξαφνα, καθὼς μιλοῦσε, ἕνας τρομερὸς βήχας τὸν ἔπιασε καὶ τὸν τάραξε ὁλόκληρο... Ὁ δυστυχισμένος ἔσφιγγε τὶς γροθιές του, πιανόταν ἀπὸ τὰ χέρια τῆς πολυθρόνας του, τεντωνόταν, πεταγόταν ψηλά... Ἦταν κυριολεκτικῶς ἕνα ἀνθρώπινο ράκος...

Σὲ μιὰ στιγμή, καθὼς ξέσφιξε τὰ δόντια του γιὰ νὰ βγάλη μιὰ κραυγή, ἕνα κῦμα μαύρου αἵματος πετάχτηκε ἀπὸ τὸ στόμα του...

Ἀμέσως τότε ἔτρεξα στὸ δεκανέα νοσοκόμο καὶ τὸν ἐξύπνησα.

Ὅταν τοῦ εἶπα τί συνέβαινε, φώναξε ἀδιάφορα κι' ὀργισμένα:

—Γι' αὐτὸ μὲ ξύπνησες; Ἔ, καλά! Θὰ τοῦ περάσῃ...

Καί, βλαστημῶντας ἀδιάκοπα, γιατὶ τὸν εἶχα ἐνοχλήσει, μὲ ἀκολούθησε ὥς τὸ θάλαμό μου..

Ἐκεῖ βρήκαμε τὸ φτωχὸ ἄρρωστο, ἐξαντλημένο καὶ λαχανιασμένο... Εἶχε γλυστρήσει ἀπ' τὴν πολυθρόνα του καὶ εἶχε μισοσωριαστεῖ κάτω...

Μέσα σ' ἕνα δευτερόλεπτο, τὸν σηκώσαμε καὶ τὸν ξαπλώσαμε στὸ κρεββάτι του.

Μά, μόλις τὸν ἐπλαγιάσαμε, αὐτὸς ἀνασηκώθηκε ἀπότομα, σὰν νὰ τὸν τίναξε κάποιο ἐλατήριο, καί, χειρονομῶντας σπασμωδικὰ μέσ' στὸν ἀέρα, ξέρασε ὅσο αἷμα τοῦ ἀπόμεινε...

Ἔπειτα σωριάστηκε πάλι στὸ στρῶμα του, πεθαμένος...

Ἡ ὑπόλοιπη νύχτα ποὺ τὴν πέρασα κοντὰ στὸ πτῶμα τοῦ φτωχοῦ αὐτοῦ ἀνθρώπου, μέσα στὴν ἔρημη αἴθουσα, ποὺ τὴ φώτιζε πένθιμα μιὰ μικρὴ καντήλα, μοῦ φάνηκε αἰῶνας ὁλόκληρος...

Ὡστόσο ἦρθε καμμιὰ φορὰ ἡ αὐγή. Ἡ καμπάνα τοῦ ὄρθρου ἀντήχησε καθαρὴ καὶ πρόσχαρη... Ἡ ζωὴ ξανάρχισε μέσα στὸ νοσοκομεῖο.. Καὶ μὲ μιὰ ἀνακούφισι, ἀνάμικτη μὲ φρίκη, βοήθησα τοὺς νοσοκόμους, ὕστερα ἀπὸ μιὰ ἀδιάφορη ἐπίσκεψι κάποιου γιατροῦ, νὰ θάψουν αὐτὸ τὸ πτῶμα, ποὺ ἦταν πρὸ ὀλίγου ἕνα πλᾶσμα σὰν κι' ἐμένα, νὰ θάψουμε τὸ ἀπομεινάδι αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ ἡ μοῖρα τὸν εἶχε φέρει ἐδῶ νὰ πεθάνῃ, μακρυὰ ἀπ' τοὺς δικούς του, νὰ θάψουμε αὐτὲς τὶς ἀναίσθητες σάρκες, αὐτὸ τὸ συντρίμι, αὐτὸ τὸ τίποτε...

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΦΕΓΓΑΡΙΟΥ

Κάτου ἀπ' τὸ φῶς τ' ἀχνόχρυσο,
κάτου ἀπ' τὸ φῶς σου,
ποὺ τὸ σκορπάει πονετικὰ
τὸ πρόσωπό σου,
κι' ἀπὸ τὸ χρυσοστάλαγμα
κι' ἀπ' τὴν πλημμύρα
τῶν ἁπαλῶν ἀχτίδων σου
στὴν πλάσι γύρα,
τῆς νύχτας τὰ μυστήρια
ὅλα πεθαίνουν,
κι' ὅλα τὰ πάθη τὰ χρυσᾶ
μπροστά σου βγαίνουν,
κι' ὅ,τι ἡ καρδιὰ ἡ ἀνήσυχη
τοῦ κόσμου νοιώθει,
καὶ στοχασμοὶ κι' ὀνείρατα
κι' ἐρώτων πόθοι,
τὸ στῆθος τὸ τρισκότεινο
ζητοῦν ν' ἀφήσουν,
διψᾶν τὸ φῶς σου κι' ἔρχονται
νὰ τὸ ρουφήσουν.

Κάτου ἀπ' τὸ φῶς τ' ἀχνόχρυσο
ἡ εὐωδία
βγαίνει ἀπ' τοὺς κήπους πάναγνη
κι' ἡ ἁρμονία
τῶν ἀηδονιῶν ἀκούγεται,
λαλοῦν οἱ γρύλλοι,
λαλεῖ τὸ ρυάκι ἀνάλαφρα,
λαλοῦν τὰ χείλη
μὲ σκιαχτερὰ φιλήματα
ποὺ ἠχοῦν μὲ τρόμο
στὴ σιγαλιὰ τὴν ἄπειρη
ἐκεῖ στὸ δρόμο,
ποὺ πᾶνε ἀργὰ καὶ σταματοῦν
στεφανωμένοι
μὲ τοῦ φωτὸς τὰ στέφανα
οἱ ἐρωτευμένοι!

ΖΑΧ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΖΑΝ ΡΕ·Ι·ΜΠΡΑΧ

Η ΤΡΟΜΕΡΗ ΑΓΩΝΙΑ

Φεύγοντας χτὲς τὸ βράδυ ἀπ' τὴ Λέσχη, ἔκανα ἕνα μικρὸ περίπατο μαζὺ μὲ τὸν κύριο Πέτρο Μαρού, ἕναν πλούσιο ἐργοστασιάρχη μὲ φυσιογνωμία πολὺ συμπαθητική, ἀλλὰ καὶ πολὺ μελαγχολική, ποὺ μόλις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν τὸν εἶχα γνωρίσει. Στὸ γυρισμό, καθὼς περνούσαμε μπρὸς ἀπὸ ἕνα τηλεφωνικὸ παράρτημα, στάθηκα καὶ εἶπα στὸ σύντροφό μου:

— Μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ μπῶ μιὰ στιγμὴ μέσα; Θέλω νὰ τηλεφωνήσω κάτι στὸ σπίτι μου.

Ὁ Μαροὺ δὲν μοῦ ἀπάντησε τίποτε, μὰ τὸν εἶδα νὰ χλωμιάζῃ ἔξαφνα καὶ νὰ σφίγγῃ νευρικὰ τὴ λαβὴ τοῦ μπαστουνιοῦ του. Ἐγὼ ὡστόσο μπῆκα μέσα καὶ τηλεφώνησα στὸ σπίτι μου. Ὅταν σὲ λίγο βγῆκα πάλι ἔξω, βρῆκα τὸ φίλο μου κατεχόμενο ἀπὸ μιὰ περίεργη νευρικὴ κατάστασι. Κάτι ἔκτακτο τοῦ συνέβαινε. Γιὰ ν' ἀνοίξω λοιπὸν συζήτησι μαζύ του, εἶπα στὴν τύχη:

— Τί θαυμασία ἐφεύρεσις τὸ τηλέφωνο!... Πόσες ἀνεκτίμητες ὑπηρεσίες ἀλήθεια ἔχει προσφέρει ὡς τώρα στὴν ἀνθρωπότητα ἡ ἐπιστήμη μὲ τὶς διάφορες ἀνακαλύψεις της...

— Ἔτσι λέτε; μοῦ ἀπάντησε χαμογελῶντας πικρὰ ὁ κ. Μαρού. Ἐγὼ ὅμως ἔχω ἀντίθετη γνώμη καὶ νομίζω ὅτι ἡ ἐπιστήμη, ἀντὶ νὰ μᾶς ἐξυπηρετῇ, μᾶς παρουσιάζει καλύτερα τὴν ἀδυναμία μας καὶ πολλαπλασιάζει τοὺς τρόπους νὰ ὑποφέρουμε. Μιὰ δραματικὴ ἱστορία ποὺ συνέβη σὲ μένα πρὸ ὀλίγων ἐτῶν θὰ σᾶς κάνῃ νὰ καταλάβετε καλύτερα τὴ σκέψι καὶ νὰ ἐξηγήσετε τὴ συγκίνησι ποὺ μὲ κυρίευσε πρὸ ὀλίγου, ὅταν θελήσατε νὰ τηλεφωνήσετε.

Καὶ ὁ Πέτρος Μαρού, χωρὶς νὰ περιμένῃ ἀπάντησί μου, ἄρχισε νὰ μοῦ διηγεῖται τὴν ἀκόλουθη ἱστορία:

— Πρὸ τεσσάρων ἐτῶν παραθέριζα μαζὺ μὲ τὴ γυναίκα μου τὴ Λουΐζα καὶ τὸ Μαρσὲλ τὸ μοναχογυιό μου, στὴν ἀγροικία μου στὸ Μωράντ, ἕνα ὡραῖο ἐξοχικὸ σπίτι, τριγυρισμένο ἀπὸ δάση σὲ τριῶν ὡρῶν ἀπόστασι ἀπὸ τὴ Μασσαλία... Εἴχαμε μαζύ μας καὶ τὴ Νανέττα, τὴ γρηὰ μας ὑπηρέτρια, καὶ τὸ Βλάση, ἕναν ἀφοσιωμένο ὑπηρέτη, ὁ ὁποῖος ἦταν κατενθουσιασμένος γιὰ τὴ διαμονή μας στὴν ἐξοχή, ἐπειδὴ ἔτσι βρισκόταν κοντὰ στὴ Μασσαλία, ὅπου κατοικοῦσε ἡ μητέρα του. Ὁ Βλάσης ἔκανε καθήκοντα κηπουροῦ καὶ καθόταν μέσα σ' ἕνα περίπτερο τοῦ κήπου, ἀνεξάρτητο ἀπ' τὸ ἄλλο σπίτι.

Ὅλη σχεδὸν τὴν ἡμέρα μου τὴν περνοῦσα μὲ τὸ κυνῆγι. Γιὰ νὰ ἐπικοινωνῶ ὅμως καὶ μὲ τὸ ἐργοστάσιό μου καὶ νὰ παρακολουθῶ ἀπὸ μακρυὰ τὴν ἐργασία, εἶχα ἐγκαταστήσει δι' ἐξόδων μου μιὰ τηλεφωνικὴ γραμμή, ἡ ὁποία συνέδεε τὸ σπίτι μου μὲ τὸ Κέντρο Μασσαλίας. Ἔτσι, κάθε βράδυ, ἀπὸ τὴν κάμαρή μου, μάθαινα κάθε τι σχετικὸ μὲ τὶς ἐργασίες μου.

Τὴν ὡραία μας αὐτὴ γαλήνη μᾶς τὴν ἐτάραξε ἕνα πρωῒ μιὰ εἰδοποίησις τοῦ ὑποδιευθυντοῦ τοῦ ἐργοστασίου μου, ὁ ὁποῖος γιὰ νὰ ἐπιτύχουμε μιὰ σοβαρὴ παραγγελία τῆς Κυβερνήσεως, μὲ προσκαλοῦσε ἐπειγόντως στὸ Παρίσι, γιὰ νὰ κάνω προσωπικῶς τὰ κατάλληλα διαβήματα στοὺς ἁρμοδίους.

Ὁ καιρὸς ἦταν ἀκόμα πολὺ γλυκός, μολονότι βρισκόμαστε στὸ τέλος τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ ὁ μικρός μου Μαρσὲλ εἶχε καταγοητευθεῖ ἀπὸ τὴ διαμονὴ στὴν ἐξοχή. Γι' αὐτὸ ἡ γυναῖκα μου ἀποφάσισε νὰ μὴν ἔρθῃ μαζύ μου στὸ Παρίσι, ἀλλὰ νὰ περιμένῃ τὴν ἐπιστροφή μου στὸ κτῆμα.

Κατὰ τὴν παραμονὴ τῆς ἀναχωρήσεώς μου, βλέποντας τὴ βροχὴ νὰ πέφτῃ πένθιμα καὶ μιὰ ἀπέραντη μαυρίλα νὰ σκεπάζῃ τοὺς κάμπους, ἔννοιωσα κάτι νὰ μοῦ σφίγγῃ τὴν καρδιά. Ἡ γυναῖκα μου τὸ ἀντελήφθη αὐτὸ καί, γιὰ νὰ μὲ καθησυχάσῃ, μοῦ εἶπε:

—Μὴ φοβᾶσαι γιὰ μᾶς... Δὲν θὰ λείψῃς ἄλλωστε παρὰ μόνο δυὸ νύχτες. Στὸ διάστημα αὐτό, ἡ Νανέττα θὰ κοιμᾶται δίπλα στὴν κάμαρή μου. Ὁ Βλάσης πάλι θὰ πάρῃ τὸ τουφέκι του στὴν κάμαρή του κι' ἅμα φωνάξουμε, θὰ μᾶς ἀκούσῃ... Ἔχουμε ἀκόμα καὶ τὰ σκυλιά σου ποὺ εἶνε μοναδικοὶ φύλακες... Ἔννοια σου λοιπὸν καὶ δὲν ὑπάρχει φόβος νὰ μᾶς συμβῇ τίποτε, κατὰ τὴν ἀπουσία σου.

'Αγκάλιασα καὶ φίλησα μὲ κάποια κρυφὴ λαχτάρα τὴ γυναῖκα μου !...

Καθὼς ὅμως μοῦ ἔλεγε τὰ καθησυχαστικὰ αὐτὰ λόγια, μοῦ φάνηκε πὼς ἡ φωνή της ἔτρεμε ἀπὸ κάποιο φόβο. Αὐτὸ λίγο ἔλειψε νὰ μὲ κάνῃ νὰ ματαιώσω τὸ ταξεῖδι μου. Ὡστόσο ἡ γυναῖκα μου, μαντεύοντας τὴ σκέψι μου, ἐπρόσθεσε:

— Δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ παραμελῇς τὶς δουλειές σου. Πρέπει ὁ γυιός μας, ἅμα ἐνηλικιωθῇ, νὰ βρῇ τὸ ἐργοστάσιό σου σὲ καλὴ κατάστασι. Μποροῦμε ἄλλωστε νὰ ἐπικοινωνοῦμε τηλεφωνικῶς ὁποια ὥρα θέλουμε... Μὲ τὸ Βλάση καὶ μὲ τὴ Νανέττα κοντά μου δὲν ἔχω νὰ φοβηθῶ τίποτε...

Τότε ἐγὼ ντράπηκα γιὰ τοὺς φόβους μου, ἀγκάλιασα καὶ φίλησα μὲ κάποια κρυφὴ λαχτάρα τὴ γυναίκα μου καὶ τὸ παιδί μου κι' ἔφυγα.

Ὅλη τὴ νύχτα ὅμως στὸ τραῖνο δὲν ἔκλεισα μάτι καί, μόλις ἔφτασα στὸ Παρίσι, ἔτρεξα ἀμέσως νὰ τηλεφωνήσω στὴ γυναῖκα μου.

— Ἐμπρός! φώναξα μὲ ἀγωνία μόλις μὲ ἕνωσαν μὲ τὸ σπίτι μου. Πέρασες καλὰ τὴ νύχτα σου, Λουϊζέττα; Δὲν φαντάζομαι νὰ φοβήθηκες πολύ...

—Ναί... φοβήθηκα λιγάκι... μοῦ ἀπάντησε ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ σύρματος ἡ γυναῖκα μου. Μόλις κατὰ τὰ ξημερώματα κοιμηθήκαμε... Μὴν τρομάξεις σ' αὐτὸ ποὺ θὰ σοῦ πῶ... Ἡ Νανέττα ἄκουσε βήματα στὸν κῆπο... Τὰ σκυλιὰ γαυγίζανε ἀδιάκοπα ὅλη τὴ νύχτα... Τέλος ἀνοίξαμε τὸ παράθυρο καὶ φωνάξαμε τὸ Βλάση. Πῆρε τὸ τουφέκι σου, ἀπόλυσε τὰ σκυλιὰ καὶ ἔφερε ἕνα γῦρο ὅλη τὴν ἀγροικία, χωρὶς ὅμως ν' ἀντιληφθῇ τίποτε ὕποπτο. Αὐτὴ τὴ στιγμὴ ξύπνησε ὁ Μαρσὲλ καὶ μὲ φωνάζει... Ὠρεβουάρ... Ἂν εὐκαιρήσῃς, τηλεφώνησέ μου τὴ νύχτα...

Ἡσυχασμένος κάπως ἀπὸ τὴ συνομιλία αὐτή, ὅλη τὴν ἡμέρα ἀσχολήθηκα μὲ τὶς δουλειές μου. Ὅταν, κατὰ τὶς ὀχτώμιση τὸ βράδυ, ξεμπέρδεψα, ἔτρεξα πάλι στὸ τηλέφωνο. Περίμενα πολὺ στὸ ἀκουστικό, ὡς ὅτου νὰ μοῦ ἀπαντήσῃ ἡ γυναῖκα μου...

— Ἐμπρός !.. Ἐμπρός ! φώναξα μόλις ἄκουσα τὴ φωνή της ἀπὸ μακρυά. Γιατί ἄργησες τόσο, Λουϊζέττα;... Μήπως συμβαίνει τίποτε;...

—Ναί, μοῦ ἀπάντησε ἡ γυναῖκα μου. Συνέβη ἐντελῶς ἀπρόοπτα κάτι ἔκτακτο κι' ἀπροσδόκητο. Ἑτοιμαζόμαστε νὰ κοιμηθοῦμε, ὅταν ἔφτασε ἕνα παιδὶ ἀπ' τὴ Μασσαλία, φέρνοντας ἕνα γράμμα, διὰ τοῦ ὁποίου εἰδοποιοῦσαν τὸ Βλάση ὅτι ἡ μητέρα του εἶνε ἄρρωστη βαρειὰ κι' ὅτι ζητάει νὰ τὸν ἰδῇ ἀμέσως. Τὸ παιδὶ ἔφυγε βιαστικά, χωρὶς νὰ προφτάσουμε νὰ τοῦ ζητήσουμε ἄλλες πληροφορίες. Ὁ Βλάσης ταράχτηκε πολύ, γιατί, ὅπως ξέρεις, λατρεύει τὴ μητέρα του. Δὲν ἤθελε ὅμως νὰ φύγῃ καὶ νὰ μᾶς ἀφήσῃ μόνους πρὶν ξημερώσῃ. Ἐγώ, βλέποντας τὴ λύπη του, ἐπειδὴ δὲν μποροῦσε νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν ἐπιθυμία τῆς μητέρας του, σκέφτηκα ὅτι ἂν δὲν τὸν ἄφινα νὰ πάῃ, μποροῦσε ἡ φτωχὴ γρηὰ νὰ πεθάνῃ χωρὶς νὰ τὴ φιλήσῃ γιὰ τελευταία φορά. Γι' αὐτό, νικῶντας τοὺς δισταγμούς μου καὶ τοὺς φόβους μου, τὸν ἄφησα καὶ ἔφυγε, ἀφοῦ προηγουμένως μοῦ ὑποσχέθηκε ὅτι θὰ γυρίσῃ ἀπόψε καὶ μάλιστα, γιὰ πιὸ γρήγορα, μὲ ἀμάξι... Εἶσαι εὐχαριστημένος;

— Ὄχι... τῆς ἀπάντησα γεμᾶτος ἀνησυχία. Δὲν ἔπρεπε ν' ἀφήσῃς τὸ Βλάση νὰ φύγῃ. Καὶ ἀμάξι νὰ πάρῃ, δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ γυρίσῃ πρὶν ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα. Ὅσο ἤξερα ὅτι ὁ Βλάσης βρισκόταν κοντά σας, ἤμουν ἥσυχος... Ἔπειτα γιατί ἀφήσατε τὸ παιδὶ ποὺ ἔφερε τὸ γράμμα νὰ φύγῃ, χωρὶς νὰ βεβαιωθῆτε ἂν ἦταν ἀληθινὴ ἡ εἴδησις ποὺ ἔφερνε; Τουλάχιστον σοῦ ἄφησε ὁ Βλάσης τὰ σκυλιὰ καὶ τὸ τουφέκι;...

— Τὰ σκυλιὰ κοιμοῦνται στὸν ἐξώστη καὶ τὸ τουφέκι κρέμεται κάτω στὴν εἴσοδο.

— Τότε καλά, ἀγάπη μου... Πάω νὰ φάω καὶ σὲ λίγη ὥρα θὰ σοῦ τηλεφωνήσω πάλι...

Μόλις ἔφαγα, ἔτρεξα πράγματι ἀμέσως στὸ τηλέφωνο... Ἡ ἀγωνία μου καὶ ἡ ταραχή μου ἦταν τόση, ὥστε τὰ χέρια μου ἔτρεμαν. Καὶ πάλι ἡ γυναῖκα μου ἄργησε νὰ μοῦ ἀπαντήσῃ.

— Ἐμπρός, Λουϊζέττα! φώναξα. Ἀκοῦς; Ἀπάντησέ μου... Εἶμαι τρομερὰ ἀνήσυχος.

Τέλος ἄκουσα μακρυὰ τὴ φωνὴ τῆς γυναίκας μου. Μά, παρ' ὅλη τὴν ἀπόστασι ποὺ μᾶς χώριζε, κατάλαβα πὼς ἔτρεμε ἀπὸ τὸ φόβο της.

— Ἄ... ἐσὺ εἶσαι; μοῦ εἶπε. Ἐδῶ καὶ μιὰ ὥρα κοντεύουμε νὰ τρελλαθοῦμε ἀπὸ τὸ φόβο μας... Τὸ τουφέκι σου δὲν εἶνε πειὰ κάτω στὴν εἴσοδο. Γίνηκε ἄφαντο... Φαίνεται πὼς τὸ πῆρε τὸ παιδὶ ποὺ ἔφερε τὸ γράμμα, τὴν ὥρα ποὺ ἔφευγε... Ὁ Βλάσης δὲ, γύρισε ἀκόμα... Φοβᾶμαι πολὺ μήπως τίποτε κακοποιοὶ τὸν ἀπεμάκρυναν ἐπίτηδες ἀπ' τὸ σπίτι, γιὰ νὰ μὴ βρίσκεται ἐδῶ κανένας ἄντρας... Κοντεύω νὰ τρελλαθῶ... Πόσο φοβοῦμαι! Μοῦ φαίνεται πὼς ἀκούω... ἀκούω στὸν κῆπο... μά, στάσου μιὰ στιγμή, ν' ἀκούσω καλύτερα...

Μὲ τὸ ἀκουστικὸ κολλημένο στὸ αὐτί μου, μόλις ἀνέπνεα ἀπὸ τὴν ἀγωνία μου.

— Λουϊζέττα ! φώναξα σὰν τρελλός. Λουϊζέττα, πές μου... σὲ ἱκετεύω... τί ἀκοῦς;

— Νά, μοῦ ἀπάντησε ἡ γυναῖκα μου, τὰ σκυλιὰ οὔρλιαζαν ἄγρια, μὰ τώρα σώπασαν ἀπότομα... Φαίνεται πὼς τὰ φαρμάκωσαν... Ἄ ! ἄ !... Ἀκούω βήματα στὴν ἄμμο τῆς δενδροστοιχίας... Κάποιοι ἔρχονται πρὸς τὸ σπίτι...

— Μίλα, Λουϊζέττα... μίλα !... Θὰ τρελλαθῶ!... Πές μου τί ἄλλο ἀκοῦς;... Τί ἄλλο;...

— Τίποτε... τίποτε... μὰ ὄχι... ἀκούω στὸ παράθυρο τοῦ ἰσογείου ἕνα τρίξιμο σὰν νὰ ἔχουν περάσει κάτω ἀπ' τὸ παντζοῦρι κάποιο ἐργαλεῖο καὶ θέλουν νὰ τὸ σπάσουν... Νά... ἕνα τζάμι ἔσπασε... Θεέ μου! Θεέ μου! Τρέμω... Κάποιοι μπῆκαν μέσα στὸ σπίτι...

Σὰν τρελλός, τῆς ἐφώναξα τότε:

— Τηλεφώνησε ἀμέσως στὴν ἀστυνομία τῆς Μασσαλίας καὶ εἰδοποίησε νὰ στείλουν χωροφύλακες...

— Μὰ δὲν προφταίνουν! μοῦ ἀπάντησε ἡ Λουΐζα. Ἡ πόλις ἀπέχει τρεῖς λεῦγες. Θὰ φθάσουν πολὺ ἀργά. Δὲν ξέρω τί νὰ κάνω... Ἔχασα τὸ θάρρος μου... τὴ δύναμί μου... εἶμαι σὰν τρελλή...

— Κρύψου... φύγε ! τῆς φώναξα ἐγώ. Ναί! ναί! πάρε τὸ Μαρσὲλ καὶ φύγε!...

— Δὲν μπορῶ... δὲν προφταίνω. Νά, ἀνεβαίνουν τὴ σκάλα, τὰ σκαλοπάτια τρίζουν... Τώρα βρίσκονται στὸ διάδρομο... ψάχνουν...

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἡ γυναῖκα μου στάθηκε. Μὰ ἔπειτα ἀπὸ μερικὲς στιγμὲς τὴν ἄκουσα πάλι νὰ φωνάζῃ:

— Ἔρχονται!... Ἔρχονται ἐδῶ ! Πέτρο!... Ἀγάπη μου!... Ἔλα σῶσε μας!... Βοήθεια!... Βοήθ...

Μὰ ἡ φωνή της πνίγηκε σ' ἕνα ρόγχο ἀγωνίας.

Ἔπειτα ἄκουσα ἕναν ὑπόκωφο κρότο καὶ κατόπιν τίποτε πειά.

Καί, τελειώνοντας τὴν ἀφήγησί του, ὁ κ. Πέτρος Μαρού, ἐπρόσθεσε μὲ μιὰ ἀπερίγραπτη ὀδύνη στὴ φωνή του:

— Χωρὶς ἄλλο θὰ διαβάσατε στὶς ἐφημερίδες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τὶς ἄλλες λεπτομέρειες τοῦ τρομεροῦ αὐτοῦ ἐγκλήματος, ποὺ ἔμεινε γνωστὸ μὲ τὸν τίτλο: «Ἡ σφαγὴ τῆς ἐπαύλεως Μαρού». Οἱ κλέφτες σκότωσαν ἀλύπητα τὴ γυναῖκα μου, τὸ παιδί μου καὶ τοὺς δυὸ ὑπηρέτες...

Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ ποτὲ καμμιὰ περιγραφὴ δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ τὸ ἀποδώσῃ εἶνε τὸ μαρτύριο τὸ δικό μου ἐκείνη τὴ νύχτα... Ὄρθιος καὶ ἀκίνητος μπρὸς στὸ τηλέφωνο, ἄκουγα ἀπὸ ἀπόστασι ἑκατὸ λευγῶν τὶς κραυγὲς τῆς ἀπελπισίας τῆς γυναίκας μου καὶ τοῦ παιδιοῦ μου ποὺ τοὺς ἔσφαζαν, χωρὶς νὰ μπορῶ νὰ κάνω τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ οὐρλιάζω μπρὸς στὸ ἄψυχο μηχάνημα.

ΖΑΝ ΡΕ·Ι·ΜΠΡΑΧ

ΚΡΗΤΙΚΑ ΕΘΙΜΑ

ΤΑ ΤΡΙΑ ΣΤΕΦΑΝΙΑ

Στὴν Κρήτη, κατὰ τὴν τελετὴ τοῦ γάμου, ἡ φίλες τῆς νύφης κρεμοῦν πάνω ἀπ' τὸ κρεββάτι της τρία στεφάνια, ἕνα ἀπὸ ἄνθη πορτοκαλλιᾶς, ἕνα ἀπὸ ἀγκάθια, κι' ἕνα ἀπὸ μυρσίνη. Τὸ στεφάνι μὲ τ' ἀγκάθια συμβολίζει μακροζωΐα καὶ ὑπομονὴ στὶς φροντίδες τῆς συζυγικῆς ζωῆς, ἐνῶ τὰ ἄλλα σημαίνουν διάρκεια ἀγάπης καὶ εὐτυχίας.

Ἐπίσης στὴν Κρήτη ὅταν ὁ γαμπρὸς πάει νὰ πάρῃ τὴ νύφη μὲ τοὺς συγγενεῖς του γιὰ νὰ τὴν ὁδηγήσῃ στὴ στέψι, αὐτὴ ἀντιστέκεται καὶ κάνει πὼς δὲν θέλει νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ.

— Ἄστε την, γιατί κλαίει, λέει τότε ὁ γαμπρός.

— Πάρτε με, κι' ἂς κλαίω ! ἀπαντᾶ ἀμέσως ἡ νύφη.

ΑΓΟΡΑΖΟΥΜΕ σὲ καλὴ τιμὴ παλαιὰ ἡμερολόγια φιλολογικά, γελοιογραφικά, ἐγκυκλοπαιδικὰ κ.λ.π. κ.λ.π. καθὼς καὶ Καζαμίας πρὸ τοῦ 1900 ἐκδοθέντας. Γράψατέ μας : «Οἰκογένεια», Λέκα 7—Ἀθήνας.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΙΣ

Η ΡΕΚΛΑΜΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑ ΑΙΩΝΑ

Ὁ κομήτης καὶ τό.... γαλλικὸ χειρόγραφο. Διάλυσις φερετροποιείου ! Ἕνα καθαρευουσιάνικο μακαρόνι. Τὸ ἑστιατόριο μὲ τὶς χορταστικὲς μερίδες. Ἀγγελία ἀρραβώνων. Εὐχαριστήρια πρὸς ἰατρούς, πεζὰ καὶ ἔμμετρα, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ἅμα βλέπουμε τὴ σημερινὴ ἐξέλιξι τῆς ρεκλάμας δὲν πρέπει νὰ φανταζόμαστε ὅτι καὶ οἱ ἄνθρωποι τῶν περασμένων γενεῶν ἤξεραν νὰ συντάσσουν τὶς δημοσιεύσεις καὶ τὶς ἀγγελίες τους μὲ τὸν ἴδιο τρόπο ὅπως σήμερα.

Ἡ ρεκλάμες ἄλλοτε ἐγράφοντο μὲ μιὰ ἀδεξιότητα καὶ μιὰ ἁπλότητα ἀρκετὰ διασκεδαστική.

Νὰ π.χ. ἡ μικρὴ ἀγγελία μιᾶς Ἀθηναϊκῆς ἐφημερίδος τοῦ ἔτους 1851, ὁπότε εἶχε ἐμφανισθεῖ στὸν Ἀττικὸ οὐρανὸ κάποιος κομήτης :

*«Ἐάν τις τῶν κυρίων, οἵτινες συνηγμένοι εἰς τὴν γωνίαν τοῦ **Βασιλικοῦ Φαρμακείου** ἀπέναντι τοῦ ὑπουργείου τῶν **Στρατιωτικῶν** παρετήρουν τὸν κομήτην τὴν 12 1)2 ὥραν τῆς 2ας τρέχοντος, ἐάν τις λέγομεν εὗρεν ἓν χειρόγραφον γαλλικόν, παρακαλεῖται νὰ τὸ φέρῃ εἰς τὸ γραφεῖον μας καὶ θέλει λάβει ἀμοιβὴν δρχ. 6».*

Ἐνδιαφέρουσα ἐπίσης εἶνε καὶ ἡ παρακάτω ρεκλάμα ἑνὸς φερετροπώλου, δημοσιευθεῖσα ἐπίσης σὲ παληὰ Ἀθηναϊκὴ ἐφημερίδα :

*«**Μέλλων** νὰ ἀναλάβω ἄλλην ἐργασίαν, πωλῶ τὸ ἀπὸ ὀκταετίας ἱδρυθὲν καὶ λειτουργοῦν μετὰ καλῆς πελατείας κάτωθεν τῆς **Δημαρχίας** φερετροποιεῖον μου, ὡς τοῦτο εὑρίσκεται. **Πληροφορίαι** παρ' ἐμοῦ τοῦ ἰδίου ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας».*

Νοστιμώτερη ὅμως εἶνε ἡ κατωτέρω διαφήμισις ἰδιωτικοῦ δημοτικοῦ σχολείου, ἡ ὁποία ἔχει συνταχθεῖ ἀπὸ ἕνα δημοδιδάσκαλο τῶν Γαργαλιάνων καὶ φέρει τὸν τίτλο : Πρόγραμμα :

«Τὸ ὑποχρεωτικὸν καθῆκον καὶ ἐν τῷ παρόντι λίαν χαίρει καὶ ἐν τῷ μέλλοντι θέλει θεωρεῖ ὡς διηνεκὲς σέμνυμα ὅτι οὗ τὸ πρόπλασμα ἐκ τῆς θερμότητος τῶν ἐλπίδων περὶ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἐδημιουργήθη ἐκ τῶν παραδόσεων καὶ τοῦ πόθου παρὰ τῶν διαφόρων διευθυντῶν τοῦ διδασκαλείου ἐν τῇ βαλβίδι τῆς ἀπαρχῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

»Ἐγὼ δὲ ἐν τῇ ὑσπλειγγι (;) τοῦ ἡμετέρου καθήκοντος εἶμαι κατὰ σύμπτωσιν (!) μικρὸς μέν, ἀλλ' εὐσεβὴς δημοδιδάσκαλος καὶ θερμὸς λάτρις ἐν τῷ ἐπαγγέλματι τούτῳ καὶ εὐχαριστῶ ὑμᾶς φιλόμουσοι γονεῖς καὶ συμπολῖται διὰ τὴν κύρωσιν καὶ ἀποστολὴν τῶν τέκνων σας εἰς τὸ ἄρτι ἀνοιχθὲν ὑφ' ἡμῶν ἰδιοσυντήρητον δημοτικὸν σχολεῖον ἐν τῇ συνοικίᾳ Χρυσοβιτσιώτικα... κλπ.».

Νὰ καὶ μιὰ διαφήμισις ἑστιατορίου :

*«Ἀκούσας ἐπαινούμενον τὸ ξενοδοχεῖον «Ἡ Κοινὴ Γνώμη» μετέβην σήμερον μεσημβρίαν ἵνα φάγω ἐν αὐτῷ. Ἔμεινα δὲ τόσον εὐχαριστημένος ἐκ τῆς καθαριότητος καὶ τῆς εὐθηνίας, ὥστε συνιστῶ αὐτό. Ἰδίως δὲ μὲ ἔκπληξιν εἶδον τὸ μέγεθος **τῶν μερίδων**, αἱ ὁποῖαι εἶνε τόσον μεγάλαι, ὥστε ἐχόρτασα πολὺ καὶ τὸ ἑσπέρας δὲν ἠμπόρεσα νὰ φάγω !».*

Ἰδοὺ τώρα καὶ μιὰ ἀναγγελία ἀρραβῶνος :

*«Ἐπληροφορήθημεν παρὰ τοῦ κ. **Καθοπούλη** ὅτι ὁ κ. **Εὐστάθιος Στεφάνου** μετέβη εἰς Κάρυστον διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τοὺς ἀρραβῶνας του μετὰ μιᾶς ὡραίας καὶ πλουσίας νέας».*

Ἀπὸ ἕνα εὐχαριστήριο πρὸς ἰατρὸν

ἀποσπῶμεν τὰ ἑξῆς χαρακτηριστικά :

«Θὰ ἠλεγχόμην ἀχάριστος ἐν ἑαυτῷ ἐὰν μὴ διὰ Στέντορος φωνῆς καὶ Τυρρηνικῆς σάλπιγγος διεσάλπιζον μίαν τοιαύτην ἐπιστημονικὴν ἐξοχότητα τοῦ διακεκριμμένου ἰατροῦ κ. Τ.» κλπ.

Ἰδοὺ καὶ ἡ ἀγγελία ἑνὸς μικροῦ ἀτυχήματος :

«Ὁ κ. Λουκᾶς Πύρρος ἐρχόμενος ἐξ Ἀμαρουσίου ἐφ' ἁμάξης ἔπεσε καθ' ὁδὸν καὶ κατέθραυσε τὴν χεῖρα του. Ἤδη ὅμως εὑρίσκεται εἰς ἀνάρρωσιν καὶ κάθηται ἀπογεῦμα εἰς τὸ παράθυρόν του, θεωρῶν τοὺς διαβαίνοντας φίλους !»

Ἀγγελία ἀναχωρήσεως :

*«Ὁ κ. **Βέρροιος** ἔκειρε τέλος πάντων τὸν δασύτριχον πώγωνά του καὶ κατ' αὐτὰς ἀναχωρεῖ διὰ **Χαλκίδα**».*

Ἂς παραθέσουμε τέλος καὶ ἕνα ἔμμετρο εὐχαριστήριο πρὸς ἰατρόν, δημοσιευθὲν σὲ Ἀθηναϊκὴ ἐφημερίδα τοῦ 1893 :

Τῷ ἰατρῷ Μελιγαλᾶ Σκλήρῃ τῷ Λεωνίδα
ὅτι μὲ ἐθεράπευσεν εὐγνωμοσύνην οἶδα,
πάσχοντα ἐκ νοσήματος, σχεδὸν ἀθεραπεύτου,
ὅ μ' ἔκαμνε νὰ φαίνωμαι ὠχρὸς ἐντὸς καθρέφτου !
Ταχέως μὲ ἀπήλλαξε τῆς νόσου τῆς χρονίας.
ἐκεῖνος ὅς φημίζεται κι' ἐντὸς τῆς Μεσσηνίας.
Μόνος μὲ παρεδέχθηκεν ὁ ἰατρὸς ὁ Σκλήρης.
ἄλλος οὐδεὶς ἐκ τῶν πολλῶν ποὺ εἶν' ὁ τόπος πλήρης.
Ἅπαντες μὲ ἀπήλπισαν ἐκτὸς τοῦ Λεωνίδα
πρὸς τὸν ὁποῖον χρεωστῶ ζωῆς μου τὴν ἐλπίδα !

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΑΣ

ΜΙΑ ΣΟΥΛΙΩΤΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

Ὅταν, κατὰ τὸ ἔτος 1800, ὁ Ἀλῆ πασᾶς πολεμοῦσε κατὰ τοῦ Σουλίου, βλέποντας ὅτι δὲν θὰ μποροῦσε νὰ τὸ κυριεύσῃ διὰ τῶν ὅπλων, κατέφυγε στὴ συνηθισμένη του δωροδοκία. Θέλησε δηλαδὴ νὰ δωροδοκήσῃ τὸν περίφημο ὁπλαρχηγὸ τοῦ Σουλίου Τσῆμα Ζέρβα, προσφέροντάς του χρήματα καὶ ἀξιώματα. Ἀλλὰ ὁ φιλόπατρις Σουλιώτης ἀπέρριψε τὴν πρότασί του καὶ τοῦ ἀπάντησε μὲ τὴν ἀκόλουθη ἐπιστολή:

«Βεζύρη Ἀλῆ πασᾶ,

Σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὴν ἀγάπη ποὺ ἔχεις γιὰ τ' ἐμένα. Μόν' τὰ πουγκιὰ σου ποὺ μοῦ γράφεις μὲ τὸ Μπέτσο νὰ μοῦ τὰ στείλῃς, νὰ μὴ μοῦ τὰ στείλῃς, γιατὶ δὲν ξέρω νὰ τὰ μετρήσω καὶ δὲν ξέρω τί νὰ τὰ κάνω. Μὰ καὶ ἂν ἤξερα, πάλι δὲν θὰ ἤμουν εὐχαριστημένος νὰ σοῦ δώσω οὔτε ἕνα λιθάρι ἀπὸ τοὺς βράχους τῆς πατρίδος μου, καὶ ὄχι νὰ φύγω ἀπὸ τὸ Σούλι γιὰ τὰ πουγκιὰ σου, καθὼς φαντάζεσαι. Τιμὲς καὶ δόξες ποὺ μοῦ ὑπόσχεσαι νὰ μοῦ δίνῃς, δὲν μοῦ χρειάζονται, γιατὶ σ' ἐμένα πλοῦτος, δόξες καὶ τιμὲς εἶνε τ' ἄρματά μου, ὅπου μὲ αὐτὰ φυλάω τὴν πατρίδα μου, τὴν ἐλευθερία μου καὶ τὰ παιδιά μου καὶ τιμῶ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Σουλιώτου καὶ τὸ ἰδικό μου ὄνομα.

ΤΣΗΜΑΣ ΖΕΡΒΑΣ».

ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ MAURICE MONTEGUT

Η ΜΕΤΕΜΨΥΧΩΣΙΣ

Ἡ πυραμίδα ἦταν ἐπὶ τέλους ἀνοιχτή! Μιὰ μαύρη τρύπα στὸ πλευρό της, πρὸς τὸ μέρος τοῦ Νείλου καὶ τῆς Ἀνατολῆς τοῦ Ἡλίου, ἔχασκε τρομακτική. Πίσω της μαντευόταν ἕνας διάδρομος, ἀπ' τὸν ὁποῖο ἔβγαιναν ἀναθυμιάσεις ὑπογείου, ἕνας διάδρομος ποὺ εἶχε ξαναβρεθεῖ ἄξαφνα ἔπειτα ἀπὸ ἑξῆντα αἰῶνες. Ἦταν ὁ δρόμος τῶν τάφων καὶ τῶν θησαυρῶν ἴσως...

Οἱ ἐργάτες εἶχαν σταματήσει πειὰ τὴ δουλειά τους. Ἀμέριμνοι, εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὴν ἡμέρα τους, παρατῶντας τὶς ἀξίνες τους καὶ τοὺς μοχλοὺς τους σκόρπιους ἐδῶ κι' ἐκεῖ, ἀναπαυόντουσαν στὴ σκιὰ ποὺ ἔρριχνε ὁ πέτρινος αὐτὸς γίγαντας ἀπάνω στὴν κιτρινωπὴ ἄμμο τῆς ἀπέραντης καὶ μελαγχολικῆς ἐρήμου.

Ὁ διευθυντὴς τῶν ἀνασκαφῶν, ὁ ὁποῖος εἶχε εἰδοποιηθεῖ βιαστικὰ γιὰ τὴν ἀπροσδόκητη αὐτὴ ἀνακάλυψι, ἔφτασε σὲ λίγο, ἀκολουθούμενος ἀπὸ μερικοὺς φίλους του τῶν ξένων πρεσβειῶν. Σὰν ἄνθρωπος εὐγενής, συνηθισμένος ἄλλωστε σὲ τέτοιες περιπέτειες, ἐπρότεινε σὲ δυὸ νέους κυρίους καὶ μιὰ νεαρὴ γυναίκα, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Κλάρκ, Ἄγγλους, καὶ τὸν κ. Ζὰν Μομπύρ, Γάλλο, νὰ μποῦν πρῶτοι αὐτοὶ στὴν τρύπα.

Μά, μπρὸς στὴν σκοτεινὴ εἴσοδό της, ἡ νέα γυναίκα ἐδίστασε μιὰ στιγμή.

— Ἐμπρός, Ρετζίνα! τῆς εἶπε ὁ σύζυγός της. Κάνε καρδιά!

Καί, λέγοντας αὐτά, μπῆκε πρῶτος στὴν τρύπα. Ἡ Ρετζίνα, καὶ ἔπειτα ὁ Ζάν, τὸν ἀκολούθησαν. Πίσω τους, μπροστά τους, ἐργάτες ποὺ κρατοῦσαν δαυλοὺς ἀναμένους, τοὺς ἐφώτιζαν κατακόκκινο τὸ δρόμο.

Ὁ διάδρομος εἶχε πλάτος τεσσάρων μέτρων. Ὕστερ' ἀπὸ τριάντα βήματα, ὁ Μομπύρ, ὁ ὁποῖος προηγεῖτο τώρα τῶν ἄλλων, στάθηκε ἔξαφνα καί, ἀνατριχιάζοντας σὰν νὰ τὸν εἶχε κυριεύσει κάποια μυστικὴ ἀγωνία, ψιθύρισε:

— Μοῦ φαίνεται πὼς ἔχω ξαναπεράσει ἀπὸ δῶ.

Ὁ Κλάρκ, ὁ ὁποῖος τὸν ἄκουσε, ἄρχισε νὰ γελάῃ καὶ τοῦ εἶπε:

— Αὐτὸ ποὺ λὲς εἶνε πολὺ ἀστεῖο, μὰ τὴν ἀλήθεια!... Οἱ Γάλλοι εἶνε πάντοτε ἀστεῖοι!

Ὁ Μομπὺρ δὲν τοῦ ἀπάντησε. Κυττοῦσε μὲ τὰ μάτια του διάπλατα ἀνοιγμένα. Μέσα σ' αὐτὰ ἔλαμπε κάποια ἀστραπὴ τρόμου καὶ ψιθύριζε ὁλοένα σιγὰ-σιγά:

— Τὸ ξέρω αὐτό... κι' αὐτό... κι' αὐτό...

Ἔξαφνα, ὁ διάδρομος χωρίστηκε σὲ ἄλλους δυὸ μικρότερους, ἀπ' τοὺς ὁποίους ὁ ἕνας τραβοῦσε δεξιὰ κι' ὁ ἄλλος ἀριστερά.

— Ἀπὸ ποῦ θὰ τραβήξουμε; ρώτησε ἡ Ρετζίνα.

— Δεξιά! ἀπάντησε ἀδίστακτα ὁ Μομπύρ. Ξέρω ἐγώ. Δεξιά... πρὸς τὸ θησαυρό.

Ἀκούγοντας τον οἱ ἄλλοι νὰ μιλάῃ ἔτσι, τὰ ἔχασαν. Ἕνας ἐργάτης μάλιστα δὲν κρατήθηκε καὶ εἶπε:

— Ὁ κύριος τρελλάθηκε!

— Τρελλὸς ἐγώ; φώναξε ὁ Μομπύρ. Ἐσεῖς εἶστε τρελλοί... Ναί, σκεφθῆτε γιὰ μένα ὅ,τι θέλετε... μὰ ἔχω ξανάρθει ἐδῶ πέρα... Πότε, Οὔτ' ἐγὼ τὸ ξέρω... Πᾶνε ἴσως ἀπὸ τότε ἕξη χιλιάδες χρόνια... Καὶ θὰ σᾶς τὸ ἀποδείξω αὐτό! Νά! Σταθῆτε ἐδῶ...

Ὅλοι ἐστάθηκαν ταραγμένοι. Ἡ φωνὴ τοῦ νέου ἔπαιρνε ἕνα τρομακτικὸ τόνο μέσα στὴ σιωπή.

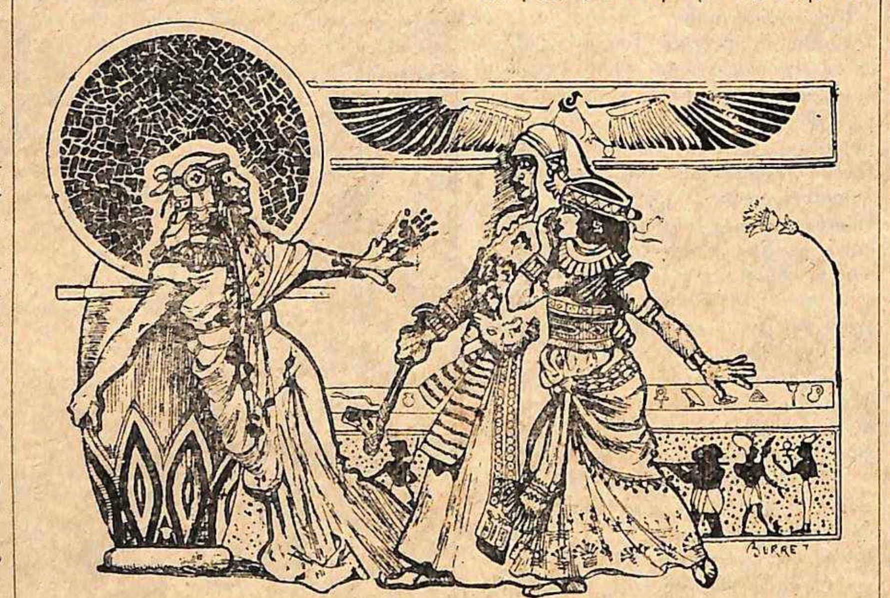

— *Ναί, τὸν σκότωσα μαζὺ μὲ τὴ γυναίκα του!...*

— Σταθῆτε ἐδῶ! ἐπανέλαβε ὁ Μομπύρ. Νὰ ἴχνη βημάτων ἀπάνω στὴ λεπτὴ ἄμμο, ἀποτυπώματα ἀφημένα ἀπὸ πεθαμένους... Κυττᾶχτε αὐτὰ ἐδῶ... Εἶν' ἀποτυπώματα ἀπὸ ἕνα πλατὺ πόδι ποὺ ἕνα ἄλλο πιὸ μικρὸ τὸ ἀκολουθεῖ ἀπὸ πίσω... Θυμᾶμαι, ναὶ θυμᾶμαι... Νά, παραβάλλατε...

Καί, λέγοντας αὐτά, ὁ νεαρὸς Γάλλος πάτησε τὸ κομψὸ σκαρπίνι του ἀπάνω στὸ ἴχνος ποὺ εἶχε ἀφήσει ἕνα ἀρχαῖο αἰγυπτιακὸ σανδάλιο. Τὸ σκαρπίνι ἐταίριαζε ἐντελῶς ἀπάνω στὸ ἀποτύπωμα, λὲς καὶ τὸ ἴδιο πόδι ποὺ τὸ φοροῦσε, εἶχε φορέσει ἄλλοτε τὸ σανδάλιο..

— Εἶνε τὸ πόδι μου! φώναξε ὁ Μομπύρ.

Μιὰ ἀνατριχίλα πέρασε τὸν Ἄγγλο καὶ τὴν Ἀγγλίδα, μὰ κι' οἱ ἐργάται, ἄνθρωποι ὄχι καὶ τόσο εὐαίσθητοι, εἶχαν ἀρχίσει νὰ ταράζωνται.

Ἔξαφνα ὁ Μομπὺρ ἁρπάζοντας ἀπὸ ἕναν ἀπ' αὐτοὺς τὸ δαυλό του, ὥρμησε μέσα στὸ σκοτάδι. Δὲν ἐδίσταζε καθόλου καὶ φαινόταν σὰν ν' ἀκολουθοῦσε ἕνα δρόμο ποὺ ἑκατὸ φορὲς ἤδη τὸν εἶχε διασχίσει...

— Ἀπὸ δῶ! Ἀπὸ δῶ! φώναζε. Θὰ δῆτε! Θὰ βροῦμε τὸ πτῶμα του!

Ὅλοι οἱ ἄλλοι, λαχανιασμένοι, τὸν ἀκολουθοῦσαν στὸν τρελλὸ δρόμο του.

Στὴν εἴσοδο ἑνὸς θαλάμου, στάθηκε ἄξαφνα κυριευμένος ἀπὸ φρίκη, καὶ μὲ τὸ χέρι ὑψωμένο, μὲ τὰ μάτια βλοσυρὰ φώναξε:

— Κύριε Κλάρκ... Κυρία... Δέστε! Ἡ ψυχές μας ἔχουν τὰ πεπρωμένα τους... Ἂν ἐγώ, ποὺ εἶμαι Γάλλος, νομίζοντας πὼς κάνω ἕνα καπρίτσιο μου, ξαναγύρισα στὴν Αἴγυπτο, ἔπεσα ἔξω... Ὄχι ἀπὸ καπρίτσιο, ἀλλὰ ἡ μοῖρα μου μ' ἔφερε ἐδῶ. Ἡ χῶρες ποὺ ἐπιθυμοῦμε νὰ γνωρίσουμε, εἶνε αὐτὲς στὶς ὁποῖες ἔχουμε ζήσει ἄλλοτε ἄλλες ὑπάρξεις καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτὴ δὲν εἶνε παρὰ μιὰ νοσταλγία τῆς μεταμορφωμένης μας ψυχῆς... Δέστε, νὰ ἡ αἴθουσα... Ἡ αἴθουσα τοῦ ἐγκλήματος... Ὑπάρχει μέσα σ' αὐτὴ κάτι τρομερό...

Ὅλοι τότε ἐκύτταξαν μέσα κατάχλωμοι. Καὶ ὅλοι εἶδαν, σωριασμένο σ' ἕνα τοῖχο, ἕνα πτῶμα ξερό, κιτρινισμένο, μὰ διατηρημένο καλά, ἕνα πτῶμα, τοῦ ὁποίου τὸ κρανίο ἔχασκε ἀνοιχτὸ στὰ δύο...

Γύρω τους βρισκόντουσαν διάφορα χρυσᾶ δοχεῖα καὶ μερικὰ ἀγαλματάκια... Φαινόταν καθαρά, ὅτι πρὸ ἕξη χιλιάδων χρόνων ἕνα ἔγκλημα εἶχε διαπραχθεῖ ἐκεῖ μέσα...

— Ἐγὼ τὸν ἐσκότωσα! φώναξε ὁ Μομπύρ. Ἐγώ!...

Ἔπειτα ἔσκασε στὰ γέλια καὶ εἶπε:

— Ἀμφιβάλλετε ἀκόμα; Κυττᾶχτε τότε στὸ λευκὸ τοῖχο τὸ ματωμένο ἀποτύπωμα... Εἶνε τὸ κόκκινο ἀποτύπωμα τοῦ χεριοῦ μου... Δέστε πῶς τὸ χέρι μου ταιριάζει περίφημα ἀπάνω σ' αὐτό!...

— Τότε, εἶπε ὁ Κλάρκ, τρομαγμένος κι' αὐτός, γιατί τὸν ἐσκοτώσατε;

— Γιατί; Γιατί; τραύλισε ὁ Μομπύρ, ποὺ φαινόταν σὰν νὰ καταβάλλη μεγάλη προσπάθεια γιὰ νὰ θυμ[illegible] Γιατί;... Ὄχι βέβαια γιὰ νὰ τὸν κλέψω... Ὅλα εἶνε ἄθικτα ἐδῶ... Δὲν ἐπῆρα τίποτα... Γιατί;... Περιμένετε λοιπόν... Τὸ βρῆκα! Γιατὶ ἀγαποῦσα τὴ γυναίκα του... Ναί, μαζύ της τὸν ἐσκότωσα... Ὅλα ἐπαναλαμβάνονται σ' αὐτὸν τὸν κόσμο... Τὸν ἐσκότωσα γιατὶ ἀγαποῦσα τὴ γυναίκα του, ὅπως ἀγαπῶ τώρα...

— Κύριε Μομπύρ... τὸν διέκοψε ζωηρὰ ἡ Ρετζίνα, ποὺ εἶχε γίνει κατάχλωμη... Μᾶς τρομοκρατεῖτε γιὰ νὰ διασκεδάζετε... Κοντεύω νὰ τρελλαθῶ.

Καὶ μὲ σιγανὴ φωνὴ ἐπρόσθεσε:

— Θὰ τὰ πῆ ὅλα...

Ὁ Κλάρκ ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε σκύψει πάνω ἀπ' τὸ πτῶμα καὶ τὸ ἐξέταζε...

— Δὲν βρίσκετε ὅτι σᾶς μοιάζει; τὸν ρώτησε ὁ Μομπὺρ σαρκαστικά.

— Ἐπὶ τὸ πιὸ ἄσχημο, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἀπάντησε ὁ Ἄγγλος φλεγματικά... Μὰ νὰ ἕνας πάπυρος. Εἶνε ἴσως ἕνα πολύτιμο ντοκουμέντο.

— Μέσα σ' αὐτὴ τὴν κιτρινισμένη περγαμηνή, εἶπε ὁ Μομπὺρ μὲ φωνὴ σταθερή, οἱ σοφοὶ Αἰγυπτιολόγοι θὰ διαβάσουν ὅτι ὁ σκοτωμένος λεγόταν Γάμπος, ἡ γυναίκα του Θάγια καὶ ὅτι εἶχε ἕνα φίλο ὀνομαζόμενο Ζεχωτῆ. Λοιπόν, ὁ Ζεχωτῆς αὐτὸς εἶμαι ἐγώ!

— Ἂς βγοῦμε! Ἂς φύγουμε! φώναξε τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἡ Ρετζίνα. Φτάνει γιὰ σήμερα!...

Ἀμέσως ὅλοι ὀπισθοχώρησαν πρὸς τὴν ἔξοδο, πρὸς τὸ φῶς... Σὰν βρεθήκαν ἔξω στὸν ἥλιο, ὁ Μομπὺρ ἦταν πελιδνὸς καὶ ἔτρεμε σύγκορμος.

— Εἶμαι ἕνας δολοφόνος! ἐπανελάμβανε ὁλοένα.

Ἔπειτα ἀπὸ ὀχτὼ μέρες μερικοὶ σοφοὶ Αἰγυπτιολόγοι κατώρθωσαν νὰ διαβάσουν τὴν περίφημη περγαμηνή. Ἀπ' αὐτὴν ἀπεδείχθη πὼς τὸ πτῶμα ποὺ εἶχε βρεθεῖ μέσα στὴν πυραμίδα ἀνῆκε πράγματι σὲ κάποιον Γάμπο, ὁ ὁποῖος εἶχε γυναίκα του τὴ Θάγια καὶ κάποιον πιστὸ φίλο ὀνομαζόμενο Ζεχωτῆ... Κι' οἱ τρεῖς ἐζοῦσαν κατὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ Φαραὼ Ραμσῆ XXXVII στὸ ἔτος 4000 π. Χ.

Ὁ Ζὰν Μομπύρ, ὁ ὁποῖος βασανιζόταν ἀπὸ τρομερὲς ὀπτασίες, ἔφυγε σὲ λίγες μέρες γιὰ τὴ Γαλλία.

— Τὸν ξεφορτωθήκαμε! εἶπε ὁ Κλάρκ, μόλις ἔμαθε τὴν ἀναχώρησί του, στὴ γυναίκα του, κυττάζοντάς την βαθειὰ στὰ μάτια... Εἶχε τόση μνήμη ἀλήθεια... Ἀκοῦς νὰ θυμᾶται πὼς εἶχε ἀπατήσει καὶ σκοτώσει ἕνα φίλο του πρὸ 4,000 χρόνων!

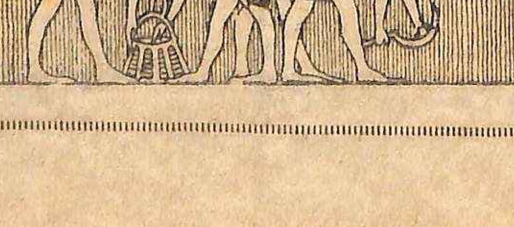

Ο ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΟΣ ΤΥΧΟΔΙΩΚΤΗΣ ΤΗΣ ΥΦΗΛΙΟΥ

ΠΟΙΟΣ ΗΤΑΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΩΣ Ο ΜΑΓΟΣ ΚΑΛΛΙΟΣΤΡΟ;

Ἡ παιδικὴ ἡλικία τοῦ περιφήμου τυχοδιώκτου. Ἕνα διεφθαρμένο παιδί. Ἡ περιοδεία του στὴν Ἀνατολή. Ἕνας ὑποδειγματικὸς σύζυγος! Τὸ μυστηριῶδες ἀνδρόγυνο. Τὰ ἐλιξήρια τοῦ Καλλιόστρου. Ἡ μύησίς του στὴ Μασωνεία. Πῶς ἵδρυσε ἕνα νέο μασωνικὸ τάγμα. Ἡ μυστηριώδης θεραπεία τοῦ πρίγκηπος ντὲ Σουμπίζ, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Πολλὲς φορὲς θὰ ἔχετε συναντήσει στὰ διαβάσματά σας τὸ ὄνομα τοῦ χιλιοξακουσμένου Καλλιόστρο, τοῦ μεγαλειτέρου τυχοδιώκτου ποὺ ἀναφέρει ἡ Ἱστορία. Πολὺ λίγοι ὅμως θὰ ξέρουν ποιὸς ἦταν πραγματικῶς ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ὁ ὁποῖος, ἐπὶ εἰκοσιπέντε χρόνια ἀναστάτωσε ὁλόκληρη τὴν Εὐρώπη.

Τὸ ζήτημα τῆς καταγωγῆς καὶ τῆς πραγματικῆς ταυτότητος τοῦ Καλλιόστρο εἶνε κάπως σκοτεινό. Ἐν τούτοις ἡ ἀσφαλέστερες πληροφορίες ποὺ ὑπάρχουν γι' αὐτὸν ἀναφέρουν ὅτι εἶχε γεννηθεῖ στὸ Παλέρμο τῆς Ἰταλίας καὶ ὅτι τὸ οἰκογενειακό του ὄνομα ἦταν Γκιουζέππε Μπάλσαμο.

Κατὰ τὴν παιδική του ἡλικία, σύμφωνα μὲ τὶς πληροφορίες αὐτές, ὁ Καλλιόστρο ἦταν καυγατζῆς, ἄτακτος, ἀπειθάρχητος καὶ κλέφτης. Ὅπου καυγᾶς καὶ φασαρία, ἦταν πρῶτος καὶ καλύτερος! Τὸ ἔσκαζε διαρκῶς ἀπ' τὸ σχολεῖο γιὰ νὰ κάνη πετροπολέμους, καυγάδες καὶ νὰ κλέβη φροῦτα ἀπ' τοὺς ἀγροὺς ἢ διάφορα πράγματα ἀπ' τοὺς ἐμπόρους.

Ἔπειτ' ἀπ' ὅλ' αὐτά, οἱ γονεῖς του τὸν τράβηξαν ἀπ' τὸ σχολεῖο καὶ τὸν ἔβαλαν ὡς μαθητευόμενο σὲ μιὰ φιλανθρωπικὴ Ἀδελφότητα, ἡ ὁποία εἶχε ὡς ἔργο της νὰ περιποιεῖται τοὺς ἀρρώστους τῆς πόλεως. Ἐκεῖ, ὁ νεαρὸς Γκιουζέππε ἔγινε βοηθὸς τοῦ φαρμακοποιοῦ τῆς Ἀδελφότητος καὶ ἀπέκτησε τὶς πρῶτες γνώσεις χημείας καὶ φαρμακευτικῆς, τὶς ὁποῖες ἐτελειοποίησε ἀργότερα. Μὰ καὶ δῶ δὲν τὰ πήγαινε καλύτερα ἀπ' τὸ σχολεῖο.

Τὸ βράδυ, μετὰ τὴ δουλειά, τὰ μέλη τῆς Ἀδελφότητος τὸν ἔβαζαν νὰ τοὺς κάνη χρέη ἀναγνώστου καὶ νὰ τοὺς διαβάζη διάφορα θρησκευτικὰ βιβλία καὶ κυρίως τοὺς βίους τῶν ἁγίων. Ὁ Γκιουζέππε ὅμως τὰ διάβαζε μ' ἕναν τόνο σαρκαστικὸ καὶ συχνά, προσποιούμενος τὸν ἀφηρημένο, ἀντικαθιστοῦσε τὰ ὀνόματα τῶν ἁγίων μὲ ὀνόματα διαφόρων ἐγκληματικῶν τύπων ἢ γυναικῶν κακοφημισμένων τοῦ Παλέρμου! Γι' αὐτό, ἕνα βράδυ ποὺ τὸ ἐπαράκανε, ὅσοι τὸν ἄκουγαν, ρίχτηκαν ἐναντίον του καὶ τὸν ἔδιωξαν ἀπὸ τὴν Ἀδελφότητα.

Τότε ὁ Καλλιόστρο ἄρχισε νὰ ἐκμεταλλεύεται κάποιο ταλέντο ποὺ εἶχε στὴν ἰχνογραφία καὶ τὴ ζωγραφικὴ καὶ νὰ φτιάνη εἰκόνες, τὶς ὁποῖες πουλοῦσε. Ἔτσι κατώρθωσε νὰ συγκεντρώσῃ ἕνα μικρὸ χρηματικὸ ποσὸ καί, μιὰ μέρα, ξαφνικὰ ἔγινε ἄφαντος ἀπὸ τὸ Παλέρμο. Χάρις στὰ χρήματα ποὺ εἶχε, ἄρχισε νὰ ταξειδεύῃ τότε ἐδῶ κι' ἐκεῖ. Τὸ 1769 περιηγήθη τὴν Ἑλλάδα, τὴν Αἴγυπτο καὶ διάφορα μέρη τῆς Ἀσίας, ἔπειτα δὲ ἀπὸ λίγα χρόνια ξαναγύρισε στὴν Ἰταλία καὶ κατέληξε στὴ Ρώμη, ὅπου πουλοῦσε στὸ Κόρσο λαογραφίες.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἀκριβῶς ἐγνώρισε καὶ παντρεύτηκε μιὰ νέα γοητευτικὴ ὀνόματι Λορέντζα Φελιτσιάνι. Ἀπὸ τὶς πρῶτες ἡμέρες τοῦ γάμου των ὁ Καλλιόστρο ἐδήλωσε καθαρὰ στὴ σύζυγό του ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐκμεταλλευθῆ τὰ κάλλη της γιὰ... νὰ βελτιώσουν τὰ οἰκονομικά τους. Ἐκείνη στὴν ἀρχὴ ἀντετάχθη, ἀργότερα ὅμως ὑπέκυψε στὴν ἀξίωσί του κι' ἔτσι, ἔπειτα ἀπὸ λίγους μῆνες, τὸ ἀνδρόγυνο Μπάλσαμο ἦταν σχεδὸν πλούσιο κι' ἐξεκινοῦσε νὰ πάη γιὰ προσκύνημα στὸν Ἅγιο Ἰωάννη τῆς Κουμποστέλλας, στὴν Ἱσπανία.

* * *

Τὸ 1776, ἕνα ἀνδρόγυνο καθ' ὅλα ἀξιοπρεπὲς καὶ εὐπαρουσίαστο, ἔκανε τὴν ἐμφάνισί του στὸ Λονδῖνο καὶ ἐνοικίασε ἕνα ἐπιπλωμένο πλούσιο διαμέρισμα στὴν ὁδὸ Οὐάϊτκομπ, μὲ τὸ ὄνομα κόμης καὶ κόμησσα Καλλιόστρο. Ὁ κόμης διαρρύθμισε ἕνα ἀπὸ τὰ δωμάτια τοῦ διαμερίσματος σὲ χημικὸ ἐργαστήριο κι' ἐκεῖ μέσα κλεινόταν καθημερινῶς ἐπὶ ὧρες ὁλόκληρες. Τὸ ἀνδρόγυνο αὐτὸ ἦταν ὁ πρώην Γκιουζέππε Μπάλσαμο μὲ τὴ Λορέντζα Φελιτσιάνι.

Ὁ Καλλιόστρο

Στὸ Λονδῖνο, ὁ Καλλιόστρο δὲν ἄργησε νὰ κινήσῃ τὴν προσοχὴ τῆς ἀριστοκρατίας. Ἄγνωστον πῶς εἶχε διαδοθεῖ γι' αὐτὸν ὅτι εἶχε κολοσσιαία περιουσία, ὅτι εἶχε ἀνακαλύψει τὸ μυστικὸ νὰ μεταβάλλη τὰ μέταλλα καὶ νὰ φτιάνη ἀπὸ σίδερο χρυσάφι, νὰ κατασκευάζη διαμάντια καὶ ἀκόμα ὅτι εἶχε βρεῖ τὸ ἐλιξήριο τῆς αἰωνίας νεότητος.

Ἔτσι, ὅλες ἡ κυρίες τοῦ Λονδίνου ἔτρεχαν ν' ἀγοράσουν τὸ περίφημο ἐλιξήριό του καὶ ὁ κόμης δὲν ἐπρόφταινε νὰ εἰσπράττη χρήματα.

Ἀλλὰ τὸ μεγαλείτερο γεγονὸς τῆς διαμονῆς του στὸ Λονδῖνο ἦταν τὸ ὅτι κατώρθωσε νὰ εἰσέλθῃ στὶς τάξεις τῶν ἐλευθεροτεκτόνων. Ἡ μύησίς του, ὅπως καὶ τῆς γυναικός του, ἔγινε παρουσίᾳ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας, ὁ ὁποῖος ἦταν τότε Μέγας Διδάσκαλος, δηλαδὴ ὁ ἀνώτατος βαθμοῦχος τῆς Ἀγγλικῆς Μασωνείας.

Ἡ μύησις τοῦ Καλλιόστρο στὸ μασωνισμὸ ἔμελλε νὰ ἐπιδράσῃ ἐξαιρετικὰ στὴ ζωή του, γιατὶ ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἄρχισε νὰ μελετᾷ ὅλα τὰ συγγράμματα ποὺ ἀφοροῦσαν τὴ μασωνεία καὶ νὰ καλλιεργῇ στὸ μυαλό του ἕνα μεγάλο σχέδιο, νὰ ἱδρύσῃ ἕνα νέο μασωνικὸ τάγμα. Τὸ σχέδιο αὐτὸ τὸ ἐπραγματοποίησε, ὅταν ἔπειτα ἀπὸ λίγα χρόνια, περιώδευσε στὴ Γερμανία καὶ τὴν Ὁλλανδία, ὅπου τοῦ ἔγινε θερμοτάτη ὑποδοχή. Τότε ἵδρυσε τὸ Αἰγυπτιακὸ Τάγμα Μασώνων, τοῦ ὁποίου ἔγινε ὁ Μέγας Διδάσκαλος. Διεκήρυσσε σχετικῶς ὅτι ἦταν ἕνα ἀπὸ τὰ ἀρχαιότερα μασωνικὰ τάγματα, ἴσως τὸ ἀρχαιότερο, καὶ ὅτι ὁ πρῶτος Μέγας Διδάσκαλός του ὑπῆρξε ὁ πατριάρχης Ἐνὼχ τῆς Γραφῆς. Στὰς συνεδριάσεις τῆς Στοᾶς τοῦ τάγματος αὐτοῦ ἄρχισε νὰ χρησιμοποιῇ τὶς γνώσεις του τῶν ἀποκρύφων ἐπιστημῶν κι' ἔτσι τὶς μετέβαλε οὐσιαστικῶς σὲ συγκεντρώσεις μάγων.

Ἡ χρυσῆ ὅμως ἐποχὴ τοῦ Καλλιόστρο ἄρχισε ἀπὸ τότε ποὺ ἐπῆγε στὸ Στρασβοῦργο κι' ἐγνώρισε τὸν καρδινάλιο πρίγκηπα ντὲ Ρουάν, τοῦ ὁποίου ἐκίνησε τὸν ἀπεριόριστο θαυμασμό.

Ἡ βαρώνη φὸν Ὄμπερκιρς ἀναφέρει στὶς «Ἀναμνήσεις» της ὅτι μιὰ μέρα ὁ καρδινάλιος τῆς ἔδειξε ἕνα μεγάλο διαμάντι ἀξίας εἴκοσι χιλιάδων φράγκων, καὶ τῆς εἶπε ὅτι τὸ εἶχε κατασκευάσει ἐμπρός του ὁ Καλλιόστρο, μὲ διάφορα ἄγνωστα σ' αὐτὸν συστατικά.

Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ θεμελίωσε τὴ φήμη τοῦ Καλλιόστρο καὶ τὸν πρὸς αὐτὸν θαυμασμὸ τοῦ ντὲ Ρουὰν ἦταν ἡ θεραπεία τοῦ πρίγκηπος ντὲ Σουμπίζ, ἑνὸς συγγενοῦς τοῦ καρδιναλίου. Ὁ ντὲ Σουμπὶζ ἦταν ἄρρωστος ἀπὸ ἐτῶν καὶ ὅλοι οἱ γιατροὶ ποὺ εἶχαν κληθεῖ, δὲν κατώρθωσαν οὔτε νὰ διαγνώσουν τὴν ἀρρώστεια του, οὔτε καὶ νὰ τὸν θεραπεύσουν. Μιὰ μέρα ὅμως ὁ ντὲ Ρουὰν ἐπῆγε τὸν ἀσθενῆ στὸν Καλλιόστρο, ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ τὸν ἐξέτασε μερικὰ λεπτὰ προσεχτικά, ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του ἕνα μπουκαλάκι μ' ἕνα ἄγνωστο φάρμακο καὶ τοῦ ἔδωκε νὰ πιῇ δέκα σταγόνες. Ἔπειτα διέταξε νὰ πιῇ ὁ ἄρρωστος ἄλλες πέντε σταγόνες ἀπὸ τὸ ἴδιο φάρμακο τὴν ἄλλη μέρα καὶ ἄλλες τρεῖς τὴ μεθεπομένη καὶ διεβεβαίωσε τὸν καρδινάλιο ὅτι θὰ γινόταν καλά.

Πράγματι ὁ πρίγκηψ ντὲ Σουμπὶζ ἀκολούθησε τὶς ὁδηγίες τοῦ Καλλιόστρο καὶ τὴν τρίτη ἡμέρα ἔγινε ὡς ἐκ θαύματος ἐντελῶς καλὰ καὶ σηκώθηκε ἀπὸ τὸ κρεββάτι του. Ἀπὸ τότε ἡ Κοινὴ Γνώμη ἐθεοποίησε τὸν Καλλιόστρο. Καθημερινῶς συνέρρεαν ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι του ἑκατοντάδες ἄρρωστοι ἀπ' ὅλα τὰ μέρη ζητῶντας τὴ βοήθειά του. Σχετικῶς λέγεται ὅτι στὸ διάστημα τῶν τριῶν ἐτῶν ποὺ ὁ Καλλιόστρο ἔμεινε στὸ Στρασβοῦργο ἐθεράπευσε 15,000 ἀρρώστους.

Ὅταν ἔφυγε ἀπὸ τὸ Στρασβοῦργο, ἄρχισε νὰ περιοδεύῃ τὴ Νότιο Γαλλία, ὅπου χιλιάδες κόσμου ἔτρεχαν νὰ τὸν ὑποδεχθοῦν σὲ κάθε πόλι ποὺ ἔφτανε. Στὸ τέλος, ὁ φίλος του καρδινάλιος ντὲ Ρουὰν τὸν ἐκάλεσε στὸ Παρίσι.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη οἱ Παρισινοὶ δὲν εἶχαν κανένα μεγάλο ζήτημα γιὰ ν' ἀπασχολῇ τὸ ἐνδιαφέρον των καὶ ἔτσι ὁ Καλλιόστρο ἔγινε ὁ ἄνθρωπος τῆς ἡμέρας. Ἡ ὡραιότερες κυρίες τῆς Αὐλῆς ἔτρεχαν νὰ ζητήσουν τὰ φῶτα του, εἴτε γιὰ νὰ θεραπευθοῦν ἀπὸ διάφορες ἀρρώστειες, εἴτε γιὰ τὴν ἀπόκτησι τῆς αἰωνίας νεότητος, εἴτε γιὰ νὰ τοὺς προείπῃ τὸ μέλλον. Ὁ κόμης Καλλιόστρο βρισκόταν πειὰ στὸ ἀπόγειο τῆς δόξης του, ὁ δὲ πλοῦτος του ἦταν ἀμύθητος.

Ἀλλὰ εἶχε τὴν κακὴ τύχη ν' ἀναμιχθῆ στὴν περίφημη ὑπόθεσι τοῦ περιφήμου «Περιδεραίου τῆς Βασιλίσσης» καὶ συλληφθεὶς μαζὺ μὲ τὸν καρδινάλιο ντὲ Ρουὰν καὶ τὴν κυρία Λαμότ, φυλακίστηκε στὴ Βαστίλλη.

Τέλος, τὸ 1786, ἀποφυλακίστηκε καὶ ἄρχισε νὰ περιπλανᾶται ἐδῶ κι' ἐκεῖ. Ἀλλ' εἶχε πάρει πειὰ τὴν κάτω βόλτα καὶ παντοῦ ὅπου πήγαινε τοῦ γινόταν ἡ χειρότερη ὑποδοχή.

Τέλος ἐγύρισε στὴν Ἰταλία, ἀλλ' ἐκεῖ συνελήφθη ἀπὸ τὴν Ἱερὰν Ἐξέτασιν ὡς μάγος κι' ἐφυλακίστηκε στὸ φρούριο Σὰν Λεό, ὅπου καὶ ἀπέθανε.

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΑΙΝ

— Τέσσερα εἴδη ἀνθρώπων ὑπάρχουν στὸν κόσμο: Οἱ ἐρωτόληπτοι, οἱ φιλόδοξοι, οἱ παρατηρητικοὶ καὶ οἱ βλάκες. Εὐτυχέστεροι εἶνε οἱ τελευταῖοι.

— Οἱ σύζυγοι τὶς τρεῖς πρῶτες ἑβδομάδες μελετοῦν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, τρεῖς μῆνες ἀγαπιοῦνται, τρία χρόνια μαλώνουν καὶ τριάντα χρόνια ἀνέχονται ἀλλήλους.

— Κάθε ἀνδρόγυνο ἔχει τὴν πληγή του, ὅπως τὸ μῆλο ἔχει τὸ σκουλῆκι του.

— Ἡ γυναῖκα παντρεύεται γιὰ νὰ γνωρίσῃ τὶς διασκεδάσεις τοῦ κόσμου, ὁ ἄνδρας γιὰ νὰ τὶς ἀφήσῃ.

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΡΩΤΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ

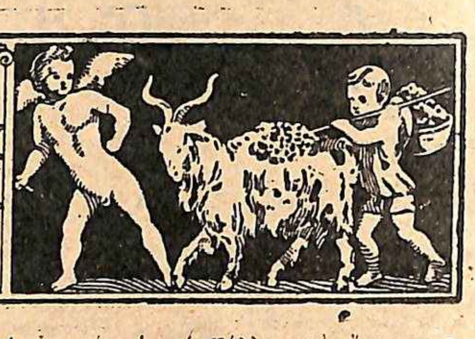

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ.— Ἕνα δειλινὸ τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1794, ὁ νεαρὸς Γάλλος ἀριστοκράτης, ὑποκόμης ντὲ Γκεσλέν, ἐξόριστος ἀπὸ τὴν πατρίδα του, στὴν ὁποία ἐμαίνετο κατὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἡ Τρομοκρατία, ἔκανε τὸν περίπατο του στὴ μαγευτικὴ προκυμαία τῆς Νεαπόλεως. Τὴ στιγμὴ ποὺ ἑτοιμαζόταν νὰ μπῆ σὲ κάποιο κέντρο, τὸν ἐπλησίασαν ἔξαφνα δυὸ ὡραιότατες κυρίες μὲ ἀριστοκρατικὸ παρουσιαστικὸ καὶ τοῦ ἐπρότειναν νὰ τὶς κεράση παγωτά... Ὁ κόμης δέχτηκε εὐχαρίστως, μπῆκαν κι' οἱ τρεῖς μαζὺ σ' ἕνα κέντρο, ὅπου ἄρχισαν νὰ φλυαροῦν εὔθυμα. Ὁ ντὲ Γκεσλέν, βλέποντας τὴν προκλητικότητα τῶν κυριῶν, ἄρχισε νὰ φλερτάρη μαζύ τους, δείχνοντας τὴν προτίμησί του πρὸς τὴ μιὰ ἀπ' αὐτές, τὴ νεωτέρα καὶ ὡραιοτέρα, ἡ ὁποία φοροῦσε ρόζ. Σὲ λίγο ἡ ἄγνωστες κυρίες τὸν παρέσυραν σ' ἕνα περίπατο μὲ βάρκα καὶ ἐκεῖ ἡ κυρία, ἡ ὁποία φοροῦσε ρόζ, ἀποκαλύπτει στὸν κατάπληκτο ὑποκόμητα ὅτι αὐτὴ μὲν εἶνε ἡ βασίλισσα τῶν Δύο Σικελιῶν καὶ τῆς Νεαπόλεως, Μαρία—Καρολίνα, ἡ δὲ φίλη της ἡ σύζυγος τοῦ Ἄγγλου Πρεσβευτοῦ τῆς Νεαπόλεως λόρδου Χάμιλτον.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

—Μὴ σᾶς ξαφνιάζουν ὅμως οἱ τίτλοι μας—ἐπρόσθεσε ἡ βασίλισσα ἀφοῦ τελείωσε τὶς ἀποκαλύψεις της. Μὴν ξεχνᾶτε ὅτι πρὸ παντὸς εἴμαστε δυὸ γυναῖκες. Καὶ γι' αὐτὸ σᾶς παρακαλῶ καὶ πάλι νὰ διαλέξετε ἐλεύθερα ὅποιαν ἀπ' τὶς δυό μας νομίζετε ὅτι θὰ μπορέσετε ν' ἀγαπήσετε...

—Ἐκείνη ποὺ νομίζω ὅτι θὰ μπορέσω ν' ἀγαπήσω; ἐπανέλαβε ζωηρὰ ὁ ὑποκόμης. Ὤ! δὲν νομίζω, μὰ εἶμαι βέβαιος κιόλας πὼς τὴν ἀγαπῶ!

—Καὶ ποιὰ εἶνε αὐτή; τὸν ρώτησε ἡ βασίλισσα.

Ὁ Ἀλβέρτος ντὲ Γκεσλέν, χωρὶς ν' ἀπαντήση, γύρισε πρὸς τὴ λαίδη Χάμιλτον, ἡ ὁποία ἔγινε κατακόκκινη, ἐνῶ ἡ Μαρία Καρολίνα χλώμιαζε.

Ὁ ὑποκόμης τὸ ἀντελήφθη ἀμέσως αὐτὸ καί, γιὰ νὰ σώση τὴν κατάστασι, τῆς εἶπε:

—Συγχωρήσατέ με, Μεγαλειοτάτη, μὰ προτίμησα τὴ φίλη σας, γιατὶ ἡ φωνή σας κι' ἡ ὄψι σας, ποὺ μοῦ θυμίζουν πολὺ τὴν ἄτυχη ἀδελφή σας καὶ κυρία μου Μαρία Ἀντουανέττα, μὲ κράτησαν σ' ἀπόστασι ἀπὸ σᾶς, ἀπὸ σεβασμό. Μά...

Κι' ἐνῶ μιλοῦσε ἔτσι, ὁ Γάλλος εὐγενής, χωρὶς νὰ τελειώση τὴ φράσι του, ἔπεσε μπρὸς στὰ πόδια τῆς Μαρίας Καρολίνας, ἡ ὁποία, μὲ παραφορὰ ἐρωτευμένης τίγρεως, ἔπιασε μὲ τὰ δυό της χέρια τὸ κεφάλι του καὶ ἕνωσε τὰ χείλη της μὲ τὰ δικά του σ' ἕνα ἀτελείωτο φίλημα.

Ἡ λαίδη Χάμιλτον χαμογελοῦσε μ' ἕνα χαμόγελο εἰλικρινές, χωρὶς κανένα παράπονο ἢ ζήλεια.

Ὅπως φαινόταν ἦταν εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴν ἔκβασι αὐτὴ τῆς περιπετείας.

Ἡ γόνδολα λικνίζοταν ἀπαλὰ πάνω στὰ γαλήνια νερά.

Ἔπειτα ἀπὸ λίγο, ἡ βασίλισσα κυριευμένη—ἄν καὶ κάπως ἀργά—ἀπὸ ἔξαφνη συστολή, εἶπε πρὸς τὸν ὑποκόμητα, κάνοντας ὅτι τὸν ἀπωθεῖ:

—Ὤ! τί θὰ σκεφθῆτε γιὰ μένα...

Μὰ ὁ ντὲ Γκεσλὲν ἐξακολουθοῦσε νὰ μένη γονατιστὸς μπροστά της καὶ νὰ τὴ σφίγγη μέσα στὴν ἀγκαλιά του.

—Θὰ σκεφθῶ, τῆς ἀπάντησε, ὅτι εἶσθε ἡ πιὸ ἀξιολάτρευτη γυναῖκα τοῦ κόσμου, Μεγαλειοτάτη.

—Μὰ κυττάχτε με λοιπόν! τοῦ εἶπε τότε ἡ βασίλισσα. Εἶμαι γρηά!... Θὰ μποροῦσα νὰ εἶμαι μητέρα σας...

—Ὅσο περισσότερο σᾶς κυττάζω, τῆς ἀπάντησε ὁ ὑποκόμης, τόσο ὡραιότερη μοῦ φαίνεσθε καὶ τόσο περισσότερο σᾶς ἀγαπῶ!

—Εἶνε τρέλλα ἐκ μέρους σας νὰ τὸ λέτε αὐτό! Ἀλλοίμονο ὅμως! Εἶνε ἀκόμα μεγαλείτερη ἡ δική μου τρέλλα ποὺ τὸ πιστεύω!

Ἡ γόνδολα λικνίζοταν ἀπαλὰ πάνω στὰ γαλήνια νερά...

Καί, γυρίζοντας πρὸς τὴ φίλη της, ἐπρόσθεσε:

—Ἔμμα, πὲς λοιπὸν κι' ἐσὺ σ' αὐτὸ τὸ παιδὶ ὅτι κάνει μιὰ τρέλλα νὰ μὲ ἀγαπᾷ!

Ἀντὶ ἄλλης ἀπαντήσεως, ἡ λαίδη Χάμιλτον ἔγειρε πρὸς τὴ βασίλισσα καὶ τῆς ἐφίλησε τὰ ξανθὰ μαλλιά, στὸ μέρος τοῦ σβέρκου, ἀναγκάζοντάς την ἔτσι νὰ σκύψη τὸ κεφάλι της πρὸς τὸν Ἀλβέρτο, ὁ ὁποῖος, χωρὶς νὰ χάνη καιρό, κόλλησε πάλι τὸ στόμα του στὸ φλογισμένο στόμα τῆς Μαρίας Καρολίνας.

Πόσο θὰ ἦταν εὐτυχὴς ἕνας ζωγράφος, ἂν μποροῦσε ν' ἀντικρύση καὶ ν' ἀναπαραστήση σὲ πίνακα τὸ γοητευτικὸ αὐτὸ σύμπλεγμα!

—Ἔ λοιπόν! Ἔστω! εἶπε τότε ἡ βασίλισσα σὰν νὰ ὑπέκυπτε στὸ πάθος της. Ἀφοῦ τὸ θέλετε κι' οἱ δυό, θὰ ξεχάσω, ὑποκόμη, ὅτι ἔχω τὴ διπλῆ ἡλικία ἀπὸ σένα... ὅπως ἐπίσης θὰ ξεχάσω ὅτι θὰ μὲ κοροϊδεύης ἴσως ἀργότερα ὅταν ἡ ἀνάμνησίς μου θἄρχεται στὴ μνήμη σου...

—Ὤ! ἔκανε νὰ διαμαρτυρηθῆ ὁ ὑποκόμης.

Μὰ ἡ Μαρία Καρολίνα τὸν διέκοψε λέγοντας:

—Σῶπα!... Σ' ἀγαπῶ! Τὸ ὁμολογῶ... Σ' ἀγαπῶ! Τὸ παρὸν εἶνε δικό μας... Ἂς ξεχάσουμε λοιπὸν τὸ παρελθὸν καὶ τὸ μέλλον... Μὰ πρέπει νὰ εἶσαι πολὺ διακριτικός... Ἀκοῦς, ὑποκόμη... Διακριτικὸς καὶ λογικός...

—Λογικὸς κοντά σας! φώναξε ὁ ὑποκόμης. Μὰ πῶς νὰ εἶμαι λογικός;

—Δὲν ξέρω τί θὰ κάνης κοντά μου, εἶπε ἡ βασίλισσα. Μὰ ὅταν εἶσαι μακρυὰ ἀπὸ μένα, πρέπει νὰ προσέχης... Ἔχω τόσους ἐχθρούς... Κι' ἂν ἐμάθαιναν...

—Θὰ προτιμοῦσα νὰ μὲ σκοτώσουν, παρὰ νὰ βγάλω ἔστω καὶ μιὰ λέξι ἀπὸ τὸ στόμα μου, ἡ ὁποία θὰ ἔθιγε τὴ Μεγαλειότητά σας, εἶπε ὁ ὑποκόμης.

—Κατοικεῖς στὸ μέγαρο τοῦ δουκὸς Μανταλόνι; τὸν ρώτησε ἡ βασίλισσα. Δὲν εἶν' ἔτσι; Μὰ γιατί ὁ δοὺξ δὲν σὲ παρουσίασε σὲ μένα; Σὲ μένα ἢ στὸ βασιλέα; Ξέρεις πολὺ καλὰ ὅτι οἱ Γάλλοι ποὺ ἔμειναν πιστοὶ στοὺς ἀτυχεῖς βασιλεῖς των, μᾶς εἶνε ἐξαιρετικὰ συμπαθεῖς...

—Ὁ δοὺξ μοῦ τὸ ἐπρότεινε αὐτό, ἀπάντησε ὁ ὑποκόμης, μὰ λογάριαζα νὰ μείνω λίγες ἡμέρες ἐδῶ καὶ συνεπῶς...

—Καὶ τώρα; ρώτησε ἡ Μαρία Καρολίνα.

—Τώρα, εἶπε ὁ ὑποκόμης, δὲν θὰ φύγω παρὰ ὅταν θὰ μὲ διώξη ἡ Μεγαλειότης σας...

—Τότε θ' ἀργήσης παραπολὺ νὰ φύγης... Καὶ ποῦ σκοπεύεις νὰ πᾶς φεύγοντας ἀπὸ τὴ Νεάπολι;

—Στὸ Λονδῖνο, ὅπου μένει ὁ πατέρας μου, ἀπάντησε ὁ ὑποκόμης.

—Ἔτσι, ἂν δὲν σὲ εἶχα συναντήσει πρὸ δύο ἡμερῶν στὸν περίπατο τοῦ «Πλαταμόνε», ἂν δὲν εἶχα ζητήσει πληροφορίες γιὰ σένα καὶ ἂν δὲν ἐρχόμουν ἀπόψε μόνη μου σὲ σένα, δὲν θὰ γνωριζόμαστε ποτέ. Αὐτὸ θὰ πῆ τύχη. Ἔμμα! Καλή μου Ἔμμα, θέλω κι' ἐσὺ νὰ τὸν ἀγαπᾷς τὸν Ἀλβέρτο μου, γιατὶ ἐσὺ εἶχες τὴν ἔμπνευσι προχτές, βλέποντάς με λίγο ἀδιάθετη, νὰ μὲ ὁδηγήσης ὥς τὸ «Πλαταμόνε». Μὰ ἡ νύχτα προχώρησε πειὰ πολύ... Πρέπει νὰ γυρίσω στ' ἀνάκτορα...

—Ἀπὸ τώρα! φώναξε μὲ κάποια ἀπογοήτευσι ὁ ὑποκόμης.

—Ἀπὸ τώρα! ἐπανέλαβε γελῶντας ἡ βασίλισσα... Μά, ἀγαπημένε μου μικρούλη, βρισκόμαστε τρεῖς ὧρες τώρα μαζύ... Ἐξ ἄλλου θὰ ξαναϊδωθοῦμε πολὺ γρήγορα...

—Ὤ! ναί! Πρέπει νὰ ξαναϊδωθοῦμε πολὺ γρήγορα...

—Ὤ! ναί! εἶπε κι' ἡ βασίλισσα πειραχτικά. Μὲ πόση χάρι τὸ λέει αὐτό! Ἔ λοιπόν... σήμερα ἔχουμε 5 Σεπτεμβρίου. Θὰ ξαναϊδωθοῦμε μεθαύριο στὶς 7, ποὺ εἶνε ἡ παραμονὴ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πιεντιγκρόττα.

—Ποῦ;

—Ὅπου ἰδωθήκαμε κι' ἀπόψε...

—Μά... ἔκανε ὁ ὑποκόμης.

—Μὴ σὲ βασανίζει αὐτό! φροντίσω ἐγὼ μὲ τὴν ἀγαπημένη μου Ἔμμα, οὕτως ὥστε μεθαύριο νὰ μπορέσουμε, ἐγὼ κι' ἐσύ, νὰ ποῦμε τό: «Σ' ἀγαπῶ!» πιὸ ἄνετα παρὰ μέσα σ' αὐτὴ τὴν καμπίνα τῆς γόνδολας...

('Ἀκολουθεῖ).

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ MAURICE LEBLANC

ΤΟ ΜΑΤΩΜΕΝΟ ΚΛΕΙΔΙ

Ὤ! τὸ μῖσος! Πόσο τρομερὸ εἶνε! Τὸ γνώρισα κι' ἐγὼ μιὰ φορὰ ἀπὸ κοντὰ στὴ ζωή μου... Λέγοντας μῖσος ἐννοῶ τὸ ἀληθινὸ μῖσος, αὐτὸ ποὺ ξέρει νὰ σωπαίνη, αὐτὸ ποὺ περιμένει χρόνια ὁλόκληρα γιὰ νὰ ξεσπάση καὶ ποὺ ἀπολαμβάνει στὸ τέλος ἀδυσώπητο τὶς φρικώδεις ἐκδικήσεις, τὶς ὁποῖες τόσο καταχθόνια προετοιμάζει.

Ὁλόκληρη ἡ παιδική μου ἡλικία εἶνε συνδεδεμένη μὲ τὴν ἀνάμνησι δυὸ συντρόφων μου, τοῦ Οὐμβέρτου ντὲ Πλεκαντὶν καὶ τοῦ Ροδόλφου ντ' Ἀρβάν. Ἐκάναμε μαζὺ τὶς σπουδές μας, μαζὺ ἐπήραμε τὰ διπλώματά μας. Δὲν εἴχαμε μυστικὰ μεταξύ μας κι' ἀγαποῦσα ἐξίσου τὸν χλωμὸ κι' ἀσθενικὸ Οὐμβέρτο, ὅπως καὶ τὸν εὔρωστο καὶ δυνατὸ Ροδόλφο...

Ἔπειτα ἡ ζωὴ μᾶς ἐχώρισε. Αὐτοὶ ἔφυγαν ἀπὸ τὸ Παρίσι καὶ ξαναγύρισαν στὶς πατρίδες τους, στὸ βάθος τοῦ Μορμπιάν. Στὴν ἀρχὴ ἀλληλογραφούσαμε συχνά, ἔπειτα τὰ γράμματά μας ἀραίωσαν καὶ στὸ τέλος ἔπαψα ν' ἀκούω νὰ γίνεται πειὰ λόγος γι' αὐτούς.

Τὸν περασμένο χρόνο, κατὰ τὴ διάρκεια ἑνὸς ταξειδιοῦ μου στὴ Βρετάνη, τοὺς ξαναεῖδα. Κατοικοῦσαν σὲ δυὸ γειτονικοὺς πύργους, στὴν πεδιάδα τοῦ Λανβώ, δυὸ πύργους μ' ἐπάλξεις καὶ μὲ τάφρους βαθειές. Ὁ καθένας τους ζοῦσε μόνος, μὰ κάθε μέρα βλεπόντουσαν, πότε στὸν πύργο τοῦ ἑνὸς καὶ πότε στοῦ ἄλλου, ἔτρωγαν τὸ βράδυ μαζὺ καὶ ἔμεναν ὥς ἀργὰ τὴ νύχτα.

Ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια, κατὰ τὸ ταξεῖδι μου αὐτὸ στὴ Βρετάνη, ἕνα βράδυ φάγαμε κι' οἱ τρεῖς μαζὺ στὸν πύργο τοῦ Οὐμβέρτου, σὲ μιὰ πανύψηλη σάλα μ' ἕνα τεράστιο τζάκι.

Μετὰ τὸ δεῖπνο, ὅταν ἀρχίσαμε νὰ πίνουμε τὸν καφέ μας, εἶπα ἔξαφνα στὸν Οὐμβέρτο:

—Πρὸ ἐτῶν, διάβασα στὶς ἐφημερίδες τὴν ἀναγγελία τοῦ γάμου κάποιου Πλεκαντίν... Μήπως ἤσουν σύ, Οὐμβέρτε;

Μιὰ βαρειὰ σιωπὴ ἐπακολούθησε μετὰ τὴν ἐρώτησί μου αὐτή.

Μὲ τοὺς ἀγκῶνες ἀκουμπισμένους στὸ τραπέζι, ὁ Οὐμβέρτος ἔσφιγγε ἀνάμεσα στὰ χέρια του τὸ ἀδύνατο καὶ χλωμό του πρόσωπο. Ἔπειτα χαμογέλασε ψυχρὰ καὶ μὲ φωνὴ σχεδὸν ἀδιάφορη, στὴν ὁποία ὡστόσο διέκρινα κάποιο ἐλαφρὸ τρεμούλιασμα, μοῦ ἀπάντησε:

—Ναί, ἐγὼ ἤμουν. Ἀνάπησα μιὰ φορὰ στὴ ζωή μου κι' ἡ γυναῖκα ποὺ ἀγάπησα δέχτηκε νὰ γίνη σύζυγός μου... Εἴμαστε πολὺ εὐτυχισμένοι, ἡ Ἔντιθ κι' ἐγώ... Θυμᾶσαι, Ροδόλφε, πόσο εἴμαστε εὐτυχισμένοι;... Ἐκείνη ἦταν ἐξαιρετικὰ ὡραία κι' ἐγὼ πάλι τὴν ἐλάτρευα. Κι' αὐτὴ ὅμως στὴν ἀρχὴ μ' ἀγαποῦσε μὲ μιὰ ἀγάπη τρυφερή, ἀθῶα καὶ τόσο ἁγνή, ὥστε μόλις τολμοῦσα νὰ τὴν ἀγγίξω... Ἔξαφνα ἀναγκάστηκα ν' ἀπουσιάσω ἕξη μῆνες... Ὅταν ξαναγύρισα, ἡ Ἔντιθ μὲ πῆρε ἰδιαιτέρως καὶ μοῦ εἶπε:

—Οὐμβέρτε, δὲν σ' ἀγαπῶ πειά!

Μοῦ τὸ εἶπε αὐτὸ ὀρθὰ-κοφτά, κυττάζοντάς με μέσα στὰ μάτια κι' ἔπειτα μ' ἕναν ἀδυσώπητο τόνο, ἐπρόσθεσε:

—Ἀγαπῶ ἕναν ἄλλο, ἕναν ἄλλο στὸν ὁποῖο ἀνήκω, ἀκοῦς!... Ἕναν ἄλλο, ὁ ὁποῖος εἶνε φίλος μου...

Ἀκούγοντας τὰ λόγια της αὐτά, φοβήθηκα μήπως εἶχε τρελλαθεῖ. Τὸ βλέμμα της εἶχε κάτι τὸ ἀνησυχαστικὸ καὶ ἡ φωνή της ἦταν ἀλλόκοτη... Ὡστόσο, ἔννοιωθα ὅτι μιλοῦσε ὑπὸ τὴν ἐπίδρασι μιᾶς ἰσχυρᾶς ἐσωτερικῆς δυνάμεως. Στὴν ἀρχὴ μοῦ ἦρθε νὰ τὴ σκοτώσω, μὰ ἔπειτα ξέσπασα σ' ἀκράτητους λυγμούς. Ἄρχισα νὰ κλαίω σὰν παιδάκι, χωρὶς νὰ ντρέπουμαι...

Τότε ἐκείνη μοῦ εἶπε μὲ καϋμό:

—Δὲν εἶνε ὥρα γιὰ νὰ κλαῖς... Πρέπει νὰ ἐξετάσουμε τί θὰ κάνουμε. Καταλαβαίνω πὼς κοντεύεις νὰ τρελλαθῇς... Μὰ κι' ἐγὼ ἡμέρες, βδομάδες τώρα, δὲν κάνω τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ σκέπτομαι τὸ ζήτημα αὐτό. Καὶ νά τὰ δυὸ συμπεράσματα, στὰ ὁποῖα κατέληξαν ἡ σκέψεις μου αὐτές: Πρῶτον ὅτι δὲν μπορῶ νὰ ζήσω πειὰ μαζύ σου καὶ δεύτερον ὅτι πρέπει νὰ ζήσω στὸ ἑξῆς μαζύ του. Ἐπειδὴ ὅμως σέβομαι τὄνομά σου καὶ δὲν θέλω οὔτε ἡ τιμή σου νὰ θιχθῆ, οὔτε ἡ ζωή σου νὰ καταστραφῆ ἐξ αἰτίας μου, νά τί ἔχω νὰ σοῦ προτείνω...

Ἄρχισα νὰ κλαίω μὲ λυγμούς...

Καὶ μοῦ διετύπωσε ἀμέσως τὴν παρακάτω ἀπίστευτη καὶ καταπληκτικὴ πρότασι:

—Ἐγώ, μοῦ εἶπε, θὰ κάνω πὼς ἐπέθανα ἔξαφνα καὶ σὺ πάλι θὰ κάνης ὅ,τι πρέπει γιὰ νὰ γίνη πιστευτὸς ὁ θάνατός μου... Τὸ οἰκογενειακό σου κενοτάφιο, στὸ ὁποῖο θὰ μὲ θάψης, εἶν' εὐρύχωρο καὶ βρίσκεται παράμερα. Τὸ ἴδιο βράδυ λοιπὸν τῆς ταφῆς μου, θὰ στείλης τὸ κλειδὶ τοῦ κενοταφίου στὸν ἄνθρωπο τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα θὰ βρῆς γραμμένο, μετὰ τὸ θάνατό μου, σ' ἕνα χαρτὶ μέσα στὸ συρτάρι αὐτό...

Αὐτὸ τὸ σχέδιο μοῦ ἐπρότεινε ἡ σύζυγός μου, ἀγαπημένε μου... Ἕνα τέτοιο σχέδιο μονάχα μιὰ γυναῖκα, ξετρελλαμένη ἀπὸ ἔρωτα, θὰ μποροῦσε νὰ ἐμπνευσθῆ...

Μοῦ φαινόταν παράδοξο πῶς ἡ Ἔντιθ, ἡ τρυφερὴ καὶ ἀθῶα παρθένα, ἐπρόφερε τέτοια τρομερὰ λόγια καὶ μὲ τόση θέλησι μάλιστα... Ὡστόσο ἔννοιωθα πὼς τὰ εἶχε συνδυάσει ὅλ' αὐτά, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἀπὸ τὴν πραγματοποίησί τους ἐξηρτᾶτο ἡ εὐτυχία της...

—Καὶ σὺ τί ἔκανες; ρώτησα μὲ περιέργεια τὸν Οὐμβέρτο, κυττάζοντάς τον κατάπληκτος.

—Δέχτηκα, μοῦ ἀπάντησε ἐκεῖνος, γεμίζοντας τὴν πίπα του.

Ἔπειτα, ἀφοῦ τὴν ἄναψε, ἐξακολούθησε:

—Μὰ τὴν πίστι μου, ναί, δέχτηκα. Τί ἤθελες νὰ κάνω;... Δὲν μποροῦσα νὰ κάνω ἀλλοιῶς... Ἂν δὲν δεχόμουν, ἡ Ἔντιθ θὰ μ' ἐγκατέλειπε καὶ θὰ ἀτιμαζόμουν. Κι' ἔτσι ἡ γυναῖκα μου... πέθανε! Πέθανε, ὅπως εἶπα τότε ἐγώ, ἀπὸ ἐγκεφαλικὴ συμφόρησι... Οἱ συγγενεῖς μου, οἱ φίλοι μου κι' οἱ ὑπηρέτες μου, ἀπὸ σεβασμὸ πρὸς τὴν ἀπελπισία μου, μ' ἄφησαν νὰ ξαγρυπνήσω κοντά της τὴ νύχτα ὁλομόναχος, πλάϊ στὸ φέρετρό της... Γελάσαμε πολὺ κι' οἱ δυό μας. Ἡ φάρσα μας μᾶς φαινόταν ἐξαιρετικὰ κωμική. Ὅταν τὴν ἀποχαιρέτησα γιὰ τελευταία φορά, τῆς εἶπα χωρὶς θυμό:

—Σὲ συγχωρῶ!

Ἔπειτα τὴν ἔκλεισα στὸ φέρετρό της, καρφώνοντας μὲ φροντίδα τὰ καρφιά του.

Τὴν ἄλλη μέρα γίνηκε ἡ κηδεία... Ἦταν πολὺ θλιβερή... Θυμᾶσαι, Ροδόλφε; Ὁ πόνος μου εἶχε κάνει ἐντύπωσι σὲ ὅλους, ἕνας πόνος ἄφωνος καὶ χωρὶς δάκρυα. Κατόπιν τὴν κατεβάσαμε στὸ κενοτάφιό της, τοῦ ὁποίου ἔκλεισα ἐγὼ τὴν πόρτα καὶ φύλαξα τὸ κλειδὶ στὴν τσέπη μου...

Αὐτή, ἀγαπητέ μου φίλε, ἐπρόσθεσε ὁ Οὐμβέρτος, εἶνε ἡ ἱστορία τοῦ γάμου μου...

Καί, λέγοντας αὐτά, ὁ φίλος μου σηκώθηκε σὰν νὰ εἶχε τελειώσει τὴν ἐξιστόρησι τῆς περιπετείας του.

—Ἔ λοιπόν; τὸν ἐρώτησα τότε ἐγὼ μὲ κάποια ἀγωνία.

—Τί; ἔκανε ἐκεῖνος.

—Μὰ τὸ κλειδί;

—Ποιὸ κλειδί;

Φάνηκε σὰν νὰ σκεφτόταν λίγο καὶ ἔπειτα φώναξε:

—Ἀ! ναί, τὸ κλειδὶ τοῦ τάφου της... Ἀλήθεια, αὐτὸ τὸ ζήτημα μ' ἔφερε σὲ πολὺ δυσάρεστη θέσι. Φαντάσου, φίλε μου, ὅτι δὲν μπόρεσα νὰ βρῶ ποτὲ τὸ χαρτί, στὸ ὁποῖο ἡ γυναῖκα μου εἶχε γράψει τὸ ὄνομα τοῦ φίλου της... Εἶχε ξεχάσει τάχα νὰ τὸ γράψη ἢ δὲν εἶχα καταλάβει τὰ λόγια της. Οὔτ' ἐγὼ δὲν ἤξερα... Τί νὰ ἔκανα; Σὲ ποιὸν νὰ ἔστελνα τὸ καταραμένο αὐτὸ κλειδί;... Ὡστόσο σκεφτόμουν ὅτι ἡ Ἔντιθ θὰ εἶχε συνεννοηθεῖ σχετικῶς μὲ τὸ φίλο της, καὶ κάθε μέρα περίμενα νὰ παρουσιαστῆ μπροστά μου ὁ κύριος αὐτὸς καὶ νὰ μοῦ ζητήση τὸ κλειδί, γιὰ νὰ παραλάβη τὴ φίλη του... Μὰ κανένας δὲν ἦρθε...

Μέσα στὴ σιωπὴ ποὺ ἐπακολούθησε, ἕνας πνιγμένος ρόγχος ἀκούστηκε ἔξαφνα... Ἀμέσως τὰ βλέμματά μου στράφηκαν πρὸς τὸν Ροδόλφο. Ἦταν χλωμὸς σὰν πεθαμένος καὶ τὰ χείλη του ἐτραύλιζαν ἀκατάληπτες λέξεις. Τότε κατάλαβα ἔξαφνα... Αὐτὸς ἦταν ὁ φίλος τῆς Ἔντιθ! Ναί, δὲν ὑπῆρχε καμμιὰ ἀμφιβολία...

Ὡστόσο ὁ Οὐμβέρτος τὸν ἐπλησίασε καὶ τὸν ρώτησε μὲ καλοσύνη:

—Τί ἔχεις, καλέ μου Ροδόλφε;... Ἀ! Εἶν' ἀλήθεια πὼς δὲν σοῦ τὰ εἶχα διηγηθεῖ ποτὲ ὅλ' αὐτά... Φοβόμουν μήπως σὲ λυπήσω. Ἤσουν τόσο καλὸς πάντοτε γιὰ μένα... Τόσο εὐγενής... Ἐρχόσουν κάθε μέρα κοντά μου καὶ ἕνωνες τὰ δάκρυά σου μὲ τὰ δικά μου...

Σώπασε λίγο κι' ἔπειτα ἐπρόσθεσε:

—Ἄκουσε, Ροδόλφε, ἔχω νὰ σοῦ ζητήσω μιὰ χάρι... Ὡς σήμερα εἶχα τὴν πρόνοια νὰ φυλάξω αὐτὸ τὸ κλειδί... μὰ εἶνε ἀλήθεια ὅτι τὸ φύλαγμά του μὲ στενοχωρεῖ πολύ... Περίμενα ἄλλωστε τόσον καιρό. Νά, πάρ' το καὶ φύλαξέ το ἐσύ, ἂν θέλης...

Καί, λέγοντας αὐτά, ὁ Οὐμβέρτος ξεκούμπωσε τὸ πουκάμισό του καὶ εἴδα τότε κρεμασμένο ἀπὸ μιὰ ἁλυσσίδα, κατάσαρκα, ἕνα κλειδάκι, στὸ ὁποῖο ἡ σκουριὰ εἶχε δώσει τὸ χρῶμα τοῦ αἵματος...

ΣΚΕΨΕΙΣ ΤΟΥ ΔΟΥΜΑ

—Τὴ γυναῖκα δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ἐπιχειροῦμε νὰ τὴν πείσουμε μὲ τὴ λογική, ἀλλὰ μὲ τὴ συγκίνησι.

—Ὁ Θεὸς θἆταν ὑπερβολικὰ σκληρός, ἂν κάνοντας, ὅπως ἔκανε, τὴ ζωή, δὲν ἐδημιουργοῦσε καὶ τὸ θάνατο.

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Η ΞΕΝΗ

ΤΟΥ LOUIS FARAN

Ὁ γιατρὸς μοῦ εἶχε πεῖ ἐκεῖνο τὸ καλοκαῖρι :

— Πρέπει νὰ κάνετε θαλάσσια λουτρά... Ἀλλὰ νὰ διαλέξετε μιὰ ἀκρογιαλιὰ ἥσυχη καὶ ἀπόμερη, γιὰ νὰ μπορέσετε νὰ ξεκουρασθῆτε πραγματικά...

Ἔπειτα ἀπὸ χίλιους δισταγμούς, πῆγα τέλος σὲ ἕνα ἀκρογιάλι τῆς Μάγχης, ὅπου περνοῦσαν τὸ καλοκαῖρι τους πολὺ λίγες οἰκογένειες, γιὰ νὰ κάνουν μπάνια. Ἐκεῖ ἔμενε καὶ ἕνας φίλος μου μαζὺ μὲ τὴν οἰκογένειά του. Συνηθισμένος ὅμως καθὼς ἤμουν νὰ ζῶ πάντα μέσα σὲ πολὺ κόσμο, γρήγορα ἄρχισα νὰ βαριέμαι, νὰ πλήττω καὶ νὰ θέλω νὰ φύγω... Ὁ φίλος μου προσπαθοῦσε μὲ κάθε τρόπο νὰ μὲ πείση νὰ μείνω καὶ μοῦ ἔλεγε :

— Περίμενε λίγο, τουλάχιστον... Ἔχει ἐδῶ ὡραῖα μέρη γιὰ περιπάτους. Δὲν τὰ ξέρεις ἀκόμα. Ἐπίσης ἀρκετὲς φορὲς τὴν ἑβδομάδα, χορεύουμε τὸ βράδυ, ἔτσι χωρὶς καμμιὰν ἐθιμοτυπία. Καὶ ἔπειτα δὲν γνώρισες ἀκόμα τὴν «Ξένη». Περίμενε νὰ τὴ γνωρίσης...

— Τὴν ξένη ; Ποιὰ ξένη ;... τὸν ρώτησα μὲ περιέργεια.

— Τὴν Ἔλντα Λαρκώφ, μοῦ ἀπάντησε ὁ φίλος μου. Εἶνε μιὰ θαυμασία νέα. Ὁ πατέρας της εἶνε Ρῶσσος, καὶ ἡ μητέρα της Βραζιλιανή. Εἶνε μιὰ πραγματικὴ κοσμοπολίτις. Ἦρθε ἐδῶ μαζὺ μὲ τὴν μητέρα της, γιὰ νὰ ξεκουραστῆ λίγο, ἔπειτα ἀπὸ ἀλλεπάλληλα ταξείδια, σὲ διάφορα μέρη τῆς γῆς. Θὰ μείνη ἐδῶ τρεῖς ἢ τέσσαρες ἑβδομάδες.

— Καὶ τί μ' ἐνδιαφέρουν ὅλα αὐτά ; εἶπα μὲ ὕφος περιφρονητικό.

Καὶ ἐξακολούθησα τὸν περίπατό μου πρὸς τὴν ἀκρογιαλιά, πλάϊ στὸν φίλο μου.

— Νά την ! φώναξε ἔξαφνα ὁ φίλος μου... Ἔρχεται πρὸς τὰ ἐδῶ... Τί σύμπτωσις !...

Κύτταξα τότε πέρα καὶ διέκρινα μακρυά, ἕνα ρόδινο φόρεμα καὶ μιὰ ἄσπρη ὀμπρέλλα. Σιγὰ-σιγὰ τὸ ρόδινο φόρεμα πλησίασε πρὸς ἐμᾶς, καὶ σὲ λίγο εἶδα τὴν «Ξένη». Ἦταν λεπτή, κουψή, μὲ μαλλιὰ χρυσᾶ, μὲ μάτια μαῦρα πολὺ ἐκφραστικά, μὲ ἴσια μύτη, μὲ στόμα θαυμάσιο καὶ δόντια κατάλευκα.

Ὁ φίλος μου, ὁ ὁποῖος τὴν ἤξερε, μὲ σύστησε σ' αὐτή. Μολονότι Ρωσσίς, μιλοῦσε τὰ Γαλλικὰ σὰν Παριζιάνα. Ἀνταλλάξαμε λίγα τυπικὰ λόγια. Ἔπειτα, ἀφοῦ μᾶς εἶπε ὅτι ἡ μητέρα της τὴν περίμενε στὸ ξενοδοχεῖο, μᾶς ἔδωσε τὸ χέρι μὲ μιὰ χαριτωμένη ἀφέλεια, καὶ ἔφυγε.

Τὴν κύτταξα ν' ἀπομακρύνεται περπατῶντας ἀνάλαφρα καὶ ρυθμικά.

Ἦταν, ἀλήθεια, ἡ θελκτικώτερη γυναῖκα ἀπὸ ὅσες εἶχα γνωρίσει στὴν ζωή μου. Καὶ φαινόταν μόλις εἴκοσι χρόνων...

* * *

Ἀπὸ τότε κάθε μέρα ἡ Ἔλντα καὶ ἐγὼ βλεπόμαστε τακτικά. Πότε στὴν ἀκρογιαλιά, πότε στὸ σπίτι τοῦ φίλου μου, πότε στὸ ξενοδοχεῖο. Γιὰ νὰ διώξω μάλιστα τὴν πλῆξι μου καὶ γιὰ νὰ περνῶ εὐχάριστα τὶς ὧρες μου, ἄρχισα νὰ φλερτάρω καὶ νὰ ἐρωτοτροπῶ μαζύ της.

Ἡ Ἔλντα, ἐκτὸς τῆς ὠμορφιᾶς της, εἶχε καὶ ἕνα ξεχωριστὸ θέλγητρο, ἐντελῶς δικό της. Ἔμοιαζε μὲ παιδάκι. Ἦταν ἀθῶα καὶ ἀφελής, ἀλλὰ συγχρόνως σοβαρὰ καὶ βαθειά.

Πρωΐ-πρωΐ, τὴν συναντοῦσα στὴν ἀκρογιαλιά. Φοροῦσε κάτι ἁπλᾶ καὶ ἀνοιχτόχρωμα φορεματάκια, τὰ ὁποῖα τὴν ἔκαναν νὰ φαίνεται σὰν παιδούλα δέκα πέντε ἐτῶν. Μοῦ ἄρεσε νὰ τὴν κυττάζω ἔτσι, καὶ θαύμαζα τὴν ὠμορφιά της. Τὰ μάτια της ἔλαμπαν σὰν μαῦρα διαμάντια στὸ φῶς. Τὰ μαλλιά της φαινόντουσαν κάτω ἀπ' τὸν ἥλιο ἀκόμα πιὸ χρυσᾶ. Τὸ ἀπόγευμα πάλι παίζαμε μαζὺ τέννις. Τὸ βράδυ, ὕστερα ἀπὸ μακρυνοὺς περιπάτους ποὺ τοὺς κάναμε μὲ μεγάλη συντροφιά, ἡ Ἔλντα καὶ ἐγὼ μέναμε τελευταῖοι, οἱ δύο μόνοι, ἀπομακρυσμένοι ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Μοῦ μιλοῦσε μὲ σιγανὴ φωνή. Μοῦ ἔλεγε γιὰ τὴν παιδική της ἡλικία. Μοῦ διηγόταν τὰ διάφορα ταξείδια της. Ἔξαφνα ὅμως σώπαινε καὶ μελαγχολοῦσε...

Ἕνα βράδυ μάλιστα μοῦ εἶπε :

— Βαρέθηκα πειὰ νὰ γυρνῶ ἀπὸ τόπο σὲ τόπο. Ἤθελα νὰ μείνω κάπου γιὰ πάντα. Πῶς ἤθελα νὰ εἶμαι Γαλλίδα ! Τὴν ἀγαπῶ τόσο τὴν πατρίδα σας !... Ἂς ἦταν δυνατὸν νὰ μὴν ἔφευγα ποτὲ ἀπ' ἐδῶ !...

Τὴν βρῆκε τὴν ὥρα πούπαιρνε τὴ γρανίτα της...

Καί, λέγοντας αὐτά, ἀναστέναξε βαθειά. Ἐγὼ πῆρα τὸ χέρι της καὶ τὸ φίλησα, νοιώθοντάς το νὰ τρέμη μέσα στὸ δικό μου...

Ἄλλες φορὲς πάλι μιλούσαμε γιὰ τὴν ποίησι καὶ γιὰ τὸν ἔρωτα. Τότε τὸ πρόσωπό της ἔπαιρνε μιὰν ἔκφρασι οὐρανία. Ἐγὼ τότε, γιὰ νὰ βλέπω ἔτσι, παρέτεινα ὅσο μποροῦσα πιὸ πολὺ τὴν κουβέντα κι' ἔκανα ὅτι συμφωνοῦσα μαζύ της, σὲ ὅ,τι ἀφοροῦσε τὸν ἔρωτα.

Φτωχὴ Ἔλντα !... Νομίζει ὅτι εἶχε βρεῖ τὴν ψυχὴ τῶν ὀνείρων της, τὴν ψυχὴ ποὺ ἦταν ἡ ἀδελφὴ τῆς δικῆς της ψυχῆς !

* * *

Ἕνα πρωΐ εἶδα στὸν ἡμεροδείκτη, ὅτι εἶχε περάσει ἤδη ἕνας μῆνας ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ πῆγα σ' αὐτὴ τὴν ἀκρογιαλιά. Ἦταν καιρὸς πειὰ νὰ γυρίσω στὸ Παρίσι. Ὁ γιατρὸς μοῦ εἶχε πῆ νὰ μείνω μόνο τρεῖς—τέσσαρες βδομάδες στὴν ἐξοχή. Ἡ θεραπεία μου εἶχε τελειώσει. Μὰ ἔξαφνα τότε ἡ Ἔλντα ἦρθε στὴν σκέψι μου. Συγχρόνως ὅμως ἀναλογίστηκα ὅτι δὲν ἤξερα καλὰ-καλὰ ποιὰ ἦταν ἡ ὤμορφη αὐτὴ ξένη. Γνώριζα πολὺ λίγο τὴν μητέρα της καὶ ὁ πατέρας της μοῦ ἦταν ἐντελῶς ἄγνωστος. Εἶχα ἔρθει στὴν παραθαλάσσια αὐτὴ ἐξοχὴ γιὰ ν' ἀλλάξω τὸν ἀέρα μου καὶ γιὰ νὰ ξεκουραστῶ. Κατὰ τύχη βρέθηκε ἐκεῖ ἡ Ἔλντα.

Ἔτσι, πέρασα μερικὲς μέρες εὐχάριστες μὲ τὴν συντροφιά της. Βέβαια, σὰν κύριος τοῦ κόσμου ποὺ ἤμουν, ἔπρεπε νὰ τῆς κάνω καὶ λίγο φλέρτ. Καὶ ἐκείνη δὲν φαινόταν καθόλου δυσαρεστημένη γι' αὐτό ! Τώρα δὲν μᾶς ἔμενε τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ χωριστοῦμε... Ὢ, πόσους θὰ γνώρισε σὰν ἐμένα στὰ διάφορα ταξείδια της !... Καὶ πόσους θὰ γνωρίση ἀκόμα !

Τὴν ἄλλη μέρα, ὅταν πῆγα νὰ τῆς ἀναγγείλω τὴν ἀναχώρησί μου, τὴν βρῆκα στὴ βεράντα τοῦ ξενοδοχείου της νὰ πίνη μιὰ γρανίτα.

Στὴν ἀρχὴ δὲν τόλμησα νὰ τῆς πῶ τίποτε. Ἀλλά, ὅταν σὲ λίγο, παίρνοντας θάρρος, ψιθύρισα σιγὰ-σιγά :

— Ξέρετε, Ἔλντα...

Πρώτη φορὰ τὴν ἀποκαλοῦσα ἔτσι, μὲ τὸ μικρό της ὄνομα... Ἐκείνη μὲ κύτταξε μὲ τὰ ὡραῖα της μάτια, γεμᾶτα προσδοκία... Θυμᾶμαι μάλιστα, ὅτι ἐκείνη τὴ στιγμὴ κρατοῦσε ἕνα κόκκινο ρόδο στὰ χέρια της :

— Ξέρετε, Ἔλντα, ἐξακολούθησα, αὔριο φεύγω γιὰ τὸ Παρίσι...

Μόλις ἄκουσε τὰ λόγια μου αὐτὰ ταράχτηκε τόσο, ὥστε ἀνατινάχτηκε καὶ τὰ ἀγκάθια τοῦ ρόδου πλήγωσαν τὰ χέρια της. Σταγόνες αἵματος φάνηκαν στὰ ὁλόλευκα δάχτυλά της.

— Θὰ φύγετε ; Θὰ φύγετε ; ψιθύρισε δυὸ φορές.

Εἶδα τὰ χείλη της πῶς χλώμιασαν ἔξαφνα, πῶς ἔτρεμαν νευρικά... Ὕστερα εἶπε μὲ φωνὴ ραγισμένη :

— Τότε λοιπόν, δὲν θὰ ξαναϊδωθοῦμε ποτὲ πειά !...

— Ὢ, ναί, εἶπα τότε μὲ σκληρότητα, εἶνε πολὺ πιθανὸν νὰ μὴ ἰδωθοῦμε ποτὲ πειά ! Ἔτσι εἶνε ἡ ζωή, βλέπετε, ἔτσι...

Τότε ἐκείνη, σκεπτικὴ ἐπανέλαβε :

— Ἔτσι εἶνε ἡ ζωή...

Καὶ σὲ λίγο εἶπε προσπαθῶντας νὰ δώση ἕνα χαρούμενο τόνο στὴ φωνή της :

— Ἡ μαμᾶ κι' ἐγὼ θὰ πᾶμε νὰ περάσουμε τὸν χειμῶνα στὴ Ρώμη...

Ὕστερα δὲν μίλησε πειά.

Στενοχωρημένος ἀπὸ τὴν σιωπή της, σηκώθηκα νὰ φύγω.

— Θὰ φύγω, τῆς εἶπα, πολὺ πρωΐ αὔριο. Ἂς ἀποχαιρετιστοῦμε ἀπόψε...

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἔφτασαν κοντά μας ὁ φίλος μου μὲ τὴν γυναῖκα του καὶ ἡ μητέρα τῆς Ἔλντας. Ἔτσι ὁ ἀποχαιρετισμός μας ἦταν τυπικὸς καὶ μᾶλλον ψυχρός.

* * *

Χρόνια πέρασαν ἀπὸ τότε.

Ὅταν ἔγινα τριάντα πέντε ἐτῶν παντρεύτηκα μὲ μιὰ νέα, πολὺ πλούσια.

Τέσσαρα χρόνια μετὰ τὸν γάμο μου ἡ γυναῖκα μου, μερικοὶ φίλοι κι' ἐγώ, πήγαμε ἐκδρομὴ στὶς ἀκρογιαλιὲς τῆς Μάγχης. Ἔτσι βρέθηκα πάλι στὴν παραθαλάσσια ἐξοχή, ὅπου εἶχα γνωρίσει τὴν Ἔλντα. Ἡ ἀνάμνησίς της μοῦ ξαναῆλθε ζωηρὰ στὸ μυαλό μου. Θυμήθηκα τοὺς περιπάτους μας, τὶς συνομιλίες μας, καὶ τὴν ταραχή της, ὅταν πῆγα νὰ τὴν ἀποχαιρετήσω.

— Ποῦ νὰ βρίσκεται ἄραγε τώρα ἡ ὡραία ξένη ; σκεφτόμουνα. Ἐξακολουθεῖ νὰ γυρνᾶ ἀπὸ τόπο σὲ τόπο ;

Σιγὰ-σιγά, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβω, βρεθήκαμε μπροστὰ στὸ νεκροταφεῖο τοῦ χωριοῦ. Μιὰ ἀπὸ τὶς κυρίες τῆς συντροφιᾶς μου θέλησε νὰ τὸ ἐπισκεφτοῦμε καὶ μπήκαμε ὅλοι μέσα.

Ἀλλ' ἔξαφνα στάθηκα ἔκπληκτος, τρομαγμένος, κατασυγκινημένος μπροστὰ σ' ἕνα μνῆμα. Ἐπάνω στὸ λευκό του μάρμαρο, διάβασα τὴν ἑξῆς ἐπιγραφή :

«Ἔλντα Λαρκὼφ
εἰκοσιδύο ἐτῶν».

Ἦταν δυνατόν ;... Εἶχα διαβάσει σωστὰ τὴν ἐπιγραφή ; Μὰ ὄχι, δὲν εἶχα γελαστεῖ... Ὥστε, κάτω ἀπὸ αὐτὴ τὴν πλάκα ἦταν θαμμένη ἐκείνη, ἡ «Ξένη», ἡ Ἔλντα. Πέθανε δυὸ χρόνια μετὰ τὴν γνωριμία μας ; Μὰ γιατί, γιατί πέθανε ; Τῆς συνέβη κανένα ἐξαφνικὸ δυστύχημα ἢ μήπως πέθανε σιγὰ-σιγὰ ἀπὸ καμμιὰ ἀρρώστεια μακροχρόνιο ; Καὶ πῶς πέθανε ἐδῶ ; Δὲν εἶχε ἀπομακρυνθεῖ καθόλου ἀπὸ τὴν ἀκτὴ αὐτή, ἢ εἶχε φύγει καὶ ξαναγύρισε ; Ἔξαφνα τότε ἦρθε μπροστὰ στὰ μάτια μου ἡ ὀδυνηρὴ ἔκφρασις τοῦ προσώπου της τὴν στιγμὴ ποὺ τὴν ἀποχαιρετοῦσα. Θυμήθηκα τὰ χλωμιασμένα της χείλη, τὰ ματωμένα της δάχτυλα. Ποιὸς ξέρει ἂν δὲν ἤμουν ἐγὼ ὁ αἴτιος τοῦ θανάτου της ; Ποιὸς ξέρει ἂν δὲν μὲ εἶχεν ἀγαπήσει τόσο πολύ, ὥστε νὰ μὴν ἦταν δυνατὸν νὰ μὲ ξεχάση ; Ὢ, ἂς μποροῦσα νὰ ξέρω ! Ἀλλὰ τὸ λευκὸ μνῆμα σιωποῦσε. Γονάτισα ἐπάνω στὴ λευκὴ πλάκα...

Ἔξαφνα σηκώθηκα ἀπότομα καὶ ἔφυγα. Ἡ καρδιά μου πονοῦσε, πονοῦσε, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ πάω νὰ βρῶ τοὺς συντρόφους μου. Τοὺς βρῆκα ὅλους μαζεμένους στὴν ἀκρογιαλιά. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἡ κυρίες συζητοῦσαν μὲ ζωηρότητα. Καὶ μιὰ ἀπὸ αὐτὲς μοῦ εἶπε :

— Τί λέτε κι' ἐσεῖς ; Πέστε μας. Τὸ νὰ φλερτάρη κανεὶς μὲ μιὰ γυναῖκα, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ περάση τὸν καιρό του, δὲν εἶνε ἕνα ἀθῶο παιχνίδι, καὶ καθόλου ἐπικίνδυνο ;

Ἀλλ' ἐγὼ δὲν τόλμησα ν' ἀπαντήσω.

Ἦταν τόσο κοντὰ τὸ κοιμητήριο, ὅπου ἀναπαυόταν ἡ Ἔλντα.

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΟΣ

ΔΙΟΓΕΝΗΣ Ο ΚΥΝΙΚΟΣ

Ὁ γυιὸς τοῦ παραχαράκτου τραπεζίτου. Ἡ φυγὴ τοῦ Διογένους στὴν Ἀθήνα. Πῶς ἔγινε μαθητὴς τοῦ Ἀντισθένους. Τὸ παράδειγμα τοῦ ποντικοῦ. Γιὰ νὰ συνηθίση στὴ ζέστη καὶ στὸ κρύο. Ἡ περιφρόνησίς του πρὸς τὸν κόσμο. Τὸ δίδαγμα τοῦ μικροῦ παιδιοῦ. Ὁ Διογένης, οἱ μαθηματικοί, οἱ φιλόσοφοι καὶ οἱ ρήτορες. Ὁ πλούσιος Ἀθηναῖος καὶ τὸ μέγαρό του, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Α'.

Ὁ Διογένης, ὁ περίφημος κυνικὸς φιλόσοφος, ἦταν γυιὸς τοῦ πλουσίου τραπεζίτου Ἱκεσίου κι' εἶχε γεννηθεῖ στὴ Σινώπη τῆς Παφλαγονίας.

Πέρασε τὴν παιδικὴ ἡλικία μέσα στὰ πλούτη καὶ τὶς ἀπολαύσεις καί, ὅταν ἐνηλικιώθηκε, ἄρχισε νὰ συνεργάζεται μὲ τὸν πατέρα του στὶς ἐπιχειρήσεις του. Μά, φαίνεται, ὅτι στὸ τέλος ἡ ἐπιχειρήσεις αὐτὲς δὲν πήγαιναν καὶ τόσο καλὰ καὶ ὁ Ἱκέσιος, γιὰ νὰ ἐπανορθώση τὰ οἰκονομικά του, ἀναγκάστηκε νὰ γίνη παραχαράκτης.

Μιὰ μέρα ὅμως τὸν ἀνεκάλυψαν, τὸν συνέλαβαν καὶ τὸν ἔρριξαν στὴ φυλακή, ὅπου καὶ πέθανε. Ὁ Διογένης, ὁ ὁποῖος κατηγορήθηκε τότε ὡς συνένοχός του, γιὰ νὰ γλυτώση τὴ φυλακή, ἔφυγε κρυφὰ ἀπ' τὴ Σινώπη καὶ κατέφυγε στὰς Ἀθήνας.

Μόλις ἔφτασε ἐκεῖ, πῆγε καὶ βρῆκε τὸ φιλόσοφο Ἀντισθένη καὶ ἄρχισε νὰ τὸν παρακαλῆ νὰ τὸν δεχθῆ ὡς μαθητή του. Μὰ ὁ Ἀντισθένης ὁ ὁποῖος εἶχε ἀποφασίσει νὰ μὴ δεχθῆ ποτὲ μαθητάς, ἄρχισε νὰ τὸν βρίζη, νὰ τὸν σπρώχνη καὶ νὰ τὸν χτυπάη μὲ τὴ ράβδο του.

Ὁ Διογένης ὅμως δὲν ξαφνιάστηκε καθόλου ἀπὸ τὴ συμπεριφορὰ τοῦ φιλοσόφου, ἀλλά, σκύβοντας τὸ κεφάλι του καὶ δεχόμενος μ' ἀπάθεια τὰ χτυπήματά του, τοῦ εἶπε:

— Μὴ φοβᾶσαι! Χτύπα ὅσο θέλεις! Χτύπα ὅσο μπορεῖς! Μὰ μάθε ὅτι ποτὲ δὲν θὰ κατορθώσης νὰ βρῆς ράβδο τόσο σκληρὴ γιὰ νὰ μὲ ἀπομακρύνη ἀπὸ κοντά σου...

Τότε ὁ Ἀντισθένης, νικημένος ἀπὸ τὴν ἐπιμονὴ τοῦ Διογένους, ἀναγκάστηκε νὰ τὸν προσλάβη ὡς μαθητή του.

Στὰς Ἀθήνας, ὁ Διογένης ἦταν ἀναγκασμένος νὰ ζῆ πολὺ φτωχικά, γιατὶ ἦταν ἐξόριστος καὶ δὲν ἐλάβαινε βοήθεια ἀπὸ κανένα.

Στὴν ἀρχὴ αὐτὸ τὸν ἔθλιβε πολύ, μὰ μιὰ μέρα, βλέποντας ἕναν ποντικό, ὁ ὁποῖος τριγύριζε ἀμέριμνα χωρὶς νὰ φροντίζη οὔτε γιὰ τὸ φαΐ του, οὔτε γιὰ τὸν ὕπνο του, παρηγορήθηκε γιὰ τὴ φτώχεια του καὶ ἀποφάσισε νὰ ζῆ κι' αὐτὸς στὸ ἑξῆς ἥσυχα, περιοριζόμενος μὲ ὅσα πράγματα τοῦ ἦσαν ἀναγκαῖα γιὰ νὰ μὴν πεθάνη.

Κι' ἀμέσως, χωρὶς νὰ χάνη καιρό, πέταξε ὅλα τὰ πράγματά του ὡς περιττὰ καὶ κράτησε μόνο μιὰ σακκοῦλα καὶ μιὰ βακτηρία, τὴν ὁποία χρησιμοποιοῦσε ὁσάκις ἦταν ἄρρωστος ἢ ὁσάκις ὁδοιποροῦσε. Περπατοῦσε πάντοτε ξυπόλητος καὶ ὅταν ἀκόμα ἡ γῆ ἦταν σκεπασμένη ἀπὸ χιόνια. Θέλησε ἐπίσης νὰ συνηθίση νὰ τρώη ὠμὸ κρέας, ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωσε.

Στὰς Ἀθήνας τὸν φιλοξενοῦσε κάποιος φίλος του, ἀλλά, βλέποντας ὅτι ἡ φιλοξενία αὐτὴ δὲν ἦταν καὶ τόσο εὐχάριστη στὸν οἰκοδεσπότη, ἐγκατέλειψε μιὰ μέρα τὸ σπίτι του καί, παίρνοντας ἕνα μεγάλο πιθάρι, τὸ περιέφερε μαζύ του καὶ τὴ νύχτα τὸ χρησιμοποιοῦσε γιὰ κατοικία του.

Γιὰ νὰ συνηθίση τόσο στὴ ζέστη, ὅσο καὶ στὸ κρύο, τὸ μὲν καλοκαῖρι, ὅταν ὁ ἥλιος ἔκαιγε τὰ πάντα, κυλιόταν γυμνὸς στὴ φλογισμένη ἄμμο, τὸ δὲ χειμῶνα, ὅταν ἐχιόνιζε, πήγαινε κι' ἀγκάλιαζε ἐπίσης γυμνὸς τὰ παγωμένα ἀγάλματα.

Περιφρονοῦσε ὅλο τὸν κόσμο. Ἀποκαλοῦσε «ἀσώτους» τὸν Πλάτωνα καὶ τοὺς μαθητάς του, ἐπειδὴ ἀγαποῦσαν τὴν καλοπέρασι. Ἐπίσης τοὺς ρήτορας τοὺς ὠνόμαζε δούλους τοῦ λαοῦ.

Ὁ Διογένης ἔτρωγε, μιλοῦσε καὶ κοιμόταν σὲ ὁποιοδήτε μέρος κι' ἂν βρισκόταν. Πολλὲς φορὲς μάλιστα δείχνοντας τὴ μεγαλοπρεπῆ στοὰ τοῦ Διός, ἔλεγε:

— Γιὰ δέστε, τί ὡραῖο μέρος μοῦ ἔχτισαν οἱ Ἀθηναῖοι γιὰ νὰ πηγαίνω νὰ τρώω!...

Ἐπίσης πολλὲς φορὲς συνήθιζε νὰ λέη:

— Ὅταν βλέπω τοὺς ἄρχοντας, τοὺς φιλοσόφους καὶ τοὺς ἰατρούς, θεωρῶ τὸν ἄνθρωπο ἀνώτερο ἀπὸ τὰ ἄλλα ζῶα γιὰ τὴ φρόνησί του... Ὅταν ὅμως βλέπω τοὺς μάντεις, τοὺς ὀνειροκρίτας κι' αὐτοὺς ποὺ καυχῶνται γιὰ τὶς τιμὲς καὶ τὰ πλούτη, ἀναγκάζομαι νὰ τὸν θεωρῶ ὡς τὸ κατώτερο ἀπ' ὅλα τὰ ζῶα.

Μιὰ μέρα, καθὼς περπατοῦσε, εἶδε στὸ δρόμο του ἕνα παιδάκι νὰ πίνη νερὸ μὲ τὴ χοῦφτα του. Ἀμέσως τότε φώναξε ντροπιασμένος:

— Πῶς;... Ἕνα παιδάκι ξέρει καλύτερα ἀπὸ μένα τὰ πράγματα ποὺ δὲν χρειάζονται στὸν ἄνθρωπο!...

Κι' ἀμέσως, βγάζοντας ἀπὸ τὴ σακκούλα του μιὰ κοῦπα μὲ τὴν ὁποία ἔπινε νερό, τὴν ἔκανε κομμάτια.

Ὁ Διογένης δὲν θεωροῦσε κακὴ πρᾶξι τὸ νὰ κλέψη κανεὶς ἀπὸ ἕναν ἄλλο ὅσα πράγματα τοῦ ἀναγκαιοῦσαν. Ἐπίσης θεωροῦσε τὸ γάμο ὡς ἠλιθιότητα καὶ ἤθελε ἡ γυναῖκες νὰ εἶνε κοινὲς καὶ νὰ παίρνη κανεὶς ὅποια θέλει.

Μιὰ μέρα, καθὼς μιλοῦσε στὸ δρόμο γιὰ κάποιο θέμα ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρον καὶ σπουδαῖο, παρατήρησε ὅτι κανεὶς ἀπὸ τοὺς διαβάτας ποὺ περνοῦσαν δὲν σταματοῦσε γιὰ νὰ τὸν ἀκούση. Ὁ Διογένης διέκοψε τὴν ὁμιλία του, ἄρχισε νὰ τραγουδάη κι' ἀμέσως πλῆθος ἀνθρώπων συνεκεντρώθησαν γύρω του. Τότε, γυρίζοντας πρὸς αὐτούς, τοὺς ἐπέπληξε μὲ περιφρόνησι γιατὶ ἔτρεξαν ν' ἀκούσουν τὸ γελοῖο τραγοῦδι του, ἐνῶ ὅταν μιλοῦσε γιὰ πράγματα σοβαρότατα, δὲν ἐλάβαιναν τὸν κόπο νὰ σταθοῦν καὶ νὰ τὸν προσέξουν.

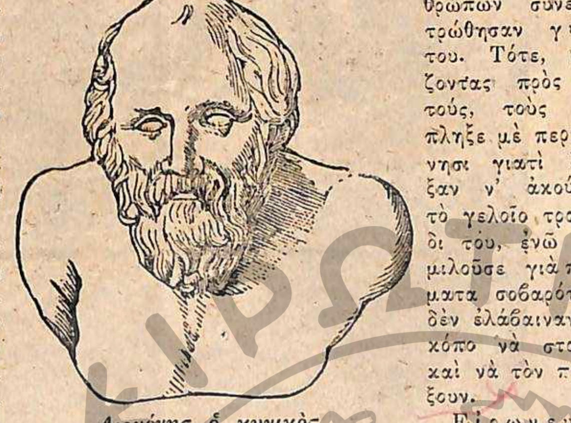

Διογένης ὁ κυνικὸς

Εἰρωνευόταν τοὺς γραμματιστάς, οἱ ὁποῖοι βασανιζόντουσαν γιὰ νὰ ἐξακριβώσουν τὰ παθήματα καὶ τὶς δυστυχίες τῶν Ὁμηρικῶν ἡρώων καὶ δὲν ἐκύτταζαν τὶς δικές τους δυστυχίες καὶ τὴν ἀθλιότητά τους.

Κορόϊδευε ἐπίσης τοὺς μαθηματικούς, οἱ ὁποῖοι ἐνδιαφερόντουσαν γιὰ τὸν ἥλιο, τὴ σελήνη καὶ τὰ ἄστρα, στὴ στιγμὴ ποὺ δὲν ἤξεραν τί γινόταν μπρὸς στὰ πόδια τους.

Ὡς γνωστόν, ὁ Διογένης κάποτε περπατοῦσε μέρα μεσημέρι κρατῶντας ἕνα λυχνάρι ἀναμμένο στὰ χέρια του. Ὅταν δὲ τὸν ἐρώτησαν τί ζητοῦσε νὰ βρῆ, ἀπάντησε:

— Ψάχνω νὰ βρῶ ἕναν ἄνθρωπο!

Μιὰ ἄλλη φορὰ στάθηκε στὴ μέση τοῦ δρόμου καὶ ἄρχισε νὰ φωνάζη:

— Ὤ ἄνθρωποι! Ὤ ἄνθρωποι!... Ποῦ βρισκόσαστε;

Ἀμέσως ἄπειρο πλῆθος κόσμου συγκεντρώθηκε γύρω του, μὰ ὁ Διογένης, σηκώνοντας τὴ βακτηρία του, ἄρχισε νὰ τοὺς κυνηγάη, φωνάζοντας:

— Τί ζητᾶτε σεῖς ἐδῶ;... Ἐγὼ δὲν ἐζήτησα ἐσᾶς... Ἐγὼ ζητάω ἀνθρώπους...

Κάποτε, ἕνας πλούσιος Ἀθηναῖος τὸν εἶχε προσκαλέσει γιὰ νὰ τοῦ δείξη τὸ μέγαρό του ποὺ ἦταν ὁλόκληρο ἀπὸ μάρμαρο καὶ πλουσιώτατα ἐπιπλωμένο. Ὁ Διογένης ἀφοῦ περιεργάστηκε ὅλες τὶς ὠμορφιές του, ἄρχισε νὰ βήχη καί, στὸ τέλος, ἔφτυσε στὸ πρόσωπο τοῦ οἰκοδεσπότου. Ἐκεῖνος, ξαφνιασμένος, τὸν ἐρώτησε γιατὶ τὸ ἔκανε αὐτό.

— Ἄκουσε, φίλε μου, τοῦ ἀπάντησε ὁ Διογένης, δὲν βρίσκω ρυπαρότερο πρᾶγμα μέσα στὸ σπίτι σου γιὰ νὰ φτύσω...

Κάποτε, βλέποντας μερικοὺς νέους νὰ διασκεδάσουν μέσα σὲ κάποιο κέντρο, ἐμπῆκε μέσα καὶ ἄρχισε νὰ τοὺς ἐπιπλήττη. Μὰ αὐτοὶ τὸν ἔδειραν καὶ τὸν ἔβγαλαν ἔξω κακὴν κακῶς. Τότε, ὁ Διογένης γιὰ νὰ τοὺς ἐκδικηθῆ, ἔγραψε τὰ ὀνόματά τους σ' ἕνα χαρτί, τὸ κόλλησε στὴν πλάτη του καὶ ἄρχισε νὰ περιφέρεται στοὺς δρόμους γιὰ νὰ τοὺς κάνη γνωστοὺς σὲ ὅλους καὶ νὰ τοὺς ἀτιμάση.

Μιὰ μέρα, ἕνας ἐγκληματίας τὸν ἐκορόϊδευε γιὰ τὴ φτώχεια του.

— Δὲν εἶδα ποτέ μου, τοῦ ἀπάντησε ὁ Διογένης, κανέναν ἄνθρωπον νὰ τὸν τιμωροῦν γιατὶ εἶνε φτωχός. Πολλοὺς συναδέλφους σου ὅμως τοὺς εἶδα στὴν κρεμάλα.

Μιὰ ἄλλη φορά, καθὼς ἑτοιμαζόταν νὰ μπῆ σ' ἕνα λουτρό, βλέποντας ὅτι τὸ νερὸ ἦταν ἀκάθαρτο, φώναξε:

— Ἄμα λουστῆ κανεὶς ἐδῶ, ποῦ πρέπει νὰ πάη κατόπιν γιὰ νὰ πλυθῆ;

Μὰ τὰ ἀνέκδοτα τοῦ περιφήμου κυνικοῦ φιλοσόφου δὲν τελειώνουν ἐδῶ. Εἶνε τόσο πολλὰ καὶ τόσο χαριτωμένα, ὥστε θὰ συνεχίσουμε τὴ δημοσίευσί τους καὶ στὸ προσεχές.

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Ὑπάρχουν χαμόγελα ποὺ πληγώνουν σὰν μαχαίρια.

— Τὰ δάκρυα στὴ θλίψι εἶνε σὰν τὴ βροχὴ στὴν ἔρημο.

— Ἡ πρώτη λέξι τῶν γυναικῶν εἶνε «ποτέ», ἡ τελευταία «πάντοτε».

— Ἀπ' τοὺς δυὸ διαδίκους, ὁ κερδισμένος βγαίνει ἀπὸ τὸ δικαστήριο μὲ τὸ πουκάμισο κι' ὁ χαμένος ὁλότελα γυμνός.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ ΤΟΥ ΣΑΤΩΒΡΙΑΝΔΟΥ

Ὁ Σατωβριάνδος ἐγκαταλείπει ἐπὶ πέντε χρόνια τὴ σύζυγό του. Ἡ συνάντησίς του στὸ Παρίσι. Τὸ εἰδύλλιο μὲ τὴν Παυλίνα Μπωμόν. Ὁ «κόρακας» καὶ ἡ «χελιδόνα». Πῶς ἐμπνεύστηκε ὁ Σατωβριάνδος τὸ «Πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ». Ὁ θρίαμβός του. Τύψεις συνειδήσεως. Ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ ἀσώτου. Μιὰ δραματικὴ συνάντησις. Δευτέρα ἐγκατάλειψις τῆς Οὐρανίας, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Β'.

Εἴδαμε στὸ προηγούμενο φύλλο πῶς ὁ Σατωβριάνδος τέσσερες μῆνες μετὰ τὸ γάμο του ἐγκατέλειψε ἐντελῶς ἔξαφνα καὶ ἀπρόοπτα τὴ νεαρὴ σύζυγό του Οὐρανία. Ἡ ἐγκατάλειψις αὐτὴ ἐκράτησε πέντε ὁλόκληρα χρόνια. Ὁ Σατωβριάνδος τῆς εἶχε εἰπεῖ, φεύγοντας, πὼς θὰ πήγαινε στὸ Κόμπλεντς, ὅπου ἦσαν συγκεντρωμένοι ἐξόριστοι οἱ πρίγκηπες τῆς Γαλλίας. Καὶ πράγματι στὴν ἀρχὴ πῆγε ἐκεῖ, μὰ δὲν ἔμεινε περισσότερο ἀπὸ τρία χρόνια. Τὰ ἄλλα δυὸ χρόνια, ἐνῶ ἡ γυναῖκα του τὸν νόμιζε στὸ ἐξωτερικό, ἐκεῖνος βρισκόταν στὸ Παρίσι, κοντά της, χωρὶς αὐτὴ νὰ τὸ ὑποψιάζεται κἄν, μπλεγμένος σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ δραματικὲς ἐρωτικὲς περιπέτειες τῆς ζωῆς του, ὅπως θὰ ἰδοῦμε παρακάτω!

Σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα, ἡ μπόρα τῆς Ἐπαναστάσεως εἶχε περάσει καταστρεπτικὴ ἐπάνω ἀπὸ τὴ Γαλλία, καὶ ἰδιαιτέρως ἀπὸ τὸ Παρίσι. Ἡ φτωχὴ Οὐρανία, μόνη καὶ ἀπροστάτευτη, ἀναγκάστηκε νὰ φύγη ἀπὸ τὸ Παρίσι καὶ νὰ πάη κοντὰ στὸ θεῖο της, στὴν ἐπαρχία. Ἐκεῖνος τὴ δέχτηκε, ὄχι καὶ μὲ μεγάλο ἐνθουσιασμό. Ἡ νεαρὴ γυναῖκα ὑπέφερε τὰ πάνδεινα κοντά του. Τὰ χρόνια ἐν τῷ μεταξὺ περνοῦσαν καὶ ὁ Σατωβριάνδος δὲν ἔδινε κανένα σημεῖο ζωῆς. Τὸ μαρτύριο τῆς αἰσθηματικῆς αὐτῆς γυναίκας ἦταν ἀφόρητο.

Πέντε ὁλόκληρα χρόνια πέρασαν ἔτσι, ὅταν μιὰ μέρα ἡ Οὐρανία ἔλαβε ἕνα γράμμα τοῦ Σατωβριάνδου, τὸ πρῶτο ἔπειτα ἀπὸ τόσον καιρό. Τῆς τὄστελνε ἀπὸ τὸ Παρίσι καὶ τῆς ἔγραφε ὅτι ζοῦσε ἐκεῖ μὲ ἄλλο ὄνομα καὶ ὅτι προσπαθοῦσε νὰ διαγραφῆ ἀπὸ τὸν κατάλογο τῶν ἐπικεκηρυγμένων ἐξορίστων, ὅτι ἦταν ἀπένταρος καὶ ὅτι ὑπέφερε πολύ. Ἡ νεαρὴ γυναῖκα ἔτρεξε ἀμέσως στὸ Παρίσι γιὰ νὰ τὸν συναντήση. Κατώρθωσε νὰ τὸν βρῆ σ' ἕνα ὑπόγειο κάποιας ἀπομακρυσμένης συνοικίας. Ἦταν πράγματι ἀπένταρος καὶ ἡ Οὐρανία τοῦ ἔδωσε ἀμέσως ὅσα χρήματα εἶχε πάρει, φεύγοντας, ἀπὸ τὸ θεῖο της. Μὰ ὁ Σατωβριάνδος δὲν τὴν κράτησε περισσότερο ἀπὸ μιὰ μέρα κοντά του.

— Ἀγαπημένη μου, τῆς εἶπε, ἡ καλὲς μέρες δὲν θ' ἀργήσουν νἄρθοῦν καὶ γιὰ μᾶς. Γράφω τώρα ἕνα μεγάλο βιβλίο μου, τὸ ὁποῖο, ὅταν θὰ βγῆ, θὰ κάνη πάταγο καὶ θὰ μᾶς δώση χρήματα πολλά. Κοντεύει νὰ τελειώση, μὰ θέλω δυὸ μῆνες ἀκόμα γιὰ νὰ ἐργασθῶ. Ἐσὺ πρέπει νὰ γυρίσης πίσω. Γιατί τάχα νὰ ταλαιπωρεῖσαι μαζύ μου; Μόλις τελειώσω τὸ βιβλίο μου καὶ τὸ ἐκδώσω, θἄρθω νὰ σὲ βρῶ. Θὰ εἴμαστε εὐτυχισμένοι πάντοτε, ἀχώριστοι...

Ἡ φτωχὴ Οὐρανία τὸν παρακάλεσε μὲ δάκρυα στὰ μάτια νὰ τὴν κρατήση κοντά του, μὰ αὐτὸς ἔμεινε ἀνένδοτος. Καὶ τότε ἡ νεαρὴ γυναῖκα ἀναγκάστηκε νὰ φύγη καὶ πάλι, μὰ μὲ τὴν πίκρα στὴν καρδιά, μὲ καϋμό, μὲ παράπονο. Πέρασαν ἔτσι δυὸ ἄλλα χρόνια χωρὶς νὰ τὸν ξαναδῆ!

Ἡ ἄμοιρη Οὐρανία δὲν μποροῦσε νὰ φανταστῆ τί συνέβαινε στὸ σύζυγό της σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα, ἀπὸ τότε ποὺ εἶχε ξαναγυρίσει ἀπὸ τὸ ἐξωτερικό. Μονάχα ἀργότερα, πολὺ ἀργότερα θὰ τὸ μάθαινε.

* * *

Λίγες μέρες μετὰ τὴν ἐπιστροφὴ τοῦ Σατωβριάνδου στὸ Παρίσι, ἕνας φίλος του συγγραφεὺς τὸν παρουσίασε στὴν περίφημη κόμησσα Παυλίνα ντὲ Μπωμόν. Ἡ γυναῖκα αὐτὴ ἐπρόκειτο νὰ παίξη ἕνα πολὺ σημαντικὸ ρόλο στὴ ζωή του. Ἡ μοῖρα ἐπρόκειτο νὰ τὴν κάνη τὴ μεγαλείτερη ἐχθρὰ τῆς τρυφερῆς Οὐρανίας καὶ ἡ ἴδια μοῖρα συγχρόνως ἐπρόκειτο νὰ τὴν κάνη κι' αὐτήν, ὅπως κι' ἐκείνη, ἕνα μαρτυρικὸ θῦμα τοῦ ἀστάτου καὶ ἐκκεντρικοῦ συγγραφέως.

Ἡ Παυλίνα Μπωμὸν

Ὑπάρχουν γυναῖκες ποὺ ἀπὸ τὴν κούνια τους ἀκόμα θαρρεῖς εἶνε προωρισμένες νὰ ὑποφέρουν σὲ ὅλη τους τὴ ζωή. Τέτοια ἦταν καὶ ἡ κόμησσα Παυλίνα ντὲ Μπωμόν. Ἐδοκίμασε πολλὲς δυστυχίες, μὰ ἡ μεγαλείτερη δυστυχία της ἦταν τὸ ὅτι ἐγνώρισε καὶ ἀγάπησε τὸν Σατωβριάνδο.

Ἡ Παυλίνα κατήγετο ἀπὸ παλαιὰ ἀριστοκρατικὴ οἰκογένεια. Δὲν ἦταν οὔτε ὡραία, οὔτε εὔθυμη. Ἀπὸ τὶς ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς προτιμοῦσε τὴ μελέτη καὶ δὲν ἄργησε νὰ γίνη ἡ πιὸ μορφωμένη γυναῖκα τῆς ἐποχῆς της. Λίγα χρόνια πρὶν ἀπὸ τὴ μεγάλη Γαλλικὴ Ἐπανάστασι ἐγκατέλειψε τὸν ἄνδρα της, ἕναν ἀνάξιο καὶ διεφθαρμένο ἀριστοκράτη, καὶ ἀποφάσισε νὰ ζήση ἐλεύθερη, μέσα σ' ἕναν κύκλο ἀπὸ ποιητάς, λογίους καὶ καλλιτέχνας τῆς ἐποχῆς της, οἱ ὁποῖοι τὴν ἐκτιμοῦσαν πολύ.

Ἦλθε ἔπειτα ἡ Ἐπανάστασις, ἡ ὁποία τὴν ἔπληξε τραγικά. Οἱ ἐπαναστάται ἔσφαξαν τὸν πατέρα της καὶ ἀνέβασαν στὴ λαιμητόμο τὴν ἴδια μέρα τὴ μητέρα της καὶ τὸν ἀδελφό της. Ἡ ἀδελφή της τρελλάθηκε ἐμπρὸς σ' αὐτὴ τὴ συμφορὰ καὶ πέθανε τρελλὴ στὸ Φρενοκομεῖο. Στὴν ἴδια τὴν Παυλίνα, οἱ ἐπαναστάται δὲν ἔκαναν κανένα κακό, κατέσχεσαν ὅμως τὴν περιουσία της.

Κατεστραμμένη καὶ ἀπελπισμένη, ἡ νεαρὴ ἀριστοκράτης κατέφυγε τότε στὸ καλύβι ἑνὸς χωρικοῦ. Καὶ ὅταν ἡ μπόρα τῆς τρομοκρατίας πέρασε, ξαναγύρισε μὲ τὴ βοήθεια μερικῶν φίλων της στὸ Παρίσι. Ἐγκατεστάθη σ' ἕνα ὡραῖο σπιτάκι, τὸ ὁποῖο γρήγορα ἔγινε τόπος συναντήσεως τῶν διασημοτέρων λογίων καὶ καλλιτεχνῶν τῆς ἐποχῆς της.

Στὸ σπιτάκι της αὐτὸ ἕνας κοινὸς φίλος της παρουσίασε μιὰ μέρα τὸν Σατωβριάνδο.

Ἀγαπήθηκαν ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή. Ὁ Σατωβριάνδος τὴν καταγοήτευσε μὲ τὴ μεγαλοφυΐα του κι' ἐκείνη πάλι τὸν μάγεψε μὲ τὸ πνεῦμα της, μὲ τὴ μελαγχολία της καὶ μὲ τὴν τρυφερότητά της. Ἐκεῖνος τὴν ὠνόμαζε «χελιδόνα» του κι' ἐκείνη τὸν ἀποκαλοῦσε χαϊδευτικὰ «κόρακά» της.

Τρεῖς μῆνες ἀργότερα ἡ «χελιδόνα» καὶ ὁ «κόρακας» ἐγκατεστάθηκαν μαζὺ σ' ἕνα πενιχρὸ σπιτάκι, γιατὶ κι' οἱ δυό τους ἦσαν φτωχοί, κι' ἐκεῖ ὁ Σατωβριάνδος ἄρχισε νὰ γράφη τὸ μεγαλοφυέστερο ἔργο του, ποὺ φέρει τὸν τίτλο: «Τὸ πνεῦμα τοῦ χριστιανισμοῦ». Ἡ Παυλίνα ἔζησε κοντά του μιὰ ἐποχὴ εὐτυχίας, κατὰ τὴν ὁποία μπόρεσε νὰ βοηθήση, νὰ ἐμπνεύση καὶ νὰ ὑπηρετήση τὸν ἄνθρωπο τὸν ὁποῖο ἀγαποῦσε καὶ μὲ τὸν ὁποῖο ἔννοιωθε πὼς παρεδίδετο στὴ δόξα καὶ στὴν ἀθανασία!

Μὰ εἶχε καὶ τὸ σκοτεινό της σημεῖο αὐτὴ ἡ ὡραία περιπέτεια. Τὴ συνείδησι τῶν δυὸ ἐρωτευμένων τὴν ἐβάρυνε ἡ ἀνάμνησις τῆς τρυφερῆς ἐκείνης καὶ ἀθώας Οὐρανίας, ἡ ὁποία, ἀποτραβηγμένη στὴν ἐπαρχία, μόνη καὶ ἐγκαταλελειμμένη, ἐξακολουθοῦσε νὰ λατρεύη τὸν ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος τὴν ἄφινε γιὰ ἕναν ἔρωτα, ποὺ ὁπωσδήποτε ἦταν ἔνοχος!

Σὲ μιὰ στιγμὴ τύψεως τῆς συνειδήσεως, ὁ Σατωβριάνδος ἔγραψε τῆς γυναίκας του νὰ πάη νὰ τὸν συναντήση. Μὰ εἴδαμε μὲ ποιὸν τρόπο τὴν ξανάστειλε εὐθὺς ἀμέσως πίσω στὸ θεῖο της. Καταλάβαινε πειὰ ὅτι ἡ ἔμπνευσίς του θὰ στέρευε ἂν ἀπομακρυνόταν ἀπὸ τὴν Παυλίνα καὶ ἔκανε αὐτὸ ποὺ ἔκανε!

Ἔτσι πέρασαν ἀρκετὰ χρόνια ἀκόμα... Ὁ πρῶτος τόμος τοῦ περιφήμου συγγράμματος τοῦ Σατωβριάνδου ὅταν ἐξεδόθη, ἐπροκάλεσε ἀληθινὸν ἐνθουσιασμὸ καὶ τὰ ὀνόματα τοῦ συγγραφέως καὶ τῆς κομήσσης Παυλίνας ντὲ Μπωμὸν ἀναφερόντουσαν σὲ ὅλες τὶς ἐφημερίδες, μαζὺ-μαζύ, γιατὶ τὸ ὑπέροχο ἐκεῖνο ἔργο ἦταν πραγματικὸ δημιούργημα καὶ τῶν δυό τους, δημιούργημα τοῦ θείου ἔρωτά τους!

Ἡ Οὐρανία ἄκουσε τότε κι' αὐτὴ στὴν ἐπαρχία της τὸ ὄνομα τῆς Παυλίνας. Τί ἔπρεπε νὰ κάνη; Δὲν ἤθελε νὰ δημιουργήση σκάνδαλο, γιατὶ ἀγαποῦσε παρ' ὅλα αὐτὰ πάντοτε τὸν Φραγκῖσκο της. Τοῦ ἔγραψε ὅμως ἕνα γράμμα καὶ τοῦ ἔλεγε ὅτι τὰ ἤξερε ὅλα!

Ὁ Σατωβριάνδος διάβασε μὲ πραγματικὴ συγκίνησι τὸ γράμμα αὐτό. Ἦταν πειὰ ἔνδοξος, τὸ βιβλίο του τοῦ εἶχε ἀποφέρει χρήματα, ἡ θέσις του εἶχε καλυτερεύσει πολύ, τὸ καινούργιο καθεστώς, τὸ ὁποῖο εἶχε ἐγκαθιδρυθεῖ στὴ Γαλλία, ἔπειτα ἀπὸ τὴν Ἐπανάστασι, ζητοῦσε τὶς ὑπηρεσίες του. Ἔπρεπε ν' ἀφήση καὶ τώρα μόνη, ἐγκαταλελειμμένη, τὴ μαρτυρικὴ ἐκείνη γυναικοῦλα; Καταλαβαίνοντας πὼς αὐτὸ δὲν ἦταν τίμιο, ἔφυγε ἀμέσως ἀπὸ τὸ Παρίσι καὶ πῆγε νὰ τὴ συναντήση.

Ἡ συνάντησίς τους αὐτή, ἔπειτα ἀπὸ τόσον καιρό, ἦταν πολὺ συγκινητική. Ἡ Οὐρανία τοῦ τὰ συγχώρεσε ὅλα, μόλις τὸν εἶδε κοντά της. Μὰ τὴν ἑπομένη ὁ Σατωβριάνδος σηκώθηκε γιὰ νὰ φύγη καὶ πάλι γιὰ τὸ Παρίσι.

— Ἀγαπητή μου Οὐρανία, τῆς εἶπε, πρέπει νὰ φύγω. Σὲ δέκα μέρες μοῦ ἀναθέτουν μιὰ ἀποστολὴ γιὰ τὴν Ἰταλία. Πρέπει νὰ πάω καὶ νὰ τακτοποιήσω τὸ ζήτημα. Θἄρθω νὰ σὲ πάρω καὶ θὰ φύγουμε μαζὺ γιὰ τὴ Ρώμη!

Ἡ τρυφερὴ ἐκείνη γυναῖκα δὲν μποροῦσε ποτὲ νὰ ὑποψιαστῆ τὸν Φραγκῖσκο της. Τὸν πίστεψε.

— Πήγαινε στὸ καλό, ἀγαπημένε μου, τοῦ εἶπε. Σὲ περιμένω. Ὤ! πόσο εἶμαι εὐτυχισμένη ποὺ εἶσαι πάλι δικός μου!...

Ὁ Σατωβριάνδος γύρισε στὸ Παρίσι. Ἔπειτα ἀπὸ λίγες μέρες, ἡ φτωχὴ Οὐρανία ἔμαθε πὼς εἶχε φύγει γιὰ τὴ Ρώμη μαζὺ μὲ τὴν κόμησσα Παυλίνα ντὲ Μπωμόν!

Τὴ συνέχεια τῶν περιπετειῶν τοῦ Σατωβριάνδου καὶ τοῦ μαρτυρίου τῆς ἄμοιρης Οὐρανίας θὰ τὰ διηγηθοῦμε στὸ προσεχές μας φύλλο.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Η ΠΑΝΤΟΔΥΝΑΜΙΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

Μιὰ ἀπὸ τὶς ἐφημερίδες ποὺ ἐξήσκησαν ἄλλοτε στὴ Γαλλία πολὺ μεγάλη ἐπιρροὴ ἦταν καὶ ὁ «Αἰών». Γιὰ νὰ φανῆ ἡ τεραστία δύναμις αὐτοῦ τοῦ φύλλου, ἀρκεῖ ν' ἀναφερθῆ τὸ ἀκόλουθο ἀνέκδοτο:

Πρωθυπουργὸς τῆς Γαλλίας ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἦταν ὁ παντοδύναμος Θιέρσος, ὁ ὁποῖος μιὰ μέρα εἶχε πάει στὰ ἀνάκτορα τοῦ Νεϊγὺ γιὰ νὰ συνεργασθῆ μὲ τὸ Λουδοβῖκο-Φίλιππο.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς συνδιασκέψεως, ὁ βασιλεὺς εἶπε στὸν πρωθυπουργό του:

— Δὲν κάθεστε νὰ γευματίσουμε μαζύ, γιὰ νὰ μὴν κοπιάσετε νὰ ξανάρθετε πάλι ἐδῶ τὸ ἀπόγευμα.

— Εὐχαριστῶ, Μεγαλειότατε, ἀλλὰ μὲ περιμένει ἡ γυναῖκα μου στὸ Παρίσι, ἀπάντησε ὁ Θιέρσος.

— Δὲν πειράζει. Στέλνω ἕναν αὐλικὸ καὶ εἰδοποιεῖ τὴν κυρία σας ὅτι θὰ γευματίσετε ἐδῶ.

— Ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης μὲ φέρνει σὲ δύσκολη θέσι, ἀλλὰ σήμερα ἔχω προσκαλεσμένους στὸ σπίτι μου.

— Οἱ προσκαλεσμένοι σας θὰ καταλάβουν ὅτι ἡ σοβαρότης τῶν δημοσίων ὑποθέσεων σᾶς ἐμπόδισαν νὰ κατεβῆτε σήμερα στὸ Παρίσι...

— Μεγαλειότατε, ὀφείλω νὰ σᾶς ἀνακοινώσω ὅτι, μεταξὺ τῶν ἄλλων, κάλεσα σήμερα σὲ γεῦμα καὶ τὸ διευθυντὴ τοῦ «Αἰῶνος», τὸν κ. Σαμπόλ!

— Τὸν κ. Σαμπόλ! φώναξε ὁ βασιλεύς. Ἆ, τότε ἀλλάζει τὸ πρᾶγμα! Δὲν ἐπιμένω περισσότερο νὰ σᾶς κρατήσω... Πηγαίνετε στὸ καλό!

Καὶ ὁ Θιέρσος ἀποχαιρέτησε τὸ βασιλέα κι' ἔφυγε γιὰ νὰ φανῆ συνεπὴς ἀπέναντι τοῦ πανισχύρου διευθυντοῦ τοῦ «Αἰῶνος».

ΑΓΟΡΑΖΟΥΜΕ σὲ καλὴ τιμὴ παλαιὰ ἡμερολόγια φιλολογικά, γελοιογραφικά, ἐγκυκλοπαιδικὰ κ.λ.π. κ.λ.π. καθὼς καὶ Καζαμίας πρὸ τοῦ 1900 ἐκδοθέντας. Γράψατέ μας: «Οἰκογένειαν», Αἴνα 7—Ἀθήνας.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΞΕΝΟ ΤΥΠΟ

ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

— Πῶς ἐπενοήθησαν τὰ κάρτ—ποστάλ.

Κανεὶς ἀσφαλῶς δὲν θὰ ξέρη σὲ ποιὸν ὀφείλεται ἡ ὡραία ἔμπνευσις τῶν κάρτ-ποστάλ. Καὶ ὅμως τὸ ὄνομα τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ ἀξίζει νὰ μπῆ στὴν ἀθανασία. Λεγόταν Ἐμμανουὴλ Χέρμαν, ἦταν καθηγητὴς στὸ Πολυτεχνεῖο τῆς Βιέννης καὶ πέθανε ἐδῶ καὶ τριάντα χρόνια.

Μιὰ μέρα λοιπὸν ποὺ ὁ Χέρμαν ἦταν βιαστικὸς καὶ ἤθελε νὰ γράψη ἕνα γράμμα, μὴ βρίσκοντας πρόχειρο χαρτὶ καὶ φάκελλο, ἔγραψε λίγες λέξεις ἀπάνω σὲ μιὰ ζωγραφιὰ ποὺ βρῆκε στὸ τραπέζι του, ἔβαλε ἀπάνω ἕνα γραμματόσημο πεντάλεπτο καὶ τὴν ἔρριξε στὸ ταχυδρομεῖο.

Ὅταν τὴν εἶδαν στὸ ταχυδρομεῖο, τὸ πρᾶγμα ἔκανε ἐντύπωσι στοὺς ὑπαλλήλους. Στὴν ἀρχὴ σκέφτηκαν νὰ τὴν πετάξουν, μὰ ἔπειτα, βλέποντας ὅτι τὸ περίεργο αὐτὸ δελτάριο εἶχε ἐν τάξει τὸ γραμματόσημό του, τὸ διεκπεραίωσαν ὡς κοινὴ ἀνοιχτὴ ἐπιστολή.

Ἀπὸ τότε ἡ διεύθυνσις τῶν αὐστριακῶν ταχυδρομείων ἐνεπνεύσθη τὴν ἰδέα τῶν κάρτ-ποστὰλ καὶ τὴν ἔθεσε ἀμέσως σὲ ἐφαρμογή.

Ἔτσι ἔπειτα ἀπὸ λίγον καιρὸ κυκλοφόρησαν ἡ πρῶτες κάρτ-ποστάλ, ζωγραφισμένες ἀπὸ γνωστοὺς Αὐστριακοὺς ζωγράφους.

— Ὁ γεῖσος καὶ οἱ Τοῦρκοι.

Στὰ 1830, ὁ Σουλτᾶνος Μαχμοὺτ Β', ὁ ἐξολοθρευτὴς τῶν Γιαννιτσάρων, θέλοντας νὰ ἐξευρωπαΐση τὸν στρατό του, σκέφθηκε νὰ τροποποιήση τὸ φέσι, βάζοντάς του ἐμπρὸς μιὰ προμετωπίδα, ἡ ὁποία ἦταν πράγματι πολὺ πρακτικὴ γιὰ νὰ προστατεύη ἀπὸ τὸν ἥλιο τοὺς στρατιῶτες.

Οἱ οὐλεμάδες ὅμως, πιστοὶ στὶς παραδόσεις, διαμαρτυρήθηκαν γι' αὐτὸ κι' ἔστειλαν τὸν Σεϊχουλισλάμη στὸν Σουλτᾶνο γιὰ νὰ κάνη τὰ παράπονά του.

Ἦταν Ἰούλιος τότε. Ὁ Σουλτᾶνος δέχτηκε τὸν Σεϊχουλισλάμη, καθισμένος μὲ τὴν πλάτη γυρισμένη στὸ παράθυρο, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἔμπαινε ὁ ἥλιος ἄφθονος στὴ μεγάλη αἴθουσα. Ἔτσι ὁ γέρος Σεϊχουλισλάμης ἀναγκάστηκε νὰ καθήση ἀπέναντί του.

Καθὼς ὅμως ἄρχισε νὰ διαμαρτύρεται στὸν Σουλτᾶνο, ὁ ἥλιος τὸν χτυποῦσε στὰ μάτια. Ἄρχισε λοιπὸν ν' ἀνάβη, νὰ ὑποφέρη, νὰ ἱδρώνη καὶ νὰ βάζη τὸ χέρι του μπροστὰ στὰ μάτια του, γιὰ νὰ τὸν προφυλάξη...

— Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, τοῦ εἶπε τότε ὁ Σουλτᾶνος, ὑποφέρετε ἀπὸ τὰ μάτια σας ἢ δὲν μπορεῖτε νὰ μὲ κυττάξετε κατάματα; Γιατί κρύβετε τὰ μάτια σας; Δὲν εἶμαι κανένας ὑπουργός!

— Ὁ Θεὸς νὰ μὲ φυλάξη, ἀπάντησε ὁ γέρος Σεϊχουλισλάμης, ἡ σκιὰ τοῦ Ἀλλὰχ (ὁ Σουλτᾶνος δηλαδὴ) εἶνε φῶς καὶ ζωὴ γιὰ μένα τὸ δοῦλο τοῦ Θεοῦ.

Καὶ προσπάθησε νὰ ἐξακολουθήση τὴν κουβέντα, χωρὶς νὰ σκιάζη πειὰ τὰ μάτια του ἀπὸ τὸν ἥλιο.

Ἡ ζέστη ὅμως τὸν ἔψησε, ὁ ἥλιος τὸν τύφλωσε, ἡ λαῦρα τὸν ζάλισε καὶ στὸ τέλος ἔγειρε μισολιποθυμισμένος στὸ κάθισμά του.

Ὁ Σουλτᾶνος φώναξε τότε καὶ τοῦ φέρανε νερὸ καὶ τὸν ξελιποθύμησαν.

Ὅταν ὁ Σεΐχης ἄνοιξε τὰ μάτια του, ὁ Μαχμοὺτ τοῦ εἶπε:

— Λοιπὸν βρίσκεις γελοία τὴν «προμετωπίδα» τῶν ἀπίστων καὶ λὲς ὅτι δὲν πρέπει νὰ τὴν εἰσαγάγουμε καὶ στὸν τουρκικὸ στρατό... Δὲν θέλεις λοιπὸν νὰ προστατεύσω τὰ μάτια τῶν στρατιωτῶν μου;

Καὶ ἔπειτα ἀπὸ 48 ὧρες ἕνα φιρμάνι διέτασσε ὅπως τὰ φέσια τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ ἐφοδιασθοῦν μὲ γεῖσους.

Οἱ οὐλεμάδες ὅμως ὑποκίνησαν τοὺς στρατιῶτες σὲ... ἐπανάστασι κατὰ τοῦ γείσου. Ἅρπαξαν λοιπὸν τὰ ὅπλα τους, μαζεύτηκαν στὴν πλατεία τῆς Ὑψηλῆς Πύλης καὶ ἄρχισαν νὰ φωνάζουν:

— Δὲν θέλουμε νὰ μοιάζουμε μὲ τοὺς ἀπίστους ποὺ ἔχουν γείσους στὰ καπέλλα τους, γιατὶ φοβοῦνται ν' ἀντικρύσουν τὸν Παντοδύναμο Θεό!

Καὶ πρὸ τῆς ἐξεγέρσεως αὐτῆς ὁ Σουλτᾶνος ἀναγκάστηκε νὰ ὑποκύψη καὶ νὰ καταργήση τὸ γεῖσο ἀπὸ τὰ φέσια...

— Ὁ Κάιζερ καὶ ὁ ἀλλοίθωρος.

Ἡ τελευταῖες γερμανικὲς ἐφημερίδες δημοσιεύουν ἕνα χαριτωμένο ἀνέκδοτο τοῦ πρώην Γερμανοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου.

Ὁ Κάιζερ, κατὰ τὴ νεότητά του, ἦταν τρομερὰ δεισιδαίμων. Ἕνα πρωΐ λοιπόν, τὴ στιγμὴ ποὺ ἔβγαινε ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα γιὰ νὰ κάνη τὸν καθημερινό του περίπατο, ἔξαφνα ἀντίκρυσε μπροστά του ἕναν ἄνθρωπο ἀλλοίθωρο.

Στὴ Γερμανία τὸ νὰ ἰδῆ κανεὶς ἕναν ἀλλοίθωρο στὸ δρόμο, μόλις βγαίνει ἀπὸ τὸ σπίτι του, θεωρεῖται μεγάλη γρουσουζιά.

Γι' αὐτό, ὁ Γουλιέλμος ἔγινε ἔξω φρενῶν γιὰ τὸ κακὸ ἐκεῖνο συναπάντημα, τὸ ἐθεώρησε γιὰ ἄσχημο οἰωνὸ καὶ διέταξε, μανιασμένος, ἕναν ἀστυφύλακα νὰ συλλάβη τὸν ἀλλοίθωρο καὶ νὰ τὸν πάη ἀμέσως στὴ φυλακή.

Ἡ αὐτοκρατορικὴ διαταγὴ ἐξετελέσθη ἀμέσως.

Ὁ καϋμένος ὁ ἀλλοίθωρος τὰ εἶχε χάσει. Δὲν ἤξερε τί συμβαίνει καὶ γιατὶ τὸν εἶχαν κλείσει στὴ φυλακή. Γι' αὐτό, ὅταν τὸ βράδυ ὁ δεσμοφύλαξ τοῦ πῆγε τὸ φαΐ του, τὸν ρώτησε νὰ μάθη τὸ λόγο γιὰ τὸν ὁποῖο τὸν συνέλαβαν καὶ τὸν ἔρριξαν στὴ φυλακή.

— Δὲν ἤξερες, βρὲ ἀδελφέ, τοῦ ἀπάντησε ὁ δεσμοφύλαξ, πὼς ὁ αὐτοκράτωρ εἶνε νευρικὸς καὶ δεισιδαίμων.

— Καὶ τί τοῦ ἔκανα ἐγώ;

— Γιατί νὰ βγῆς μπροστά του μ' αὐτὰ τὰ μοῦτρα, πρωΐ-πρωΐ! Γι' αὐτό, γιὰ νὰ μὴν πέση ἡ κακοστημαδιὰ σ' αὐτόν, διέταξε νὰ σὲ κρατήσουν ὡς αὔριο στὴ φυλακή.

— Ἆ, αὐτὸ ἦταν, φώναξε ἔκπληκτος ὁ φυλακισμένος.

— Ναί! Τί ἄλλο ἤθελες νἆναι;

— Ὄχι, γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Μόνο μιὰ χάρι θὰ σὲ παρακαλέσω νὰ μοῦ κάνης...

— Τί;

— Ρώτησε, σὲ παρακαλῶ, τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα πῶς πέρασε σήμερα τὴν ἡμέρα του ποὺ συνάντησε πρωΐ-πρωΐ στὸ δρόμο του ἕναν ἀλλοίθωρον... Ὅσο γιὰ μένα, βρίσκω ὅτι δὲν πέρασα πιὸ γρουσούζικη μέρα ἀπὸ τὴ σημερινή, ποὺ συνάντησα πρωΐ-πρωΐ στὸ δρόμο μου τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα!...

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΑΙΝ

— Ἂν ἡ ἀρραβωνιαστικιά σου ἔχη ροδόχρωμα μάγουλα καὶ καθαρὰ μάτια, μὴ συμπεράνεις ἀπ' αὐτὸ ὅτι εἶνε ἄγγελος, ἀλλὰ ὅτι τρώγει κοτολέττες καὶ κοιμᾶται στὶς ἐννηὰ τὸ βράδυ!

— Μπορεῖ νὰ ἔχης ὡραῖα νύχια, δὲν ἔχεις ὅμως τὸ δικαίωμα νὰ ξύνης τὴ μύτη σου μπρὸς στοὺς ἄλλους γιὰ νὰ τὰ δοῦνε.

ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

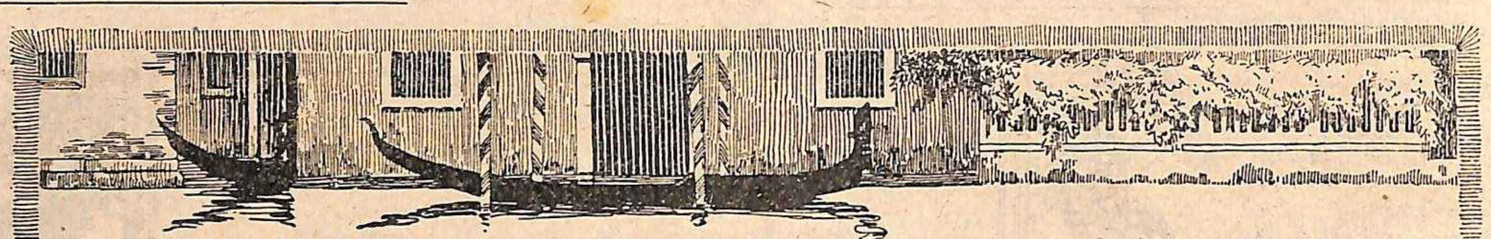

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

— Ἡ μεγαλείτερη πρόποσις στὴν Ἱστορία.

Τὴ μεγαλείτερη πρόποσι τοῦ κόσμου τὴν ἔκανε πρὸ μερικῶν αἰώνων ὁ διάσημος Ἄγγλος φιλόσοφος Μύλλερ, ὁ ὁποῖος ἦταν εὐνοούμενος καὶ μυστικοσύμβουλος τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Γουλιέλμου Α' καὶ ἰδοὺ πῶς:

Κάποτε ὁ βασιλεὺς Γουλιέλμος θέλησε νὰ ἑορτάση μὲ ἐξαιρετικὴ μεγαλοπρέπεια τὰ γενέθλιά του καὶ παρέθεσε ἕνα συμπόσιο, στὸ ὁποῖο παρεκάθησαν τρεῖς χιλιάδες προσκεκλημένοι. Στὸ συμπόσιο αὐτὸ παρεκάθητο φυσικὰ καὶ ὁ Μύλλερ, τὸν ὁποῖο στὰ ἐπιδόρπια, οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς συνδαιτημόνας παρεκάλεσαν νὰ κάνη ἐκ μέρους των μιὰ πρόποσι ὑπὲρ τοῦ βασιλέως.

Ὁ φιλόσοφος τότε σηκώθηκε καί, μὲ τὸ ποτῆρι στὸ χέρι, μίλησε ἐπί... τέσσερες ὁλόκληρες ὧρες, χωρὶς νὰ βάλη οὔτε μιὰ στάλα κρασὶ στὸ στόμα του! Σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα, ὁ βασιλεὺς καὶ ὅλοι οἱ παριστάμενοι ἔμεναν ὄρθιοι. Τόσο δὲ ὡραῖα μίλησε ὁ φιλόσοφος, ὥστε οἱ ἀκροαταί του τὸν ἄκουγαν μαγνητισμένοι καὶ δὲν κατάλαβαν πότε πέρασε τόση ὥρα...

— Παράξενες συντάξεις.

Κάποιος Ἄγγλος δημοσιογράφος ἀνεκάλυψε τελευταῖα ἕναν εὐτυχῆ ὑπήκοο τῆς Μ. Βρεττανίας, ὁ ὁποῖος παίρνει ἀπ' τὸ δημόσιο ταμεῖο σύνταξι 62 λιρῶν στερλινῶν (23,000 δραχμὲς περίπου) τὸν χρόνο, ἐπειδὴ κάποιος μακρυνὸς πρόγονός του ἔτυχε νὰ βοηθήση ἕνα βασιλέα τῆς Ἀγγλίας σὲ μιὰ δύσκολη στιγμή. Ὁ Ἄγγλος αὐτὸς ὀνομάζεται Τζῶρτζ Πέντριλ.

Πρὸ τριακοσίων πενῆντα ἐτῶν λοιπόν, ὅταν ὁ Κάρολος Β' ἔχασε μιὰ μάχη ποὺ ἔδωσε ἐναντίον τῶν ἐπαναστατῶν καὶ ἐκινδύνευσε νὰ συλληφθῆ ἀπ' αὐτούς, κάποιος Ρίτσαρ Πέντριλ, πρόγονος τοῦ σημερινοῦ συνταξιούχου, τοῦ ἔδωσε ἕνα ἄλογο καὶ τοῦ διευκόλυνε τὴ φυγή του. Εὐγνωμονῶν ὁ Κάρολος, ὅταν ἀργότερα κατέβαλε τοὺς ἐπαναστάτας, ἐξέδωκε ἕνα διάταγμα διὰ τοῦ ὁποίου παραχωροῦσε σύνταξι 310 λιρῶν τὸ ἔτος στὸν Ρίτσαρ Πέντριλ καὶ τοὺς ἀπογόνους του μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων!... Τὸ ποσὸν αὐτὸ λαμβάνει σήμερα ὁ Τζῶρτζ Πέντριλ, ὁ ὁποῖος εἶνε ὁ μοναδικὸς ἀπόγονος τοῦ Ρίτσαρ.

— Τὸ παχύτερο παιδὶ τοῦ κόσμου.

Ὁ Τζὼν Τρούντλεϋ, ποὺ θεωρεῖται ἀκόμα καὶ σήμερα ὡς τὸ «ὑπερφυσικώτερο» παιδὶ τοῦ κόσμου ἀπὸ ἀπόψεως πάχους, γεννήθηκε στὸ τέλος τοῦ 1898. Σὲ ἡλικία ἕξη μηνῶν ἐζύγιζε 12 κιλά. Σὲ ἡλικία δὲ πέντε χρόνων ἦταν τόσο δυνατό, ὥστε ἔπιανε τὸν πατέρα του ἀπὸ τὴ μέση καὶ τὸν ἐσήκωνε στὸν ἀέρα.

Τὰ πόδια του στὴν ἡλικία αὐτὴ εἶχαν περίμετρο... 40 πόντων, τὸ κεφάλι του 60 πόντων, τὸ στῆθος του ἑνὸς μέτρου καὶ 10 πόντων, τὰ μπράτσα του 31 πόντων, ἡ μέση του ἑνὸς μέτρου καὶ 5 πόντων καὶ ἡ γάμπα του 40 πόντων! Ὕψος εἶχε ἕνα μέτρο καὶ εἴκοσι ἑκατοστὰ καὶ βάρος 165 κιλῶν! Ἐπειδὴ ὅμως τὰ πόδια του δὲν μποροῦσαν νὰ σηκώνουν ἕνα τόσο βαρὺ σῶμα, γι' αὐτὸ ἀναγκάστηκαν νὰ τοῦ κατασκευάσουν ἕνα καροτσάκι, μέσα στὸ ὁποῖο τὸν μετέφεραν.

Ὁ ὑπερφυσικὸς αὐτὸς μπεμπὲς σὲ κάθε γεῦμα του ἔτρωγε δυὸ πιάτα κρέας, δυὸ πιάτα λαχανικά, ἑκατὸ δράμια ψωμί, εἰκοσιπέντε δράμια τυρὶ καὶ ἀνάλογα φροῦτα!

Μόλις ἔκλεισε τὰ πέντε του χρόνια, ὁ πατέρας του, σύμφωνα μὲ τὸν ἀγγλικὸ νόμο, ἦταν ἀναγκασμένος νὰ τὸν στείλη σχολεῖο. Ὁ σχολικὸς γιατρὸς ὅμως, ὁ ὁποῖος κατὰ διαταγὴν τοῦ Ὑπουργείου τὸν ἐξήτασε, συνέταξε τὴν ἀκόλουθη ἔκθεσι:

«Τὸ παιδὶ αὐτό, ἂν καὶ ἀνωμάλου φυσιολογικῆς ἀναπτύξεως, εἶνε ἐν τούτοις ἐπιδεικτικὸ μαθήσεως. Μὲ τὸν ὄγκο του ὅμως καὶ τὶς συνήθειές του, δὲν πρέπει νὰ γίνη δεκτὸ στὸ σχολεῖο. Ὄχι μόνο ἡ παρουσία του θὰ προκαλοῦσε σύγχισι στὴν τάξι, ὄχι μόνο δὲν θὰ εὕρισκε κατάλληλο θρανίο γιὰ νὰ καθήση, ἀλλὰ καὶ θὰ ἦταν πολὺ ἐπικίνδυνο γιὰ τοὺς συμμαθητάς του, λόγῳ τοῦ νευρικοῦ του χαρακτῆρος καὶ τῆς μεγάλης του δυνάμεως...»

ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΑΛΛΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙ

Ἔπειτα ἀπὸ μιὰ λυσσαλέα καὶ πολύνεκρη ναυμαχία μὲ τοὺς Ἄγγλους, τὸ μεγάλο Γαλλικὸ ἱστιοφόρο βυθίζεται. Οἱ ἐπιβαίνοντες αὐτοῦ γενναῖοι Γάλλοι μαχηταὶ τοιμάζονται νὰ πεθάνουν κραυγάζοντας:

— Ζήτω ἡ Δημοκρατία!...

Ἔτσι, ὁ Τζὼν Τρούντλεϋ δὲν ἐπῆγε σχολεῖο κι' ἔγινε... δημόσιο θέαμα! Προσελήφθη σ' ἕνα «Καφὲ Κονσὲρ» τοῦ Λονδίνου, ὅπου ἐμφανιζόταν ἐπὶ δέκα λεπτὰ κάθε βράδυ στὸ πάλκο κι' ἐκέρδιζε 40 λίρες τὴν ἑβδομάδα!

— Τί σκοπεύεις νὰ γίνης; τὸν ἐρώτησε κάποτε ἕνας δημοσιογράφος.

— Χοντρότερος! ἀπάντησε ὁ γίγας-μπεμπές, γιὰ νὰ κερδίζω περισσότερα.

— Τί ξοδεύουν οἱ Ἀμερικανοὶ στὰ λουλούδια.

Σύμφωνα μὲ τὴν τελευταία στατιστική, οἱ Ἀμερικανοὶ ξοδεύουν ἐτησίως γιὰ ν' ἀγοράζουν τριαντάφυλλα 6 ἑκατομμύρια δολλάρια, γιὰ γαρύφαλλα 6 ἑκατομμύρια, γιὰ μενεξέδες 700,000 δολλάρια καὶ γιὰ χρυσάνθεμα τὸ ἴδιο ποσόν. Δηλαδὴ ξοδεύουν ἐν ὅλῳ γιὰ τὴν ἀγορὰ λουλουδιῶν δωδεκάμιση ἑκατομμύρια δολλάρια, τὰ ὁποῖα μᾶς κάνουν περὶ τὰ ἐννηάμιση δισεκατομμύρια δραχμῶν!...

— Ἡ βασίλισσες καὶ τὸ κάπνισμα.

Ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπὸ μιὰ στατιστικὴ ποὺ δημοσιεύτηκε πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, ἡ περισσότερες ἀπὸ τὶς βασίλισσες τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰῶνος μας ἦσαν μανιώδεις καπνίστριες. Ἔτσι, ἡ βασίλισσα τῆς Πορτογαλλίας ἐκάπνιζε γερμανικὰ σιγαρέττα, τὰ ὁποῖα κατασκευαζόντουσαν ἐπίτηδες γι' αὐτὴν στὴ Δρέσδη.

Ἡ μητέρα της, ἡ κόμησσα τῶν Παρισίων, ἐκάπνιζε κι' αὐτή, ἀλλὰ σπανιώτερα: Προτιμοῦσε δὲ σιγαρέττα ἀπὸ ἐλαφρὸ καπνὸ Ἀβάνας.

Ἡ αὐτοκράτειρα τῆς Αὐστρίας Ἐλισσάβετ ἐκάπνιζε τὴν ἡμέρα σαράντα ὡς πενῆντα σιγαρέττα τουρκικά.

Ἐπίσης καὶ τῆς Τσαρίνας Ἀλεξάνδρας τῆς ἄρεσε πολὺ ὁ καπνός. Ἐπάνω στὸ γραφεῖο της ὑπῆρχε πάντα μιὰ χρυσῆ σιγαροθήκη γεμάτη τσιγάρα καὶ κοντὰ σ' αὐτὴν μιὰ σταχτοθήκη ἀσημένια καὶ μιὰ σπιρτοθήκη.

Ἡ βασίλισσα τῆς Ἰταλίας ἐκάπνιζε καὶ αὐτή, ἀλλὰ πολὺ λίγο καὶ σπάνια. Ἡ μητέρα της ὅμως τοῦ βασιλέως τῆς Ἰσπανίας Ἀλφόνσου ΙΓ', ἦταν μανιώδης καπνίστρια. Ἀγαποῦσε πολὺ τὰ Αἰγυπτιακὰ σιγαρέττα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐκάπνιζε ἕνα σωρό.

— Τὰ περίεργα τῆς Κινεζικῆς Νομοθεσίας.

Στὴν Κίνα, ὅταν ἕνα παιδὶ σκοτώση τὸν πατέρα του, δὲν καταδικάζεται μόνον αὐτὸ εἰς θάνατον, ἀλλὰ καὶ ὁ δάσκαλός του ποὺ δὲν κατώρθωσε νὰ τοῦ ἐμπνεύση αἰσθήματα σεβασμοῦ πρὸς τοὺς γονεῖς του.

ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΖΩΗ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΗΘΟΠΟΙΩΝ

Ἡ συγγνώμη τοῦ ἠθοποιοῦ. Ὅπου τὸ κοινὸν ἐπεμβαίνει. Ἕνα δεμάτι ἄχυρα στὴ σκηνή. Ὁ ἑβδομηντάρης ἠθοποιὸς ποὺ ὑποδύεται τὸ νεαρὸ πρίγκηπα. «Οἱ ἀχάριστοι ἄνθρωποι». Ρόλος ἐκ τοῦ φυσικοῦ. Ἡ ζήλεια τοῦ Φρειδερίκου Λεμαίτρ. Πῶς πληρωνόντουσαν οἱ ἠθοποιοὶ στὴν ἀρχαιότητα. Μισθοὶ εἰς εἶδος.

Κάποιος Γάλλος ἠθοποιός, καθὼς ἔπαιζε ἕνα βράδυ, ἀπήγγελλε τὸ μέρος του μὲ σβυσμένη φωνή, ἡ ὁποία δὲν ἀκουγόταν καθόλου.

— Φώναξε! τὸν διέκοψε σὲ κάποια στιγμὴ ἕνας ἀπὸ τοὺς θεατάς.

— Καὶ σὺ σώπαινε! τοῦ ἀπάντησε ἀμέσως μὲ ἑτοιμότητα ὁ ἠθοποιός.

Τὸ κοινὸν ὅμως ἀγανάκτησε γιὰ τὴ συμπεριφορὰ αὐτὴ τοῦ ἠθοποιοῦ, καὶ ἄρχισε νὰ τὸν ἀποδοκιμάζη καὶ διέκοψε τὴν παράστασι. Τότε ὁ θιασάρχης, μὴ μπορῶντας νὰ κάνη ἀλλοιῶς, ὑποχρέωσε τὸν ἠθοποιὸ νὰ τοὺς ζητήση συγγνώμη.

— Κύριοι, εἶπε ἐκεῖνος βγαίνοντας στὴ σκηνή, ποτὲ δὲν αἰσθάνθηκα πόσο ἐξευτελιστικὸ εἶνε τὸ ἐπάγγελμά μου, ὅσο αὐτὴ τὴ στιγμὴ ποὺ σᾶς μιλῶ...

Οἱ θεαταί, συγκινημένοι ἀπὸ τὰ λόγια του αὐτά, τὸν ἐχειροκρότησαν καὶ δὲν τὸν ἄφησαν νὰ τοὺς ζητήση συγνώμην.

* * *

Σὲ μιὰ ἄλλη παράστασι τὸ κοινὸν εἶχε δυσαρεστηθεῖ ἀπὸ τὸ παίξιμο ἑνὸς ἠθοποιοῦ καὶ τὸν ἀποδοκίμαζε μὲ σφυρίγματα, κραυγὲς καὶ ποδοκροτήματα. Κάποιος μάλιστα τοῦ ἔρριξε ἕνα δεμάτι ἀπὸ ἄχυρα.

Τότε ὁ ἠθοποιός, χωρὶς νὰ ταραχτῆ καθόλου, ἔλυσε τὸ δεμάτι, ἅπλωσε τὰ ἄχυρα ἀπάνω στὴ σκηνὴ καὶ πρὶν ἀποσυρθῆ, εἶπε στὸ κοινόν:

— Κύριοι, κοπιάστε νὰ φᾶτε! Τὸ τραπέζι εἶνε ἕτοιμο!...

* * *

Ὁ περίφημος ἠθοποιὸς Βαρύν, κάποτε, σὲ ἡλικία ἑβδομῆντα ἐτῶν, ὑποδυόταν τὸ ρόλο ἑνὸς νεαροῦ πρίγκηπος, προκαλῶντας ἔτσι ἀκράτητα τὰ γέλια τῶν θεατῶν. Αὐτὸ ἔγινε ἀφορμὴ νὰ διακοπῆ ἡ παράστασι καὶ νὰ πῆ ὁ ἠθοποιὸς μὲ πικρία:

— Ἀχάριστοι ἄνθρωποι!...

Ἡ φράσι του προξένησε ἐντύπωσι καὶ ἀπὸ τότε ὅσοι πήγαιναν νὰ βγάλουν εἰσιτήριο γιὰ τὸ θέατρο αὐτό, ἔλεγαν:

— Δῶστε μου ἕνα «ἀχάριστο!...»

* * *

Κάποιος Γάλλος ἠθοποιός, ἐπειδὴ θύμωσε ἕνα βράδυ καὶ ἀπεκάλεσε τοὺς θεατὰς ἠλιθίους, ὑποχρεώθηκε νὰ ζητήση ἀπ' αὐτοὺς συγνώμη, πρᾶγμα ποὺ τὸ ἔκαμε μὲ ἐξαιρετικὴ ἐπιτηδειότητα.

— Κύριοι, τοὺς εἶπε, σᾶς ἀπεκάλεσα ἠλιθίους... Αὐτὸ τὸ πρᾶγμα εἶνε ἀληθέστατο... Σᾶς ζητῶ ὅμως συγνώμη...

* * *

Ὁ διάσημος ἠθοποιὸς Φρειδερῖκος Λεμαίτρ ἔφερνε σὲ ἀπόγνωσι τοὺς θεατρικοὺς συγγραφεῖς, γιατί ἀντικαθιστοῦσε ὁλόκληρα κομμάτια τοῦ ἔργου τους μὲ φράσεις τῆς ἐμπνεύσεώς του.

Μιὰ βραδυὰ ποὺ ὑπεδύετο τὸ ρόλο κάποιου μεθυσμένου, παρουσιάστηκε στὴ σκηνὴ πραγματικῶς σκνῖπα στὸ μεθῦσι καὶ ἀπήγγελε, κατὰ τὸ διάστημα τῆς παραστάσεως, ὅ,τι τοῦ κατέβαινε.

Στὸ τέλος γύρισε πρὸς τὸ συγγραφέα τοῦ ἔργου, ὁ ὁποῖος τὸν παρακολουθοῦσε ἀπὸ τὰ παρασκήνια καὶ τὸν ρώτησε μὲ ἀφέλεια:

— Ἔ, κουμπάρε! Τί λές, δὲν τὰ κατάφερα καλὰ ἀπόψε;...

* * *

Ὁ Λεμαίτρ ἦταν πολὺ ζηλιάρης καὶ δὲν ἀνεχόταν τὸ θρίαμβο κανενὸς ἄλλου συναδέλφου του.

Μιὰ βραδυὰ παρουσιάστηκε στὴ σκηνὴ κρατῶντας στὴν ἀγκαλιά του ἕναν πνιγμένο. Ὁ ἠθοποιὸς ὅμως, ποὺ ὑποδυόταν τὸν πνιγμένο, εἶχε παίξει τόσο καλὰ τὸ ρόλο του, ὥστε ἀπέσπασε ἐνθουσιώδεις ἐπευφημίες ἐκ μέρους τοῦ κοινοῦ.

Ὁ Λεμαίτρ, μαινόμενος ἀπὸ τὴ ζήλεια του, ἄρχισε τότε νὰ γαργαλάη τὸν ὑποτιθέμενο νεκρό, ἀλλὰ αὐτὸς ὑπέμεινε τὴ δοκιμασία κι' ἐξακολουθοῦσε νὰ παραμένη ἀκίνητος. Κατὰ τὴν ἐπανάληψι ὅμως τοῦ ἰδίου ἔργου παρέστη ἀνάγκη νὰ ἀντικαταστήσουν τὸν ὑποδυόμενο τὸ ρόλο τοῦ πνιγμένου, κατόπιν ρητῆς ἀπαιτήσεως τοῦ ζηλοτύπου Λεμαίτρ.

* * *

Κάποτε στὸ θέατρο τῆς Λυόν, παριστανόταν μιὰ πολεμικὴ τραγῳδία. Ἀπάνω στὴ σκηνὴ ἦσαν ξαπλωμένοι πολλοὶ θωρακοφόροι, οἱ ὁποῖοι ὑπεδύοντο τοὺς νεκροὺς τῆς μάχης. Ἔξαφνα ἡ οὐρὰ τοῦ φορέματος τῆς πρωταγωνιστρίας μπλέχτηκε στὸ κράνος ἑνὸς νεκροῦ καὶ τὸ παρέσυρε ὡς τὴν ἄλλη ἄκρη τῆς σκηνῆς.

Τότε ὁ... σκοτωμένος σηκώθηκε ἀπαθέστατα, πῆγε καὶ πῆρε τὸ κράνος του, τὸ φόρεσε στὸ κεφάλι του καὶ γύρισε νὰ ξαπλωθῆ στὴ θέσι του ὑπὸ τὰ παταγώδη χειροκροτήματα τῶν καταπλήκτων θεατῶν!...

Η ΑΓΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Ἡ λεηλασία καὶ ὁ ἐμπρησμὸς τοῦ ἐργοστασίου καὶ τῆς οἰκίας τοῦ πλουσιωτάτου Γάλλου βιομηχάνου Ρεβεγιόν, ὑπὸ τῶν ἐπαναστατῶν. Οἱ ἐπαναστάται μισοῦσαν τὸν Ρεβεγιὸν θανασίμως, γιατί εἶχε πεῖ κάποτε ὅτι:

— «Ἕνας ἐργάτης μπορεῖ νὰ ζήση μὲ τρεῖς πεντάρες τὴν ἡμέρα!»

* * *

Στὴν ἐποχή μας, οἱ ἠθοποιοὶ τῶν μεγάλων εὐρωπαϊκῶν θεάτρων κερδίζουν σημαντικὰ ποσὰ ἀπ' τὸ ἐπάγγελμά τους, ἄν, ἐννοεῖται, ἔχη ἀναγνωριστεῖ ἡ τέχνη τους καὶ ἔχει φημιστεῖ τὸ ὄνομά τους.

Τὰ ἴδια ὅμως συνέβαιναν καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας. Καὶ τότε οἱ ἠθοποιοὶ πληρωνόντουσαν ἀρκετὰ ἱκανοποιητικά. Ὁ Κικέρων ὑπολογίζει τὸ ἐτήσιο εἰσόδημα κάποιου μετρίου ἠθοποιοῦ, ὀνόματι Πανούργου, σὲ 100 χιλιάδες σηστερτίων.

Ἐπίσης ἕνας ἄλλος Ρωμαῖος ἠθοποιός, ὁ Ρύσκιος, πληρωνόταν γιὰ κάθε παράστασι 1000 δηνάρια καὶ εἰσέπραττε κάθε χρόνο 500 χιλιάδες σηστερτίων περίπου.

Ὁ διάσημος ὅμως αὐτὸς ἠθοποιός, ὅταν ἐπλούτισε ἀρκετά, ἔπαψε πειὰ νὰ παίζη ἐπὶ ἀμοιβῆ... Ἔτσι ἀνέκτησε τὰ πολιτικά του δικαιώματα, τὰ ὁποῖα, σύμφωνα μὲ τὴ Ρωμαϊκὴ νομοθεσία τοῦ εἶχαν ἀφαιρεθεῖ λόγῳ τοῦ ἐπαγγέλματός του.

Ἕνας ἄλλος σύγχρονός του Ρωμαῖος ἠθοποιός, ὁ τραγικὸς Αἴσωπος, κέρδιζε τόσα πολλά, ὥστε, πεθαίνοντας, ἄφησε στὸ γυιό του 20 ἑκατομμύρια σηστερτίων!

Ἀλλὰ καὶ οἱ Ἕλληνες ἠθοποιοὶ τῆς ἀρχαιότητος δὲν ἔπαιρναν λιγώτερα. Ὁ Δημοσθένης ἀναφέρει ὅτι ὁ Πῶλος ἐπῆρε γιὰ νὰ παίξη δυὸ φορές, μόνο ἕνα τάλαντο, δηλαδὴ ἕξη περίπου χιλιάδες ἀρχαῖες δραχμές.

Ἐκτὸς ὅμως αὐτῶν, οἱ ἠθοποιοὶ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, τόσο στὴ Ρώμη ὅσο καὶ στὰς Ἀθήνας, ἔπαιρναν ὡς ἀμοιβὴ καὶ διάφορα εἴδη ὅπως καρπούς, λάδι, κρασί, κλπ.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Ο ΜΙΣΘΟΣ ΤΗΣ ΧΟΡΕΥΤΡΙΑΣ

Ὁ διευθυντὴς τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Θεάτρου τῆς Πετρουπόλεως προσέφερε κάποτε 40.000 φράγκα σὲ μιὰ περίφημη χορεύτρια γιὰ νὰ χορέψη σ' αὐτὸ ἐπὶ δυὸ μῆνες. Ἐκείνη ὅμως δὲν δεχόταν καὶ ζητοῦσε 60.000 φράγκα.

— Ἑξῆντα χιλιάδες! φώναξε τότε ὁ διευθυντής. Μὰ τέτοιο μισθὸ δὲν δίνει ὁ αὐτοκράτωρ οὔτε στοὺς στρατάρχας του...

— Ἔ, τότε ἂς βάλει αὐτοὺς νὰ χορέψουν! ἀπάντησε ἡ πνευματώδης χορεύτρια.

ΑΓΟΡΑΖΟΥΜΕ σὲ καλὴ τιμὴ παλαιὰ ἡμερολόγια φιλολογικά, γελοιογραφικά, ἐγκυκλοπαιδικὰ κ.λ.π. κ.λ.π. καθὼς καὶ Καζαμίας πρὸ τοῦ 1900 ἐκδοθέντας. Γράψατέ μας: «Οἰκογένειαν», Λέκα 7—Ἀθήνας.

ΕΝΑ ΑΛΗΘΙΝΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ

ΤΟΥ ΜΙΣΕΛ ΖΕΒΑΚΟ

Η ΜΙΝΙΟΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ.— Ὁ πάμπλουτος καὶ πανίσχυρος ἄρχων τῆς Νεαπόλεως, νεαρὸς Μαρκήσιος ντὲ Κυπριάνι, ἐρωτεύεται τρελλὰ τὴ φτωχή, μὰ πανέμορφη ψαροπούλα Ἔλενα Φράτζια, ἡ ὁποία τὸν σώζει ἀπὸ βέβαιο πνιγμό. Ὁ πατέρας τοῦ νέου, ὁ περήφανος ἄρχων Κυπριάνι, δὲν θέλει νὰ γίνῃ ὁ γάμος αὐτός. Φυλακίζει τὸ γυιό του καὶ καταδιώκει τὴν Ἔλενα. Μὰ ὁ Τζοβάννι δραπετεύει καὶ μὲ μιὰ σφαῖρα στὸ στῆθος τρέχει κοντὰ στὴν ἀγαπημένη του... Ὁ πατέρας του ποὔθελε νὰ τὸν παντρέψῃ μὲ τὴν ἐξαδέλφη του δούκισσα Μαλφιέρα, βλέποντας τὴν ἐπιμονή του, τὸν ἀποκηρύσσει καὶ τὸν καταριέται. Ὁ Τζοβάννι ὅμως παντρεύεται, μετὰ τὸν ἀπρόοπτο θάνατο τοῦ πατέρα του, τὴν ὡραιοτάτη ψαροπούλα κι' οἱ δυὸ σύζυγοι ζοῦν τρισευτυχισμένοι καὶ ἐρωτευμένοι πάντοτε. Ἡ εὐτυχία τους αὐτὴ γίνεται ἀκόμα μεγαλείτερη μὲ τὴ γέννησι ἑνὸς κοριτσιοῦ τῆς ἀγγελικῆς Σπεράτας. Ἔξη χρόνια ἔχουν περάσει πειὰ ἀπὸ τὸ γάμο τους καὶ ἕνα βράδυ, ἀκριβῶς τὴν ἐπέτειο τῆς γεννήσεως τῆς Σπεράτας, ὁ Μαρκήσιος καὶ ἡ σύζυγός του δίνουν μιὰ λαμπρὴ ἑορτὴ στὸ παλάτι τους, ὅταν ἔξαφνα ἡ Σπεράτα ἐξαφανίζεται μυστηριωδῶς. Ἡ ἑορτὴ διακόπτεται καὶ ἀναζητήσεις γίνονται παντοῦ. Ἡ Σπεράτα ὅμως δὲν βρίσκεται πουθενά... Μονάχα τὸ ψάθινο καπελλάκι της βρέθηκε κοντὰ στὴν ἀκρογιαλιά, πρᾶγμα ποὺ τοὺς ἔκανε ὅλους νὰ ὑποθέσουν πὼς εἶχε πνιγεῖ... Ὡστόσο, ὁ πιστὸς ὑπηρέτης τοῦ μαρκησίου Οὐμβέρτος, ἀπήχθη ἀπὸ μερικοὺς Ἀτσιγγάνους, βαλμένους ἀπὸ τὴ Μαλφιέρα. Παίρνει λοιπὸν τὸν κύριό του καὶ ὁρμᾷ πρὸς καταδίωξί τους. Σὲ μιὰ στιγμὴ ὁ μαρκήσιος βρίσκεται ἔξαφνα μόνος μπρὸς στὸν ἀρχηγὸ τῶν Ἀτσιγγάνων, ὁ ὁποῖος σέρνει τὴ Σπεράτα μέσα σ' ἕνα δάσος. Ἀμέσως τραβάει τὸ σπαθί του γιὰ νὰ τὸν σκοτώσῃ καὶ νὰ τοῦ πάρῃ τὴν κόρη του... Μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ παρουσιάζεται ἡ Μαλφιέρα, τὸν πυροβολεῖ καὶ τὸν τραυματίζει θανάσιμα. Μετὰ τὸ ἔγκλημά της ἡ δούκισσα λέει στὴν ἀκολουθία τοῦ μαρκησίου, ὅτι ὁ κύριός τους ἀπεπειράθη ν' αὐτοκτονήσῃ... Μεταφέρουν τὸν τραυματία στὸ ἀνάκτορό του. Ἐκεῖ, ἀφοῦ πάλεψε ἐπὶ ἡμέρες μεταξὺ ζωῆς καὶ θανάτου, ἔδειξε στὸ τέλος κάποια βελτίωσι.. Μὰ τὴ στιγμὴ ποὺ ὅλοι περίμεναν νὰ μιλήσῃ καὶ ν' ἀποκαλύψῃ τὴν τρομερὴ ἀλήθεια, ξεσπάει σ' ἕνα ἀκατανόητο παραλήρημα. Εἶχε τρελλαθεῖ! Ἐντωμεταξὺ ἡ Μαλφιέρα ἔχει κάνει σκλάβο της τὸν πρίγκηπα διοικητὴ τῆς Νεαπόλεως, ὁ ὁποῖος τὴν ἔχει ἐρωτευθεῖ παράφορα καὶ τὴ μνηστεύεται.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Μὰ ἡ δούκισσα ντὲ Μαλφιέρα θὰ προτιμοῦσε ἀπὸ τὸ γάμο της μὲ τὸν πρίγκηπα νὰ γίνῃ ἔστω καὶ ἐρωμένη τοῦ Τζοβάννι, γιὰ νὰ δῇ τὴν Ἔλενα νὰ πεθαίνῃ ἀπὸ τὴν ὀδύνη της..

— Πόσο τὴ μισῶ αὐτὴ τὴ ψαρούλα, ἐπανελάμβανε συνεχῶς.

Καὶ δὲν σκεφτόταν τίποτε ἄλλο παρὰ πῶς νὰ τὴν καταστρέψῃ ἀνεπανόρθωτα, πῶς νὰ τὴ διώξῃ ἀπὸ τὸ σπίτι της, ἀπὸ τὸ παλάτι της, πῶς νὰ τὴν κάνῃ νὰ χάσῃ τὴ ζωή, τὴν τιμή, τὰ πάντα!...

Καθὼς ἔκανε τὶς σκέψεις αὐτές, μιὰ σατανικὴ ἰδέα τῆς ἦλθε ἔξαφνα... Μόνο μὲ τὴ συνδρομὴ τοῦ Οὐμβέρτου θὰ μποροῦσε νὰ τὰ πραγματοποιήσῃ ὅλ' αὐτά... Δὲν θὰ μποροῦσε τάχα νὰ τὸν κάνῃ ἀπὸ συμφέρον ἢ ἀπὸ φόβο νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν κυρία του καὶ ν' ἀπευθύνῃ μάλιστα μιὰ ἀνύπαρκτη κατηγορία ἐναντίον της; Μιὰ κατηγορία ὁποιαδήποτε ἀπευθυνομένη κατὰ τῆς μαρκησίας ἀπ' αὐτόν, ἔφτανε γιὰ νὰ τὴν καταστρέψῃ... Γοητευμένη ἀπὸ τὴν ἔμπνευσί της, ἡ Μαύρη Δούκισσα, ἡ μέλλουσα πριγκήπισσα Ρομάνι, κατέστρωνε λεπτομερῶς μέσα στὸ μυαλό της τὸ τρομερὸ σχέδιό της:

— Θὰ τὸν βάλω νὰ τὴν κατηγορήσῃ ὅτι εἶνε μάγισσα! σκεφτόταν. Θὰ πῇ ὅτι ἔδωσε ἕνα ἐρωτικὸ φίλτρο στὸ Τζοβάννι καὶ τὸν ἔκανε νὰ τὴν ἀγαπήσῃ καὶ ὅτι κατόπιν μ' ἕνα ἄλλο φίλτρο τὸν ἐτρέλλανε καὶ τὸν ἔκανε νὰ φύγῃ ἀπ' τὸ παλάτι του καὶ νὰ χαθῇ μακρυά... Ὅλ' αὐτὰ μπορεῖ περίφημα ὁ κόσμος νὰ τὰ πιστέψῃ ὡς μαγεῖες... Μπορεῖ νὰ πιστέψῃ ἀκόμα καὶ πὼς ἡ ἐξαφάνισις τῆς Σπεράτας ὀφείλεται σὲ μιὰ μαγικὴ θυσία... Γιατί νὰ μὴν πιστέψῃ ὅτι ἡ μητέρα της τὴν παρέδωσε ὡς θυσία στὰ κακὰ πνεύματα τῆς θαλάσσης; Ἔτσι ὅλη ἡ Νεάπολις θὰ στραφῇ ἐναντίον τῆς Ἔλενας καὶ ἀπὸ «Ἄγγελο τῆς ἀκρογιαλιᾶς» ποὺ τὴν ἔλεγε ὡς τώρα, θὰ τὴν ὀνομάσῃ Διάβολο!... Αὐτὴ μονάχα ἡ ἐκδίκησις θὰ μὲ ἱκανοποιήσῃ.

Καὶ ἐπρόσθεσε, χαμογελῶντας γιὰ τὶς διαβολικές της σκέψεις:

— Ἂς πάω τώρα νὰ δῶ τὸν Οὐμβέρτο, μὲ τὸ πρόσχημα ὅτι θέλω νὰ ἐπισκεφθῶ τοὺς φυλακισμένους ἀπὸ οἶκτο!...

Καὶ ἀφοῦ φόρεσε μιὰ ἁπλῆ τουαλέττα, διευθύνθηκε πρὸς τὰ κάτεργα τῆς πόλεως, ἐφοδιασμένη μὲ μιὰ ἄδεια τοῦ κυβερνήτου, ὁ ὁποῖος συγκινήθηκε γιὰ τὴ καλοσύνη της ἅμα τοῦ εἶπε πὼς θέλει νὰ ἐπισκεφθῇ τοὺς φυλακισμένους.

— Ἄχ, Θεέ μου, αὐτὴ ἡ ἐπίσκεψις στὶς φυλακὲς σᾶς συγκίνησε πολύ!...

Ἡ δούκισσα ντὲ Μαλφιέρα διέσχισε ὅλα τὰ κελλιά, ἐπισκεπτομένη ἕναν-ἕνα τοὺς καταδίκους. Τοὺς ἔδινε νομίσματα, τρόφιμα, ροῦχα καὶ τοὺς ἔταζε νὰ παρακαλέσῃ γι' αὐτοὺς τὸ Θεό—ἢ μᾶλλον τὸν κυβερνήτη...

Ὅταν ἐτελείωσε τὴν ἐπίσκεψι, ξαφνιασμένη ποὺ δὲν εἶχε συναντήσει πουθενὰ τὸν Οὐμβέρτο, ἐρώτησε τὸν διευθυντὴ τῶν φυλακῶν, ὁ ὁποῖος τὴν παρακολουθοῦσε μὲ σεβασμὸ ἀπὸ ἀπόσταση.

— Τοὺς εἶδα ὅλους τοὺς φυλακισμένους;

— Συγγνώμην, σινιορίτα, τῆς ἀπάντησε ἐκεῖνος. Πίσω ἀπ' αὐτὰ τὰ κάγκελλα μπορεῖτε νὰ δῆτε τὸν χειρότερο ἀπ' ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀθλίους. Μὰ αὐτὸς εἶνε ἀνάξιος τοῦ οἴκτου σας.

— Γιατί; τὸν ρώτησε ἡ ντὲ Μαλφιέρα.

Τότε ὁ διευθυντὴς τῶν φυλακῶν γιὰ νὰ τὴν κολακεύσῃ τῆς ἀπάντησε μὲ φρίκη σὰν νὰ ἐπρόκειτο γιὰ κάποιο τρομερὸ κακοῦργο:

— Εἶνε ὁ Οὐμβέρτος, ὁ ἄθλιος αὐτὸς ποὺ ἐτόλμησε ν' ἀπευθύνῃ κατὰ τῆς χάριτός σας τὶς τρομερώτερες συκοφαντίες. Γι' αὐτὸ τὸν ἔρριξαν στὴ σκοτεινότερη τρύπα τοῦ φρουρίου... Οὔτε ἀέρα ἔχει ἐκεῖ μέσα, οὔτε φῶς. Μὴν πλησιάζετε, Ὑψηλοτάτη... Αὐτὴ ἡ τρύπα εἶνε δηλητηριασμένη καὶ γεμάτη ἀπὸ ποντίκια, σκουλήκια καὶ σκουπίδια... Κι' ἐνῶ ὁ ἴδιος προχωρῶ σ' αὐτὴ μὲ προφύλαξι... Ἀφῆστε εὐγενικιὰ κυρία, αὐτὸ τὸ βρωμερὸ φείδι μέσα στὴ σαπίλα του!...

Ἡ δούκισσα ντὲ Μαλφιέρα ἔβλεπε μέσ' ἀπ' τὰ κάγκελλα τὸν δυστυχισμένο Οὐμβέρτο ποὺ κείτοταν μισόγυμνος μέσα σ' αὐτὸ τὸ φριχτὸ κελλί. Τὰ χέρια του καὶ τὰ πόδια του ἦσαν ἁλυσσόδετα καὶ ἦταν δεμένος κι' ἀπ' τὸν τοῖχο μ' ἕνα χαλκᾶ.

— Τὸν δυστυχισμένο! εἶπε μὲ προσποιητὴ συμπόνια.

Καί, ἀπευθυνομένη πρὸς τὸν διευθυντή, ἐπρόσθεσε:

— Πηγαίνετε, σᾶς παρακαλῶ, νὰ μοῦ στείλετε μερικὰ ροῦχα καὶ τρόφιμα ἀπ' αὐτὰ ποὺ ἔφερα! Μὰ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ τὸν λύσετε καὶ νὰ τὸν βάλετε σὲ κανένα ἄλλο κελλὶ πιὸ ἀνθρωπινό;...

— Ἀδύνατον! τῆς ἀπάντησε ἐκεῖνος. Εἶνε διαταγὴ τοῦ κυβερνήτου. Τὸ μόνο ποὺ μπορῶ νὰ κάνω εἶνε νὰ φέρω καὶ νὰ τοῦ δώσω τὰ δῶρα σας. Μὰ οὔτε αὐτὰ δὲν τ' ἀξίζει...

— Πηγαίνετε τότε καὶ φέρετέ τα! εἶπε ἡ ντὲ Μαλφιέρα.

Μόλις ὁ διευθυντὴς τῶν φυλακῶν ἀπομακρύνθηκε, ἡ ντὲ Μαλφιέρα πλησίασε στὸ κελλὶ καί, χαμηλώνοντας τὴ φωνή της, εἶπε:

— Οὐμβέρτε! Οὐμβέρτε! Ἔρχομαι νὰ σὲ σώσω!

Ὁ πιστὸς ὑπηρέτης ὕψωσε τότε τὰ βλέμματά του πρὸς αὐτὴν καὶ τῆς ἀπάντησε:

— Νὰ καταστρέψετε δηλαδὴ τοὺς κυρίους μου! Φύγε ἀπὸ δῶ! Ἄφησέ με νὰ πεθάνω ἥσυχος.

— Ἀπατᾶσαι, εἶπε ἡ Μαύρη Δούκισσα. Θέλω τὸ καλό σου! Οἱ δικασταί σου θὰ σοῦ ποῦν ὅτι σὲ συχώρεσα καὶ ὅτι συνηγόρησα μάλιστα στὸν κυβερνήτη γιὰ σένα.

— Τότε ὁ Θεὸς μ' εὐσπλαχνίστηκε! ψιθύρισε ὁ Οὐμβέρτος.

— Εἶσαι θῦμα κι' ὄχι ἔνοχος! ἐξακολούθησε ἡ ντὲ Μαλφιέρα. Ναί, θῦμα τῆς ἀφοσιώσεώς σου πρὸς τὴ μαρκησία Κυπριάνι... τὴν Ἔλενα... ἡ ὁποία σοῦ ὑπέβαλε ὅλες τὶς κατηγορίες ποὺ ἐξεστόμισες ἐναντίον μου.

— Πίσω, καταραμένη! φώναξε ὁ Οὐμβέρτος. Λὲς ψέμματα!... ψέμματα!...

Καί, λέγοντας αὐτά, ὁ φυλακισμένος προσπάθησε νὰ σηκωθῇ... Μὰ τὸν κρατοῦσε ὁ χαλκᾶς, στὸν ὁποῖο ἦταν περασμένο τὸ πόδι του καὶ σωριάστηκε πάλι κάτω, ἐνῶ ἡ ἁλυσσίδες του ἀντηχοῦσαν μὲ θόρυβο...

— Πάψε πειὰ νὰ πολεμᾶς ἐναντίον μου, τοῦ εἶπε τότε ἡ ντὲ Μαλφιέρα, ἀλλάζοντας ἔξαφνα ὕφος. Ἂν ἔλθῃς μὲ τὸ μέρος μου, θὰ σοῦ δώσω τὴν ἐλευθερία καὶ θὰ σὲ κάνω πλούσιο, ἀλλοιῶς...

— Ἀλλοιῶς, εἶπε μ' ἀπάθεια ὁ Οὐμβέρτος, μὲ περιμένει ὁ θάνατος...

— Ὄχι μόνο ὁ θάνατος, τοῦ ἀπάντησε μὲ πεῖσμα ἡ δούκισσα, ἀλλὰ καὶ τὰ φριχτότερα βασανιστήρια...

— Μιὰ φορὰ θὰ πεθάνω στὸ τέλος, εἶπε μὲ τὴν ἴδια ἀπάθεια ὁ Οὐμβέρτος. Μὰ θὰ πεθάνω εὐχαριστημένος, γιατὶ σ' ἐκδικήθηκα! Ναί, σ' ἐκδικήθηκα ὅπως σοῦ ἄξιζε!

Καί, κυττάζοντας κατάματα τὴ ντὲ Μαλφιέρα, ἐπρόσθεσε:

— Ἔχουν περάσει ἔξη χρόνια ἀπὸ τότε... Σ' ἐκδικήθηκα τὴ νύχτα ποὺ πέθανε ὁ εὐγενικός μου κύριος, ὁ γέρος ἄρχοντας Κυπριάνι. Μονάχα ἐγώ, καθὼς ξέρεις, ἄκουσα τὶς τελευταῖες του κραυγὲς κι' ἔτρεξα ἀμέσως κοντά του... Μά, μόλις μπῆκα στὴν κάμαρή του, πέθανε. Κοντά του, σ' ἕνα τραπέζι, βρισκόταν μιὰ διαθήκη...

— Μιὰ διαθήκη, εἶπες; τὸν διέκοψε ζωηρὰ ἡ ντὲ Μαλφιέρα.

— Ναί, μιὰ διαθήκη, διὰ τῆς ὁποίας ἀποκλήρωνε τὸ γυιό του τὸ Τζοβάννι...

— Εἶνε δυνατὸ αὐτό;... εἶπε ἡ ντὲ Μαλφιέρα.

— ... Καὶ διὰ τῆς ὁποίας, ἐξακολούθησε ὁ Οὐμβέρτος, ἔκανε γενικὴ κληρονόμο του τὴ δούκισσα Ἰσαβέλλα ντὲ Μαλφιέρα... Ἔ λοιπόν, καταραμένη δούκισσα, τὴ διαθήκη αὐτὴ τὴν ἔκαψα καὶ σκόρπισα τὴ στάχτη της στοὺς τέσσερες ἀνέμους!

Ἡ Μαύρη Δούκισσα ἔβγαλε μιὰ κραυγὴ λύσσας καὶ εἶπε:

— Μὰ θὰ θυμᾶσαι τοὺς ὅρους της καὶ θὰ τοὺς πῆς...

— Ὄχι, ἄτιμη, δὲν θὰ πῶ τίποτε! μούγκρισε ὁ Οὐμβέρτος. Σ' ἐκδικήθηκα καὶ θέλω ἡ ἐκδίκησίς μου αὐτὴ νὰ σὲ βασανίζῃ αἰώνια...

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ φάνηκε ὁ διευθυντὴς τῶν φυλακῶν, φέρνοντας ἕνα καλάθι μὲ τρόφιμα καὶ ροῦχα. Ἡ Μαύρη Δούκισσα, μανιασμένη, τοῦ τὸ πῆρε μὲ λύσσα ἀπ' τὰ χέρια καὶ τοῦ εἶπε:

— Εἴχατε δίκαιο... Αὐτὸς ὁ ἄθλιος δὲν ἀξίζει τὸν κόπο νὰ τοῦ δώσουμε τίποτε...

Κι' ἀμέσως, φεύγοντας ἀπὸ τὴ φυλακή, ξαναγύρισε στὸ παλάτι τοῦ κυβερνήτου τῆς Νεαπόλεως, ὁ ὁποῖος ξαφνιάστηκε πολύ, βλέποντας τὴ μεγάλη ταραχὴ ποὺ ἦταν ζωγραφισμένη στὴν ἔκφρασί της.

— Ἄχ, Θεέ μου! εἶπε μὲ τρυφερότητα, μόλις τὴν εἶδε. Αὐτὴ ἡ ἐπίσκεψίς σας στὶς φυλακὲς σᾶς συγκίνησε πολύ. Ἔπρεπε νὰ τὸ προβλέψω.

— Ὄχι, δὲν εἶν' αὐτό, τοῦ ἀπάντησε ἡ ντὲ Μαλφιέρα. Εἶνε κάτι πολὺ χειρότερο...

— Μὰ τί εἶνε λοιπόν; ρώτησε ὁ πρίγκηψ ἀνήσυχα. Τί εἶνε, ἀγαπητή μου Ἰσαβέλλα;

— Εἶνε τρομερὰ τὰ ἐγκλήματα ποὺ ἔχει διαπράξει ἐναντίον μου ὁ Οὐμβέρτος. Καὶ ἔχει μάλιστα τὸ θράσος νὰ τὰ ὁμολογῇ καὶ νὰ καυχᾶται γι' αὐτά. Τίποτε δὲν τὸν φοβίζει! Γιατὶ ξέρει πὼς τὸν προστατεύει ἡ Ἔλενα, ἡ τρομερὴ αὐτὴ μάγισσα.

— Γιὰ τὸν Οὐμβέρτο δὲν ἔχω καμμιὰ ἀμφιβολία ὅτι εἶνε ἕνας τρομερὸς κακοῦργος, εἶπε ὁ πρίγκηψ. Μὰ ἡ Ἔλενα... ἡ Ἔλενα...

— Αὐτὴ δὲν εἶνε μόνο κακοῦργα, ἀλλὰ καὶ μάγισσα! φώναξε ἡ ντὲ Μαλφιέρα.

Καὶ ἄρχισε ἀμέσως νὰ λέῃ στὸ μνηστῆρα της διάφορες καταχθόνιες συκοφαντίες κατὰ τῆς δυστυχισμένης Ἔλενας, ποὺ τὴν ἔκανε νὰ φαίνεται στὰ μάτια του σὰν μιὰ γυναῖκα ποὺ εἶχε πουλήσει τὴν ψυχή της στὸ Σατανᾶ... Ὥστε ἔτσι λοιπόν... Ὑπῆρχαν ἀκόμα μάγισσες στὸ Βασίλειο τῆς Νεαπόλεως;

— Κάθε ἐπιείκεια ἀπέναντί της θ' ἀποτελοῦσε ἔγκλημα ἐναντίον τοῦ Θεοῦ! φώναξε ὁ πρίγκηψ, ἀφοῦ ἄκουσε ὅλες τὶς ραδιουργίες τῆς ντὲ Μαλφιέρα... Θὰ πάω ἀμέσως νὰ τὰ ἀναφέρω ὅλ' αὐτὰ στὴν Αὐτοῦ Παναγιότητα τὸν Πάπα καὶ θὰ τὸν παρακαλέσω νὰ ἀφορίσῃ αὐτὴ τὴ φριχτὴ μαρκησία ντὲ Κυπριάνι, τὴν ὁποία ἡ κοινωνική της τάξις προστατεύει ἀπὸ τὸ νόμο... Καὶ τότε θὰ ξεσπάσω κι' ἐγὼ ἐναντίον της χωρὶς ἔλεος καὶ οἶκτο!...

Ἡ ντὲ Μαλφιέρα εἶχε πετύχει πειὰ τὸ σκοπό της. Ὡστόσο ὁ ἐρεθισμὸς τοῦ πρίγκηπος τὴν ἀνησυχοῦσε... Φοβόταν μήπως, ἐνεργῶντας μὲ φούρια, δημιουργήσῃ κανένα σκάνδαλο. Γι' αὐτὸ τοῦ εἶπε:

— Δὲν θὰ ἦταν προτιμώτερο ν' ἀφήσετε ἄλλους νὰ ἐνεργήσουν ἐναντίον της...

— Ποιὸς ἄλλους, δούκισσα; ρώτησε ὁ κυβερνήτης τῆς Νεαπόλεως.

— Μά... τοὺς τακτικοὺς δικαστάς... τὸν κλῆρο.

— Κι' ἂν αὐτοὶ φοβηθοῦν;... Ἂν αὐτοὶ δὲν τολμήσουν νὰ τὴ χτυπήσουν;...

— Τότε μπορεῖτε νὰ τοὺς ἀντικαταστήσετε σεῖς...

— Ἔστω! εἶπε ὁ πρίγκηψ, γαληνεύοντας λίγο. Γιὰ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω, θ' ἀναθέσω στοὺς δικαστὰς τὴ φροντίδα νὰ σᾶς ἐκδικηθοῦν καὶ νὰ ἐξαλείψουν τὴ μαγεία ἀπ' τὸ Βασίλειο τῆς Νεαπόλεως.

— Ὡραῖα, ἀγαπημένε μου ἄρχοντα, εἶπε ἡ ντὲ Μαλφιέρα χαμογελῶντας προκλητικά. Ἡ μνηστή σας σᾶς εὐχαριστεῖ καὶ σᾶς ἀνταμείβει ἔτσι...

Καί, λέγοντας αὐτά, ἡ σατανικὴ γυναῖκα ἔτεινε τὰ χείλη της πρὸς τὸν πρίγκηπα Ρομάνι, ὁ ὁποῖος τὴν ἀγκάλιασε ἀμέσως καὶ τὴ φίλησε μὲ πάθος.

Σηκώθηκε κατόπιν κι' ἔφυγε γρήγορα-γρήγορα.

Ἕνας μικρὸς ἀκόλουθος προηγεῖτο κρατῶντας ἕνα κερί...

. . . .

Ἕνας μικρὸς ἀκόλουθος προηγεῖτο, κρατῶντας ἕνα κερί...

Μετὰ τὴν ἐξαφάνισι τοῦ Τζοβάννι, ἡ μαρκησία ντὲ Κυπριάνι εἶχε ἐξαποστείλει τοὺς ἀνθρώπους της πρὸς ὅλες τὶς διευθύνσεις γιὰ νὰ τὸν ἀναζητήσουν. Πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἔψαχναν στὴν ἀκρογιαλιὰ γιὰ νὰ βροῦν τὸ πτῶμα του... Φοβόντουσαν μήπως ὁ δυστυχισμένος μαρκήσιος, μέσα στὴν τρέλλα του, εἶχε πέσει στὴ θάλασσα γιὰ νὰ συναντήσῃ τὴν ἀγαπημένη του Σπεράτα.

Ἡ Ἔλενα εἶχε χάσει κάθε ἐλπίδα... Ἦταν βέβαιη πὼς ὁ ἄγγελός της, ἡ χιλιολατρεμένη της μικρούλα, κοιμόταν τὸν αἰώνιο ὕπνο μέσ' στὰ νερὰ τῆς ἀκρογιαλιᾶς ποὺ τὴ νανούριζαν γλυκὰ-γλυκά. Σίγουρα κι' ὁ Τζοβάννι, ἡ ἄλλη της εἰδωλολατρικὴ ἀγάπη, εἶχε ριχτεῖ σ' αὐτὰ γιὰ νὰ συναντήσῃ τὸ θησαυρό της... Καὶ μέσα στὴν ἀπελπισία της, ἡ δυστυχισμένη μαρκησία ὀλοφυρόταν ἀδιάκοπα, ἐνῶ ἡ ἰδέα τῆς αὐτοκτονίας περνοῦσε συνεχῶς ἀπ' τὸ μυαλό της.

— Ὦ ἀγαπημένοι μου! ἔλεγε τότε. Ὦ ἀγαπημένοι μου νεκροί, Σπεράτα μου καὶ Τζοβάννι μου, χωρὶς ἐσᾶς ἡ ζωὴ δὲν ἀξίζει τίποτε... Γιατί μοῦ φύγατε καὶ μ' ἀφήσατε, σκληροί μου ἀγαπημένοι; Τζοβάννι, Σπεράτα, θάρθω νὰ σᾶς συναντήσω... Νά με! Τζοβάννι, δὲν ἀναγνωρίζεις τὴ φτωχή σου Ἔλενα; Μικρούλα μου ἀγαπημένη, εἶμ' ἐγὼ ἡ μαμά σου!... Ναί, θάρθω κοντά σου, τρελλὸ παιδί, ποὺ μ' ἄφησες γιὰ νὰ παίξῃς μὲ τὴν πλανεύτρα θάλασσα...

Καί, μὲ τὴ σκέψι τῆς αὐτοκτονίας, μιὰ γλυκειὰ παραίσθησις τὴν ἐκυρίευσε... Τῆς φαινόταν πὼς ἔπεφτε στὴ θάλασσα καὶ συναντοῦσε μέσα στὰ βάθη της τοὺς ἀγαπημένους της...

Σὲ λίγο τὸ θρησκευτικὸ ὅμως συναίσθημα τὴν ἔκανε νὰ ψιθυρίζῃ:

— Συγγνώμην, ὦ Θεέ μου! Ἡ αὐτοκτονία ἀποτελεῖ τρομερὸ ἔγκλημα, μὰ ὁ σταυρὸς τοῦ μαρτυρίου μου εἶνε βαρὺς κι' ἀβάσταχτος καὶ θὰ τὸν ἀφήσω στὸ δρόμο... Ἐσύ, Παναγία μου, εὐσπλαχνίσου με γιὰ τὴν ἀδυναμία μου. Εἶσαι κι' ἐσὺ μητέρα... μητέρα ὅλων τῶν πόνων καὶ καταλαβαίνεις τὶς ὀδύνες μου!...

('Ακολουθεῖ).

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΕΥΘΥΜΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Κύριος. — Μεγάλο δυστύχημα νὰ μὴ μποροῦμε νὰ κάνουμε χωρὶς ὑπηρέτες!...

Ὑπηρέτης. — Ἀκόμα μεγαλείτερο γιὰ μᾶς, κύριε, ποὺ δὲν μποροῦμε νὰ ζήσουμε... χωρὶς ἀφεντικά!...

* * *

Μεταξὺ συναδέλφων:

— Δὲν μοῦ λές, πῶς τὰ πᾶς μὲ τὸν καινούργιο προϊστάμενο;

— Ἄστα, καϋμένε! Εἶνε ἕνας ἄνθρωπος βαρὺς καὶ δὲν ἀνοίγει ποτὲ τὸ στόμα του νὰ μοῦ μιλήσῃ. Ἂν δὲν ἐφρόντιζα νά... διαβάζω τὰ γράμματά του, δὲν θἄξερα τίποτε ἀπὸ τὶς ὑποθέσεις του!

* * *

Στὸ ζαχαροπλαστεῖο:

—Αὔριο λοιπὸν φεύγω...

—Γιὰ ποῦ;

—Γιὰ τὴν Ἰταλία.

— Ἔχεις καμμιὰ δουλειὰ ἐκεῖ;

—Ὄχι. Θὰ κάνω ἕνα ταξειδάκι ἀναψυχῆς!

—Θὰ πάρῃς καὶ τὴ γυναῖκα σου μαζύ;

—Μὰ δὲν ἄκουσες ποὺ σοῦ εἶπα ὅτι ταξειδεύω... χάριν ἀναψυχῆς;...

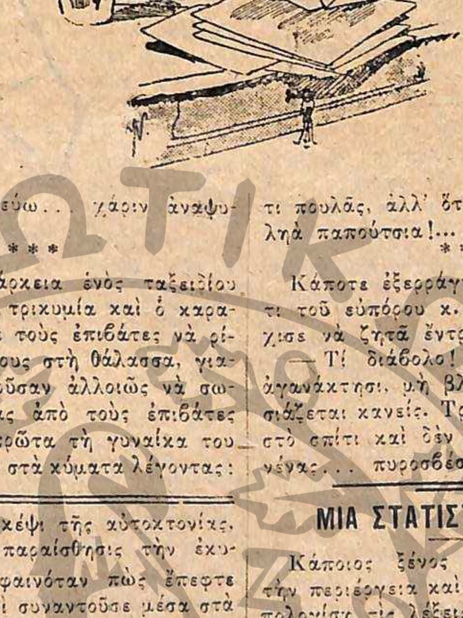

* * *

Κατὰ τὴ διάρκεια ἑνὸς ταξειδίου συνέβη μεγάλη τρικυμία καὶ ὁ καραβοκύρης διέταξε τοὺς ἐπιβάτες νὰ ρίξουν τὰ βάρη τους στὴ θάλασσα, γιατὶ δὲν θὰ μποροῦσαν ἀλλοιῶς νὰ σωθοῦν. Τότε ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐπιβάτες ἅρπαξε πρῶτα-πρῶτα τὴ γυναῖκα του καὶ τὴν πέταξε στὰ κύματα λέγοντας:

— Αὐτὴ εἶνε τὸ μεγαλείτερο βάρος... τῆς ζωῆς μου!

* * *

Σὲ μιὰ παρέα γιατρῶν γινόταν λόγος περὶ τοῦ ποιὸ φάρμακο εἶνε ἀποτελεσματικώτερο γιὰ τὴν ὅρασι. Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς γιατροὺς ἀνέφεραν διάφορα φάρμακα, τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν τύχαιναν γενικῆς ἐγκρίσεως.

— Τὸ καλύτερο γιατρικὸ γιὰ τὰ μάτια, εἶπε τέλος κάποιος ἀπ' αὐτούς, εἶνε ὁ φθόνος!

— Γιατί; ρώτησαν οἱ ἄλλοι μὲ ἀπορία.

— Γιατὶ ὁ φθόνος βλέπει πάντα μεγαλείτερη τὴν εὐτυχία τῶν ἄλλων! Συνεπῶς μᾶς κάνει νὰ βλέπουμε καλύτερα!

* * *

Ἕνας φιλάργυρος παραπονιόταν σ' ἕνα φίλο του, λέγοντας:

— Τί κακὸ σοὔκανα καὶ μὲ διαβάλλεις στὸν κόσμο, διαδίδοντας ὅτι πουλῶ τὰ παληά μου παπούτσια;

— Μὲ συγχωρεῖς, ἀλλὰ σοῦ ἔδωσαν κακὲς πληροφορίες, ἀπάντησε ἐκεῖνος. Ἐγὼ δὲν λέω ὅτι πουλᾶς, ἀλλ' ὅτι ἀγοράζεις... παληὰ παπούτσια!...

* * *

Κάποτε ἐξερράγη πυρκαϊὰ στὸ σπίτι τοῦ εὐπόρου κ. Δ..., ὁ ὁποῖος ἄρχισε νὰ ζητᾷ ἔντρομος βοήθεια.

— Τί διάβολο! εἶπε σὲ λίγο μὲ ἀγανάκτησι, μὴ βλέποντας νὰ παρουσιάζεται κανείς. Τρεῖς ὑπηρέτριες ἔχω στὸ σπίτι καὶ δὲν βρίσκεται ἐδῶ κανένας... πυροσβέστης!

ΜΙΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΛΕΞΕΩΝ

Κάποιος ξένος γλωσσολόγος εἶχε τὴν περιέργεια καὶ τὴν ὑπομονὴ νὰ ὑπολογίσῃ τὶς λέξεις ποὺ χρησιμοποιοῦν οἱ ἄνθρωποι γράφοντας ἢ μιλῶντας.

Βρῆκε λοιπὸν ὅτι οἱ περισσότεροι χωρικοὶ δὲν χρησιμοποιοῦν στὶς κουβέντες των παραπάνω ἀπὸ 500 λέξεις. Ἐπίσης ἕνας μορφωμένος ἄνθρωπος, ὁποιασδήποτε ἐθνικότητος, δὲν μεταχειρίζεται παραπάνω ἀπὸ 4.000 λέξεις.

Ἐκ τῶν μεγάλων συγγραφέων, ὁ Σαίξπηρ ἐχρησιμοποίησε στὴ συγγραφὴ τῶν ἔργων του 15.000 λέξεις καὶ ὁ Μίλτων 6 χιλ. λέξεις.

Ἡ Παλαιὰ Γραφή, τέλος, περιέχει 5.642 λέξεις.

ΙΤΑΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Η ΠΑΙΔΟΥΛΑ ΤΗΣ ΝΤΡΑΒΝΑΣ

ΤΟΥ GUIDO CANTINI

Κάθε νύχτα, ἕνα φευγαλέο φωτεινὸ σημεῖο, ὅμοιο μ' ἀστραπή, αὐλάκωνε κάθε τόσο τὸ σκοτεινὸ στερέωμα.

— Κύτταξε, κύτταξε, κὺρ-λοχαγέ! μοὔλεγε ὁ 'Αρμάνδος—ἡ ὀρδινάτσα μου—μόλις ἔβλεπε τὸ σημάδι αὐτό...

Μά, προτοῦ ἀκόμα προφτάση κανεὶς νὰ γυρίση τὰ μάτια του στὸν οὐρανό, τὸ φωτεινὸ ἐκεῖνο σημεῖο διαλύοταν, ἀφίνοντας πίσω του ἕνα ἐλαφρὸ συννεφάκι καπνοῦ. Σίγουρα, κάποιο σύνθημα θὰ ἦταν. 'Αλλὰ ποιὸς τὄκανε; Τί νὰ ἐσήμαινε ἄραγε;

Μυστήριο!...

Βρισκόμαστε στὴ Ντράβνα, μιὰ αὐστριακὴ κωμόπολι, ποὺ τὴν εἴχαμε καταλάβει πρὸ δεκαπέντε ἡμερῶν. Ὁ Διοικητὴς τοῦ συντάγματος, ὅταν τοῦ ἀνέφερα τὸ γεγονὸς αὐτό, ἔδωσε ἀμέσως αὐστηρὲς διαταγὲς στ' ἀποσπάσματα τῆς κατοχῆς, νὰ ἐρευνήσουν προσεχτικὰ ὅλα τὰ σπίτια καὶ νὰ παρακολουθοῦν ἄγρυπνα τὶς νύχτες; τὶς κινήσεις τῶν ὀλίγων κατοίκων ποὺ εἶχαν ἀπομείνει ἐκεῖ.

Ὅλοι ὅμως οἱ κόποι τῶν ἀποσπασμάτων πῆγαν χαμένοι. Τοῦ κάκου ἐρεύνησαν ὅλα τὰ σπίτια, ἕνα πρὸς ἕνα. Δὲν ἄφησαν καλύβα, δὲν ἄφησαν ἀρχοντόσπιτο ποὺ νὰ μὴν τὸ ἐξετάσουν προσεχτικά. Δὲν βρῆκαν σ' αὐτά, παρὰ γέρους καὶ γυναικόπαιδα, ποὺ παρέμειναν ἀναγκαστικὰ αἰχμάλωτοι τοῦ στρατοῦ τῆς κατοχῆς.

Καὶ ὅμως!... Κάθε νύχτα, σὲ διάφορες ὧρες, ἕνα φευγαλέο φωτεινὸ σημεῖο, ὅμοιο μ' ἀστραπή, αὐλάκωνε κάθε τόσο τὸ θαμπὸ στερέωμα...

* * *

'Εγὼ καὶ δυὸ-τρεῖς ἄλλοι συνάδελφοί μου εἴχαμε καταλύσει σ' ἕνα σπίτι ποὺ βρίσκοταν στὴν ἄκρη τῆς Ντράβνας, κοντὰ στὸ δάσος.

Στὸ σπίτι αὐτὸ δὲν ἔμεναν παρὰ ἕνας γέρος μὲ τὴν κόρη του—τὴ Μπεττίνα—μιὰ ὤμορφη παιδοῦλα ὥς δεκαεφτὰ χρόνων. 'Απὸ τὴν πρώτη μέρα τῆς ἐγκαταστάσεώς μας στὸ σπίτι τους, ἡ Μπεττίνα μᾶς εἶχε αἰχμαλωτίσει μὲ τὴν προθυμία της καὶ τοὺς εὐγενικούς της τρόπους. 'Εκείνη ἐφρόντιζε νὰ ἑτοιμάζῃ τὸ φαγητό μας, νὰ μᾶς πλένη καὶ νὰ σιδερώνη τὰ ἀσπρόρρουχά μας.

Ἡ σοβαρότης ὅμως τοῦ χαρακτῆρος της, μᾶς συγκρατοῦσε καὶ δὲν μᾶς ἄφινε νὰ τῆς ἀπευθύνουμε οὔτε ἕνα χαμόγελο, οὔτε ἕνα γλυκόλογο, ἔστω καὶ τὸ πιὸ ἀθῶο. Ὡστόσο, ὅλοι μας τὴν εἴχαμε συμπαθήσει καὶ μιὰ κρυφὴ ἀγάπη φλόγιζε τὶς καρδιές μας, γιὰ τὴν ὤμορφη παιδοῦλα. Κανεὶς ὅμως δὲν εἶχε τὸ θάρρος νὰ τῆς τὴν ἐξομολογηθῆ. Γιατὶ ἡ Μπεττίνα ἦταν ἀπὸ τὰ κορίτσια ἐκεῖνα ποὺ ξέρουν νὰ γοητεύουν τοὺς ἄνδρες μὲ τοὺς τρόπους των, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ τοὺς ἐνθαρρύνουν.

Ὁ πατέρας τῆς Μπεττίνας ἦταν ἕνας ὠμορφόγερος, μὲ κάτασπρα μαλλιὰ κι' εὐγενικὰ χαρακτηριστικά. Εἴχαμε πληροφορηθεῖ πῶς ἦταν—πρὸ τοῦ πολέμου—ἕνας πλούσιος ἐργοστασιάρχης καὶ πῶς ὁ μονάκριβος γυιός του βρίσκοταν στὸ ρωσσικὸ μέτωπο. Τώρα, ἡ καταιγίδα τοῦ πολέμου τοῦ τὰ εἶχε σαρώσει ὅλα! Τὸ ἐργοστάσιό του, μισὴ ὥρα ἔξω ἀπὸ τὴ Ντράβνα, τὸ ξεθεμέλιωσαν ἡ ἐχθρικὲς ὀβίδες, τὰ χρήματά του κατεσχέθησαν γιὰ τὶς ἀνάγκες τοῦ πολέμου καὶ γιὰ τὸ γυιό του—ἀλλοίμονο!—δὲν ἤξερε ἂν ζοῦσε ἢ ἂν εἶχε σκοτωθεῖ.

Ὡστόσο φαίνοταν ψύχραιμος, ἐγκαρτερῶντας στωϊκὰ στὶς ἰδιοτροπίες τῆς Μοίρας. Κι' ὅταν καμμιὰ φορά, ἐνθαρρύνοντας τὴν κόρη του, τὴ συμβούλευε νὰ κάνη ὑπομονὴ στὴ συμφορά τους, ἀναστενάζοντας βαθειά, τελείωνε πάντοτε λέγοντας:

— Κι' αὐτὸ θὰ περάση!...

Ἡ Μπεττίνα δὲν ἦταν μονάχα ἀπασχολημένη μὲ τὶς φροντίδες τοῦ σπιτιοῦ της. Τ' ἀπογεύματά της τὰ ἀφιέρωνε πηγαίνοντας στὸ νοσοκομεῖο μας, ὅπου φρόντιζε γιὰ τὴν περιποίησι τῶν στρατιωτῶν μας: Ἄλλαζε τοὺς ἐπιδέσμους των, τοὺς περιποιεῖτο, τοὺς ἐνεθάρρυνε. Οἱ τραυματίαι μας, κατενθουσιασμένοι ἀπὸ τὶς στοργικὲς περιποιήσεις της, τὴν εἶχαν ἐπωνομάσει Ἄγγελο τῆς Παρηγοριᾶς.

'Επειδὴ τὸ βράδυ ἡ Μπεττίνα ἔφευγε ἀργὰ ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖο, ὁ πατέρας της μὲ παρακάλεσε νὰ τῆς στέλνω τὴν ὀρδινάτσα μου γιὰ νὰ τὴ συνοδεύη ὥς τὸ σπίτι. Δέχτηκα μὲ προθυμία τὴν παράκλησί του κι' ἀμέσως ἔδωσα σχετικὲς διαταγὲς στὸν 'Αρμάνδο.

Ὁ 'Αρμάνδος ἦταν ἕνα πολὺ ὤμορφο παλληκάρι εἰκοσιπέντε χρόνων, μὲ συμπαθητικὴ φυσιογνωμία καὶ ζωηρὰ χαρακτηριστικά.

Δὲν θὰ εἶχε περάσει μιὰ βδομάδα, ἀπ' τὴν ἡμέρα ποὺ ὁ 'Αρμάνδος εἶχε ἀρχίσει νὰ συνοδεύη κάθε βράδυ τὴ Μπεττίνα ἀπ' τὸ νοσοκομεῖο στὸ σπίτι της, ὅταν ἔξαφνα πρόσεξα μιὰ ξαφνικὴ μεταβολὴ στὴ ζωή του: Εἶχε καταβληθεῖ τρομερά, δὲν ἔτρωγε ὅπως ἄλλοτε, τὴν εὐθυμία του τὴν εἶχε διαδεχτεῖ μιὰ ἀνέκφραστη μελαγχολία, ἦταν διαρκῶς ἀφηρημένος καὶ δὲν ἔκανε τίποτε ἄλλο παρὰ ν' ἀναστενάζη συχνά, ν' ἀναστενάζη βαθειά, πονεμένα...

Παραξενεύτηκα, μὰ τὴν ἀλήθεια, βλέποντάς τον σ' αὐτὰ τὰ χάλια. Γι' αὐτό, τὸν ἐρώτησα μιὰ ἡμέρα.

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Ὁ Ἱσπανὸς μυθιστοριογράφος Μπλάσκο Ἰμπάνιεθ

— Πῶς ἔγινες ἔτσι, 'Αρμάνδε; Μήπως εἶσαι ἄρρωστος; Σὲ βλέπω πολὺ διαφορετικὸ αὐτὲς τὶς ἡμέρες; Τί ἔχεις; Θέλεις νὰ πῶ τοῦ γιατροῦ νὰ σὲ κυττάξη;

— Δὲν ἔχω τίποτε, κὺρ-λοχαγέ, μοῦ ἀπάντησε, ἀναστενάζοντας. Τί νὰ μοῦ κάνη ὁ γιατρὸς ἀφοῦ δὲν ἔχω τίποτε;

Ὅσο ὅμως περνοῦσαν ἡ μέρες, τόσο πιὸ ἀγνώριστος γινόταν ὁ καλός μου 'Αρμάνδος. Τὸν ἀγαποῦσα ἐξαιρετικά, γιατὶ μοῦ στάθηκε πάντοτε ἀφοσιωμένος καὶ κόντευα νὰ χάσω πειὰ τὸ μυαλό μου, μὴ μπορῶντας νὰ ἐξηγήσω σὲ τί ὠφείλετο ἡ μεταβολή του αὐτή.

Ξαφνικὰ ὅμως, μιὰ μέρα, ἔπεσε στὰ χέρια μου ἕνα γράμμα του, ποὺ προωρίζοταν γιὰ τὴ Μπεττίνα. Μοῦ τὸ ἔφερε ὁ ἀξιωματικὸς τοῦ 'Ελέγχου τῆς ἀλληλογραφίας τῶν στρατιωτῶν, λέγοντάς μου σὲ φιλικὸ τόνο:

— Καλὰ θὰ κάμης, κὺρ-λοχαγέ, ν' ἀλλάξης τὴν ὀρδινάτσα **σου**!

— Γιατί; τὸν ἐρώτησα ξαφνιασμένος.

— Ἁπλούστατα, γιατὶ φαίνεται πῶς ὁ ἔρωτας τοῦ πῆρε τὰ μυαλά!...

Καί, δίνοντάς μου τὸ γράμμα, ἐξακολούθησε:

— Ὁρίστε!

Πῆρα τὸ γράμμα κι' ἄρχισα νὰ τὸ διαβάζω μὲ ἀνυπομονησία. Ἦταν ἕνα γράμμα γεμᾶτο πόνο κι' ἀπογοήτευσι, ποὺ ὁ 'Αρμάνδος τὸ εἶχε ἑτοιμάσει, φαίνεται, νὰ τὸ ἀφήση τῆς Μπεττίνας, σὲ περίπτωσι ξαφνικῆς ἀναχωρήσεώς μας ἀπὸ τὴ Ντράβνα. Τί σπαραγμὸς καρδιᾶς ἦσαν τὰ λόγια του! 'Απὸ τὸ διάβασμά του κατάλαβα τὸ φριχτὸ μαρτύριο ποὺ δοκίμαζε, τὴν ἀνείπωτη θλίψη τῆς ψυχῆς του. Ἡ Μπεττίνα δὲν τὸν ἀγαποῦσε!..

Ὅταν, σὲ λίγο, ἔφυγε ὁ ἀξιωματικὸς τῆς Λογοκρισίας, ἐκάλεσα τὸν 'Αρμάνδο καὶ τοῦ εἶπα σοβαρά:

— Εἶν' ἀλήθεια, 'Αρμάνδε, πὼς εἶσαι ἐρωτευμένος μὲ τὴ Μπεττίνα;

— Μάλιστα, κὺρ-λοχαγέ! μοῦ ἀπάντησε ἀναστενάζοντας βαθειά. Τὴν ἀγαπῶ ὅσο δὲν ἀγάπησα ποτὲ ἄλλη γυναίκα!... Χαμένη ἀγάπη ὅμως!...

Δὲν μπόρεσε νὰ ἐξακολουθήση. Βούρκωσαν τὰ μάτια του κι' ἡ φωνή του πνίγηκε σὲ δυνατοὺς λυγμούς.

— 'Εξηγήσου μου, 'Αρμάνδε, τί ἀκριβῶς σοῦ συμβαίνει; Σὲ λυποῦμαι ποὺ σὲ βλέπω νὰ ὑποφέρης τόσο...

— Δὲν μ' ἀγαπᾷ, λοχαγέ μου!... Ὄχι, δὲν μ' ἀγαπᾷ!... Δὲν μπορεῖ—μοῦ εἶπε—ν' ἀγαπήση ἕναν ἐχθρὸ τῆς πατρίδας της...

Τὸν ἐπλησίασα καί, χτυπῶντας τον χαϊδευτικὰ στὸν ὦμο, τοῦ εἶπα:

— Μὴν ἀπελπίζεσαι, 'Αρμάνδε... Θὰ προσπαθήσω νὰ τὴν καταφέρω ἐγὼ νὰ σὲ συμπαθήση!...

— Ὦ! λοχαγέ μου, ἂν μοῦ χάριζες αὐτὴ τὴν εὐτυχία, θὰ γινόμουνα σκλάβος σου σ' ὅλη μου τὴ ζωή!... μοῦ ἀπάντησε συγκινητικά.

* * *

Τὸ ἄλλο πρωῒ εἶχα ἀποφασίσει νὰ συναντηθῶ ἰδιαιτέρως μὲ τὴ Μπεττίνα καὶ νὰ τῆς κάμω λόγο γιὰ τὸν δυστυχισμένο 'Αρμάνδο. Ἤμουν βέβαιος πῶς θὰ κατώρθωνα, σίγουρα, νὰ τὴν πείσω νὰ τὸν ἀγαπήση, ἂν δὲν μεσολαβοῦσε ἕνα τραγικὸ ἐπεισόδιο, ποὺ δὲν θὰ τὸ λησμονήσω ποτέ, ὅσα χρόνια κι' ἂν ζήσω!...

Κατὰ τὰ μεσάνυχτα, τῆς ἴδιας ἡμέρας, ἦρθε ὁ ἀγγελιοφόρος τοῦ συντάγματος καὶ μὲ ξύπνησε, λέγοντάς μου πῶς ἦταν ἀνάγκη νὰ πάω ἀμέσως στὸ Διοικητήριο. Ντύθηκα βιαστικά, καβαλλίκεψα τ' ἄλογό μου καὶ σὲ λίγη ὥρα εἶχα φτάσει. Μιὰ ἀσυνήθιστη κίνησι ἀξιωματικῶν ἐπικρατοῦσε ἐκεῖ. Διευθύνθηκα κατ' εὐθεῖαν στὸ γραφεῖο τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ. Μόλις ὅμως ἄνοιξα τὴν πόρτα καὶ μπῆκα μέσα, στάθηκα σὰν κεραυνόπληκτος! Μπρὸς σ' ἕνα τραπέζι καθόταν ὁ στρατηγὸς Διοικητής, τριγύρω του οἱ ὑπασπισταί του καὶ παρέκει δυὸ στρατιῶτες ποὺ κρατοῦσαν μιὰ γυναίκα, μὲ τὰ χέρια δεμένα πισθάγκωνα: Τὴ Μπεττίνα!...

Μόλις μὲ εἶδε, ὁ Διοικητὴς μὲ διέταξε νὰ πλησιάσω καὶ μοῦ εἶπε μὲ σοβαρὸ τόνο:

— Γνωρίζετε, κύριε λοχαγέ, αὐτὴ ἐδῶ τὴ γυναίκα;

— Μάλιστα, στρατηγέ μου. Εἶνε ἡ Μπεττίνα, ἡ κόρη τοῦ οἰκοδεσπότη μας.

— Ἀκριβῶς γι' αὐτὸ σᾶς ἐκάλεσα. Μένετε στὸ σπίτι της τρεῖς ἀξιωματικοὶ κι' ὅμως δὲν σταθήκατε ἱκανοὶ ν' ἀντιληφθῆτε τόσον καιρὸ τὶ κατασκοπεῖες της!...

— Κατάσκοπος ἡ Μπεττίνα; Μὰ εἶνε δυνατὸν ἕνα τέτοιο πρᾶγμα! εἶπα ξαφνιασμένος.

— Μάλιστα, λοχαγέ! Πρὸ μιᾶς ὥρας συνελήφθη μέσα στὸ δάσος, τὴν ὥρα ποὺ ἔκανε συνθηματικὰ σινιάλα στοὺς ἐχθρούς! Ἔρριχνε φωτοβολίδες μ' αὐτὸ ἐδῶ τὸ πιστόλι!... 'Εν τῷ μεταξὺ ἐσεῖς ἐκοιμόσαστε ἥσυχοι στὸ κρεββάτι σας!

Ὕστερα μὲ διέταξε νὰ γυρίσω γρήγορα στὸ σπίτι τῆς Μπεττίνας, νὰ συλλάβω τὸν πατέρα της καὶ νὰ τὸν ὁδηγήσω ἐκεῖ.

— Θὰ γίνη ἀπόψε κιόλας ἡ δίκη τους! ἄκουσα τότε τὸν στρατηγὸ νὰ λέη στοὺς ἐπιτελεῖς του.

Καὶ πραγματικά, ὅταν, ἔπειτα ἀπὸ κάμποση ὥρα, ξαναγύρισα στὸ Διοικητήριο, ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸν πατέρα τῆς Μπεττίνας, ὁ στρατηγὸς συνεκρότησε ἀμέσως τὸ Στρατοδικεῖο 'Εκστρατείας, τὸ ὁποῖο δὲν ἀπασχολήθηκε καὶ πολὺ μὲ τὴν ὑπόθεσι ἐκείνη. Ἡ ἀπόφασίς του διέτασσε τὸν τουφεκισμὸ τῆς Μπεττίνας καὶ ἐπέβαλε πρόσκαιρα δεσμὰ στὸν πατέρα της.

Μετὰ τὴν ἔκδοσι τῆς ἀποφάσεως, ὁ Διοικητὴς μὲ διέταξε νὰ ἑτοιμάσω γρήγορα τὸ ἐκτελεστικὸ ἀπόσπασμα, γιατὶ κατὰ τὰ χαράμματα θὰ γίνοταν ἡ ἐκτέλεσις, μέσα στὸ δάσος, στὸ ἴδιο ἀκριβῶς μέρος, ὅπου εἶχε συλληφθεῖ ἡ δυστυχισμένη Μπεττίνα.

'Εγύρισα βιαστικὰ στὸ λόχο μου ὅπου διέταξα τὸν ἀξιωματικὸ τῆς ὑπηρεσίας νὰ ἑτοιμάση λαχνοὺς μὲ τὰ ὀνόματα τῶν στρατιωτῶν γιὰ ν' ἀποφασίση ἡ Τύχη ποιοὶ ἀπ' αὐτοὺς θὰ συμμετεῖχαν στὸ ἀπόσπασμα.

Ὦ! ποιὰ εἰρωνεία τῆς Τύχης!... Μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν ποὺ κληρώθηκαν σὲ λίγο γιὰ τὸ ἐκτελεστικὸ ἀπόσπασμα ἦταν κι' ὁ καλός μου 'Αρμάνδος!

Ὅταν ἔφτασα μὲ τοὺς ἄνδρες τοῦ ἀποσπάσματος στὸ Διοικητήριο, ὁ 'Αρμάνδος μὲ πλησίασε καὶ μ' ἐρώτησε ἐμπιστευτικά:

— Ποιὰ εἶνε, κὺρ-λοχαγέ, αὐτὴ ἡ γυναίκα ποὺ θὰ τουφεκισθῆ;

— Οὔτ' ἐγὼ ξέρω καλὰ-καλὰ ποιὰ εἶνε... τοῦ ἀπάντησα μὲ ἀδιαφορία.

Κόντευε πειὰ ἡ ὡρισμένη ὥρα τῆς ἐκτελέσεως. Ὡδήγησα τὸ ἀπόσπασμά μου στὸ δάσος καὶ περιμέναμε τὴν ἄφιξι τοῦ 'Επιτρόπου τοῦ Στρατοδικείου, καθὼς καὶ τῆς μελλοθάνατης. Μιὰ θανάσιμη ἀγωνία ἐβάραινε τὴν ψυχή μου...

Σὲ λίγο ἡ πένθιμη συνοδεία φάνηκε ἀπὸ μακρυά...

— Ὦ! Ἡ Μπεττίνα!... ἡ Μπεττίνα! φώναξε τότε ὁ 'Αρμάνδος.

Στὸ πρόσωπό του ἁπλώθηκε μιὰ ζωηρὴ χλωμάδα καὶ τὰ μάτια του ἦσαν ὑγρὰ ἀπ' τὰ δάκρυα. Τοῦ ἔρριξα τότε ἕνα βλέμμα, μὲ τὸ ὁποῖο τοῦ ἔλεγα ὅτι ἔπρεπε νὰ πνίξη τὸν πόνο τῆς καρδιᾶς του, μπροστὰ στὸ καθῆκον του γιὰ τὴν πατρίδα του.

Κι' ἀλήθεια! Ὅταν, ἔπειτα ἀπ λίγη ὥρα ἐφώναξα «πῦρ», μαζὺ μὲ τοὺς ἄλλους ἄνδρες τοῦ ἀποσπάσματος, ἐπυροβόλησε κι' ὁ 'Αρμάνδος!...

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΙ ΜΥΘΟΙ

Ο ΔΙΑΒΟΛΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΡΑΒΕΣ

Οἱ Ἄραβες εἶχαν ὀργώσει τὰ χωράφια τους κι' ἑτοιμαζόντουσαν νὰ σπείρουν, ὅταν ἔξαφνα παρουσιάστηκε ὁ Διάβολος καὶ τοὺς εἶπε:

— Ὁ μισὸς κόσμος εἶνε δικός μου. Πρέπει λοιπὸν νὰ μοῦ δώσετε τὰ μισὰ γεννήματά σας καὶ μάλιστα τὸ μέρος ἐκεῖνο ποὺ φυτρώνει ἀπάνω ἀπὸ τὴ γῆ.

Οἱ Ἄραβες τότε φύτεψαν ρεπάνια καὶ ὅταν ἦλθε ὁ καιρὸς τῆς συγκομιδῆς κράτησαν τὰ ρεπάνια ποὺ ἦσαν κάτω ἀπὸ τὸ χῶμα κι' ἔδωσαν στὸ Διάβολο τὰ φύλλα.

Τὴν ἄλλη χρονιὰ ὁ γελασμένος Διάβολος παρουσιάστηκε πάλι καὶ τοὺς εἶπε μὲ θυμό:

— Φέτος θὰ μοῦ δώσετε τὸ μέρος τῶν καρπῶν ποὺ εἶνε κρυμμένο κάτω ἀπὸ τὴ γῆ.

Αὐτὴ τὴ φορὰ οἱ Ἄραβες ἔσπειραν σιτάρι καὶ κριθάρι κι' ὅταν ἔφτασε ἡ ἐποχὴ τοῦ θερισμοῦ, αὐτοὶ πῆραν τὰ στάχυα κι' ὁ Διάβολος ἔμεινε μὲ τὶς ρίζες.

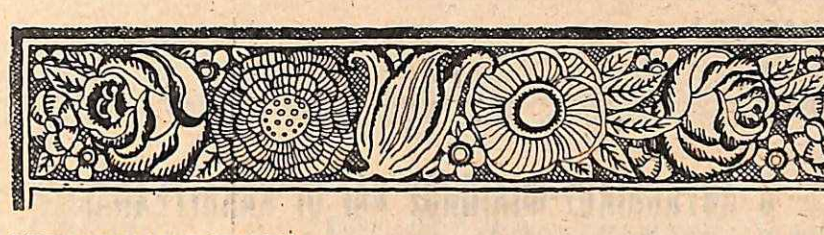

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΒΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΟΖΑΡΤ

Ἡ αἰσθηματικότης τοῦ μικροῦ Μότσαρτ. Τὰ δάκρυά του. Τὸ πρῶτο του βιολί. Ἡ πρώτη ἐκδήλωσις τῆς μεγαλοφυΐας του. Τὸ μουντζούρωμα τῶν χειρογράφων. Ἡ περηφάνεια τοῦ πατέρα του, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ὁ μέγας συνθέτης Μόζαρτ συγκέντρωνε στὸ χαρακτῆρα του τὶς πιὸ παράδοξες ἀντιθέσεις. Πότε ἦταν θορυβώδης, πότε σιωπηλός, πότε ἔπαιζε μὲ πάθος, πότε ἀφοσιωνόταν ἀμίλητος στὴν ἐργασία του.

Παρ' ὅλα ταῦτα, διατηροῦσε πάντοτε αἰσθήματα εὐγενικὰ καὶ τὰ ἐξέφραζε μὲ ὅλη τὴν ἀφέλεια τῆς αἰσθηματικῆς του καρδιᾶς, ἡ ὁποία συνεκινεῖτο μὲ τὸ παραμικρό.

Ὅταν ἦταν μικρός, ρωτοῦσε τοὺς ἐπισκέπτες τοῦ πατρικοῦ του σπιτιοῦ:

— Μ' ἀγαπᾶτε πολύ;

Κι' ἂν ἀργοῦσε νὰ λάβη ἀπάντησι ἐπιδοκιμαστική, ἀναλυόταν σὲ πικρὰ δάκρυα...

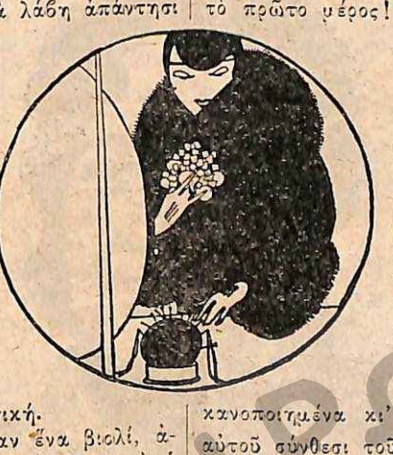

Ὁ Μόζαρτ στὴν ἀρχὴ ἔδειχνε κλίσι πρὸς τὶς θεωρητικὲς ἐπιστῆμες καὶ γέμιζε τοὺς τοίχους καὶ τὰ τραπέζια μὲ διάφορα γεωμετρικὰ σχήματα καὶ ἀριθμούς, ἀλλὰ γρήγορα ἐγκατέλειψε τὶς ἀσχολίες αὐτὲς γιὰ νὰ ἐπιδοθῆ στὴ μουσική.

Κάποτε τοῦ χάρισαν ἕνα βιολί, ἀνάλογο μὲ τὸ ἀνάστημά του καὶ ὁ μικρὸς Βόλφαγκ ἄρχισε ἀπὸ τότε νὰ γυμνάζεται κρυφὰ στὸ ἀγαπημένο του ὄργανο.

Ὕστερα ἀπὸ κάμποσον καιρό, κάποιος ὀνομαστὸς συνθέτης τῆς ἐποχῆς, πῆγε στὸν πατέρα τοῦ Μόζαρτ, ποὺ ἦταν κι' αὐτὸς πολὺ καλὸς μουσικὸς καὶ τοῦ πρότεινε νὰ δοκιμάσουν μερικὲς τριωδίες ποὺ εἶχε συνθέσει.

Τότε ὁ μικρὸς Μόζαρτ ζήτησε νὰ τοῦ ἀναθέσουν καὶ σ' αὐτὸν ἕνα μέρος, ἀλλ' ὁ πατέρας του τοῦ εἶπε νὰ φύγη κι' ἐπειδὴ ἐπέμενε, τὸν ἐμάλωσε.

Τὸ παιδὶ τότε ἄρχισε νὰ κλαίη καὶ παρατήρησε ὅτι γιὰ νὰ παίξη κανεὶς ἕνα μέρος δευτερεῦον δὲν χρειάζεται νἆναι μεγάλος μουσικός.

— Λοιπόν, ἀφοῦ τὸ θέλεις, παῖξε, ἀλλὰ πολὺ σιγά, τοῦ εἶπε ὁ πατέρας.

Ὅταν ὅμως ἄρχισε ἡ τριωδία, οἱ δυὸ ἄνδρες ἔβγαλαν μιὰ κραυγὴ ἐκπλήξεως, γιατὶ ἄκουσαν εὐθὺς ἀπ' τὴν ἀρχὴ τὸ παιδὶ νὰ ἐκτελῆ ὄχι μόνο τὸ δεύτερο μέρος τοῦ βιολιοῦ, ἀλλὰ καὶ τὸ πρῶτο μὲ μιὰ τέχνη ἐξαιρετική.

'Απὸ τότε λοιπὸν ἐξεδηλώθη ἡ ἔκτακτη ἰδιοφυΐα του, ἡ ὁποία θὰ ἐξελισσόταν ἀργότερα σ' ἕνα ἰσχυρότατο καὶ πρωτότυπο ταλέντο.

Ὁ Μόζαρτ τὴν πρώτη του σύνθεσι τὴν ἔφτιασε ὅταν ἦταν μόλις ἔξη χρόνων. Μιὰ μέρα ὁ πατέρας του, βλέποντάς τον σκυμμένον ἀπάνω σ' ἕνα χαρτὶ μουσικῆς, τὸν ρώτησε:

— Τί μουντζουρώνεις αὐτοῦ;

— Συνθέτω μιὰ μελωδία, ἀπάντησε ὁ μικρός, καὶ κοντεύω νὰ τελειώσω τὸ πρῶτο μέρος!

— Γιὰ δεῖξε μου λοιπὸν τὸ ἀριστούργημά σου!

'Επειδὴ ὅμως ὁ μικρὸς ἀρνιόταν νὰ ὑπακούση, ὁ πατέρας του ἅρπαξε τὸ μελανωμένο χαρτὶ κι' ἔρριξε ἀπάνω του ἕνα βλέμμα περιεργείας. Ἀμέσως ὅμως ἄνοιξε τὰ μάτια του μὲ θαυμασμό, χαμογέλασε ἱκανοποιημένα κι' ἔδειξε τὴν πρώτη αὐτοῦ σύνθεσι τοῦ γυιοῦ του σ' ἕναν παριστάμενο φίλο του, ἐνῶ δάκρυα πατρικῆς ὑπερηφανείας ἔτρεχαν στὸ πρόσωπό του...

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Η ΚΑΜΠΟΥΡΑ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΑΡΧΟΥ

Κατὰ τὸν πόλεμο τοῦ 1690, ὁ Γάλλος στρατάρχης δοὺξ τοῦ Λουξεμβούργου, ὁ ὁποῖος ἦταν ἐξαιρετικὰ ἀσχημοκαμπωμένος, κατατρόπωσε τοὺς ἐχθρούς του σὲ τρεῖς ἀλλεπάλληλες μάχες.

Ὁ ἀντίπαλός του πρίγκηψ τῆς Ὀράνγης, πάνω στὴν ἀπελπισία του φώναξε μιὰ μέρα:

— Δὲν θὰ μπορέσω ποτὲ νὰ δώσω ἕνα μάθημα σ' αὐτὸν τὸν καμπούρη!

Μόλις τὸ ἔμαθε αὐτό, ὁ ἔξυπνος στρατάρχης εἶπε στοὺς ἀξιωματικούς του γελῶντας:

— Καὶ πῶς τὸ ξέρει πὼς εἶμαι καμπούρης, ἀφοῦ δὲν εἶδε ποτέ... τὴ ράχη μου;...

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΖΩΑ

Ο ΑΖΩΡ

'Εδῶ καὶ κάμποσα χρόνια ζοῦσε στὸ Λονδῖνο ἕνας γέρος ζητιάνος, τυφλὸς καὶ ἀξιοδάκρυτος, ὁ ὁποῖος γύριζε τοὺς δρόμους κρατῶντας μιὰ φυσαρμόνικα καὶ παίζοντας διαφόρους λαϊκοὺς σκοπούς.

Ὁ τυφλὸς ζητιάνος εἶχε πάντα μαζύ του κι' ἕνα σκύλο, τὸν Ἀζώρ, ὁ ὁποῖος τοῦ χρησίμευε ὡς ὁδηγός. Χάρις δὲ στὴ φιλανθρωπία τῶν διαβατῶν ἔβγαζε τὰ λίγα χρήματα ποὺ χρειαζόταν γιὰ τὶς καθημερινὲς ἀνάγκες τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ τοῦ συντρόφου του.

Μιὰ βραδυὰ ὁ γέρος, κουρασμένος ἀπὸ τοὺς κόπους τῆς ἡμέρας, στάθηκε σὲ μιὰ ἀπόκεντρη γωνία κι' ἀποκοιμήθηκε. Ὁ σύντροφός του δὲν ἄργησε νὰ τὸν μιμηθῆ, κι' ἐπειδὴ ὁ θόρυβος καὶ ἡ ταραχὴ τῆς πόλεως εἶχαν πάψει, οἱ δυὸ φίλοι κοιμήθηκαν βαθειὰ πολλὲς ὧρες.

Ὅταν ξύπνησαν ὅμως, ἀντελήφθησαν μὲ ὀδυνηρὴ ἔκπληξι, ὅτι ἡ φυσαρμόνικα, τὸ μόνο μέσο τῆς συντηρήσεώς των, εἶχε ἐξαφανιστεῖ. Εἶνε ἀδύνατο νὰ περιγραφῆ ἡ θλῖψις τοῦ φτωχοῦ γέρου καὶ τοῦ συνοδοῦ του, οἱ ὁποῖοι τώρα θὰ ἦσαν ἀναγκασμένοι νὰ ζητιανεύουν, χωρὶς κανένα πρόσχημα.

Πέρασαν ἀρκετὲς ἑβδομάδες, στὸ διάστημα τῶν ὁποίων ὁ γέρος ἐξακολουθοῦσε μαζὺ μὲ τὸ σκύλο του τὶς συνηθισμένες περιοδεῖες του. Μιὰ μέρα ὁ τυφλὸς ἐπαίτης ἄκουσε ἔξαφνα σὲ μικρὴ ἀπόστασι τὸν ἦχο μιᾶς φυσαρμόνικας ποὺ ἔμοιαζε πολὺ μὲ τὸν ἦχο τῆς δικῆς του. 'Επειδὴ ὅμως τότε στὸ Λονδῖνο ὑπῆρχαν πολλοὶ ἐπαῖται μὲ φυσαρμόνικες, ὁ γέρος τράβηξε τὸ δρόμο του.

Δὲν ἔκαμε ὅμως τὸ ἴδιο κι' ὁ σκύλος, ὁ ὁποῖος μὲ τοὺς πρώτους ἤχους τοῦ ὀργάνου ποὺ ἄκουσε, ἄρχισε νὰ κουνᾷ τὴν οὐρά του καὶ νὰ γαυγίζη μὲ μανία, φανερώνοντας ἔτσι τὴ βαθειὰ συγκίνησι ποὺ τὸν κατεῖχε.

Ἔξαφνα, σὰν νὰ πῆρε κάποια ἀπόφασι, τράβηξε τὸν κύριό του ἀπὸ τὸ ροῦχο καὶ διευθύνθηκε πρὸς τὸ μέρος ἀπ' ὅπου ἐρχόταν ὁ ἦχος.

Σὲ λίγο ἔφτασαν μπροστὰ σ' αὐτὸν ποὺ ἔπαιζε τὴ φυσαρμόνικα καὶ ποὺ πραγματικὰ τὴν εἶχε κλέψει ἀπὸ τὸ ζητιάνο ἐνῶ κοιμόταν.

Ἡ πρώτη δουλειὰ τοῦ σκύλου μόλις ἀντίκρυσε τὸν κλέφτη ἦταν νὰ ὁρμήση ἀπάνω του, νὰ τὸν ἁρπάξη ἀπ' τὸ λαιμὸ καὶ νὰ εἰδοποιήση τὸν κύριό του μὲ χαρούμενα γαυγίσματα.

Οἱ διαβάτες ποὺ ἔτυχε νὰ περνοῦν ἀπ' ἐκεῖ ἔμειναν στὴν ἀρχὴ κατάπληκτοι γιὰ τὸ περίεργο τοῦ πράγματος, ἀλλ' ὁ ζητιάνος, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀντιληφθεῖ πειὰ περὶ τίνος ἐπρόκειτο, ἔσπευσε νὰ τοὺς ἐξηγήση τὴν ὑπόθεσι, προκαλῶντας ἔτσι τὸν ἐνθουσιασμό τους γιὰ τὸν ἀνεκτίμητο σκύλο του.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΗΓΕΜΟΝΩΝ

Ο ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ-ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ

Ἕνας βασιλεὺς φιλότεχνος καὶ φιλάργυρος. Τὰ παζάρια τοῦ Λουδοβίκου—Φιλίππου. Τί ἔκανε γιὰ ν' ἀγοράση φτηνὰ μιὰ προτομή. Πῶς διεκόπησαν ἡ διαπραγματεύσεις μὲ τὸ γλύπτη. Ἡ ἀγάπη τοῦ βασιλέως στοὺς καλλιτέχνας. Ἡ πίπα τοῦ ζωγράφου Διάζ. Ὁ καλλιτέχνης μὲ τὸ ξύλινο πόδι. Τὸ πάθημα ἑνὸς ὑπασπιστοῦ. Ἡ ἄδεια τοῦ νοικοκύρη. κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ὁ περίφημος βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Λουδοβῖκος-Φίλιππος ἦταν ἕνας ἀπ' τοὺς πιὸ θερμοὺς φίλους τῶν τεχνῶν. Ἦταν ὅμως συγχρόνως καὶ πολὺ φιλάργυρος καὶ γι' αὐτὸ προσπαθοῦσε νὰ ἐξυπηρετῆ τὴν καλλιτεχνία ὅσο μποροῦσε πιό... οἰκονομικά!

Χαρακτηριστικὸ σχετικῶς εἶνε τὸ ἑξῆς αὐθεντικώτατο ἀνέκδοτό του:

Κάποτε ἕνας ὀνομαστὸς γλύπτης τῆς ἐποχῆς εἶχε ἐκθέσει στὸ Λοῦβρο μιὰ προτομή, τὴν ὁποία ὁ βασιλεὺς βρῆκε πολὺ καλὴ καὶ θέλησε νὰ τὴν ἀγοράση. Γι' αὐτὸ ἀνέθεσε στὸ διευθυντὴ τῆς Σχολῆς τῶν Καλῶν Τεχνῶν νὰ συνεννοηθῆ μὲ τὸ γλύπτη καὶ νὰ πληροφορηθῆ τί ζητοῦσε γιὰ τὴν προτομή του, χωρὶς ὅμως νὰ τοῦ ἀνακοινώση τὸ ὄνομα τοῦ ὑποψηφίου ἀγοραστοῦ.

Ἀμέσως ὁ διευθυντὴς εἰδοποίησε τὸ γλύπτη νὰ πάη νὰ τὸν συναντήση στὸ γραφεῖο του γιὰ νὰ μιλήσουν γιὰ κάποια ἐνδιαφέρουσα ὑπόθεσι.

Ὁ καλλιτέχνης ἐπῆγε πράγματι κατὰ τὴν ὡρισμένη ἡμέρα καὶ ὥρα στὴ Σχολὴ τῶν Καλῶν Τεχνῶν, ἀλλ' ἀναγκάστηκε νὰ περιμένη ἀρκετὰ στὸν προθάλαμο μέχρις ὅτου εἰσαχθῆ στὸ γραφεῖο τοῦ διευθυντοῦ, τὸν ὁποῖο βρῆκε κάπως ταραγμένο. Ἐν τούτοις ὁ τελευταῖος τὸν ὑποδέχτηκε πολὺ φιλόφρονα καὶ τοῦ φάνηκε ὑπερβολικὰ περιποιητικός.

Στὸ τέλος τοῦ ἀνήγγειλε ὅτι κάποιο πρόσωπο ποὺ εἶχε δεῖ στὴν ἔκθεσι τὸ γλυπτικὸ ἔργο του καὶ τοῦ εἶχε ἀρέσει, προσέφερε γιὰ νὰ τὸ ἀγοράση δυὸ χιλιάδες πεντακόσια φράγκα. Τὸν ρώτησε δὲ ἂν βρίσκη συμφέρουσα τὴν τιμή.

Ὁ γλύπτης τοῦ ἀπάντησε ὅτι τὸ μάρμαρο μόνον στοίχιζε τόσο ἀκριβά, ὥστε ἡ προσφερομένη τιμὴ μόλις ἀντιστάθμιζε τὶς δαπάνες τοῦ ἔργου καὶ δὲν ἄφινε κανένα κέρδος στὸν τεχνίτη.

Ὁ διευθυντὴς φαινόταν ὅτι εὕρισκε ὀρθὲς τὶς παρατηρήσεις τοῦ συνομιλητοῦ του, ἀλλ' ὡστόσο παρέμενε σιωπηλὸς καὶ κύτταζε κάθε τόσο πρὸς τὴν κλειστὴ πόρτα ποὺ βρισκόταν ἀπέναντί του.

Ἔξαφνα σηκώθηκε καί, μὲ τὴν πρόφασι ὅτι εἶχε νὰ δώση κάποια παραγγελία, ἐξαφανίστηκε πίσω ἀπ' τὴν πόρτα αὐτή, κλείνοντάς την μὲ προσοχή.

Σὲ λίγο ἡ πόρτα ἄνοιξε πάλι κι' ὁ διευθυντὴς ξαναγύρισε στὸ γραφεῖο μὲ καταφανέστερη τὴ στενοχώρια στὸ πρόσωπό του.

— Λοιπόν, εἶπε στὸ γλύπτη ἀρκετὰ δυνατά, μόνο κατὰ ἑκατὸ φράγκα μπορῶ νὰ αὐξήσω τὴν τιμὴ ποὺ σᾶς προσέφερα. Δὲν ἔχω δικαίωμα νὰ προσφέρω παραπάνω οὔτε λεπτό...

— Ἄ! φώναξε ὁ γλύπτης μὲ θυμό. Καὶ ποιὸς εἶνε αὐτὸς ὁ φιλάργυρος ἀγοραστὴς ποὺ κάνει τέτοια ἑβραΐικα παζάρια;

— Σούτ, σούτ! τὸν διέκοψε ὁ διευθυντής, κυττάζοντας τρομαγμένα πρὸς τὴν πόρτα. Εἶνε ἄνθρωπος πλούσιος καὶ μὲ μεγάλη ἰσχύ, ὁ ὁποῖος ἀναμφιβόλως θὰ σᾶς παραγγείλη κι' ἄλλα ἔργα κι' ὁ ὁποῖος ἀργότερα μπορεῖ νὰ σᾶς ἀνταμείψη καλύτερα... Ἀλλ' ἂς τελειώνουμε τὴ συζήτησι... Γιὰ πέστε μου κι' ἐσεῖς, ποιὰ εἶνε ἡ τελευταία λέξις σας;

— Τρεῖς χιλιάδες πεντακόσια φράγκα!

Ὁ διευθυντής, ἀφίνοντας πάλι τὸ γλύπτη, ξαναμπῆκε στὴ διπλανὴ αἴθουσα, πίσω ἀπὸ τὴν πόρτα τῆς ὁποίας ἀκουγόντουσαν κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἀπουσίας του σιγανοὶ ψίθυροι.

— Δυὸ χιλιάδες ἑξακόσια... δὲν δίνει περισσότερα, εἶπε στὸ γλύπτη, ὅταν ξαναγύρισε ὁ διευθυντής, μὲ μεγαλείτερη τώρα ταραχή.

— Τότε λοιπὸν ἂς σταματήσουμε τὶς διαπραγματεύσεις, τοῦ ἀπάντησε ἐκεῖνος κι' ἑτοιμάστηκε νὰ φύγη. Πρὶν σᾶς ἀποχαιρετήσω ὅμως, θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σᾶς πῶ ὅτι ὁ φίλος σας εἶνε ἕνας τρομερὸς ἐξηνταβελόνης!...

Ἀκούγοντας τὸ ἐπίθετο αὐτό, ὁ διευθυντὴς ἔφερε ἐξαιρετικὰ ἀνήσυχος τὸ δάχτυλό του στὸ στόμα, ἐπιβάλλοντας στὸν καλλιτέχνη νὰ σιωπήση, καὶ ξαναβγῆκε ἀπὸ τὸ γραφεῖο του γιὰ τρίτη φορά. Ἀλλ' αὐτὴ τὴ φορὰ λησμόνησε νὰ κλείση πίσω του τὴν πόρτα καὶ ὁ γλύπτης, περίεργος νὰ μάθη ποιὸς ἦταν ὁ φιλάργυρος ἐκεῖνος ἀγοραστής, προχώρησε ὡς αὐτὴ καὶ κύτταξε στὴ διπλανὴ αἴθουσα.

Κατάπληκτος τότε ἀναγνώρισε στὸ πρόσωπο τοῦ ἀγοραστοῦ τοῦ ἔργου του τὸ βασιλέα Λουδοβῖκο-Φίλιππο.

Ἡ περιέργεια ὅμως αὐτὴ τοῦ γλύπτου ἔγινε ἀφορμὴ νὰ διακοποῦν ἀμέσως ἡ διαπραγματεύσεις καὶ νὰ τοῦ μείνη ἡ προτομή, τὴν ὁποία πούλησε ἀργότερα ἀντὶ πέντε χιλιάδων φράγκων σὲ κάποιον φιλότεχνο.

* * *

Ὁ βασιλεὺς Λουδοβῖκος—Φίλιππος

Ἂν ὅμως ὁ Λουδοβῖκος-Φίλιππος εἶχε τὴν ἀπαίτησι ν' ἀποκτᾶ ἀριστουργήματα γιὰ τὴν πινακοθήκη του ἀντὶ ἐξευτελιστικῶν τιμῶν, ἐν τούτοις ἀγαποῦσε πολὺ τοὺς καλλιτέχνας καὶ τοὺς φερνόταν πάντοτε μὲ μεγάλη οἰκειότητα.

Κάποτε εἶχε προσκαλέσει τὸ ζωγράφο Διάζ, γιὰ νὰ τοῦ κάνη μιὰ τοιχογραφία στὸ ἀνάκτορο τοῦ Σαὶν-Κλού.

Ὁ Διὰζ κατὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη εἶχε γίνει πολὺ τραχὺς καὶ ἀπότομος, σὲ τρόπο ποὺ δὲν τολμοῦσε νὰ τοῦ ἀντιμιλήση κανένας.

Ἀπορροφημένος καθολοκληρίαν ἀπὸ τὴν τέχνη του, δὲν εἶχε καιρὸ καὶ ὄρεξι νὰ φροντίζη γιὰ ἐθιμοτυπίες καὶ καλὴ συμπεριφορά.

— Αὐτὸς ὁ διάβολο-Διάζ, ἔλεγε ὁ φίλος του καλλιτέχνης Λωρὰν Ζάν, δὲν εἶνε νὰ παρουσιάζεται σὲ κανένα σαλόνι... Δὲν τὸν ἀκοῦς νὰ λέη ἄλλο τίποτε παρά: «Ἔχω ξυλοπόδαρο, ἔχω ξυλοπόδαρο!...»

Καὶ πραγματικά, ὁ Διὰζ εἶχε τὸ ἕνα πόδι του ξύλινο.

Μιὰ μέρα λοιπὸν ὁ Διὰζ ἦταν ἀνεβασμένος ἀπάνω σὲ μιὰ παράξενη σκάλα καὶ ζωγράφιζε στὸν τοῖχο τῶν ἀνακτόρων, ἔχοντας στὸ στόμα του μιὰ πήλινη πίπα, κοντὴ καὶ κατάμαυρη.

Κάπνιζε ἀτάραχος, ὅταν σὲ μιὰ στιγμὴ ὁ βασιλεὺς μπῆκε ἔξαφνα μέσα γιὰ νὰ ἰδῆ πῶς πήγαινε ἡ δουλειά.

Ὁ διαπρεπὴς ζωγράφος, μόλις τὸν εἶδε, ἔβγαλε γρήγορα τὴν πίπα του ἀπ' τὸ στόμα του καὶ τὴν ἔκρυψε μέσα στὴ γούφτα του, κινδυνεύοντας ἔτσι νὰ κάψη τὰ δάχτυλά του.

Ὁ Λουδοβῖκος-Φίλιππος ἀντελήφθη τὴ χειρονομία του καὶ πλησιάζοντας τοῦ εἶπε μὲ καλοσύνη:

— Ἐξακολουθῆστε τὸ κάπνισμα, κύριε Διάζ! Τώρα ποὺ ἐργάζεστε, δὲν πρέπει ν' ἀλλάζετε τὶς συνήθειές σας.

— Αὐτὸ λέω κι' ἐγώ, Μεγαλειότατε, τοῦ ἀπάντησε ὁ ζωγράφος μὲ τὴ συνηθισμένη ἀταραξία του. Ἂν δὲν καπνίζω, μοῦ εἶνε ἀδύνατο νὰ ἐργασθῶ...

Καὶ ξανάφερε στὸ στόμα τὴν τρομερή του πίπα.

Ὁ βασιλεὺς μίλησε λιγάκι μαζύ του, ἐξέφρασε τὴ γνώμη του γιὰ τὴν εἰκόνα ποὺ εἶχε ἀρχίσει κι' ἀπομακρύνθηκε.

Ὕστερα ἀπὸ λίγες στιγμὲς μπῆκε στὴν ἴδια αἴθουσα κι' ἕνας ὑπασπιστὴς ποὺ φοροῦσε χρυσοκέντητη στολή. Τὸ πρῶτο ποὺ πρόσεξε ἦταν ἡ βαρειὰ μυρωδιὰ τοῦ καπνοῦ τοῦ ζωγράφου. Σήκωσε τότε τὰ μάτια του κι' εἶδε τὸν Διὰζ ποὺ ζωγράφιζε ἀμέριμνος στὰ ὕψη τῆς σκάλας του, μέσα σὲ σύννεφα πυκνοῦ καπνοῦ.

— Κύριε, ἐδῶ μέσα δὲν καπνίζουν, τοῦ φώναξε ὑπεροπτικὰ ὁ ὑπασπιστής. Σβύστε ἀμέσως τὴν πίπα σας...

Ὁ ζωγράφος ὅμως ἄκουσε ἀπαθὴς τὴ σύστασί του καὶ ἐξακολούθησε τὸ ἔργο του.

Ὁ ὑπασπιστὴς τοῦ ἐπανέλαβε τότε αὐστηρότερα τὰ ἴδια λόγια.

— Ἔχω ἄδεια ἀπ' τὸ νοικοκύρη! καταδέχτηκε ἐπὶ τέλους νὰ τοῦ ἀπαντήση ὁ Διάζ, φυσῶντας ἕνα σύννεφο καπνοῦ ἀπ' τὰ ρουθούνια του.

Ὁ ὑπασπιστὴς ἔγινε κατακόκκινος ἀπ' τὴν ὀργή του.

— Κύριε, ἐπανέλαβε, μάθετε ὅτι δὲν καπνίζουν μέσα στὴ βασιλικὴ αἴθουσα... Εἶνε ὄντως ἀπαγορευμένο!

— Μὴ μὲ ζαλίζεις, σοῦ λέω! τοῦ φώναξε ἀπότομα ὁ ζωγράφος. Ἔχω ἄδεια ἀπ' τὸ νοικοκύρη!

— Ἄ, ἔτσι; Καλὰ τότε! Θὰ ἰδῆς!

Καὶ ὁ ὑπασπιστὴς βγῆκε ἔξω μαινόμενος ἀπ' τὸ θυμό του.

Πέρασαν ἀρκετὲς ὧρες, κατὰ τὶς ὁποῖες ὁ Διὰζ ἐξακολούθησε νὰ ἐργάζεται καπνίζοντας χωρὶς νὰ τὸν διακόψη κανένας.

Ἐπὶ τέλους ὁ βασιλεὺς ξαναπέρασε πάλι ἀπ' τὴν ἴδια αἴθουσα συνοδευόμενος ἀπὸ πολλοὺς αὐλικούς, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ὑπασπιστής, ὁ ὁποῖος τώρα στεκόταν ἀμίλητος καὶ συνεσταλμένος.

Ὁ Διάζ, μόλις εἶδε τὸν Βασιλέα, θέλησε νὰ βγάλη τὴν πίπα του, ἀλλ' ὁ Λουδοβῖκος-Φίλιππος τοῦ εἶπε χαμογελῶντας:

— Ἐλάτε δά, κύριε Διάζ! Τὸ ξέρουμε πὼς εἶστε ἐλεύθερος νὰ καπνίζετε, ἀφοῦ ἔχετε τὴν ἄδεια ἀπὸ τὸ «νοικοκύρη»!...

ΑΡΑΒΙΚΟΙ ΜΥΘΟΙ

Ο ΓΑΪΔΑΡΟΣ ΤΟΥ ΑΛΓΕΡΙΝΟΥ

Μιὰ μέρα, ἕνας γέρος ἀπὸ τὸ Ἀλγέριο, καμπουριασμένος ἀπὸ τὰ χρόνια, πήγαινε στὴ Βίσηρα τραβῶντας πίσω του μ' ἕνα σκοινὶ τὸ γάϊδαρό του.

Στὸ δρόμο, δυὸ κλέφτες, ποὺ παραφύλαγαν πίσω ἀπ' τὰ χαμόκλαδα, τὸν εἶδαν κι' εἶπαν ἀναμεταξύ τους:

— Τί λές; Τοῦ κλέβουμε τὸ γάϊδαρο;

Καί, χωρὶς νὰ χάσουν καιρό, βγῆκαν ἀπ' τὸν κρυψῶνά τους καὶ τὸν πλησίασαν ἀθόρυβα.

Τότε ὁ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ἔλυσε τὸ σκοινὶ τοῦ ζώου καὶ τὸ πέρασε στὸ δικό του τὸ λαιμό, ἐνῶ ὁ ἄλλος πῆρε τὸ γάϊδαρο καὶ γίνηκε ἄφαντος.

Ὕστερα ἀπὸ λίγο ὁ γέρος γύρισε νὰ κυττάξη πίσω του κι' εἶδε μὲ κατάπληξι στὴ θέσι τοῦ γαϊδάρου ἕναν ἄνθρωπο.

— Θὰ σοῦ ἐξηγήσω τί συμβαίνει, τοῦ φώναξε τότε ὁ κλέφτης. Ἐγὼ ἔδερνα ἄλλοτε πολὺ τὴ μητέρα μου, κι' ὁ Θεὸς γιὰ νὰ μὲ τιμωρήση μὲ μεταμόρφωσε σὲ γάϊδαρο. Τώρα ὅμως τελείωσε ἡ ποινή μου κι' ἔτσι ξανάγινα ἄνθρωπος ὅπως πρῶτα.

Ὁ ἁπλοϊκὸς γέρος ἔσκυψε τὸ κεφάλι του μ' εὐλάβεια, κατάπληκτος ἀπ' τὸ παράξενο θαῦμα καὶ μέσα στὴ παστιμάρα του ἔδωσε καὶ μερικὰ χρήματα στὸν ἔξυπνο κλέφτη, ὁ ὁποῖος ἀπομακρύνθηκε κρυφογελῶντας.

Ὕστερα ἀπὸ δεκαπέντε μέρες ὁ γέρος ἔτυχε νὰ περάση πάλι ἀπ' τὸ ἴδιο μέρος κι' εἶδε ἄξαφνα ἐκεῖ τὸ γάϊδαρό του νὰ βόσκη. Ξαφνιασμένος τότε τὸν ἐπλησίασε καὶ τοῦ εἶπε μὲ συμπόνια:

— Τί, ἔδειρες πάλι τὴ μητέρα σου; Δὲν ἔβαλες γνῶσι ἀπ' τὴν πρώτη φορά;...

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΜΙΚΡΑ ΑΣΤΕΙΑ

Κάποιος γιατρὸς εἶχε πάει μ' ἕνα φίλο του νὰ ἐπισκεφτοῦν τὸ νεκροταφεῖο τῆς πόλεώς των. Μόλις ἔφτασαν στὴν εἴσοδό του, ὁ γιατρὸς εἶπε στὸ φίλο του μ' εὐγένεια:

— Περάστε σεῖς πρῶτος.

— Ἄ, ὄχι, παρακαλῶ, τοῦ ἀπάντησε ἐκεῖνος.

— Μὰ τὸ ἀπαιτῶ, ἐπέμεινε ὁ γιατρός.

— Τότε ὑπακούω... ἀφοῦ βρίσκομαι στό... σπίτι σας!

ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΠΩΣ ΠΡΩΤΟΦΑΝΕΡΩΝΕΤΑΙ Η ΜΕΓΑΛΟΦΥΪΑ

Οἱ μικροὶ μουσικοὶ ποὺ ἔκαναν θαύματα. Ὁ πενταετὴς Μόζαρτ στὶς αὐλὲς τῆς Εὐρώπης. Ἕνας τετραετὴς πιανίστας. Ὁ μικρὸς Μιχαὴλ Ἄγγελος ποὺ τὰ ἤξερε ὅλα. Τὸ γλύκισμα τοῦ νεαροῦ Κανόβα. Τὸ μνημεῖο τοῦ Ἀπολλοδώρου. Ἕνας μπεμπέκος, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ἡ ἰδιοφυΐα πολλῶν ἀνδρῶν, οἱ ὁποῖοι ἔγιναν μεγάλοι καὶ διάσημοι, ἐξεδηλώθη ἀπὸ τὴν παιδική τους ἀκόμα ἡλικία καὶ τοὺς ἔκανε νὰ διακρίνωνται ἀνάμεσα στοὺς ἄλλους συνομηλίκους των.

Τὸ φαινόμενο αὐτὸ τῆς προώρου διανοητικῆς ἀναπτύξεως παρατηρεῖται ἰδίως στοὺς μεγάλους μουσουργούς, οἱ ὁποῖοι ἔδωσαν ἀπὸ πολὺ νωρὶς δείγματα τοῦ ἐξαιρετικοῦ των ταλάντου. Ἔτσι ὁ Ραμὼ εἶχε γίνει ὀνομαστὸς ἀπὸ ἡλικίας ἑφτὰ ἐτῶν. Ἐπίσης ὁ Λεζουὲρ καὶ ὁ Λοῦλλι μελοποιοῦσαν, ἐνῶ ἦσαν ἀκόμα παιδάκια.

Τὸ λαμπρότερο ὅμως ἀπ' ὅλα τὰ σχετικὰ παραδείγματα εἶνε τοῦ Μόζαρτ, ὁ ὁποῖος σὲ ἡλικία πέντε ἐτῶν εἶχε προκαλέσει τὸν γενικὸ θαυμασμὸ τῶν ἡγεμονικῶν αὐλῶν τῆς Εὐρώπης, στὶς ὁποῖες τὸν περιέφερε ὁ πατέρας του, ὡς ἔκτακτο φαινόμενο μουσικῆς ἰδιοφυΐας.

Ἀπὸ τοὺς ἄλλους μουσουργοὺς ποὺ ἐκδηλώθηκαν ἐπίσης πολὺ πρώϊμα δὲν πρέπει νὰ παραλείψουμε καὶ τὸ Βαπτιστὴ Ραιζέν, ὁ ὁποῖος σὲ ἡλικία τεσσάρων ἐτῶν ἔπαιζε βιολὶ μὲ θαυμασία ἐπιτυχία.

* * *

Τὸ ἴδιο ἐπίσης παρατηρεῖται καὶ μὲ τοὺς μεγάλους ζωγράφους καὶ γλύπτας. Ὁ διδάσκαλος τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου Γκιρλαντάγιο ἀναγκάστηκε νὰ διώξη ἀπὸ κοντά του, πολὺ μικρὸν ἀκόμα, τὸ μεγαλοφυῆ μαθητή του, λέγοντας ὅτι δὲν εἶχε πειὰ τί νὰ τοῦ διδάξη, γιατὶ τὰ ἤξερε ὅλα!

Ἡ κλίσις τοῦ διασήμου Κανόβα πρὸς τὴ γλυπτικὴ ἀνεκαλύφθη ἐντελῶς τυχαῖα. Ὁ Κανόβα, ὅταν ἦταν παιδί, ὑπηρετοῦσε σ' ἕνα ζαχαροπλαστεῖο. Μιὰ μέρα ποὺ ἔλειπε ὁ κύριός του, ὁ μικρὸς ζαχαροπλάστης ἔφτιαξε γιὰ τὸ τραπέζι ἑνὸς Ἰταλοῦ μεγιστάνος ἕνα γλύκισμα ποὺ παρίστανε ἕνα λιοντάρι. Ἡ ἔκφρασις τοῦ λιονταριοῦ εἶχε τόση φυσικότητα καὶ μεγαλοπρέπεια, ὥστε οἱ συνδαιτημόνες τοῦ μεγιστάνος μόλις τὸ εἶδαν, ἔβγαλαν μιὰ ὁμόφωνη κραυγὴ θαυμασμοῦ. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἔγινε ἀφορμὴ νὰ ἀποσύρουν τὸ παιδὶ ἀπ' τὸ ζαχαροπλαστεῖο καὶ νὰ τὸ παραδώσουν σ' ἕνα γλύπτη γιὰ νὰ τὸ διδάξη τὴν τέχνη του.

Ἐπίσης καὶ ὁ Πέτρος Κουτόιε, ὁ ὁποῖος ἀργότερα ἐξελίχθη σ' ὀνομαστὸ ζωγράφο, στὴν ἀρχὴ ὑπηρετοῦσε σ' ἕνα μαγέρικο, ὅπου ἔκανε διάφορα σχεδιάσματα ποὺ προκάλεσαν τὴν προσοχὴ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν εἰδικῶν.

Τὴν ἴδια τύχη εἶχε καὶ ὁ Ἀδριανὸς Μπράουβερ, ὁ ὁποῖος ἐζωγράφιζε ἀπὸ μικρὸς θαυμάσια καὶ τὸν ὁποῖο ὁ φιλάργυρος προϊστάμενός του εἶχε περιορίσει γιὰ κάμποσο διάστημα στὸ ὑπερῷο γιὰ νὰ πουλῆ τοὺς πίνακας πρὸς ὄφελός του.

Παρόμοιο παράδειγμα ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα ἔχουμε τὴ Ρωμαία γλύπτρια Εὐφροσύνη Μαρκέλλα, ἡ ὁποία, σὲ ἡλικία μόλις δεκατριῶν ἐτῶν, ἔστησε ἕνα θαυμάσιο γλυπτικὸ μνημεῖο στὸν τάφο τοῦ πατέρα της Ἀπολλόδωρο, ποὺ τὸν εἶχε θανατώσει ὁ αὐτοκράτωρ Ἀδριανὸς καὶ ἡ ὁποία μετὰ τὴν ἀποπεράτωσι τοῦ μοναδικοῦ αὐτοῦ ἔργου της, ἀπέθανε.

Ὁ Μιχαὴλ Ἄγγελος

* * *

Ἂν θελήσουμε ν' ἀνατρέξουμε σὲ ἀρχαιότερα χρόνια, θὰ ἰδοῦμε ὅτι ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος κατεχόταν ἀπὸ τὸ πάθος τῆς φιλοδοξίας ἀπὸ πολὺ μικρός. Ὅταν κάποτε, παιδὶ ἀκόμα, τὸν κάλεσαν νὰ λάβη μέρος στοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες, ὁ μέλλων κοσμοκράτωρ ἀπάντησε ὅτι θὰ πήγαινε μόνον ἂν ἐπρόκειτο νὰ διαγωνισθῆ μὲ βασιλεῖς.

Τέτοια παραδείγματα βρίσκουμε ἀρκετὰ καὶ στὴ Ρωμαϊκὴ ἱστορία. Οἱ ἀδελφοὶ Γράκχοι ἔδειχναν ἀπὸ παιδιὰ ἀκόμα ποιοὶ θὰ γινόντουσαν ὅταν θὰ μεγάλωναν.

Ἀπὸ τοὺς αὐτοκράτορας, ὁ Αὔγουστος καὶ ὁ Τιβέριος, δώδεκα ἐτῶν ὁ πρῶτος καὶ ἐννηὰ ὁ δεύτερος, ἦσαν σὲ θέσι νὰ σχεδιάζουν καὶ νὰ ἀπαγγέλλουν... ἐπικηδείους λόγους.

Ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας πάλι ποιητὰς ὁ κωμικὸς Εὔπολις, σὲ ἡλικία δεκαεφτὰ ἐτῶν εἶχε γράψει κωμωδίες ἰσαρίθμους μὲ τὰ χρόνια του.

* * *

Ἐπίσης ἀπὸ τοὺς μεταγενεστέρους ἀξιομνημόνευτος εἶνε ὁ Σκῶτος Ἰάκωβος Κρίστον, ὁ ὁποῖος σὲ ἡλικία δεκαπέντε ἐτῶν μποροῦσε νὰ συζητήση γιὰ ὁποιοδήποτε θέμα λατινικά, ἑλληνικά, ἑβραϊκὰ καὶ ἀραβικά. Ὁ πολυμαθὴς αὐτὸς ἔφηβος ἐπισκέφθη διαδοχικὰ ἐπιδεικνύοντας τὶς γνώσεις του τὸ Παρίσι, τὴ Βενετία, τὴ Ρώμη καὶ τὸ Πατάβιο, ὅπου σκοτώθηκε γιὰ λόγους ζηλοτυπίας.

Κατὰ τὸ 18ο αἰῶνα ζοῦσε στὴν Ἰταλία κάποιος Βικέντιος Βιβιάνι, ὁ ὁποῖος, ἂν καὶ δωδεκαετής, ἐθεωρεῖτο ἕνας ἀπ' τοὺς καλυτέρους μαθηματικοὺς τῆς ἐποχῆς του.

Καὶ τελειώνουμε τὸ θέμα μας μὲ τὸν Ἐρρῖκο Ἀΐνεκκιν, ὁ ὁποῖος, βρέφος δυὸ χρόνων, μιλοῦσε... τρεῖς γλῶσσες καὶ ὁ ὁποῖος ἔμαθε νὰ γράφη μέσα σὲ δέκα μέρες! Ἐνῶ ἀκόμα βύζαινε, ἀπαντοῦσε εὐστοχώτατα σ' ὁποιεσδήποτε ἐρωτήσεις ἱστορικῆς φύσεως καὶ ἐκφωνοῦσε συντόμους λόγους στὴ λατινικὴ γλῶσσα. Ὁ τρομερὸς αὐτὸς μπέμπης πέθανε σὲ ἡλικία πέντε ἐτῶν, ὅταν ἡ μητέρα του ἔπαψε νὰ τὸν θηλάζη!

ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

ΜΙΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΗ ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ

Κάποιος ἰθαγενὴς ἀπὸ τὸ Ἀλγέριο εἶχε παντρέψει τὴν κόρη του μ' ἕνα Γάλλο ἀξιωματικό.

Ἔξαφνα μιὰ μέρα τὴν εἶδε νὰ τοῦ παρουσιάζεται κλαίγοντας καὶ νὰ τοῦ λέη ὅτι τὴν εἶχε δείρει ὁ σύζυγός της.

— Ἔτσι λοιπόν, τόλμησε νὰ σηκώση ἀπάνω σου χέρι! φώναξε μὲ ὀργή.

— Μάλιστα, πατέρα! Μὲ χτύπησε!

— Ἄ, αὐτὴ εἶνε μεγάλη προσβολή! εἶπε ὁ Ἀλγερινός. Πρέπει νὰ τὸν ἐκδικηθῶ.

Καὶ τὴν ἴδια στιγμὴ ἔδωσε ἕνα γερὸ μπάτσο στὴ θυγατέρα του λέγοντας:

— Πήγαινε καὶ πὲς σ' αὐτὸν τὸν ἄθλιο ὅτι τώρα εἴμαστε ἴσα-ἴσα. Ἂν αὐτὸς χτύπησε τὴν κόρη μου, χτύπησα κι' ἐγὼ τὴ γυναῖκα του!

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

ΤΟΥ JEAN DE MONTHÉAS

Ο ΑΛΗΘΙΝΟΣ ΘΗΣΑΥΡΟΣ

Ὄρθια μπροστὰ στὸν μεγάλο της καθρέφτη, ἡ κόμησσα Χρηστίνα ντὲ Βιλορμὼ κυτταζόταν σ' αὐτόν, νοιώθοντας τὴ χαρὰ τῆς ὡραίας γυναίκας, ἡ ὁποία εἶνε εὐχαριστημένη ἀπὸ τὸν ἑαυτό της καὶ τὴν ὁποία ὠμορφαίνει ἀκόμα περισσότερο ἡ τουαλέττα της. Ἦταν, ἀλήθεια, ὡραιοτάτη, μέσα στὸ ρόδινο φόρεμά της, τὸ στολισμένο μὲ ἀσημένιες πούλιες... Ἔμοιαζε μ' ἕνα σπάνιο πολύτιμο λουλοῦδι, ραντισμένο μὲ σταγόνες δροσιᾶς.

Ἡ καμαριέρα της, ἡ ὁποία τὴν εἶχε βοηθήσει γιὰ νὰ ντυθῆ καὶ κούμπωνε τώρα γύρω στὸν ἀγαλματένιο λαιμό της ἕνα περιδέραιο ἀπὸ διαμάντια, θαμπωμένη ἀπὸ τὴν ὠμορφιά της, τῆς εἶπε:

— Ὦ κυρία! Εἶσθε παραπολὺ ὡραία!... Χωρὶς ἄλλο, θὰ εἶσθε σεῖς ἡ ὡραιότερη τοῦ χοροῦ!...

Ἡ κυρία Βιλορμὼ κούνησε τὸ κεφάλι της καὶ σκέφτηκε:

— Τί μ' ἐνδιαφέρει ἂν εἶμαι ἡ ὡραιότερη; Φτάνει νὰ εἶμαι ἐγὼ ἡ πιὸ ἀγαπημένη... Φτάνει νὰ εἶμαι ὡραία γιὰ ἐκεῖνον μόνο...

Ἡ ὡραία κόμησσα ἀγαποῦσε... Καὶ ἂν ἀπόψε στολίστηκε ἔτσι καὶ ἦταν τόσο ὡραία, τὸ εἶχε κάνει αὐτὸ μόνο γιατὶ ἐπρόκειτο νὰ τὴν ἰδῆ ἐκεῖνος! Καὶ ἂν ἀκόμα ἤθελε νὰ εἶνε ὡραία, τὸ ἤθελε μόνο γιὰ ν' ἀρέση σ' ἐκεῖνον!...

Ἔξαφνα κάποιος χτύπησε τὴν πόρτα τοῦ δωματίου.

Ἡ καμαριέρα τὴν ἄνοιξε, βγῆκε ἔξω καὶ σὲ λίγο μπῆκε πάλι μέσα.

— Κυρία κόμησσα, εἶπε, ἕνα γράμμα γιὰ σᾶς...

Ἡ Χρηστίνα πῆρε τὸ γράμμα στὰ χέρια της καὶ διάβασε τὴν ἐπιγραφὴ στὸ φάκελλο. Τὸ γράψιμο τῆς ἦταν ἐντελῶς ἄγνωστο.

— Καθὼς φαίνεται, σκέφτηκε, θὰ μοῦ γράφη κάποιος φτωχὸς πάλι γιὰ νὰ τὸν βοηθήσω...

Ξέσχισε λοιπὸν τὸ φάκελλο καὶ ἄρχισε νὰ διαβάζη τὸ γράμμα.

Ἀλλὰ μόλις διάβασε τὶς πρῶτες γραμμὲς ἔγινε χλωμὴ σὰν νεκρή.

— Δὲν εἶνε δυνατόν... ψιθύρισε.

Τὰ χέρια της ἔτρεμαν καὶ τὰ μάτια της εἶχαν θαμπώσει. Ἀλλά, καταβάλλοντας μιὰ ὑπερτάτη προσπάθεια, κατώρθωσε νὰ διαβάση ὁλόκληρο τὸ γράμμα, τὸ ὁποῖο ἔγραφε τὰ ἑξῆς:

«***Κυρία κόμησσα,***

Σᾶς εἰδοποιῶ ὅτι σᾶς ἀπατοῦν! Αὐτός, τὸν ὁποῖον ἀγαπᾶτε, εἶνε ἕνας ἐλεεινός, ἕνας ἀνάξιός σας! Ἂν ἀποφάσισε νὰ σᾶς παντρευτῆ, τὸ κάνει μόνο γιατί εἶστε πολὺ πλουσία, καὶ γιατί αὐτὸς ἔχει χάσει τὴν περιουσία του στὰ χαρτιὰ καὶ στὶς διασκεδάσεις. Ἀγαπᾶ μιὰν ἄλλη. Ἂν ἀμφιβάλλετε καὶ θέλετε νὰ πεισθῆτε γιὰ ὅσα σᾶς λέγω, δὲν ἔχετε παρὰ νὰ πᾶτε λίγο πιὸ νωρὶς ἀπόψε στὸν χορό, καὶ νὰ τραβήξετε κατ' εὐθεῖαν στὸ καπνιστήριο τοῦ μεγάρου...»

— Δὲν εἶνε δυνατόν! ψιθύρισε πάλι ἡ κόμησσα. Εἶνε ἕνα ἄτιμο ἀνώνυμο γράμμα, τὸ ὁποῖο δὲν πρέπει νὰ πιστέψω... Θὰ τὸ ἔχη γράψει κάποιος ἐχθρὸς τοῦ Ἀλβέρτου...

Παρ' ὅλ' αὐτὰ ὅμως, δὲν μποροῦσε νὰ ἡσυχάση καθόλου. Καὶ τότε θυμήθηκε ἔξαφνα ὅτι ὁ Ἀλβέρτος ἐπεδίωκε τὴν συναναστροφὴ τῆς κυρίας Ροζέ. Θυμήθηκε ἐπίσης ὅτι κάποτε τοὺς εἶδε νὰ κρυφομιλοῦν...

Μήπως, Θεέ μου, μήπως ὁ Ἀλβέρτος τὴν ἀπατοῦσε μὲ τὴν κυρία Ροζέ;

Ἡ φτωχὴ Χρηστίνα! Πόσο τὸν ἀγαποῦσε!... Ἦταν ὁ πρῶτος καὶ ὁ μοναδικὸς ἔρως τῆς ζωῆς της. Οἱ γονεῖς της τὴν εἶχαν παντρέψει, ὅταν ἦταν ἀκόμα ἀνήλικη, μ' ἕνα ἡλικιωμένο καὶ πλούσιο ἀριστοκράτη, τὸν κόμητα ντὲ Βιλορμώ. Ἦταν ἰδιότροπος, ἐγωϊστής, ἀρρωστιάρης καὶ τρομερὰ ζηλιάρης. Ἡ Χρηστίνα ὑπέφερε πολὺ κατὰ τὰ δύο ἔτη ποὺ ἔζησε μαζύ του, μὰ εὐτυχῶς ὁ Θεὸς τὴ λυπήθηκε καὶ σὲ ἡλικία εἴκοσι ἐτῶν ἔμεινε χήρα...

Τρία χρόνια μετὰ τὸ θάνατο τοῦ συζύγου της γνώρισε τὸν Ἀλβέρτο. Τὸν ἀγάπησε ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή. Ἐκεῖνος στὴν ἀρχὴ δὲν φαινόταν ν' ἀνταποκρίνεται στὸν ἔρωτά της, ὕστερα ὅμως τῆς ἐξομολογήθηκε ὅτι τὴν ἀγαπᾶ κι' αὐτὸς καὶ τὴ ζήτησε σὲ γάμο. Ἡ Χρηστίνα ἦταν πειὰ τρισευτυχισμένη! Δὲν τὴν ἐνδιέφερε τίποτε πειὰ στὸν κόσμο, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ Ἀλβέρτου. Καὶ νά, ποὺ τώρα ἕνα ἀνώνυμο γράμμα ἐρχόταν ἐντελῶς ἀπροσδόκητα νὰ διαψεύση αὐτὴ τὴ μεγάλη της ἀγάπη...

Ἦταν τάχα αὐτὸ δυνατόν;

* * *

Ἡ Χρηστίνα, χωρὶς νὰ γυρίση νὰ κυττάξη κανένα, χωρὶς νὰ ἀποκριθῆ στοὺς χαιρετισμοὺς τῶν γνωστῶν της, διέσχισε τὴ μεγάλη σάλα τοῦ χοροῦ καὶ τράβηξε ἴσια στὸ καπνιστήριο. Ἐκεῖ δυὸ σιλουέττες ξεχώριζαν μέσα στὸ σκιόφως.

Ἡ Χρηστίνα σταμάτησε. Ἡ καρδιά της χτυποῦσε δυνατά. Δὲν δυσκολεύτηκε ν' ἀναγνωρίση τὸν Ἀλβέρτο καὶ τὴν κυρία Ροζέ. Καθόντουσαν ὁ ἕνας κοντὰ στὸν ἄλλο καὶ κουβέντιαζαν... Τότε ἡ κόμησσα στηρίχτηκε σὲ μιὰ γωνιά, ἀπ' ὅπου μποροῦσε νὰ τοὺς βλέπη καὶ νὰ τοὺς ἀκούη, χωρὶς νὰ φαίνεται... Καὶ ἔξαφνα ἄκουσε τὴ φωνὴ τοῦ Ἀλβέρτου, ναὶ τοῦ Ἀλβέρτου... ποὺ ἔλεγε:

— Μά, ἀγάπη μου... Δὲν πρέπει νὰ ζηλεύης...

— Καὶ ὅμως... παντρεύεσαι! τοῦ ἀπάντησε ἡ κ. Ροζέ.

— Τίποτε δὲν εἶνε ἀποφασισμένο ἀκόμα! εἶπε ὁ Ἀλβέρτος. Ἀλλὰ τί τὰ θέλεις; Εἶνε τόσο πλούσια! Γάμος ἀπὸ συμφέρον... Ὁ ἔρως μου θὰ εἶνε πάντα δικός σου. Ξέρεις ὅτι τελευταῖα ἔχω καταστραφεῖ...

Ἡ Χρηστίνα κατέβαλε μεγάλη προσπάθεια γιὰ νὰ μὴν πέση... Περίμενε λίγο γιὰ νὰ συνέλθη. Ὕστερα ἀπομακρύνθηκε ἀθόρυβα μὲ τὴν ψυχὴ σπαραγμένη. Δὲν ἤξερε κι' αὐτὴ πῶς βρέθηκε πάλι μέσα στὸ αὐτοκίνητό της. Ὦ, ἤθελε νὰ φύγη, νὰ φύγη μακρυὰ ἀπ' ἐκεῖ... Ἤθελε νὰ βρεθῆ στὸ σπίτι της, μόνη της, μὲ τὴν ἀπελπισία της... Αὐτὸ μόνο ἤθελε...

Ἔξαφνα τὸ αὐτοκίνητο στάθηκε ἀπότομα.

— Τί συμβαίνει; ρώτησε ἡ Χρηστίνα τὸ σωφέρ.

— Ἕνα κορίτσι ἔπεσε κάτω! ἀπάντησε ἐκεῖνος.

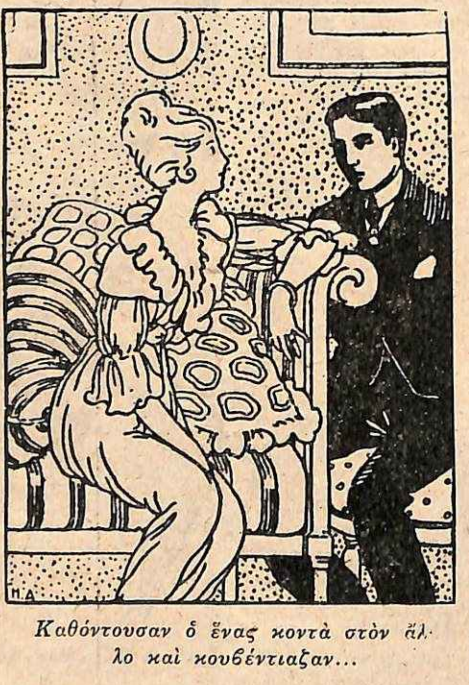

Καθόντουσαν ὁ ἕνας κοντὰ στὸν ἄλλο καὶ κουβέντιαζαν...

Ἡ Χρηστίνα ἀμέσως ἄνοιξε τὴν πόρτα του αὐτοκινήτου καὶ εἶδε μιὰ νέα τὴν ὁποία προσπαθοῦσε νὰ σηκώση ὁ σωφέρ. Λίγο πιὸ πέρα ἦσαν πεσμένα ἄφθονα λουλούδια.

— Τί πάθατε, δεσποινίς; Χτυπήσατε; ρώτησε ἡ Χρηστίνα τὴν ἄγνωστη νέα.

— Ὄχι, κυρία, ἀπάντησε ἐκείνη, καθὼς σηκωνόταν. Δὲν ἔπαθα τίποτε... Μόλις μ' ἄγγισε τὸ φτερὸ τοῦ αὐτοκινήτου σας, καθὼς πήγαινα πρὸς τὸ ἀντικρυνὸ πεζοδρόμιο... Ἀλλὰ ζαλίστηκα κι' ἔπεσα.

— Πᾶτε μακρυά; τὴ ρώτησε ἡ Χρηστίνα.

— Ἀρκετὰ μακρυά. Πηγαίνω λουλούδια σ' ἕνα χορό. Εἶμαι ὑπάλληλος σὲ ἀνθοπωλεῖο.

— Ἐλᾶτε μαζύ μου, εἶπε ἡ Χρηστίνα. Ἐλᾶτε καὶ φέρετε μέσα καὶ τὰ λουλούδια σας.

Ἡ νέα κόρη στὴν ἀρχὴ φαινόταν σὰν νὰ δίσταζε. Ὕστερα, βλέποντας τὸ ὡραῖο καὶ ἀγαθὸ πρόσωπο τῆς Χρηστίνας, πῆρε θάρρος, μάζεψε τὰ λουλούδια της καὶ μπῆκε μέσα στὸ αὐτοκίνητο.

Ἡ Χρηστίνα ἄρχισε νὰ ρωτᾶ μὲ συμπάθεια τὴ νέα γιὰ τὴ ζωή της. Ἐκείνη τῆς εἶπε ὅτι ἦταν ὀρφανὴ ἀπὸ μικρὴ καὶ ὅτι ἐργαζόταν χρόνια τώρα. Ἦταν ὁλομόναχη στὸν κόσμο. Τῆς εἶπε ἀκόμα ὅτι κάποιος καλὸς νέος τὴν ἀγαποῦσε, ἀλλ' ἦταν κι' αὐτὸς φτωχὸς ὅπως κι' ἐκείνη καὶ δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ παντρευτοῦν γρήγορα... Ἔπρεπε νὰ περιμένουν ὥς ὅτου μπορέσουν κι' οἱ δυό των νὰ βροῦν μιὰ καλύτερη ἐργασία.

— Ὦ, πόσο εἶσαι εὐτυχισμένη! ψιθύρισε πικρὰ ἡ Χρηστίνα.

Ἡ φτωχὴ κόρη κύτταξε ξαφνιασμένη τὴν ὡραία κυρία, ἡ ὁποία ἦταν ντυμένη μὲ τόση πολυτέλεια καὶ στολισμένη μὲ διαμάντια...

Ἡ Χρηστίνα πῆρε τὸ χέρι τῆς νέας μέσα στὰ χέρια της.

— Παιδί μου, τῆς εἶπε, δὲν καταλαβαίνεις τὴν εὐτυχία σου... Μιὰ καρδιὰ σ' ἀγαπᾶ... Πρέπει νὰ ξέρης ὅτι δὲν ὑπάρχει μεγαλείτερη εὐτυχία ἀπ' αὐτὴ στὸν κόσμο.

— Καὶ σᾶς, κυρία, εἶπε ἡ κόρη, ποὺ εἶσθε τόσο ὡραία καὶ τόσο καλή, δὲν σᾶς ἀγαποῦν;

— Δὲν μ' ἀγαπᾶ, τῆς ἀπάντησε ἡ Χρηστίνα, ὁ ἄνθρωπος τὸν ὁποῖο ἐγὼ ἀγαπῶ!... Καταλαβαίνεις λοιπὸν ὅτι ἡ ὠμορφιά μου δὲν ἀξίζει τίποτε... Θὰ προτιμοῦσα νὰ εἶμαι φτωχή, ἀλλὰ νὰ ἔχω τὸ θησαυρὸ τῆς ἀγάπης!... Ὠμορφιά, πλούτη, καλοσύνη, ὅλα αὐτὰ δὲν εἶνε τίποτε χωρὶς τὴν ἀγάπη!

— Πῶς εἶνε δυνατόν, ψιθύρισε ἡ φτωχὴ κόρη, νὰ μὴν ἀγαποῦν ἐσᾶς;

Ἡ Χρηστίνα ἄφησε τὴ λύπη της νὰ ξεσπάση, ἐκεῖ μπροστὰ στὴν ἄγνωστη αὐτὴ νέα καὶ ἄρχισε νὰ κλαίη.

— Ὦ κυρία, εἶπε ἡ νέα, μὴν κλαῖτε... Εἶσθε τόσο νεαρὴ ἀκόμα... Θὰ βρῆτε μιὰ μέρα στὴ ζωή σας τὴν καρδιὰ ποὺ θὰ σᾶς νοιώση... Αὐτὸς τὸν ὁποῖο ἀγαπᾶτε καὶ δὲν σᾶς ἀγαπᾶ, εἶνε, χωρὶς ἄλλο, ἀνάξιός σας! Δὲν πρέπει πειὰ νὰ τὸν σκέπτεσθε... Ὑπάρχουν καὶ τίμιοι ἄνθρωποι στὸν κόσμο. Θὰ ἰδῆτε... Πρέπει νὰ τὸν ξεχάσετε αὐτόν!

Ἡ Χρηστίνα σφούγγισε μὲ τὸ δαντελλένιο της μαντῆλι τὰ δάκρυά της.

— Αὐτὴ ἡ φτωχὴ κόρη ἔχει δίκηο, σκέφτηκε. Εἶνε ἀνάξιός μου ὁ Ἀλβέρτος... Καὶ ἐγὼ ἐλπίζω ὅτι θὰ βρεθῆ μιὰ μέρα ἕνας ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος θὰ μ' ἀγαπήση γιὰ τὴν ὠμορφιά μου καὶ γιὰ τὴν καλοσύνη μου καὶ ὄχι γιὰ τὰ πλούτη μου... Ὑπάρχουν καὶ τίμιοι ἄνθρωποι στὸν κόσμο! Δὲν πρέπει νὰ πεθάνω γιὰ ἕναν ἄτιμο...

* * *

Τὸ αὐτοκίνητο σὲ λίγο σταμάτησε. Ἡ Χρηστίνα ἔβγαλε ἀπὸ τὸ χέρι της ἕνα διαμαντένιο βραχιόλι καὶ τὸ ἔδωσε στὴ νέα καὶ ἐφήμερη φίλη της.

— Πάρε το, μικρή μου, τῆς εἶπε. Πούλησέ το... Ἢ κράτησέ το, ἂν μπορῆς, ὡς ἐνθύμιο μιᾶς γυναίκας πλουσίας καὶ δυστυχισμένης! Πήγαινε γρήγορα σ' αὐτὸν ποὺ σ' ἀγαπᾶ... Καὶ ἀγάπα τον πάντα, ἀφοῦ σ' ἀγαπᾶ... Ἡ ἀγάπη εἶνε ὁ πιὸ πολύτιμος θησαυρός! Φύλαξέ τον ὅσο μπορεῖς... Ἀντίο καὶ μὴ μὲ ξεχνᾶς!

Καὶ ἡ Χρηστίνα ἔσκυψε καὶ φίλησε στὸ μέτωπο τὴ νέα κόρη. Ἐκείνη πάλι φίλησε τὸ ὡραῖο χέρι ποὺ τῆς ἔδωσε ἕνα τέτοιο πριγκηπικὸ δῶρο.

Κι' ἔτσι χωρίστηκαν ἡ δυὸ αὐτὲς γυναῖκες.

Ἡ πλουσία εἶχε παρηγορηθεῖ κάπως γιὰ τὴ δυστυχία της καὶ ἡ φτωχὴ ἦταν τρισευτυχισμένη...

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Η ΗΜΕΡΑ ΜΙΑΣ ΑΡΧΟΝΤΟΠΟΥΛΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΩΝ

(Ἱστορικὸ ἄρθρο τοῦ περιφήμου μεσαιωνοδίφου **Γκαστόν**, μέλους τῆς **Γαλλικῆς Ἀκαδημίας**).

ΡΙΧΝΟΝΤΑΣ ἱκανοποιητικὲς ματιὲς στὸν καθρέφτη, ἡ Ἀλέττα ἔκανε γρήγορα-γρήγορα τὴν τουαλέττα της καὶ βγῆκε ἔξω. Ἄπειρο πλῆθος πλημμύριζε τοὺς στενοὺς δρόμους τοῦ Παρισιοῦ. Ὅλοι εἶχαν στολισμένα τὰ καπέλλα τους καὶ τὶς ζῶνες τους μὲ πράσινα κλαδιὰ καὶ μὲ λουλούδια. Ὅλες ἡ πόρτες καὶ τὰ παράθυρα τῶν σπιτιῶν ἦσαν διακοσμημένα μὲ τὰ πράσινα χρώματα τῆς ἀνοίξεως. Ὁ οὐρανὸς ἦταν καταγάλανος καὶ γελαστός.

Ἔξαφνα φάνηκε ἀπὸ πέρα ἡ βασιλικὴ πομπή. Ἐπὶ κεφαλῆς ἐβάδιζαν οἱ ὀργανοπαῖκτες μὲ τὰ βιολιά τους, τοὺς αὐλούς τους καὶ τὰ τύμπανά τους. Ἔπειτα, μέσα σὲ πλούσια φορεῖα, στολισμένα μὲ λουλούδια καὶ πρασινάδα, ἐρχόντουσαν ἡ βασίλισσα Ἀελίς, σύζυγος τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου, καὶ ἡ μικρὴ σύζυγος τοῦ διαδόχου Ἰσαβέλλα, ποὺ ἦταν μόλις ἕντεκα χρόνων. Ἀπὸ πίσω ἀκολουθοῦσαν ἡ κόμησσα Μαρία τῆς Καμπανίας καὶ ἡ κόμησσα τῆς Φλάντρας. Θὰ ἦταν πολὺ δύσκολο νὰ περιγράψη κανεὶς τὴ λαμπρότητα καὶ τὴ μεγαλοπρέπεια τῶν ἀμφιέσεών τους. Ἦταν κάτι ποὺ οὔτε νὰ τὸ φανταστοῦν δὲν θὰ μποροῦσαν ἡ σύγχρονες γυναῖκες.

Ἀπ' ὅλες τὶς κυρίες τῆς βασιλικῆς ἀκολουθίας, ἡ ὡραιότερη καὶ ἡ κομψότερη ἦταν ἀσφαλῶς ἡ κόμησσα τῆς Καμπανίας, ἡ θεία τῆς Ἀλέττας. Ἡ ἀνεψιά της, μόλις τὴν εἶδε, ἔτρεξε ἀμέσως κοντά της καὶ προσετέθη κι' αὐτὴ στὴν πομπή.

Σὲ λίγο ἔφτασαν στὴν πλατεία τῶν ἀγώνων, ὅπου ὑψηλὲς ἐξέδρες εἶχαν στηθεῖ ἐπίτηδες γιὰ νὰ καθήσουν οἱ ἐπίσημοι.

Ἐκεῖ βρισκόταν ἤδη κι' ὁ νεαρὸς διάδοχος Φίλιππος, ὁ ὁποῖος ἀντικαθιστοῦσε τὸ βασιλέα ποὺ ἦταν ἄρρωστος.

Σὲ λίγο ὁ διάδοχος ἔδωσε τὸ σύνθημα καὶ οἱ ἀγῶνες ἄρχισαν. Ἡ Ἀλέττα στὴν ἀρχὴ τοὺς παρακολουθοῦσε ἀδιάφορη, μὰ ἔξαφνα ἡ καρδιά της χτύπησε δυνατά.

Δυὸ σιδηρόφρακτοι ἱππόται εἶχαν μπεῖ ἐκείνη τὴ στιγμὴ στὸ πεδίο καὶ ἄρχισαν νὰ χτυπιοῦνται μὲ τὰ κοντάρια τους.

Ὁ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ἦταν ὁ Γκὺ ντὲ Μαγί, ὁ ἀγαπημένος της κι' ὁ ἄλλος ὁ Γοδεφρῖδος ντὲ Σεζάν, αὐτὸς δηλαδὴ ποὺ ὁ θεῖος της ἤθελε νὰ τῆς δώση γιὰ σύζυγο.

Παρακολουθοῦσε μὲ ἀγωνία τὸν ἀγῶνα καὶ δὲν μπόρεσε νὰ συγκρατήση ἕνα ἐπιφώνημα χαρᾶς, ὅταν εἶδε τὸν Γκὺ μ' ἕνα ἐπιδέξιο χτύπημα ν' ἀφοπλίζη τὸν ἀντίπαλό του καὶ νὰ τὸν σωριάζη κάτω ἀπ' τὸ ἄλογό του.

Ὁ νικητής, ἀφοῦ ἔκανε ἕνα γῦρο στὸ στάδιο, πῆγε καὶ στάθηκε μπρὸς στὸ διάδοχο.

— Μεγαλειότατε, τοῦ εἶπε, ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς ζητήσω, ὄχι τώρα, ἀλλὰ τὸ βράδυ, τὸ δῶρο ποὺ μοῦ εἴχατε ὑποσχεθεῖ γιὰ τὴ νίκη μου...

Ὁ Φίλιππος τοῦ ἀπάντησε μὲ μιὰ καταφατικὴ κίνησι τοῦ κεφαλιοῦ του κι' ἀμέσως ὅλη ἡ πομπὴ ξεκίνησε διευθυνομένη πρὸς τὸ παλάτι, ὅπου ἐπρόκειτο νὰ παρατεθῆ γεῦμα ἐκ μέρους τοῦ βασιλέως.

Ἡ βασίλισσα Ἀελὶς εἶχε διατάξει νὰ εἶνε ὅσο τὸ δυνατὸν πιὸ σύντομο τὸ γεῦμα αὐτό, γιὰ νὰ μείνη περισσότερος χρόνος γιὰ τοὺς χοροὺς ποὺ θὰ ἐπακολουθοῦσαν κατόπιν. Ὡστόσο τὸ γεῦμα ἦταν ἐξαιρετικὰ πλούσιο καὶ πολυτελές.

Μετὰ τὸ γεῦμα, ἡ κυρίες ἀπεσύρθησαν γιὰ λίγες στιγμές, μέσ' στὰ δωμάτια ποὺ τοὺς εἶχαν ἑτοιμαστεῖ ἐπίτηδες γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ ταχτοποιήσουν λίγο τὴν τουαλέττα τους. Ἡ Ἀλέττα φόρεσε τότε στὸ κεφάλι ἕνα ὡραῖο στέφανο ἀπὸ βιολέττες καὶ κρατῶντας στὰ χέρια της τὰ ρόδα ποὺ τῆς εἶχε ρίξει τὸ πρωΐ ὁ Γκὺ, παρουσιάστηκε στὸ προαύλιο τῶν ἀνακτόρων.

Ὅλοι οἱ ἱππότες καὶ οἱ εὐγενεῖς ποὺ βρισκόντουσαν συγκεντρωμένοι ἐκεῖ, μόλις τὴν εἶδαν ἔτσι, δὲν μπόρεσαν νὰ συγκρατήσουν τὸ θαυμασμό τους καὶ φώναξαν:

— Νά ὁ Μάης! Νά ὁ Μάης!...

Ἡ Ἀλέττα εἶχε ἀποφασίσει νὰ κάνη ὅ,τι μποροῦσε γιὰ νὰ βγῆ βασίλισσα τῆς ὠμορφιᾶς καὶ τῆς χάριτος ἐκείνη τὴν ἡμέρα. Τὸ ἤθελε αὐτό, γιατὶ ἡ βασίλισσα Ἀελὶς κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ γεύματος εἶχε πεῖ:

— Δὲν θέλω νὰ φανῶ σήμερα λιγώτερο γενναιόδωρη ἀπὸ τὸ γυιό μου. Γι' αὐτό, ὅποια ἀπὸ τὶς δεσποινίδες θὰ χορέψη καλύτερα, ὅποια θὰ τραγουδήση τὰ ὡραιότερα τραγούδια καὶ ὅποια γενικὰ θὰ δείξη πῶς ξεχωρίζει ἀπὸ τὶς ἄλλες, ἂς εἶνε βεβαία πῶς ὅποια χάρι κι' ἂν μοῦ ζητήση, θὰ τῆς τὴν κάνω... Ὁρίζω μάλιστα ὡς κριτὰς τὴν κόμησσα τῆς Καμπανίας καὶ τὴν κόμησσα τῆς Φλάντρας...

Εὔκολα μαντεύει κανεὶς ἀπ' αὐτὸ μὲ πόση χάρι χορεύτηκαν οἱ διάφοροι χοροί, στοὺς ὁποίους ὅλες ἡ γυναῖκες συναγωνιζόντουσαν ποιὰ νὰ δείξη περισσότερη τέχνη. Μὰ ἡ Ἀλέττα εἶχε τὴ μεγαλείτερη ἐπιτυχία καὶ καμμιᾶς ἄλλης ὁ χορὸς δὲν μποροῦσε νὰ συγκριθῆ μὲ τὸν δικό της...

Καμμιὰ ἄλλη ἐπίσης δὲν ἤξερε νὰ τραγουδάη τόσο ὤμορφα ὅσο αὐτή. Ἦταν πρώτη παντοῦ καὶ σὲ ὅλα.

Ἔτσι ἡ κόμησσα τῆς Καμπανίας καὶ ἡ κόμησσα τῆς Φλάντρας δὲν ἐδίστασαν καθόλου νὰ τὴν ἀνακηρύξουν νικήτρια καὶ ὅλοι, εὐγενεῖς, ἱππότες, κυρίες καὶ δεσποινίδες ἐπεδοκίμασαν τὴν ἀπόφασί τους αὐτὴ μὲ τρελλὰ χειροκροτήματα καὶ ζητωκραυγές.

— Ἒ λοιπόν, τῆς εἶπε τότε ἡ βασίλισσα, ποιὰ χάρι θὰ μοῦ ζητήσης;

— Μεγαλειοτάτη, ἀπάντησε ἡ Ἀλέττα κοκκινίζοντας, ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς τὴ ζητήσω τὸ βράδυ.

* * *

Τὸ βράδυ παρετέθη πλούσιο γεῦμα στὸ παλάτι, στὸ ὁποῖο παρεκάθησαν ὅλοι οἱ εὐγενεῖς τῆς Αὐλῆς.

Σὲ μιὰ στιγμή, ἡ βασίλισσα γυρίζοντας πρὸς τὴν Ἀλέττα, τῆς εἶπε:

— Λέγε λοιπόν!... Τί χάρι θέλεις νὰ σοῦ κάνω;

Συγχρόνως ὁ νεαρὸς διάδοχος Φίλιππος γυρίζοντας πρὸς τὸν Γκὺ τοῦ ἔκανε τὴν ἴδια ἐρώτησι.

Τότε οἱ δυὸ νέοι πιάστηκαν ἀπ' τὰ χέρια καὶ γονάτισαν μπρὸς στοὺς βασιλεῖς.

— Μεγαλειότατε, εἶπε πρῶτος ὁ Γκύ, ἡ χάρι τὴν ὁποία σᾶς ζητῶ εἶνε τὸ χέρι τῆς δεσποινίδος Ἀλέττας. Παρακαλέστε τὸν κόμητα τῆς Καμπανίας νὰ μοῦ τὴ δώση.

— Μεγαλειοτάτη, εἶπε κι' ἡ Ἀλέττα, ὁ θεῖος μου καὶ ἐξάδελφός της κόμης τῆς Καμπανίας θὰ κάνη ὅ,τι κι' ἂν τοῦ ζητήσετε. Πέστε του λοιπὸν νὰ ἐπιτρέψη τὸ γάμο μου μὲ τὸν ἀγαπημένο μου ἱππότη Γκὺ ντὲ Μαγί.

Ἡ βασίλισσα Ἀελίς, ὁ διάδοχος Φίλιππος, ἡ κόμησσα τῆς Καμπανίας καὶ τῆς Φλάντρας καὶ αὐτὴ ἡ μικρούλα σύζυγος τοῦ διαδόχου Ἰσαβέλλα, ἀκούγοντας τὰ λόγια αὐτά, ἄρχισαν νὰ γελοῦν.

Ὁ κόμης τῆς Καμπανίας δὲν συμμερίστηκε ἀμέσως τὴ γενικὴ εὐθυμία, γιατὶ πίσω ἀπ' τὰ κεφάλια τῶν δύο νέων ἔβλεπε τὴν κατσουφιασμένη φυσιογνωμία τοῦ πιστοῦ του εὐγενοῦς Γοδεφρίδου ντὲ Σεζάν. Μά, βλέποντας λίγο πιὸ πέρα, τὴ νεαρὰ καὶ ὡραία χήρα ντὲ Μαμπίλ, ποὺ εἶχε γίνει κυρία τοῦ φεούδου τοῦ πεθαμένου συζύγου της, μιὰ ἰδέα τοῦ πέρασε ἀπ' τὸ μυαλό.

Κάλεσε κοντά του τὸ Γοδεφρῖδο καὶ τοῦ εἶπε στ' αὐτί:

— Πρέπει νὰ ἐγκαρτερήσης, φίλε μου... Ἐξ ἄλλου σοῦ βρῆκα ἤδη μιὰ ὡραία νύφη.

Ἔπειτα, στρεφόμενος πρὸς τοὺς βασιλεῖς, εἶπε:

— Μεγαλειότατοι, ἡ θέλησίς σας εἶνε διαταγὴ γιὰ μένα. Μὲ τὴν εὐχή, ἂς γίνη ἡ ἀνεψιά μου σύζυγος τοῦ ἱππότου Γκὺ ντὲ Μαγί...

Ἀμέσως ζωηρὲς ἐπευφημίες ἀντήχησαν ἀπ' ὅλα τὰ μέρη... Ἡ κόμησσα τῆς Καμπανίας κατέβηκε τότε ἀπ' τὴ βασιλικὴ ἐξέδρα καὶ φίλησε τὴν ἀνεψιά της. Ἔπειτα περνῶντας τὸ χέρι της, τὸ ἕνωσε μὲ τοῦ ἀρραβωνιαστικοῦ της...

ΤΑ ΖΩΑ ΚΑΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ

ΤΟ ΣΚΥΛΑΚΙ ΤΟΥ ΝΤΑΡΒΙΝ

Ὁ Ντάρβιν, κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του εἶχε στὸ σπίτι του ἕνα σκυλάκι, ὀνόματι Πόλλυ. Τὸ σκυλάκι αὐτό, ἂν καὶ δὲν ἦταν προικισμένο μὲ ἔκτακτη ὡραιότητα καὶ νοημοσύνη, τὸ ἀγαποῦσε ἐξαιρετικὰ καὶ τὸ ἀναφέρει σὲ πολλὰ συγγράμματά του. Ἡ Πόλλυ μετὰ τὸ θάνατο τοῦ μεγάλου φυσιολόγου στενοχωρήθηκε τόσο πολὺ γιὰ τὴν ἀπώλεια τοῦ κυρίου του, ὥστε δὲν θέλησε ν' ἀγγίση καθόλου τὴν τροφὴ ποὺ τοῦ ἔδιναν καὶ μετὰ τρεῖς μέρες ψόφησε ἀπ' τὴν ἀσιτία καὶ τὴ λύπη.

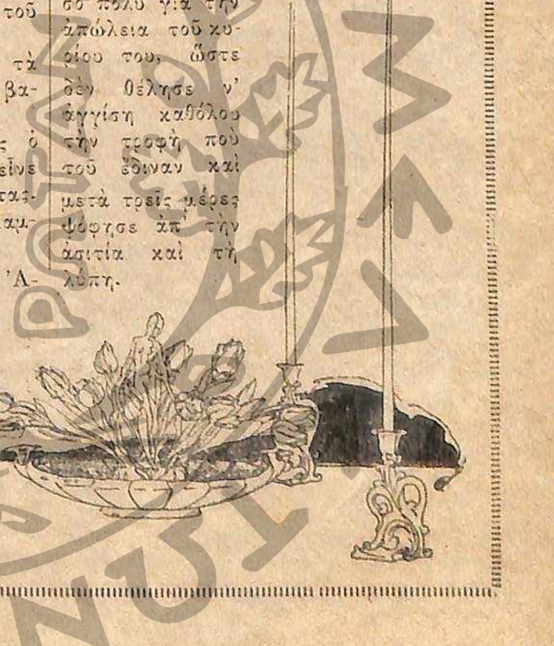

Ο ΕΠΙΛΟΓΟΣ ΜΙΑΣ ΠΑΡΑΞΕΝΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ

Ο ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΣΕΪΧΗΣ ΤΗΣ ΣΑΧΑΡΑΣ

Ὁ ἀκήρυκτος πόλεμος Γάλλων καὶ Ἄγγλων γιὰ τὴν κατάκτησι τῆς Ἀφρικῆς. Μιὰ περίεργη ἐξερευνητικὴ ἀποστολή. Ἕνας τρομερὸς κατακτητής. Τὰ φρικώδη μαρτύρια τῶν ἰθαγενῶν. Μια μάχη μεταξὺ Γάλλων. Ἕνας προδότης τῆς πατρίδος του. Ἡ αὐτοκρατορία τῆς Σαχάρας. Ὁ μυστηριώδης μονάρχης. Τί ἀπέγινε ὁ Βουλέ, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΜΙΑ παλαιὰ παράξενη τραγωδία, μοναδικὴ στὰ ἐγκληματικὰ χρονικά, ἀνεκινήθη τελευταῖα. Πρόκειται περὶ μιᾶς μυστηριώδους ὑποθέσεως ποὺ συνετάραξε πρὸ 30 ετῶν ὁλόκληρη τὴ Γαλλία, καὶ ἡ ὁποία λησμονήθηκε πολὺ γρήγορα λόγῳ τῶν μεγάλων παγκοσμίων γεγονότων ποὺ διεδραματίσθησαν σχεδὸν συγχρόνως μὲ αὐτή.

Κατὰ τὸ 1899, τὴν ἐποχὴ δηλαδὴ ποὺ ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἀγγλία συνηγωνίζοντο ποιὰ νὰ ἐξερευνήση καὶ νὰ καταλάβη περισσότερα μέρη τῆς Κεντρικῆς Ἀφρικῆς, δύο Γάλλοι ἀξιωματικοὶ τοῦ Ναυτικοῦ, οἱ πλοίαρχοι Βουλὲ καὶ Σανουὰν—ὁ δεύτερος ἦταν γυιὸς τοῦ τότε ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν τῆς Γαλλίας—οἱ ὁποῖοι εἶχαν διακριθεῖ στὴν κατάκτησι τῆς Δαχομέης, ἔπεισαν τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἀποικιῶν νὰ τοὺς δώση τὴν ἄδεια καὶ τὰ μέσα νὰ ἐξερευνήσουν τὰ περίχωρα τῆς λίμνης τοῦ Τσάντ, διασχίζοντες ἀπόστασι 3.000 χιλιομέτρων, ἀνάμεσα στὰ παρθένα δάση τῆς Κεντρικῆς Ἀφρικῆς.

Ἡ αἴτησίς των ἔγινε δεκτὴ καὶ ἔτσι, τὸν χειμῶνα τοῦ 1899, οἱ δυὸ Γάλλοι πλοίαρχοι μαζὺ μὲ 600 στρατιώτας τοῦ Γαλλικοῦ ἀποικιακοῦ στρατοῦ καὶ 500 φορεῖς τῶν ἀποσκευῶν καὶ τῶν τροφίμων των, ξεκίνησαν ἀπὸ τὰ προχωρημένα φυλάκια τοῦ Ἀλγερίου, διευθυνόμενοι πρὸς τὸ Τομπουκτοῦ.

Ἡ Γαλλικὲς ἀρχὲς τῆς Ἀφρικῆς λάβαιναν στὴν ἀρχὴ ἐκθέσεις τοῦ πλοιάρχου Βουλέ, ὁ ὁποῖος ἀνέφερε ὅτι ἡ ἀποστολὴ προχωροῦσε ὁλοένα καὶ ὅτι ὅλα πήγαιναν καλά.

Φαίνεται ὅμως ὅτι αὐτὸ δὲν ἦταν ἐντελῶς ἀληθινό. Ἡ Γαλλικὲς ἀρχὲς εἶχαν ἰδιαίτερες πληροφορίες ὅτι ὁ Βουλὲ κατεδυνάστευε ἀπ' ὅπου περνοῦσε τοὺς δυστυχεῖς Μαύρους.

Ἡ Παρισινὴ «Ματὲν» μάλιστα στὸ φῦλλο της τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1899, ἐδημοσίευσε μία ἐπίσημη ἔκθεσι τοῦ διοικητοῦ τοῦ Ἀλγερίου, ἀπὸ τὴν ὁποία ἀπεκαλύπτετο ὅτι ὁ Βουλὲ ἐδήωνε τὰ μέρη ἀπὸ τὰ ὁποῖα περνοῦσε, ἐλαφυραγωγοῦσε τὰ χωριά, καὶ ἔσφαζε κατὰ ἑκατοντάδες τοὺς ἰθαγενεῖς, μολονότι αὐτοὶ τὸν ὑπεδέχοντο φιλικά. Σὲ ἕνα χωριὸ μόνον, ἔπιασε εἴκοσι μητέρες μὲ τὰ μωρά τους, τὶς ἔβαλε στὴ γραμμὴ καὶ τὶς ἐτουφέκισε κι' αὐτὲς καὶ τὰ παιδιά τους!

Ἐπίσης στὴν ἴδια ἔκθεσι ἀνεφέρετο ὅτι ὁλόκληρη ἡ Κεντρικὴ Ἀφρικὴ εἶχε πλημμυρίσει ἀπὸ χιλιάδες ἰθαγενῶν ἀκρωτηριασμένων, χωρὶς πόδια, χωρὶς χέρια, χωρὶς μῦτες καὶ αὐτιά! Ἦσαν ὅλοι θύματα τοῦ τρομεροῦ Βουλέ.

Ἔπειτ' ἀπ' αὐτὸ ἡ Γαλλικὴ κυβέρνησις ἀποφάσισε ν' ἀνακαλέση στὴ Γαλλία τὸν Βουλὲ καὶ τὸν Σανουὰν καὶ διέταξε τὸν ἀντισυνταγματάρχη Κλὸμπ τῆς φρουρᾶς τοῦ Τομπουκτοῦ, νὰ ξεκινήση ἀμέσως μὲ ἰσχυρὴ δύναμι ἰθαγενῶν στρατιωτῶν, νὰ φθάση τὸ γρηγορώτερο στὸ μέρος ὅπου βρισκόντουσαν ὁ Βουλὲ καὶ ὁ Σανουάν, νὰ τοὺς συλλάβη καὶ νὰ τοὺς ὁδηγήση στὴν Γαλλία.

Ὁ Κλὸμπ ξεκίνησε πράγματι γιὰ τὴ δύσκολη καὶ δυσάρεστη αὐτὴ ἀποστολή του καὶ ἔπειτα ἀπὸ λίγες ἡμέρες ἔφτασε στὰ μέρη, ὅπου βρισκόντουσαν οἱ δυὸ πλοίαρχοι. Ἔστειλε τότε μερικοὺς ὑπαξιωματικούς του νὰ εἰδοποιήση τὸν Βουλὲ νὰ διακόψη τὴν πορεία του.

Ὅταν τὸ ἄκουσε αὐτὸ ὁ Βουλὲ ἔγινε ἔξω φρενῶν καὶ μὲ τοὺς ἰδίους ὑπαξιωματικοὺς ἔστειλε στὸν Κλὸμπ τὸ παρακάτω ὑβριστικὸν γράμμα:

«Τί νέα ἀτιμία εἶνε πάλι αὐτή; Ὥστε θέλετε νὰ μᾶς κλέψετε τοὺς καρποὺς καὶ τὴ δόξα τῶν προσπαθειῶν μας καὶ νὰ ἐμφανισθῆτε σεῖς ὡς ἐξερευνηταὶ καὶ κατακτηταὶ τῶν μερῶν αὐτῶν; Ἐξ ἄλλου δὲν εἴμαστε ἐμεῖς οἱ πρῶτοι ποὺ φερθήκαμε ἀπάνθρωπα στοὺς ἰθαγενεῖς; Μήπως δὲν ἔγιναν τὰ ἴδια ὅταν κατελήφθη τὸ Μαρόκο καὶ τὸ Ἀλγέριο; Ἄφησέ μας νὰ ἐξακολουθήσουμε τὸν δρόμο μας καὶ ξαναγύρισε πίσω, γιατί ἀλλοίμονον σ' ἐκεῖνον ποὺ θὰ ἐπιχειρήση νὰ μᾶς σταματήση! Μὴν ξεχνᾶς, ὅτι ἔχω μαζύ μου ἑξακόσιους ἄνδρας ἐνόπλους».

Ἡ δολοφονία τοῦ ἀντισυνταγματάρχου Κλὸμπ

Δυστυχῶς οἱ ὑπαξιωματικοὶ ποὺ μετέφεραν τὴν ἀπάντησι αὐτὴ στὸν Κλὸμπ παραπλανήθηκαν μέσα στὰ παρθένα ἀφρικανικὰ δάση καὶ δὲν κατώρθωσαν νὰ ξανάβρουν ποτὲ τὸ σῶμα τους. Ἔτσι ὁ Κλὸμπ προχώρησε ἐμπρός, χωρὶς νὰ ξέρη τὶς διαθέσεις τοῦ Βουλέ, ὁ ὁποῖος ἐντωμεταξὺ φώναξε τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ τοὺς ἄνδρας του καὶ τοὺς εἶπε ὅτι ὁ Κλὸμπ ἐρχόταν νὰ τοὺς συλλάβη καὶ ὅτι ἐπρόκειτο νὰ περάσουν ὅλοι ἀπὸ στρατοδικεῖο, τὸ ὁποῖο θὰ τοὺς τιμωροῦσε αὐστηρότατα. Συνεπῶς, τοὺς ἐτόνισε, δὲν μᾶς μένει τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ τοὺς χτυπήσουμε καὶ ἔπειτα θὰ ἰδοῦμε τί θὰ γίνη.

Συγχρόνως ἔστειλε καὶ εἰδοποίησε σχετικῶς τὸν πλοίαρχο Σανουάν, ὁ ὁποῖος ἐπροπορεύετο μὲ ἑκατὸ ἄνδρες.

Ὅταν, τὴν ἄλλη μέρα, ὁ ἀντισυνταγματάρχης Κλὸμπ ἔφτασε σὲ ἀπόστασι ἑνὸς χιλιομέτρου ἀπὸ τὶς κατασκηνώσεις τοῦ Βουλέ, τὸν βρῆκε νὰ ἔχη παρατεταγμένους τοὺς ἄνδρας του εἰς τάξιν μάχης καὶ μὲ προτεταμμένες τὶς μπαγιονέττες.

—Ἂν προχωρήσης ἕνα βῆμα, εἴτε σύ, εἴτε οἱ ἄνδρες σου, τοῦ φώναξε ὁ Βουλέ, θὰ σᾶς σκοτώσουμε ὅλους σὰν σκυλλιά!...

Ὁ Κλὸμπ χωρὶς νὰ πάρη στὰ σοβαρὰ τὴν ἀπειλὴ αὐτή, ἐπροχώρησε. Μὰ συγχρόνως μιὰ ὁμοβροντία ἀκούστηκε καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες του καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος σωριάστηκαν κάτω πληγωμένοι.

—Νὰ σταματήσουμε. τοῦ εἶπαν τότε οἱ ἄλλοι ἀξιωματικοί.

—Ὄχι. Ἐμπρός! Προχωρῆστε! διέταξε ὁ Κλόμπ.

Συγχρόνως ὅμως δυὸ μαῦροι στρατιῶται ποὺ ἦσαν κρυμμένοι πίσω ἀπὸ μερικοὺς βράχους ἐπυροβόλησαν ἐναντίον του καὶ τὸν ἐσκότωσαν.

Ἐπίσης τραυματίστηκε στὸ πόδι καὶ ὁ ὑπασπιστὴς τοῦ Κλὸμπ ὑπολοχαγὸς Μενιά, ὁ ὁποῖος εἶνε σήμερα στρατηγός, καθὼς καὶ ὁ ὑπολοχαγὸς Ζοαλλάν, ὁ ὁποῖος πέθανε πρὸ ὀλίγων ἑβδομάδων μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ στρατηγοῦ κι' αὐτός. Μετὰ τὴν ἐπιτυχία του αὐτή, ὁ Βουλὲ διέταξε γενικὴ ἔφοδο καὶ ἡ φάλαγξ τοῦ Κλὸμπ ἀναγκάστηκε νὰ ὑποχωρήση καὶ νὰ ξαναγυρίση στὴ Σενεγάλη.

Ὁ Βουλὲ καταλάβαινε καλά, ὅτι ἔπειτα ἀπὸ τὸ ἔγκλημά του αὐτό, δὲν μποροῦσε νὰ πατήση πειὰ τὸ πόδι του στὴν Γαλλία. Τότε συγκέντρωσε τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ τοὺς στρατιῶτες του καὶ τοὺς εἶπε:

—Θὰ ἱδρύσω ἕνα καινούργιο κράτος σ' αὐτὰ τὰ μέρη, τὴν Αὐτοκρατορία τῆς Σαχάρας, καὶ ἐσεῖς θὰ γίνετε οἱ φεουδάρχαι καὶ οἱ διοικηταὶ τῶν διαφόρων ἐπαρχιῶν του. Συμφωνῆτε;

Τὸ δόλωμα ὅμως αὐτὸ δὲν ἔπιασε καὶ οἱ στρατιῶται του τοῦ ἐδήλωσαν ὀρθὰ κοφτὰ ὅτι δὲν εἶχαν καμμιὰ διάθεσι νὰ τὸν ἀκολουθήσουν. Τότε ὁ Βουλὲ θέλησε νὰ τοὺς φοβερίση, μὰ αὐτοί, χωρὶς νὰ χάνουν καιρό, ἐσήκωσαν τὰ ὅπλα τους καὶ πυροβόλησαν ἐναντίον του καὶ ἐναντίον τῶν ὀλίγων ὀπαδῶν του. Ἕνας ὑπαξιωματικὸς μάλιστα ἀνέφερε ἀργότερα ὅτι τὸν ἐσκότωσε. Τὸ βέβαιο ὅμως εἶνε ὅτι ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνη ὁ Βουλὲ ἐξηφανίσθη μυστηριωδῶς.

Τὴν ἴδια στιγμὴ ἔφθασε ἐκεῖ καὶ ὁ πλοίαρχος Σανουάν, ὁ ὁποῖος χωρὶς νὰ ξέρη τίποτε ἀπὸ τὴν τραγωδία ποὺ εἶχε διαδραματισθεῖ, ἐπλησίασε ἀνύποπτος τοὺς στρατιώτας. Αὐτοὶ ὅμως, νομίζοντας ὅτι πήγαινε νὰ τοὺς διατάξη νὰ ὑποταχθοῦν στὸ Βουλέ, τὸν ἐπυροβόλησαν κι' αὐτὸν καὶ τὸν ἐσκότωσαν.

Τὰ γεγονότα αὐτὰ συντάραξαν τὴν Γαλλία, ἀλλὰ γρήγορα λησμονήθηκαν λόγῳ τῶν ἄλλων μεγαλειτέρων, τοῦ Ἀγγλομποερικοῦ πολέμου, τοῦ Ἀμερικανοϊσπανικοῦ πολέμου, τοῦ Ρωσσοϊαπωνικοῦ κλπ. Ὁ Βουλὲ ἀπὸ τότε δὲν ἔδωσε πουθενὰ σημεῖα ζωῆς. Ἐν τούτοις ἡ Γαλλικὲς ἀρχὲς ἐμάθαιναν κατὰ καιροὺς ὅτι ἦταν ζωντανός, ὅτι εἶχε ἀλλάξει καὶ θρήσκευμα καὶ ὄνομα καὶ ὅτι εἶχε γίνει ἀρχηγὸς τῆς μεγάλης φυλῆς τῶν ἰθαγενῶν Τουαρέγκ. Τὶς πληροφορίες αὐτὲς ἐνίσχυε τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τῶν Τουαρέγκ εὐνοοῦσε πολὺ ὅλα τὰ κατακτητικὰ σχέδια τῆς Γαλλίας στὴν Ἀφρική, χωρὶς ὅμως νὰ θελήση ποτέ του νὰ ἐπικοινωνήση μὲ τὶς Γαλλικὲς ἀρχές. Ἐκτὸς αὐτοῦ, δὲν ἐδέχετο ποτὲ εὐρωπαίους, μολονότι πολλοὶ ἐξερευνηταὶ ἐζήτησαν νὰ τὸν ἰδοῦν.

Τελευταῖα ὁ διάσημος Λιθουανὸς ἐξερευνητὴς συνταγματάρχης Ὄττο Τζέλτιν, ὁ ὁποῖος ἔχει περιέλθει πολλὲς φορὲς τὴν Κεντρικὴ Ἀφρική, ἔστειλε σὲ μιὰ Γαλλικὴ ἐφημερίδα ἕνα γράμμα, στὸ ὁποῖο τονίζει ὅτι, κατὰ τὴν ἀντίληψίν του, ὁ Σεΐχης Σὶρ Σίντι Μπέϋ—αὐτὸ εἶνε τὸ ὄνομα τοῦ μυστηριώδους ἡγεμόνος τῶν Τουαρὲγκ—εἶνε ὁ Βουλέ.

Ἐπίσης ἀναφέρει ὅτι ὁ μονάρχης αὐτὸς ἔχει τεραστία δύναμι στὸ Νότιο Σουδὰν καὶ ὅτι ἡ πολιτική του εἶνε ἐξαιρετικὰ φιλογαλλική. Ἀποφεύγει ὅμως ἐπιμόνως νὰ δεχθῆ εὐρωπαίους.

Ἐπίσης, κατὰ τὸ 1924 καὶ ὁ Ἄγγλος συνταγματάρχης Τζέτλιν συνάντησε στὴν Ἀφρικὴ ἕναν ἰθαγενῆ φύλαρχο, πρώην ἀκόλουθο τοῦ Σὶρ Σίντι Μπέϋ, ὁ ὁποῖος τὸν ἐβεβαίωσε ὅτι πράγματι αὐτὸς εἶνε ὁ Βουλέ. Πρὸς ἐπιβεβαίωσιν μάλιστα τῶν λεγομένων του, ὁ φύλαρχος αὐτὸς ἔδειξε στὸν Ἄγγλο ἀξιωματικὸ ἕνα σπαθὶ ἀπὸ αὐτὰ ποὺ εἶχαν οἱ Γάλλοι ἀξιωματικοὶ πρὸ 30 ἐτῶν, καὶ διάφορα ἐξαρτήματα στολῆς Γάλλου ἀξιωματικοῦ τοῦ Ναυτικοῦ, καὶ τοῦ εἶπε ὅτι ὅλ' αὐτὰ ἀνῆκαν στὸ Σὶρ Σίντι Μπέϋ, ὁ ὁποῖος τοῦ τὰ εἶχε δώσει ἐπειδὴ δὲν ἤθελε νὰ ἔχη μαζύ του τίποτε ποὺ νὰ τοῦ θυμίζη τὸ παρελθόν του.

Κατὰ τὶς πληροφορίες τοῦ ἰδίου φυλάρχου, ὁ Ρὰ—Τὸ—Ρί, (ὁ γιγαντόσωμος λευκὸς ἄνθρωπος), ὅπως ὀνομάζουν οἱ ἰθαγενεῖς Τουαρὲγκ τὸν Σὶρ Σίντι Μπέϋ, παρ' ὅλα τὰ πλούτη ποὺ ἔχει καὶ παρ' ὅλη τὴν αὐτοκρατορικὴ σχεδὸν δύναμί του, ζῆ σὰν ἀσκητής, εἶνε ἀόρατος καὶ γι' αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ὑπηκόους του, στοὺς ὁποίους ἐμφανίζεται σπανιώτατα. καὶ οἱ λίγοι ἄνθρωποι τοῦ περιβάλλοντός του ποὺ τὸν βλέπουν, βεβαιοῦν ὅτι τὰ χείλη του δὲν ἔχουν γελάσει ποτέ.

ΠΕΡΙΕΡΓΕΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΩΝ ΦΑΝΤΑΡΩΝ ΜΑΣ

(Ἀπὸ τὸ καρνὲ ἑνὸς λογίου πολεμιστοῦ).

Κατὰ τοὺς δυὸ Βαλκανικοὺς πολέμους, ἕνας λόγιος φαντάρος εἶχε τὴν περίεργη μανία ν' ἀντιγράφη ἀπὸ τὰ χαρτιὰ ἢ τὶς ἐπιστολές, ποὺ βρισκόντουσαν πάνω στοὺς σκοτωμένους καὶ στοὺς πληγωμένους στρατιῶτες τὶς τελευταῖες των θελήσεις, τὶς τελευταῖες των εὐχές, τὶς τελευταῖες των σημειώσεις, τὶς τελευταῖες κρίσεις των καὶ σκέψεις. Ὅλ' αὐτὰ τὰ τόσο ἐνδιαφέροντα πράγματα, ὁ στρατιώτης ἐκεῖνος, τὰ ἀντέγραψε σ' ἕνα λεύκωμα τὸ ὁποῖον χαρίζει σήμερα στὴν «Οἰκογένεια».

Ἐκτὸς τῶν σημειώσεων ποὺ ἐλήφθησαν ἀπὸ ἐπιστολὲς καὶ ἡμερολόγια φονευθέντων, ὑπάρχουν στὸ λεύκωμα αὐτὸ καὶ διάφορες ἀστεῖες σημειώσεις ἀντιγραμμένες ἀπὸ τοὺς τοίχους τῶν στρατώνων ἢ τῶν σχολείων καὶ σπιτιῶν ποὺ ἐχρησίμευσαν γιὰ νὰ στεγασθῆ ὁ στρατός μας, ἢ τῶν νοσοκομείων ὅπου ἐνοσηλεύοντο τὰ φανταράκια μας.

Ἡ σημειώσεις αὐτές, ἐκτὸς τῆς πρωτοτυπίας των, ἔχουν καὶ τὴ σπουδαιότητα ὅτι ἀποδίδουν τὴν ψυχὴ καὶ τὶς σκέψεις τῶν πολεμιστῶν τοῦ 1912 καὶ 1913.

Στὴν ἀντιγραφή τους τηρήσαμε τὴν ὀρθογραφίαν τῶν πρωτοτύπων.

ΑΠΟ ΤΑ ΧΑΡΤΙΑ ΕΝΟΣ ΣΚΟΤΩΜΕΝΟΥ

Ἀφίνω γειὰ στὴ μάνα μου,
σ' ἀδέρφια καὶ σὲ φίλους,
γιατί μὲ κράτησαν ἐδὸ
κὲ λίπο πέντε μίνους.
Παρακαλὸ τὴ μάνα μου,
ὑπομονὴ νὰ κάνι
ὥσπου νάλθι ὁ κερός,
νὰ μὲ φιλήση πάλι...

Ἰωάννης Ρουμπέλης

* * *

ΑΠΟ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΝΟΣ ΑΛΛΟΥ ΣΚΟΤΩΜΕΝΟΥ

«Παρακαλῶ τοὺς φήλους κὲ τοὺς συγκενὴς νὰ δόσουνε χερετίσματα στὴ διαμάντο...

Γιώργης Κατοῦρος
(κουμπάρος τοῦ Κουμπάρου)».

ΣΕ ΤΟΙΧΟ ΣΤΡΑΤΩΝΟΣ

«Ὅποιος μπορῆ καὶ δίναται
καὶ ἔχει νὰ πλιρόση
πρέπει νὰ δίνει τὸ ἕμα του
νὰ φύγη ἀπὸ δῶθε».

* * *

«Ὅταν θὰ πάρω ἄφεσι
δὲν θέλω ἄλλη χάριν,
παρακαλὸ τοὺς σαλπιστὰς
νὰ μοῦ βαροῦν τροχάδην.

Παν. Κλουτινιώτης».

* * *

ΣΕ ΤΟΙΧΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ

«Ἦλθα στὴν ἐπιτροπὴ δι' ἀπαλλαγὴν ὁ φουκαρᾶς, ἀλλὰ δὲν πέρασε ἡ ἐξυπνάδα καὶ ἡ πονηριά μου, καὶ μὲ ἅρπαξε ἡ τσιμπίδα τὸ φουκαρᾶ.

Παν. Κουτ.»

* * *

ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ ΕΝΟΣ ΣΚΟΤΩΜΕΝΟΥ

«Ἰωάνις Κουκουλῆς ἐξολυμπίας δήμου Ἀρύνης. Ἐφσεβάστος κλίνο στοῦ Κουμπάρου τὰ στιβάλια καὶ τοῦ Βενιζέλου τοῦ μεγαλαντρός».

* * *

ΣΕ ΤΟΙΧΟ ΣΤΡΑΓΩΝΟΣ

Προΐ, προὶ θὰ σικοθῶ
προτοῦ βαρέσει διάνα
καὶ πέρνω τὸν παλιοκαφὲ
στὴ παλιοκαραβάνα».

Δημ. Κούλας

* * *

ΣΕ ΤΟΙΧΟ ΣΤΡΑΤΩΝΟΣ

«Ὄγιος δὲν ἔχει βάσανα
καὶ θέλι ν' ἀποκτήσι,
εἰς τὸν Ἑλληνικὸ στρατό,
νὰ λθὶ νὰ ἐπερετήση.
Πότε φρουρὰ στ' ἀνάχτορα,
πότε παλιὰ στρατόνα,
πότε θαλαμοφύλακας
ἐξίλιασα στὰ πόδια.

Κ. Δρουγ...»

* * *

ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΣΚΟΤΩΜΕΝΟΥ

«Μάνα μου μὴ κλαῖς πὄχασες
τὴ πιὸ γλυκιά σου ἐλπίδα,
γιατ' εἶχα μάνα πιὸ τρανὴ
στὰ στήθια τὴ πατρίδα.

Ἰωάννης Ζάνης
Χωρίον Κατοστάριον, Ἐπαρχία Ζακύνθου».

ΣΤΟ ΠΕΙΘΑΡΧΕΙΟ ΤΩΝ ΠΑΡΑΠΗΓΜΑΤΩΝ

«Ὀλιμερὶς παρακαλὸ κεανασπάζομαι τὰ κονίσματα νὰ χαθοῦν τὰ παραπήγματα.

Ἠλ. Ρουγ...»

* * *

ΓΡΑΜΜΕΝΟ ΣΤΟΝ ΤΟΙΧΟ ΕΝΟΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ

Ἀντώνιος Φίλης.
Ἀσθενὶς βαρέος».

«Ἐνοσηλεύθην δι' ἐγγεφαλικῆς μηνειγγίτιδος.

* * *

ΕΠΙΤΥΜΒΙΟ

«Ἐμμανουὴλ Στεφάνου, Μελισουργός. κληρωτὸς 1911, Νάξιος Ράπτης, Λιποτάχτης τοῦ Τουρκικοῦ στρατοῦ, πεσὼν ἐνδόξως ἐν Μπαχόβω τῆς Μακεδονίας. Ἔδρασεν».

* * *

ΣΕ ΤΟΙΧΟ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΣΤΡΑΤΩΝΟΣ

«Νικόλ. Ἀναστασόπουλος, κατοικοεδρεύων ἐν Βαρσόβα τῆς Αὐγύρας (!) καὶ ἤδη ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του ἐνταῦθα μένει κληροτὸς τοῦ 1905».

* * *

ΣΕ ΤΟΙΧΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ

«Παναγ. Μουστόπουλος, ἦλθα στὸ Νοσοκομεῖον τὰς 17 Μαΐου καὶ ἐξῆλθα 22 Μαΐου 1913. Πάσχω ἀπὸ κύστι τοῦ ὕπατος καὶ ἀπὸ... Κορούς».

* * *

ΣΕ ΤΟΙΧΟ ΣΤΡΑΙΩΝΟΣ

«Δικαιοσύνη στὸ στρατὸ καὶ πεπόνια τὸν χειμῶνα δὲν βρίσκονται.

Δημ Σταμπόγλης»

* * *

«Βουνὰ καὶ δάση γύρισα
ἀνατολὴ καὶ δύσι,
τὰ χάλια τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ
δὲν εἶχα ἀπαντήσει.

Γ. Καράμπελας»

* * *

ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ ΕΝΟΣ ΣΚΟΤΩΜΕΝΟΥ

«Βούλγαροι χονδροκέφαλοι
καὶ μὲ χονδρὰ τὰ πόδια,
ποὺ δὲν σοῦ φαίνοντ ἄνθρωποι,
σοῦ φαίνονται σὰν βόδια».

Χρῆστος Στογιαννίδης
Ἔδεσσα.

* * *

Σὲ ἄλλο φῦλλο θὰ γράψουμε καὶ ἄλλα.

Ο ΠΑΛΗΟΣ ΔΕΚΑΝΕΑΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΦΙΛΟΣΟΦΩΝ

Ο ΒΟΛΤΑΙΡΟΣ ΚΑΙ Η ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ

Ὁ Βολταῖρος, ὅταν ἐπῆγε κάποτε στὸ Λεϋντεν, θέλησε νὰ ἐπισκεφθῆ τὸν ἐπιφανῆ σοφὸ Σγκράβεσαντ, ὁ ὁποῖος ἐδίδασκε στὸ ἐκεῖ Πανεπιστήμιο μαθηματικά.

Ἐπῆγε λοιπὸν στὸ σπίτι του καί, ἀφοῦ τοῦ συστήθηκε μὲ ἄλλο ὄνομα, ἔφερε μὲ τρόπο τὴν ὁμιλία στὸ ἀστρονομικὸ σύστημα τοῦ Νεύτωνος. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ γνῶμες του γιὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ δὲν ἦσαν ὀρθές, ὁ καθηγητὴς θέλησε ἐπανειλημμένως ν' ἀλλάξη θέμα.

Ἐν τούτοις ὁ Βολταῖρος ἐπέμενε καὶ στὸ τέλος ὁ Σγκράβεσαντ ἀπαντῶντας, τοῦ εἶπε:

—Βλέπω, κύριε, ὅτι δὲν γνωρίζετε καλὰ τὸ σύστημα τοῦ Ἄγγλου ἀστρονόμου. Ἀπ' τὴν ὁμιλία σας καταλαβαίνω, ὅτι δὲν ἐδιαβάσατε παρὰ κάποιο σχετικὸ σύγγραμμα, τὸ ὁποῖο ἐξέδωσε τελευταῖα ὁ Βολταῖρος καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἀπεδείχθη ὅτι οὔτε αὐτὸς δὲν σκαμπάζει γρῦ ἀπὸ ἀστρονομία...

—Μὰ ἐγὼ εἶμαι ὁ Βολταῖρος! ἀποκρίθηκε τότε ὁ φιλόσοφος, θέλοντας νὰ τὸν ἐκπλήξη.

—Λυποῦμαι, ἀπάντησε ἀτάραχος ὁ μαθηματικός, ἐπειδὴ εἶπα τὴν ἀλήθεια, ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ τὴν ἀνακαλέσω...

ΑΝΕΜΩΝΕΣ

ΣΤΟΝ ΑΝΕΜΟ

Ὅποιος δὲν αἰσθάνεται τίποτε, δὲν μπορεῖ νὰ μάθη τίποτε.

—Ὁ ἔρως εἶνε κυνῆγι, στὸ ὁποῖο ὁ κυνηγὸς καταδιώκεται ἀπὸ τὸ θήραμα.

—Ὅταν μᾶς πλησιάζει ἡ φιλοδοξία, ἀπομακρύνεται ἡ φρόνησι.

—Τὸ γέλιο εἶνε ἥλιος ποὺ διώχνει τὸ χειμῶνα ἀπὸ τὸ πρόσωπο τοῦ ἀνθρώπου.

—Ὅταν ἡ ἀγάπη εἶνε ἀληθινή, ἡ καρδιὰ γίνεται φλύαρη.

—Ἡ ἀναμνήσεις εἶνε τὸ ραβδὶ τῶν γερατειῶν, ἡ ἐλπίδες εἶνε τὰ φτερὰ τῆς νειότης.

—Ὁ φλύαρος ἄνθρωπος μοιάζει μὲ ἀνοιχτὸ γράμμα ποὺ καθένας μπορεῖ νὰ τὸ διαβάση.

—Ἡ αἰτία τῆς φιλονεικίας εἶνε πολλὲς φορὲς ἐλαφρότερη κι' ἀπὸ φτερὸ μυίγας.

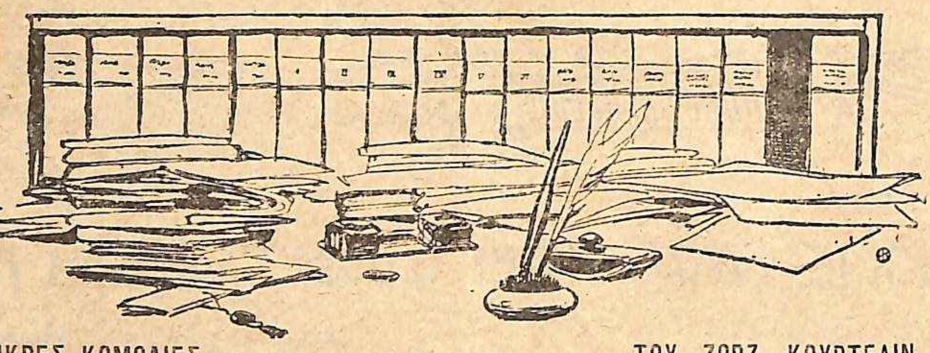

ΜΙΚΡΕΣ ΚΩΜΩΔΙΕΣ

ΤΟΥ ΖΩΡΖ ΚΟΥΡΤΕΛΙΝ

ΟΛΟΙ ΤΡΕΛΛΟΙ!...

ΠΡΩΤΗ ΠΡΑΞΙΣ

('Η σκηνὴ στὸ Παρίσι, στὸ γραφεῖο τοῦ ἀνακριτοῦ).

Πρόσωπα τῆς κωμῳδίας :

Ο ΑΝΑΚΡΙΤΗΣ, ἕνας περίφημος ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΣ καὶ ἕνας ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΣ.

ΑΝΑΚΡΙΤΗΣ.— Σᾶς ἐπροσκάλεσα, σεβαστέ μου καθηγητά, για νὰ ἐξετάσετε αὐτὸν τὸ νέο. 'Εδολοφόνησε μιὰ γρηὰ κι' ἔπειτα τὴν ἐλήστεψε. 'Εκεῖνο ὅμως ποὺ μὲ συγχύζει στὴν ὑπόθεσι αὐτὴ εἶνε ὅτι αὐτὸς ὁ ἄθλιος ὡμολόγησε τὰ πάντα. Τὸ βρίσκετε φυσικὸ αὐτό ;

ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΣ.— Τίποτε τὸ φυσικὸ δὲν ὑπάρχει σ' αὐτὴ τὴν περίπτωσι... *(Πρὸς τὸν ἐγκληματία)*. Δεῖξε μου τὴ γλῶσσα σου, παιδί μου ! *('Ο ἐγκληματίας βγάζει τὴ γλῶσσα του)*. Ἆ, ἆ... Νὰ μιὰ γλῶσσα ποὺ φανερώνει ὅτι βρισκόμαστε πραγματικὰ μπρὸς σ' ἕνα ἀπ' τὰ πιὸ περίεργα παθολογικὰ φαινόμενα. 'Αλλ' ἂς πάρουμε τὰ ζητήματα ἀπ' τὴν ἀρχὴ κι' ἂς ἐξετάσουμε πρῶτα-πρῶτα τὰ συμπτώματα τῆς νόσου. 'Ελέγαμε λοιπόν, φίλε μου, ὅτι ἔσφαξες μιὰ γυναῖκα ἀρκετὰ ἡλικιωμένη, ἔ ;

Ο ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΣ.— Δὲν τὸ ἀρνοῦμαι, μάλιστα... 'Αλλ' ἂς μὲ ἀφήσουν ἥσυχο ἐπὶ τέλους !...

Ο ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΣ.— Τί πολύτιμες ποὺ εἶνε γιὰ τὴν ἐπιστήμη ἡ ἀπαντήσεις τῶν ἀσθενῶν ! «Ἂς μὲ ἀφήσουν ἥσυχο ἐπὶ τέλους !...» *(Μὲ μειλίχιο τρόπο)*. Μὴν ταράζεσαι, φίλε μου, μὴν ἐξάπτεσαι ἔτσι εὔκολα... Ἔννοια σου, καὶ θὰ προσπαθήσουμε νὰ σὲ γιατρέψουμε... Λοιπόν, ἀφοῦ δολοφόνησες τὴ γρηά, τί ἔκανες ἔπειτα ;

Ο ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΣ.— Μὰ πρέπει νὰ τὸ πῶ χίλιες φορές ; Τῆς πῆρα τὰ λεφτά !... Νά, αὐτὸ ἔκανα !

ΑΝΑΚΡΙΤΗΣ, *(πρὸς τὸ φρενολόγο)*.— Θυμᾶστε τί σᾶς ἔλεγα ; 'Ομολογεῖ τὰ πάντα ! Αὐτὸ εἶνε ἀκατανόητο...

ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΣ.— 'Αφῆστε με νὰ ἐξακολουθήσω τὴν ἐξέτασι. *(Πιάνει τὸν ἐγκληματία ἀπ' τὸ σφυγμό)*. Πές μου, ὑποφέρεις καμμιὰ φορὰ ἀπὸ πονοκέφαλο ;

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΣ.— Ναί... καμμιὰ φορά... ἅμα παραπιῶ !

ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΣ.— Τὸ φανταζόμουν. Ἔχεις ἐνοχλήσεις στὸ στομάχι ;

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΣ.— Πῶς ! τὸ πρωΐ.

ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΣ.— Ἂς ἰδοῦμε τώρα τὸ κρανίο. Σκύψε, φίλε μου, μὴ φοβᾶσαι... Δὲν σοῦ κάνουμε τίποτε... *('Ακουμπάει τὸ χέρι του στὸ τριχωτὸ μέρος τῆς κεφαλῆς τοῦ νέου)*. Κύριε ἀνακριτά, γιὰ ἰδέτε ἐδῶ αὐτὴ τὴν ἀνωμαλία ! Λοιπὸν συμπεραίνω καὶ εἶμαι βέβαιος καὶ ἐν ἀνάγκῃ στοιχηματίζω ὁποιοδήποτε ποσόν, ὅτι σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο ὑπάρχει τελεία σύμφυσις μεταξὺ ἐγκεφάλου καὶ κρανίου. Κατὰ συνέπειαν ὁ νέος αὐτός, ὁ ὁποῖος προσπαθεῖ νὰ ἀποπλανήση τὴ δικαιοσύνη καὶ τὴν ἐπιστήμη μὲ ἀστεῖες καταθέσεις, εἶνε ἀνεύθυνος τῶν πράξεών του ! *(Πρὸς τὸν ἐγκληματία, μὲ αὐστηρότητα)*. 'Ο γιατρός, κύριε, δὲν ἀπατᾶται ποτέ ! *(Πρὸς τὸν ἀνακριτή)*. Ἄλλωστε γιὰ κάθε ἐνδεχόμενο πῆρα μαζύ μου τὸ νυστέρι μου καὶ μπορῶ, ἂν τὸ ἐπιτρέπετε, νὰ σᾶς ἀποδείξω τὴν ἀλήθεια τοῦ ἰσχυρισμοῦ μου ἀνοίγοντάς του μιὰ μικρὴ τρυπίτσα στὴν κρανιακὴ χώρα... *(Βγάζει τὸ νυστέρι ἀπ' τὴ θήκη του)*.

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΣ, *(ὀπισθοχωρῶντας)*.— Ἆ, ὄχι, ποτέ ! Μὰ γιατί μὲ βασανίζετε ; Εἶμαι ἔνοχος, ὁμολογῶ τὰ πάντα, τί περισσότερο θέλετε ;

ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΣ, *(κυττῶντας τον κατάματα)*. Τολμᾶς λοιπὸν νὰ βεβαιώνης ἐνώπιόν μου, ὅτι κατὰ τὴ στιγμὴ ποὺ δολοφονοῦσες τὸ θῦμα σου εἶχες συναίσθησι τῆς πράξεώς σου ;

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΣ.— Βεβαιότατα !

ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΣ.— Αὐτά, φίλε μου, νὰ πᾶς νὰ τὰ πουλήσης σ' ἄλλον καὶ ὄχι σὲ μένα. *(Πρὸς τὸν ἀνακριτή)*. Πολὺ σπάνια εἶδα συμπτώματα τόσο φανερῆς τρέλλας...

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΣ.— Εἶστε στὰ καλά σας ; 'Εγὼ τρελλός ;...

ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΣ.— Γιὰ δέσιμο, παλληκάρι μου ! *(Πρὸς τὸν ἀνακριτή)*. Καὶ τώρα, κύριε ἀνακριτά, θὰ ἐξετάσουμε τὰ κληρονομικὰ αἴτια, τὰ ὁποῖα ἔχουν μεγίστη σπουδαιότητα στὴν περίπτωσι αὐτή. Δὲν ὑπάρχει σχεδὸν παράδειγμα παράφρονος, τοῦ ὁποίου ἡ οἰκογένεια νὰ μὴν εἶχε κι' ἄλλους ὁμοιοπαθεῖς. 'Εσεῖς οἱ δικαστικοὶ ρωτᾶτε τοὺς ἐνόχους τί ἔκαναν τὴν τάδε ἢ τὴ δεῖνα νύχτα. 'Εμεῖς οἱ σοφοὶ ἀναζητοῦμε τὶς ἀρχὲς τῶν φαινομένων μέσα στὰ σκότη τοῦ παρελθόντος... *(Γυρίζοντας πρὸς τὸν ἐγκληματία)*. Θὰ σοῦ ἀπευθύνω μιὰ ἐρώτησι, ἀλλὰ πρόσεξε καλὰ σ' ὅ,τι θὰ μοῦ ἀπαντήσης.

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΣ.— Σᾶς ἀκούω...

ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΣ.— Τί ἔκαναν οἱ πρόγονοί σου περὶ τὰ μέσα τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος... Πρόσεχε, μὴν ταράζεσαι...

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΣ, *(σαστισμένος)*.— Περὶ τὰ μέσα ;...

ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΣ.— Ναί. Ἦσαν τρελλοί, δὲν εἶνε ἔτσι ;

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΣ.— Δὲν μπορῶ νὰ βεβαιώσω ἕνα τέτοιο πρᾶγμα ;

ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΣ.— 'Εννοεῖς λοιπόν, σώνει καὶ καλά, νὰ πείσης ἐμένα τὸν ἐπιστήμονα, ὅτι ὁ προπάπος τοῦ πατέρα σου δὲν ἦταν τρελλός ;

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΣ.— Ξέρω κι' ἐγώ !

ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΣ.— Ἢ ὁ πάπος τοῦ πατέρα σου ;...

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΣ.— Τί νὰ σᾶς πῶ !

ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΣ.— Ἢ ὁ πάπος σου κι' ἀκόμα κι' ὁ ἴδιος ὁ πατέρας σου ;... Ἄκουσε, παιδί μου... Δὲν σοῦ ζητῶ μεγάλα πράμματα... 'Ομολόγησε μόνος ὅτι ὁ θεῖος σου ἦταν τρελλός... μόνον ὁ θεῖος σου... ἢ ὁ ἐξάδελφός σου... ἢ ἡ θειά σου... Σωπαίνεις, ἔ ; Λοιπὸν ἦταν ἢ δὲν ἦταν ἡ θειά σου τρελλή ;...

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΣ.— Δὲν μπορῶ νὰ σᾶς ἀπαντήσω σ' αὐτό. Ρωτῆστε με τίποτε ἄλλο. 'Εγὼ εἶμαι νόθος, δὲν ἐγνώρισα ποτὲ οἰκογένεια...

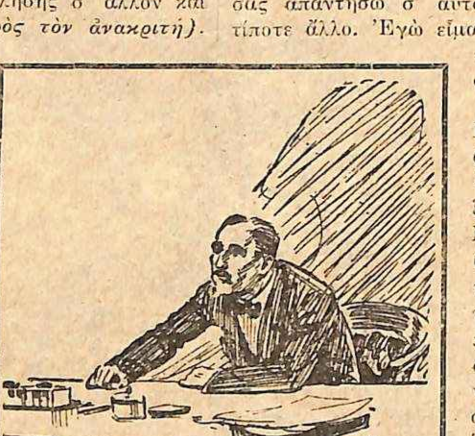

Ο ΑΝΑΚΡΙΤΗΣ.— 'Ομολογεῖ τὰ πάντα !... Αὐτὸ εἶνε ἀκατανόητο !

ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΣ, *(θριαμβευτικά)*. Ἆ, ἔτσι ! Τώρα ἐξηγοῦνται ὅλα ! Νόθος ! Μπράβο λοιπόν ! Ποτὲ δὲν περίμενα τέτοιο λαμπρὸ ἀποτέλεσμα στὶς ἔρευνές μου... Δυστυχισμένε νέε ! 'Ο πατέρας σου ἦταν ἀναμφιβόλως τρελλὸς κι' ἴσως κι' ὁ πατέρας τοῦ πατέρα σου... *(Πρὸς τὸν ἀνακριτή)*. Δὲν εἶνε καθόλου περίεργο ἂν ἡ οἰκογένεια αὐτὴ ἀριθμεῖ παράφρονας ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῶν Σταυροφόρων ! *(Πρὸς τὸν ἐγκληματία)*. Πολὺ καλά, φίλε μου. Θάρθης μαζύ μου τώρα νὰ σὲ γιατρέψω...

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΣ.— Ποῦ ; Στὴ φυλακή ;

ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΣ.— Τί λὲς ἐκεῖ ; Στὸ θεραπευτήριό μου ! Θὰ σὲ βάλω μέσα σ' ἕνα δωμάτιο ποὺ θὰ βλέπη σ' ἕνα μεγάλον κῆπο. Θάχης λαμπρὴ περιποίησι...

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΣ.— Τί, δὲν θὰ μὲ κόψουν ;

ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΣ, *(μὲ ἐπιπληκτικὸ ὕφος)*.— Πάψε ! Μὴ βάζης τέτοιες ἰδέες στὸ νοῦ σου ! 'Εκεῖ μέσα θᾶσαι ὅπως στὸ σπίτι σου...

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΣ.— Θὰ μοῦ δίνουν φαΐ ;

ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΣ.— Δυὸ φορὲς τὴν ἡμέρα... Τὸ πρωῒ αὐγὰ μελάτα καὶ μιὰ μπριζόλα. Τὸ βράδυ κρέας, χόρτα κι' ἕνα δαχτυλάκι κρασὶ μέσα σ' ἕνα ποτῆρι νερό...

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΣ, *(μὲ ἐνθουσιασμό)*.— Ἆ, μὰ ἂν εἶνε ἔτσι, τότε παραδέχομαι κι' ἐγὼ πὼς τρελλάθηκα... Ζήτω τοῦ κὺρ-γιατροῦ !

ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΣ, *(σφουγγίζοντας ἕνα δάκρυ καὶ κυττάζοντας πρὸς τὸν ἐγκληματία)*.— Δυστυχισμένο παιδί !...

ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΡΑΞΙΣ

('Η ἴδια σκηνὴ καὶ τὰ ἴδια πρόσωπα, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἐγκληματία ποὺ τὸν ἔχουν βγάλει ἔξω οἱ χωροφύλακες).

ΑΝΑΚΡΙΤΗΣ.— Πολὺ ὡραῖα, κύριε καθηγητά. Τώρα ὅμως, μιὰ κι' εἶστε ἐδῶ, θὰ ἤθελα νὰ σᾶς συμβουλευθῶ καὶ σὲ μιὰ ἄλλη περίπτωσι ἐξίσου περίπλοκη. Πρὸ ὀλίγου συνέλαβαν καὶ μοῦ ἔφεραν ἐδῶ τὸν ταμία ἑνὸς μεγάλου ἐμπορικοῦ οἴκου, ὁ ὁποῖος πρὸ μηνῶν εἶχε δραπετεύσει στὶς Βρυξέλλες, παίρνοντας μαζύ του ὅλα τὰ χρήματα τοῦ ταμείου του... Τὸ γεγονὸς εἶνε ἀκόμα πιὸ περίεργο, γιατὶ ὁ καταχραστὴς αὐτὸς μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς κλοπῆς δὲν εἶχε δώσει καμμιὰ ἀφορμὴ ὑποψίας καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς ἕνας ὑπάλληλος ὑποδειγματικός, ἐργατικώτατος, τιμιώτατος...

ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΣ, *(μ' ἕνα σημαντικὸ χαμόγελο)*.— Αὐτὸ βέβαια σᾶς παραξενεύει, γιατὶ δὲν εἶστε γιατρός... Ξέρετε τί εἶνε αὐτὸς ὁ ταμίας ;

ΑΝΑΚΡΙΤΗΣ.— Καταχραστὴς κατὰ πᾶσαν πιθανότητα.

ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΣ, *(σηκώνοντας περιφρονητικὰ τοὺς ὤμους του)*.— Καταχραστής ! Αὐτὸ δὲν σημαίνει τίποτε... Νομίζετε ὅτι τελειώνουν ὅλα ὅταν πῆτε γιὰ ἕναν ἄνθρωπο ποὺ κλέβει τὸ ταμεῖο του : «εἶνε καταχραστής !» ;...

ΑΝΑΚΡΙΤΗΣ.— Μὰ τί εἶνε λοιπόν ;

ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΣ.— Εἶνε πιθανώτατα ἕνας ἄνθρωπος ποὺ πάσχει ἀπὸ τὴ λεγομένη κλεπτομανία, ἡ ὁποία εἶνε εἶδος παραφροσύνης. 'Η ἀσθένεια αὐτὴ συνίσταται στὸ νὰ ἀφαιρῆ κανεὶς καὶ νὰ ἰδιοποιῆται διάφορα ἀντικείμενα ἢ χρήματα, διατελῶντας ὑπὸ τὸ κράτος μιᾶς ἀκατανίκητης δυνάμεως, ἡ ὁποία ἑδρεύει στὴν ἐγκεφαλικὴ ἕλικα ποὺ ἀπέχει τεσσεράμιση ὑφεκατοστόμετρα ἀπὸ τὸ μετωπικὸν ὀστοῦν...

ΑΝΑΚΡΙΤΗΣ.— Ναί, ἀλλὰ ἡ δραπέτευσί του στὶς Βρυξέλλες ;...

ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΣ.— Εἶνε μιὰ φάσις τῆς κλεπτομανίας, ἡ δυσκολώτερη γιὰ τὴ θεραπεία. Ποῦ εἶνε αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ;

ΑΝΑΚΡΙΤΗΣ, *(πρὸς ἕνα χωροφύλακα)*.— Φέρε μέσα τὸν κατηγορούμενο.

ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΣ, *(πρὸς τὸν εἰσαχθέντα κατηγορούμενο)*.— Καλημέρα, φίλε μου, καλημέρα. Τί καιρὸ κάνει στὶς Βρυξέλλες ;

ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΣ.— Πολὺ ἄσχημο, κύριε !

ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΣ, *(πρὸς τὸν ἀνακριτή)*. — Σωστὴ κλεπτομανία ! *(Πρὸς τὸν κατηγορούμενο)*.— Καὶ τί κάματε τὰ χρήματα ποὺ πήρατε ;

ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΣ.— Τὰ ξόδεψα.

ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΣ.— Σὲ τίποτε γλέντια ;... *(Μὲ χαμηλὴ φωνὴ στὸν ἀνακριτή)*. Προσέξτε καλὰ στὴν ἀπάντησί του. Ἂν πάσχη πραγματικὰ ἀπὸ κλεπτομανία, θὰ τἄχη ξοδέψει σὲ γλέντια...

ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΣ.— Μάλιστα, σὲ γλέντια...

ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΣ, *(πρὸς τὸν ἀνακριτή, πάλι σιγά)*.— Δὲν σᾶς τὸ εἶπα ἐγώ ! Προσέξτε τώρα... Αὐτὸ τὸ εἶδος τῶν παραφρόνων διακρίνεται κι' ἀπὸ τὴ μεγάλη τους ἀπρονοησία. *(Πρὸς τὸν κατηγορούμενο)*. Φροντίσατε τοὐλάχιστο νὰ βάλετε τίποτε στὴν πάντα γιὰ τὴ θεραπεία σας ;

ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΣ.— Γιὰ τὴ θεραπεία μου ;... Δὲν καταλαβαίνω τί θέλετε νὰ πῆτε...

ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΣ.— Οὔτε τοῦ πέρασε κἂν ἀπ' τὸ νοῦ τοῦ φουκαρᾶ ! *(Πρὸς τὸν κατηγορούμενο)*. Εὐτυχῶς, φίλε μου, πέσατε στὰ χέρια τῆς δικαιοσύνης καὶ θὰ θεραπευθῆτε δωρεάν.... *(Πρὸς τὸν ἀνακριτή)*. Θὰ τὸν πάρω μαζὺ μὲ τὸν ἄλλο καὶ θὰ τοὺς τοποθετήσω σὲ δυὸ γειτονικὰ δωμάτια τοῦ Ψυχιατρείου μου. *(Σφίγγοντας τὸ χέρι τοῦ κατηγορουμένου)*. Μεῖνε ἥσυχος, ἀγαπητέ μου, θὰ γίνης καλά... Φρόντισε ὅμως ἄλλη φορὰ νὰ βάζης καὶ κάτι κατὰ μέρος...

(ΑΥΛΑΙΑ)

ΕΚΛΕΚΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ RENÉ MAIZEROY

Ο ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΧΟΡΟΣ

Ὅταν ἤμουν ἀκόμα παιδάκι, μιὰ προσωπογραφία ποὺ κρεμόταν στὴν μέση σοῦ σαλονιοῦ μας, μὲ εἶχε ἐξαιρετικὰ γοητεύσει. 'Η εἰκόνα αὐτὴ παρίστανε μιὰ νέα γυναῖκα ποὺ χόρευε... Ἦταν ἡ προμάμμη μου Συλβία, γιὰ τὴν ὀμορφιὰ καὶ τὴ ζωὴ τῆς ὁποίας εἶχα ἀκούσει τόσα καὶ τόσα.

Ἤξερα δηλαδὴ πὼς ὅταν μιλοῦσε, ἡ φωνή της ἀντηχοῦσε σὰν κελάϊδημα καὶ σὰν τραγοῦδι. Ἤξερα πὼς ἀγαποῦσε τοὺς ἐξωτικοὺς καρπούς, τ' ἀνάλαφρα κι' αἰθέρια ὑφάσματα, πὼς εἶχε πάντα τὸ κουρασμένο ὕφος μιᾶς ταξειδιώτισσας, ποὺ μόλις τελείωσε τὸ ταξεῖδι της καὶ πὼς τῆς ἄρεσε νὰ περνάη τὴν ἡμέρα της, ὀνειροπολῶντας σὲ μιὰ πολυθρόνα, ἀπὸ τὴν ὁποία δὲ σηκωνόταν παρὰ μόνο γιὰ νὰ χορέψη...

'Ο προπάπος μου, ὁ μαρκήσιος ντὲ Σαὶν—Σίργκ, τὴν εἶχε παντρευτεῖ γιὰ τὰ μικροσκοπικὰ πόδια της, γιὰ τὰ ὡραῖα καὶ τρυφερὰ χέρια της, γιὰ τὸ θεῖο χαμόγελό της καὶ γιὰ τὸ ὑπέροχο κορμί της, τὸν καιρὸ ποὺ ἦταν κυβερνήτης τῆς Μαρτινίκας.

Ὅταν ξέσπασε ἡ 'Επανάστασις, ἡ Συλβία, μὴ θέλοντας νἀκούση τὶς συμβουλὲς τῶν φρονίμων ἀνθρώπων ποὺ τῆς ἔλεγαν νὰ πάρη τοὺς δρόμους τῆς ἐξορίας καὶ νὰ φύγη ἀπ' τὴ Γαλλία, κλείστηκε μέσα στὸ μέγαρό της, σὰν χελιδόνι ποὺ περιμένει τὸ πέρασμα τῆς μπόρας, γιὰ ν' ἀρχίση πάλι τὸ πέταγμά του...

Κλεισμένη ἐκεῖ μέσα δὲν ἔκανε τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ μετράη τὶς ἡμέρες ποὺ περνοῦσαν καὶ νὰ πεθαίνη ἀπὸ πλῆξι.

Τὸν περισσότερο καιρό της τὸν περνοῦσε μέσα σ' ἕνα δωμάτιο, τοῦ ὁποίου ὅλ' οἱ τοῖχοι ἦσαν σκεπασμένοι μὲ καθρέφτες...

Ἔξω, ἐντωμεταξύ, ἡ 'Επανάστασις ἐμαίνετο...

'Η Συλβία ἤξερε βέβαια ὅτι τὸ αἷμα κυλοῦσε ποτάμι, ὅτι ἡ γκιλοτίνα δὲν ἔπαυε νὰ δουλεύη ἀπ' τὸ πρωῒ ὡς τὸ βράδυ, ὅτι τὰ κεφάλια τῶν ἀριστοκρατῶν ἔπεφταν τὸ ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου κι' ὅτι ἡ φυλακὲς ἦσαν γεμᾶτες...

Μὰ οὔτε τὴν ἐνδιέφερε καθόλου γιὰ ὅλα αὐτά... Βλέποντας κανεὶς τὴν ἀδιαφορία της, θὰ νόμιζε ὅτι τὰ τρομερὰ αὐτὰ γεγονότα, δὲν διεδραματίζοντο μέσα στὸ Παρίσι, ἀλλὰ σὲ κάποιο μακρυνὸ πλανήτη. 'Εντούτοις, ὅλος ὁ θόρυβος τῆς ἐπαναστάσεως, φτάνοντας ὡς τ' αὐτιά της, τὴ διασκέδαζε, μέσα στὴν πλῆξι της... Καὶ κάθε νύχτα, ἀνέβαινε στὴν ταράτσα της, σουρνόταν ὡς τὴν ἄκρη τῶν κεραμιδιῶν καὶ ἀπὸ κεῖ παρακολουθοῦσε τὶς διαδηλώσεις καὶ τὶς ἑορτὲς τῶν ἐπαναστατῶν.

Μιὰ νύχτα μάλιστα, μὴ μπορῶντας πειὰ ν' ἀνθέξη στὸν πειρασμό, θέλοντας νὰ ξεσκάση μέσα στὴν πλῆξι της, ἀποφάσισε νὰ ἐγκαταλείψη τὸ μέγαρό της καὶ νὰ βγῆ ἔξω.

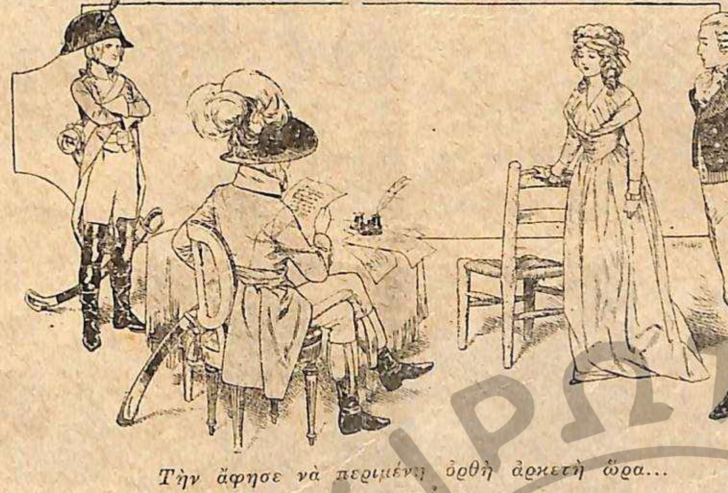

Τὴν ἄφησε νὰ περιμένη ὀρθὴ ἀρκετὴ ὥρα...

Τὸ Παρίσι πανηγύριζε ἐκεῖνο τὸ βράδυ... Γιόρταζε τὴν ἐπέτειο τῆς 'Αλώσεως τῆς Βαστίλλης... Ὅλοι χόρευαν καὶ τραγουδοῦσαν καὶ ἡ πόλις ἦταν φωταγωγημένη... 'Ορχῆστρες ἐγκατεστημένες σὲ διάφορες γωνίες, ἔπαιζαν ἀδιάκοπα...

'Η Συλβία ἔδεσε ἕνα μεταξωτὸ φουλάρι στὰ ξανθά της μαλλιά, φόρεσε ἕνα μέτριο φόρεμα καὶ μὲ τὴν πεποίθησι ὅτι τὸ κοστοῦμι της αὐτὸ τὴν ἔκανε ἀγνώριστη καὶ ὅτι θὰ τὴν ἔπαιρναν γιὰ καμμιὰ κοπέλλα τοῦ λαοῦ ἢ καμμιὰ χωριατοπούλα, ἐγκατέλειψε τὸ σιωπηλὸ καὶ ἔρημο μέγαρό της καὶ βγῆκε ἔξω ἀπὸ μιὰ πόρτα τοῦ κήπου...

Ἔτσι βρέθηκε, μεθυσμένη καὶ ξαλισμένη, ἀπὸ τὸ θόρυβο καὶ τὰ φῶτα στὴν πρώτη γραμμὴ τοῦ πλήθους...

Μὰ τί ἦταν αὐτὸς ὁ ἀλλόκοτος καὶ ἐξωφρενικὸς χορὸς ποὺ χόρευαν τὴν ὥρα ἐκείνη οἱ ἐπαναστάτες ;

Τὰ ζευγάρια σχημάτιζαν ἁλυσσίδες, χτυποῦσαν βαρειὰ τὸ ἔδαφος μὲ τὰ χοντροπάπουτσά τους, σάλευαν τὰ χέρια τους ἄγρια καὶ οὔρλιαζαν ὁλοένα :

Ἂς χορέψουμε !... Ἂς χορέψουμε ! Τὸ χορὸ τῆς καρμανιόλας !...

'Η λεπτὴ καὶ εὐαίσθητη μαρκησία ἀπέστρεψε μὲ φρίκη τὰ βλέμματά της ἀπὸ τὸ θέαμα αὐτό, μὲ τὴν καρδιὰ ἀηδιασμένη...

Ὢ !... δὲν μποροῦσε νὰ ἀνεχθῆ ἕναν τέτοιο ἐλεεινὸ χορό...

Ἔπρεπε αὐτὴ νὰ τοὺς δείξη ποιοὶ ἦσαν οἱ ἀληθινοί, ποιοὶ ἦσαν οἱ ὡραῖοι χοροί...

Συνηθισμένη καθὼς ἦταν νὰ κάνη ὅ,τι τῆς ἀρέσει, δὲν σκέφτηκε πὼς ἦταν προγεγραμμένη, πὼς θὰ ριψοκινδύνευε τὴ ζωή της, πὼς αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, τοὺς ὁποίους θὰ τολμοῦσε ν' ἀψηφήση ἦταν ἐνδεχόμενο νὰ ὁρμήσουν σὰν θηρία ἐναντίον της καὶ νὰ τὴ σπαράξουν...

Δὲν τὰ σκέφτηκε καθόλου ὅλ' αὐτὰ καί, προχωρῶντας μὲ τὸ χαμόγελο στὰ χείλη, διευθύνθηκε στὴν ἐξέδρα ὅπου χόρευαν. 'Εκεῖ ἔκανε μιὰ ὑπόκλισι, ἀπ' αὐτὲς ποὺ ἔκανε ἄλλοτε στὸ παλάτι, καὶ μὲ φωνὴ χαριτωμένη κι' εἰρωνικὴ συγχρόνως, εἶπε :

—Τώρα, ποὺ χορέψατε σεῖς, θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ χορέψω κι' ἐγὼ καὶ νὰ σᾶς δείξω τί εἶνε χορός.

Καὶ χωρὶς νὰ περιμένη ἀπάντησι, πέταξε τὸ πορτοφόλι της στοὺς μουσικοὺς καὶ τοὺς διέταξε :

—Εὐαρεστηθῆτε νὰ παίξετε ἕνα μενουέτο...

Αὐτοὶ τὴν ὑπακοῦσαν ἀμέσως, γιατὶ εἶδαν πὼς τὸ πορτοφόλι της ἦταν φουσκωμένο... Οἱ Ξεβράκωτοι πάλι, ξαφνιασμένοι ἀπὸ μιὰ τέτοια τόλμη, παραμέρισαν, ἀνοίγοντάς της τόπο.

'Η Συλβία ἀνασηκώνοντας μὲ χάρι τὴ φοῦστα της, γύρισε τότε πρὸς τὸ πλῆθος καὶ ρώτησε :

—Θὰ μ' ἀφήσετε λοιπὸν νὰ χορέψω ὁλομόναχη σὰν νὰ εἶμαι τιμωρημένη ; Δὲν ὑπάρχει ἐδῶ κανεὶς εὐγενὴς γιὰ νὰ μοῦ χρησιμεύση γιὰ καβαλιέρος.

Κανένας δὲν ἀπάντησε στὴν πρόσκλησί της...

'Απογοητευμένη ἡ Συλβία ἀναστέναξε καὶ εἶπε :

—Τόσο τὸ χειρότερο...

Κι' ἄρχισε νὰ χορεύη μὲ χάρι καὶ μὲ κομψότητα. Μά, ἔξαφνα, κάτω ἀπ' τὴ φοῦστα της, φάνηκαν ἡ πλούσιες δαντέλλες τοῦ φορέματός της.

—Μὰ αὐτὴ δὲν εἶνε ἡ μαρκησία Σαὶν—Σίργκ ! φώναξε τότε κάποιος.

—'Η μαρκησία Σαὶν—Σίργκ ;... εἶπαν οἱ ἄλλοι. 'Η φιλενάδα τῆς 'Αντουανέττας ;

—Ναί !... Ναί !... αὐτὴ εἶνε !... φώναξαν τότε πολλοί. Τὴν ἀναγνωρίζουμε... Δὲν βλέπετε τὸ λυγερὸ κορμί της καὶ τὰ χέρια της ποὺ εἶνε ἄσπρα σὰν τὸ χιόνι... Δὲν ἔχουν ἀγγίξει ποτὲ οὔτε μιὰ βελόνα... Ἆ, ἀριστοκράτισσα !... Θὰ σοῦ δείξουμε ἐμεῖς !...

'Ακούγοντας τὴ φασαρία αὐτή, οἱ μουσικοὶ εἶχαν σταματήσει...

'Η Συλβία, νοιώθοντας πὼς ἦταν χαμένη, μισόκλεισε τὰ μάτια της, σὰν παιδάκι ποὺ τὸ φοβίζουν.

'Η ὀχλοβοὴ εἶχε διπλασιασθεῖ τώρα.

—Εἰς θάνατον ἡ ἀριστοκράτισσα !... φώναξαν. Στὴ γκιλοτίνα !... Στὴ γκιλοτίνα...

—Μεταμφιέστηκε σὲ γυναῖκα τοῦ λαοῦ γιὰ νὰ 'ρθῆ νὰ μᾶς κατασκοπεύση...

—Εἰς θάνατον !... Εἰς θάνατον !...

Καὶ τὴν ἴδια στιγμὴ ἑκατὸ χέρια μανιασμένα ἅρπαξαν τὴ μαρκησία. Τὴν κουρέλιασαν καὶ ἄρχισαν νὰ τὴ σέρνουν στὸ δρόμο...

Μερικοὶ στρατιῶτες ποὺ περνοῦσαν ἐκείνη τὴ στιγμή, τὴν ἀπέσπασαν ἀπ' τὰ χέρια τους, τὴν ὡδήγησαν καὶ τὴν παρέδωσαν στὸ διοικητὴ τῶν φυλακῶν.

'Ο διοικητὴς ποὺ ἐξέταζε ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἕναν ἄλλον εὐγενῆ, τὴν ἄφησε νὰ περιμένη ὀρθὴ ἀρκετὴ ὥρα καί, ἔπειτα, ἀφοῦ τὴν ὑπέβαλε σὲ μιὰ πρόχειρη ἀνάκρισι, τὴν ἔστειλε στὶς φυλακές...

.. ..

Ἔπειτα ἀπὸ δυὸ μέρες, τὸ γοητευτικὸ κεφαλάκι τῆς Συλβίας κυλοῦσε κομμένο, μέσα στὸ καλάθι τῆς λαιμητόμου...

RENE MAIZEROY

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΕΘΙΜΑ

ΠΩΣ ΧΑΙΡΕΤΟΥΝ ΣΤΟ ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ

Στὸ 'Αφγανιστάν, ὅταν ἕνας διαβάτης ἀπαντήση στὸ δρόμο ἄλλον κατωτέρας τάξεως, τὸν χαιρετᾶ ὡς ἑξῆς :

—Εὔχομαι νὰ μὴν κουραστῆς ποτέ.

—Καὶ ἐγὼ εὔχομαι νὰ μὴ φτωχύνης ποτέ, τοῦ ἀπαντᾶ ὁ ἄλλος.

Ὅταν πάλι κανεὶς 'Αφγανὸς μπαίνη σὲ ξένο σπίτι, χαιρετᾶ τοὺς νοικοκυραίους μ' αὐτὰ τὰ λόγια :

—'Η εἰρήνη τοῦ Θεοῦ νἆναι μαζύ σας !

—Εὐχόμεθα νὰ σὲ βλέπουμε πάντοτε, τοῦ ἀποκρίνονται ἐκεῖνοι.

ΑΓΟΡΑΖΟΥΜΕ σὲ καλὴ τιμὴ παλαιὰ ἡμερολόγια φιλολογικά, γελοιογραφικά, ἐγκυκλοπαιδικὰ κ.λ.π. κ.λ.π. καθὼς καὶ Καζαμίας πρὸ τοῦ 1900 ἐκδοθέντας. Γράψατέ μας : «Οἰκογένειαν», Δέκα 7—'Αθήνας

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΦΙΛΟΣΟΦΩΝ

Η ΤΡΕΛΛΑ ΤΟΥ ΝΙΤΣΕ

Τὰ πρῶτα συμπτώματα τῆς τρομερῆς ἀρρώστειας. Ἡ φυγὴ τοῦ Νίτσε στὴν Ἰταλία. Ἡ ἐπιστολές του πρὸς τοὺς φίλους του. Ὅπου ὁ Νίτσε νομίζει πὼς εἶνε βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας. Ἡ περίεργη ἀλληλογραφία του μὲ τὸν Στρίνμπεργκ. Ἡ μεταφορὰ τοῦ φιλοσόφου στὴν Ἑλβετία. «Ἀδελφοῦλα μου, δὲν εἴμαστε καλύτερα ἔτσι;» Οἱ «Ὑψηλότατοι» καὶ οἱ «Ἐκλαμπρότατοι». Νίτσε κατὰ Βάγνερ. Τὸ τραγικὸ τέλος.

Πρὸ ὀλίγου καιροῦ ἐξεδόθη στὴ Γερμανία ἕνα ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρον βιβλίο γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ μεγάλου Γερμανοῦ φιλοσόφου καὶ ποιητοῦ Φρειδερίκου Νίτσε, γραμμένο ἀπὸ ἕνα σοφὸ θαυμαστή του, τὸν δόκτορα Πόνταχ, καθηγητὴ τῆς Φιλοσοφίας στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Γοτίγγης.

Στὸ βιβλίο αὐτὸ γίνεται μεγάλος λόγος γιὰ τὴν παραφροσύνη ἀπὸ τὴν ὁποία προσεβλήθη ὁ μεγάλος φιλόσοφος κατὰ τὰ δέκα τελευταῖα του χρόνια καὶ ἀποκαλύπτονται γιὰ πρώτη φορὰ διάφορες ἄγνωστες λεπτομέρειες τῆς τραγικῆς αὐτῆς περιόδου τῆς ζωῆς του.

Ἐνῶ ὡς τὰ 1889 ὁ Νίτσε δὲν εἶχε δώσει καμμιὰ σχεδὸν ἀφορμὴ νὰ φανταστῆ κανεὶς τί τὸν ἐπερίμενε, ἔξαφνα, κατὰ τὸν Ἰανουάριο τοῦ ἔτους αὐτοῦ, ἐγκαταλείποντας ἐντελῶς ἀπροσδόκητα τὸ σπίτι του στὸ Σὸλτς-Μάρις, ὅπου ἔμενε ὡς τότε, πῆγε κι' ἐγκαταστάθηκε στὸ Τουρῖνο τῆς Ἰταλίας, ὅπου ἄρχισε νὰ ζῆ μιὰ ζωὴ περίεργη, μιὰ ζωὴ ποὺ δὲν διέφερε καθόλου ἀπὸ τοῦ ἐρημίτου...

Δὲν ἔβγαινε καθόλου ἀπ' τὸ σπίτι του, δὲν ἤθελε νὰ βλέπη κανέναν καὶ ζοῦσε ἐντελῶς ἀδιάφορος γιὰ ὅ,τι συνέβαινε γύρω του.

Συγχρόνως ὅμως καὶ μιὰ περίεργη διανοητικὴ μεταβολὴ ἄρχισε νὰ συντελεῖται στὸν μεγάλο φιλόσοφο. Ἔγραφε τότε, κλεισμένος μερόνυχτα στὸ γραφεῖο του, τὸ περίφημο ἔργο του ὁ «Ἀντίχριστος» καὶ ἡ λέξεις ποὺ χρησιμοποιοῦσε σ' αὐτό, καθὼς καὶ ἡ σκέψεις ποὺ διετύπωσε ἦσαν ἀλλόκοτες, περίεργες, ἀντίθετες πρὸς κάθε λογοτεχνικὴ παράδοσι. Ἐπίσης καὶ στὰ γράμματα ποὺ ἔστελνε τὴν ἐποχὴ ἐκείνη στοὺς φίλους του, ἀνέπτυσσε τὶς πιὸ παράδοξες ἰδέες. Ὁ Δανὸς κριτικὸς Γεώργιος Μπραντές, ὁ περίφημος Γερμανὸς συγγραφεὺς Στρίνμπεργκ καὶ ὁ ἐπιστήθιος φίλος του Πέτερ Γκάστ, εἶχαν ἀρχίσει νὰ τὰ χάνουν καθὼς ἐδιάβαζαν τὶς ἐπιστολὲς τοῦ φιλοσόφου, μὴ ξέροντας τί νὰ ὑποθέσουν.

Ἔπειτα ἀπὸ λίγον καιρὸ νέες ἐπιστολὲς τοῦ φίλου τους, τοὺς ἔκαναν νὰ παραξενευτοῦν ἀκόμα πιὸ πολύ.

Στὶς ἐπιστολὲς αὐτές, ποὺ ἦσαν γραμμένες ἐπάνω σὲ περγαμηνὲς καὶ ἐμοιαζαν μὲ βοῦλες τοῦ Πάπα, ὁ Νίτσε τοὺς ἔγραφε ὅτι ἐπρόκειτο σὲ λίγον καιρὸ ν' ἀνακηρυχθῆ ἀπόλυτος ἄρχων ὁλοκλήρου τῆς Γῆς, ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος ἦταν βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας καὶ ὅτι θὰ καλοῦσε στὴ Ρώμη ὅλους τοὺς βασιλεῖς τῆς Εὐρώπης γιὰ νὰ τοὺς δικάση!... Ἐτόνιζε μάλιστα ὅτι τὴν αὐστηροτέρα ποινὴ θὰ τὴν ἐπέβαλε στὸν τέως Κάιζερ τῆς Γερμανίας Γουλιέλμο, τὸν ὁποῖο ἀνέκαθεν δὲν ἐχώνευε.

Οἱ φίλοι του στὴν ἀρχὴ γελοῦσαν μὲ τὰ γράμματά του αὐτά, νομίζοντας ὅτι τοὺς τὰ ἔστελνε γιὰ ν' ἀστειευθῆ. Ὁ Στρίνμπεργκ μάλιστα εὕρισκε ἐνδιαφέρον τὸ ἀστεῖο τους καί, ἐπειδὴ ὁ Νίτσε ὑπέγραφε τὶς περγαμηνές του ὄχι μὲ τὄνομά του, ἀλλὰ «Ἰούλιος Καῖσαρ», γι' αὐτὸ κι' αὐτὸς στὶς ἀπαντήσεις του, ποὺ ἦσαν ἀναλόγου περιεχομένου, ὑπέγραφε «Μέγας καὶ Παντοδύναμος Θεός».

Γρήγορα ὅμως οἱ φίλοι τοῦ μεγάλου φιλοσόφου κατάλαβαν ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἀστεῖου, ἀλλὰ περὶ πραγματικῆς τραγωδίας.

Ὁ Νίτσε ἦταν τρελλὸς πειά!... Καθημερινῶς, στὸ Τουρῖνο, ἔδινε καὶ νέες ἀποδείξεις τῆς παραφροσύνης του. Στὰ ξενοδοχεῖα ὅπου ἔμενε, θορυβοῦσε μέρα καὶ νύχτα δαιμονισμένα, προκαλῶντας πραγματικὴ ἀπόγνωσι στοὺς ξενοδόχους, οἱ ὁποῖοι στὸ τέλος ἀναγκαζόντουσαν νὰ τὸν διώχνουν...

Μόλις τὰ ἔμαθε αὐτὰ ὁ περίφημος Ἑλβετὸς καθηγητὴς Ὄβερμπεκ, ὁ ὁποῖος εἶχε προμαντεύσει ἄλλοτε τὴν τρέλλα τοῦ Νίτσε, ἔτρεξε ἀμέσως στὸ Τουρῖνο γιὰ νὰ προσφέρη τὴν ἰατρικὴ συνδρομή του στὸν ἄρρωστο φίλο του.

Ὁ διαπρεπὴς αὐτὸς ἐπιστήμων μὲ πολλὴ δυσκολία κατώρθωσε τότε νὰ πείση τὸν φιλόσοφο νὰ ἐγκαταλείψη τὴν Ἰταλία καὶ νὰ τὸν πάρη μαζύ του στὴ Βασιλεία τῆς Ἑλβετίας, ὅπου ἦταν κι' αὐτὸς ἐγκατεστημένος.

Μὰ ἡ τρέλλα τοῦ Νίτσε προχωροῦσε διαρκῶς καὶ χειρότερα.

Εἶχε καταληφθεῖ ἀπὸ μανία νὰ φλυαρῆ ἀκατάπαυστα καὶ δὲν μιλοῦσε σχεδὸν γιὰ τίποτε ἄλλο παρὰ γιὰ τὶς συγγενικὲς σχέσεις του μὲ τοὺς διαφόρους βασιλεῖς τοῦ κόσμου.

Τὴ νύχτα δὲν ἐκοιμόταν καθόλου, τραγουδοῦσε, φώναζε, προσπαθοῦσε νὰ σκαρφαλώση στὶς μάντρες καὶ στοὺς τοίχους καὶ φιλοῦσε μ' ἐνθουσιασμὸ ὅποιον ἄνθρωπο συναντοῦσε μπροστά του, γνωστὸν ἢ ἄγνωστο!...

Ὡστόσο, μέσ' στὴν παραφροσύνη του αὐτή, εἶχε καὶ μερικὰ ἐνδιάμεσα διανοητικῆς διαυγείας. Στὶς στιγμὲς αὐτές, γύριζε πρὸς τὴν ἀγαπημένη του ἀδελφή, ἡ ὁποία, ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή, εἶχε τρέξει κοντά του, καὶ τῆς ἔλεγε μελαγχολικά:

— Ἀδελφοῦλα μου, δὲν εἴμαστε καλύτερα ἔτσι;

Μὰ γρήγορα ἔχανε τὸν εἱρμὸ τῶν σκέψεών του καὶ βυθιζόταν πάλι στὴν παραφροσύνη του.

Ἄρχιζε τότε νὰ μιλάη γιὰ τ' ἀνάκτορά του, γιὰ τὴν Αὐλή του, γιὰ τοὺς ὑπουργούς του καὶ τοὺς πρεσβευτάς του. Μιλοῦσε μὲ στόμφο καὶ χρησιμοποιοῦσε στὴν κουβέντα του πομπώδεις ἐκφράσεις καὶ χτυπητὲς φράσεις. Προσφωνοῦσε τοὺς ἀνθρώπους ποὺ τὸν περιστοίχιζαν «Ὑψηλότατους», «Ἐκλαμπροτάτους» κτλ. καὶ τοὺς ὠνόμαζε μαρκησίους, δοῦκας καὶ βαρώνους! Ὅταν τὸν ἔβγαζαν περίπατο μὲ ἁμάξι, γύριζε πρὸς τοὺς διαβάτες καὶ τοὺς ἔβγαζε τὸ καπέλλο του, σὰν νὰ ἦταν βασιλεὺς ποὺ τὸν ἐπευφημοῦσαν τὰ πλήθη!

Ἐπίσης μάζευε μ' ἐπιμέλεια ὅσα κουρέλλια καὶ χαρτάκια εὕρισκε μπροστά του, ἔκανε μ' αὐτὰ κοκκοράκια, βαποράκια κτλ., ποὺ τὰ φύλαγε ζηλότυπα ἀπὸ τὰ μάτια τῶν ἄλλων, σὰν νὰ ἦταν πραγματικὸς θησαυρός.

Λίγο πρὸ τῆς τρέλλας του, ὁ Νίτσε εἶχε ἐκδώσει τὸν περίφημο λίβελλό του κατὰ τοῦ μεγάλου συνθέτου καὶ στενοῦ ἄλλοτε φίλου του καὶ διδασκάλου του Ριχάρδου Βάγνερ. Στὸν λίβελλο αὐτὸ φαίνονται τὰ πρῶτα συμπτώματα ἑνὸς ἀδικαιολογήτου μίσους κατὰ τοῦ Βάγνερ. Τὸ μῖσος του αὐτὸ μεγάλωσε ἀκόμα περισσότερο κατὰ τὴ διάρκεια τῆς τρέλλας του καὶ δὲν τὸν ἄφησε ποτέ. Τὸ περίεργο σχετικῶς εἶνε ὅτι ὁ Νίτσε πότε φανταζόταν πὼς ἦταν ἐραστὴς τῆς συζύγου τοῦ Βάγνερ Κοζίμας καὶ πότε καταφερόταν μὲ μανία ἐναντίον της, λέγοντας πὼς αὐτὴ ἦταν ἡ αἰτία ποὺ τὸν κρατοῦσαν ἔγκλειστο στὴν κλινικὴ καὶ δὲν τὸν ἄφιναν ν' ἀναλάβη ἀμέσως τὴ βασιλεία τῆς Γῆς.

Στὸ ντύσιμό του καὶ στὴν ἐμφάνισί του, ὁ Νίτσε, καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τῆς τρέλλας του, διατηροῦσε ὅλη του τὴν ἀξιοπρέπεια. Ντυνόταν ἄψογα καὶ δεχόταν τοὺς γιατρούς του καὶ τοὺς ἐπισκέπτας του μ' ἐξαιρετικὴ εὐγένεια καὶ καλοσύνη.

Δέκα ὁλόκληρα χρόνια βάστηξε αὐτὴ ἡ ζωή. Ὁ μεγάλος φιλόσοφος δὲν ἀνέκτησε ποτὲ πειὰ τὶς διανοητικές του δυνάμεις καὶ ἐπέθανε τρελλός, ἐξακολουθῶντας νὰ προσφωνῆ τοὺς φίλους του ποὺ εἶχαν συγκεντρωθεῖ γύρω ἀπ' τὴν ἐπιθανάτιο κλίνη του «Μεγαλειοτάτους» καὶ «Ὑψηλοτάτους».

Ὁ Φρ. Νίτσε

O ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ

—Πές μου, ποτάμι, ποὺ τρελλὰ μέσα
(στὸν κάμπο τρέχεις
καὶ τόσες ὀμορφιὲς τῆς γῆς μὲ τὰ
(νερά σου βρέχεις,
γιατί μᾶς ψάλλεις θλιβερὸ σκοπὸ μὲ
(τὴ φωνή σου;
Ποιὸς ἄλλος ζῆ τέτοια ζωὴ γλυκειὰ
(σὰν τὴ δική σου;
Κι' ἐκεῖνο ἀποκρίθηκε: — Τί εὐτυ-
(χία ἔχω,
ἀφοῦ ἡ μοῖρα μοὔγραψε αἰώνια νὰ
(τρέχω;
Ἂν ροδοδάφνες γέρνουνε μὲ χάρι στὰ
(νερά μου,
ἂν λυγαριὲς κι' ἀγράμπελες ἀνθίζουν
(στὰ πλευρά μου,
μήπως μπορῶ νὰ τὶς χαρῶ καὶ νὰ τὶς
(ἀγαπήσω;
Περνῶ, τὶς βρέχω μιὰ στιγμὴ καὶ τὶς
(ἀφίνω πίσω...
Καὶ τὸ ποτάμι πέρασε κι' ἀφίνει τὸ
(διαβάτη
μὲ πικραμένη τὴν καρδιά, μὲ δακρυ-
(σμένο μάτι,
γιατὶ μιὰ μαύρη, μιὰ σκληρὴ ἰδέα τὸν
(τρομάζει,
πὼς κι' ἡ δική του ἡ ζωὴ μὲ τὸ πο-
(τάμι μοιάζει!

Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ

ΟΙ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΣΤΑΙ ΜΑΣ

Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ «Παναθηναϊκοῦ» κ. Μεσσάρης

ΑΙ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ ΜΑΣ

ΤΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ ΣΤΙΣ ΕΠΑΡΧΙΕΣ

ΚΟΠΑΝΑΚΙΟΝ (Τριφυλίας).— Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν 10 Αὐγούστου διεξήχθη ἐνταῦθα ποδοσφαιρικὸς ἀγὼν μεταξὺ τοῦ «Ἑρμοῦ» Κοπανακίου καὶ τοῦ «Ἀστέρος» Σιδηροκάστρου. Νικητὴς ἀνεδείχθη ὁ «Ἑρμῆς» μὲ τέρματα 2—0.

Οἱ παῖκται, οἱ ἀπαρτίζοντες τὴν νικήτρια ὁμάδα ἦσαν οἱ ἑξῆς: Φ. Παπαθανασίου, Χ. Κολλιόπουλος, Β. Παπαδόπουλος, Δ. Καζακόπουλος, Π. Γεωργακόπουλος, Χ. Χαραλαμπόπουλος, Π. Μ-ς, Α. Μπεκιάρης, Κώστας Σοφός, Φ. Γρηγορόπουλος καὶ Γ. Παπακωνσταντίνου.

ΕΜΜΑΝ. Α. ΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

* * *

ΛΑΜΙΑ.— Στὰς 3 Αὐγούστου ἐγένετο ἡ ἀναβληθεῖσα ποδοσφαιρικὴ συνάντησις μεταξὺ τῶν πρωταθλητριῶν ὁμάδων «Ἀναγεννήσεως» Καρδίτσης καὶ «Ὀλυμπιακοῦ» Λαμίας, ὑπὸ τὴν διαιτησίαν τοῦ κ. Ἰσαμάκου Εὐθ.

Τὸ ἐναρκτήριον λάκτισμα ἔδωσεν ὁ Ὀλυμπιακός. Πολλαὶ κάθοδοι του ἀποκρούονται, κατὰ τὸ 5ον ὅμως λεπτὸν ἡ συνοχὴ Πιερράκου—Μπογδάνου χαρίζει εἰς τὸν Ὀλυμπιακὸν τὸ πρῶτον ὑπὲρ αὐτοῦ τέρμα.

Μετ' ὀλίγον ὅμως ἰσοφαρίζεται ὁ ἀγὼν ὑπὸ τῆς Ἀναγεννήσεως.

Τὴν ὑπεροχὴν ὅμως ἔχει ὁ Ὀλυμπιακὸς καὶ οὕτω ἐπιτυγχάνει τὸ δεύτερον τέρμα. Ἀλλὰ καὶ πάλιν μετ' ὀλίγα λεπτὰ ὁ ἀγὼν ἰσοφαρίζεται. Σὲ λίγο ὁ «Ὀλυμπιακὸς» διὰ τοῦ Πιερράκου ἐπιτυγχάνει καὶ τὸ τρίτον τέρμα, τὸ ὁποῖον ἀκολουθοῦν ἕτερα δύο. Οὕτω λήγει τὸ πρῶτον ἡμιχρόνιον ὑπὲρ τοῦ «Ὀλυμπιακοῦ» διὰ 5—3.

Μετὰ ὀλιγόλεπτον ἀνάπαυσιν τῶν παικτῶν ἄρχεται τὸ δεύτερον ἡμιχρόνιον, κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ μὲν «Ὀλυμπιακὸς» ἐπιτυγχάνει δύο τέρματα, ἡ δὲ «Ἀναγέννησις» ἕν. Καὶ οὕτω λήγει ὁ ἀγὼν ὑπὲρ τοῦ «Ὀλυμπιακοῦ» διὰ τερμάτων 7 ἔναντι 3 (5-2).

Β. ΚΟΥΤΣΟΔΗΜΗΤΡΗΣ

* * *

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ.— Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα συνηντήθησαν ἐν Πειραιεῖ αἱ ὁμάδες «Μαθητικὴ Ἕνωσις» καὶ «Ὀλυμπιονίκης». Νικήτρια ἀνεδείχθη ἡ πρώτη μὲ 1—0.

Τὴν νικήτριαν ὁμάδα ἀπετέλουν οἱ κ.κ. Ροῦσσος, Μπιλάρης, Θεοχάρης, Μαρινόπουλος, Μῶρος, Κατσίκας, Μαλικούτης, Καραγκίνης, Ἀποστολάτος, Μποχώρης καὶ Βουρλάκος. Διαιτητὴς ὁ κ. Ι. Κοντολέων.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΔΟΥΡΟΥΜΠΗΣ

ΜΕ ΔΥΟ ΛΟΓΑΚΙΑ

ΤΑ ΜΙΚΡΑ ΜΑΣ ΜΥΣΤΙΚΑ

Ε. Καρολίδην, Σιδηρόκαστρον. Γιὰ τὸν ὕμνο τοῦ Συλλόγου σας δρχ. 300. Ἂν θέλετε μάλιστα μποροῦμε ν' ἀναθέσουμε σ' Ἀθηναῖο μουσικὸ τὴν μελλοποίησι, συνεργαζόμενοι μαζύ του. Γιὰ τὰ σκῖτσα 50 δρχ. ἕκαστον καὶ τὰ τετράστιχα πρόγκας 50 ἐπίσης. Πρέπει ὅμως γιὰ ὅλα αὐτὰ νὰ μᾶς στεῖλτε στοιχεῖα περισσότερα. Ἰδίως γιὰ τὰ σκῖτσα. Τὶς φωτογραφίες π. χ. τῶν παικτῶν ποὺ θὰ σκιτσάρη ὁ ζωγράφος μας. Μὶς Σπόρτ, Ἐνταῦθα. Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σας λόγια. Τὸ ποιηματάκι σας δημοσιεύεται τροποποιημένο κάπως. Ἰδού:

Σ' ΕΝΑΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΣΤΗ

Καὶ τὴν καρδιά μου, ὡς φαίνεται,
τὴν πέρασες γιὰ τόπι
κι' ἀπὸ συνήθεια κακὴ
πάντα τὴν κυνηγᾶς·
μὰ πᾶν χαμένοι, ἀλλοίμονο!
οἱ τόσοι σου οἱ κόποι
καὶ τὸν καιρό σου ἄδικα
μικρέ μου, σπαταλᾶς...
Κι' ἂν δὲν τὸ ξέρεις, μάθε πὼς
καλὸς δὲν εἶσαι κυνηγός!

Χ. Π. Τσολίναν, Ἐνταῦθα. Τὸ ποίημά σας ὄχι τόσο πετυχημένο. Ὡστόσο ἰδοὺ δυὸ—τὰ πλέον ὑποφερτὰ—τετράστιχά του:

Τώρα ὁ «Παναθηναϊκὸς»
κοιμώμενος στὶς δόξες του,
ξεχνᾶ πὼς τὸ ποδόσφαιρο
ἔχει κι' αὐτὸ τὶς λόξες του...

. . . .

Μὰ ὁ μέγας «Ὀλυμπιακὸς»
ἡ πρώτη μας ὁμάδα,
θὲ νὰ σοῦ δείξη τὴν οὐρὰ
ποὺ κρύβει ἡ ἀχλάδα!

Ἀθαν. Ἀνδρόνικον, Πειραιᾶ. Ἐπίσης καὶ τὸ δικό σας τραγοῦδι στὸν «Ὀλυμπιακὸ» ὄχι καλό. Δημοσιεύουμε ἐν τούτοις μερικοὺς στίχους, διορθωμένους:

Κάθε φορὰ ὅπου περνῶ
ἀπ' τὰ λαμπρὰ γραφεῖα σου
τὰ περασμένα ἀναπολῶ
κλέη καὶ μεγαλεῖα σου...
Καὶ μὲ τὴ σκέψι, ἀλλοίμονο!...
πὼς μπῆκες πειὰ στὴν πάντα,
λέγω σιγά, περίλυπος:
«Τέφρα, κόνις τὰ πάντα...»

Γ. Δουρούμπην, Πειραιᾶ. Ἡ κίνησις δημοσιεύεται. Τὸ τραγουδάκι σας γιὰ τοὺς κ. κ. Ἀδριανοπούλους ἔτσι κι' ἔτσι. Ἰδοὺ το διορθωμένο λιγάκι:

Νὰ ξαναπαίξης, Γιῶργο μου,
Κι' ὅλους νὰ τοὺς τουμπάρης
Νὰ τὰ σαστίση σὰν βρεθῆ
Μπροστά σου ὁ Μεσσάρης.
Καὶ σὺ Βασίλη, πρόσεξε
Νὰ δείξης στὸν Μυγιάκη
Πῶς ἔμαθες τὴ μπάλα σου
Νὰ ρίχνης μὲ μεράκι.
Κι' ὁ Ντῖνος μὲ τὴ λυγερὴ
ψηλὴ κορμοστασιά του
Ἂς δείξη τί ἀξίζει πειὰ
Ἡ τρομερὴ κλωτσιά του.
Κι' ὁ Λεωνίδας τὸ θεριὸ
Ποὔχει ποδάρια φίνα
Ἂς κάμη πειὰ ντελίριουμ
Νὰ πιάση τὴν Ἀθήνα!...

Ἀθηναῖον, Ἐνταῦθα. Τὸ τραγοῦδι σας γιὰ τὸν «Παναθηναϊκὸ» γνωστό. Στέλνετε πρωτότυπα πράγματα. Κόκκινον Πειραιώτη, Πειραιᾶ. Τὸ τραγοῦδι σας στὸν «Παναθηναϊκὸ» ὄχι πετυχημένο. Καλούτσικο τὸ γ' τετράστιχο. Ἰδού:

Νίκησες μιά, νίκησες δυό, μὰ τώρα
(μὲ τὴν τρίτη
Ὅταν θὰ ξαναπαίξετε θὲ νὰ σοῦ πέσ'
(ἡ μύτη
Τώρα πειὰ προπονούμεθα κι' εἴμαστε
(πειὰ ξεφτέρια
Κι' ἀλλοίμονό σου «πράσινε» σὰν θἄρ-
(θουμε στὰ χέρια!

Τὸ ἄλλο σας τραγουδάκι στὸν «Ὀλυμπιακό», γνωστό.

Βασ. Μαλινάκιν, Χανιά. Τὸ ποίημά σας στὸν «Παναθηναϊκὸ» ὄχι καλό. Μερικὰ τετράστιχα δὲν ἔχουν οὔτε ὁμοιοκαταληξίες. Ι. Βαλς., Αἴγιον. Τὸ ποίημά σας ὄχι καὶ τόσο ἐπιτυχές. Ἐπὶ πλέον ξένο τῆς ποδοσφαιρικῆς κινήσεως. Ἐλευθ. Ν. Λαρετζάκην, Ἐνταῦθα. Τὸ ποίημά σας στὸν «Ὀλυμπιακὸ» καλὸ ὁπωσδήποτε καὶ δημοσιεύεται.

Ἔχεις ἕνα Λεωνίδα, παίζει ἔξω ἀ-
(ριστερὰ
καὶ μία σέντρα μόνο φτάνει κι' ὁ
(«Ὀλυμπιακὸς» νικᾶ.
Ἔχεις καὶ τὸ Βασιλάκη, ποὖναι μέσ'
(ἀριστερὰ
Ποὺ σεντράρει καὶ σουτάρει κι' ὅλο
(κεφαλιὲς βαρᾶ...
Καὶ στὸ Γιῶργο τὸν... Ἑρμῆ μας
(χίλια μπράβο θὲ νὰ πῶ
ἂν καὶ φέτος πάλι παίξει μέσ' τὸν
(«Ὀλυμπιακό».
Χίλια ζήτω στὸν Μπουλοῦκο, ὅπου
(παίζει δεξιὰ
ποὺ στ' ἀνοίγματα εἶνε πρῶτος, δὲν
(τοῦ φεύγει οὔτε κλωτσιά...
Ζήτω καὶ στὸν Τερεζάκη, στὸν Ἐξ-
(τρὲμ τὸ δεξιὸ
Εὔχομαι ἀπ' τὴν καρδιά μου Διεθνῆ
(νὰ τὸν ἰδῶ.
Ὁ Λαλάκης, ὁ Λεκός μας, παίζει μέ-
(σος δεξιὸς
Εἶνε γιὰ τὸ σύλλογό μας «Ἀπὸ μη-
(χανῆς Θεός».
Ὅσο καὶ γιὰ τὸν Κουράντη, ποὖναι
(μπὰκ μοναδικὸς
τὸν λατρεύω γιατὶ εἶνε τοῦ ποδόσφαι-
(ρου ὁ Θεός!...

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΓΑΠΗΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ

Ο ΝΕΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΜΑΣ

Ὁ νέος μεγάλος Ποδοσφαιρικὸς διαγωνισμὸς τῆς «Οἰκογενείας», ποὺ ἐπρόκειτο ν' ἀρχίση σήμερα, ἀναβάλλεται γιὰ τὸ προσεχὲς φύλλο. Τὴν ἀναβολὴ αὐτὴ τὴν κάνουμε καταναγκαστικῶς γιατὶ δὲν ἑτοιμάστηκαν ἐγκαίρως τὰ κλισὲ τοῦ νέου διαγωνισμοῦ. Πάντως σᾶς λέμε ἀπὸ σήμερα τοῦτο: Ὅτι πρόκειται περὶ διαγωνισμοῦ πρωτοτύπου, εὐχαρίστου, ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέροντος.

Ἀκόμα μποροῦμε νὰ σᾶς ποῦμε καὶ τὸ ἑξῆς: Ὅτι τὰ δῶρα ποὺ θὰ διανεμηθοῦν στοὺς λύτας κατόπιν κληρώσεως, εἶνε πλούσια.

Θέλετε νὰ μάθετε π. χ. ποιὸ εἶνε τὸ πρῶτο δῶρο; Ἕνα γραμμόφωνο ἀπὸ τὸν Οἶκο «Στάρ»—στοὰ Ἀρσακείου—ἀξίας 4 χιλ. δραχμῶν!...

Ἀπὸ αὐτὸ μπορεῖτε νὰ καταλάβετε τί θἆναι τὰ ὑπόλοιπα.

Ἑτοιμασθῆτε λοιπόν, ἀνασκουμπωθῆτε, ἀναμείνατε. Τὰ μάτια σας τέσσερα!...

ΟΙ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΣΤΑΙ ΜΑΣ

Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ «Ἄρεως» κ. Βικελίδης

ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ.— Τὴν 3ην τρέχοντος καὶ περὶ ὥραν 6.30' μ.μ. εἰς τὸ Στάδιον τοῦ ΠΑΟΚ ἐν Θεσσαλονίκη ἐγένοντο οἱ ἐσωτερικοὶ ἀγῶνες τοῦ ΒΑΟ, τοὺς ὁποίους παρηκολούθησαν ἀρκετοὶ φίλαθλοι. Τὰ ἀποτελέσματα ἔχουν ὡς ἑξῆς:

1) 100 ὑάρδας: 1) Χατζημιχαὴλ Στ. 10'' 4)5, 2) Παπαναοὺμ Α.

2) 200 μέτρα: 1) Χατζημιχαὴλ Στ. 26'', 2) Βαφειάδης Στ.

3) 400 μ. 1) Ἐμμανουὴλ Κ. 1' 3''. 2) Λιβανὸς Γ., 3 Ἀγγέλου Ἐλ.

4) Ἅλμα τριπλοῦν: 1) Βαφειάδης Στ. 11.41, 2) Παπαναοὺμ Π. 10.64, 3) Βαφειάδης Γ. 10.62.

5) Σφαιροβολία: 1) Βαφειάδης Ἰούλιος 10 μ. 35, 2) Παπαναοὺμ 9 μ. 60

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΗΛ

ΤΟ ΒΟΛΕΫ ΜΠΩΛ

Τὴν περασμένη ἑβδομάδα συνηντήθησαν εἰς μάτς Βόλεϋ μπὼλ αἱ ὁμάδες «Στόλος Κορωπίου» καὶ «Κατσαρίδα» Βουλιαγμένης.

Νικήτρια ἐξῆλθε ἡ δευτέρα μὲ 15)11, 15)12, 15)13.

Τὴν νικήτριαν ὁμάδα ἀπετέλουν οἱ κ.κ. Ἰσίδωρος Σκιαδᾶς, Θεμιστοκλῆς Σκιαδᾶς, Ἰωάννης Σαμαλτᾶνος, Ἀπόστολος Μπουρνιάς, Νῖκος Τζανεττάκης καὶ Μιχαὴλ Τζανεττάκης.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΤΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ

Μόσκος καὶ λιβανόχορτο, δυόσμος καὶ
(καρυοφύλλι
ἐκάθονταν καὶ μάλωναν σὰν ποιὸ μυρί-
(ζει κάλλιο.
Βγαίνει καὶ τὸ τριαντάφυλλο τὸ μο-
(σκομυρωδᾶτο:
— Σωπᾶτε βρωμοχόρταρα καὶ σεῖς πα-
(λιοκαρφάδες,
ἐγὼ εἶμαι τὸ τριαντάφυλλο τὸ μοσκο-
(μυρωδᾶτο!
Τὸ Μάη τὸ μῆνα φαίνομαι στῆς κόρης
(τὸ κεφάλι,
σὲ παντρεμμένης μάγουλο, σ' ἀνύπαν-
(τρου ζωνάρι.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΕΣ

Ἡ μετριοφροσύνη εἶνε γιὰ τὴν ἀρετὴ ὅ,τι ὁ πέπλος γιὰ τὴν ὀμορφιά.

— Ἡ ρυτίδες εἶνε τὰ μονοπάτια ὅπου τὰ ὄνειρα φεύγοντας ἀνταμώνουν τὴν πεῖρα.

— Φίλος ποὺ ἔγινε ἐχθρός, ποτὲ δὲν ἦταν φίλος.

Η ΣΕΛΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

Η Α. Μ. Η ΜΟΔΑ

ΤΙ ΘΑ ΦΟΡΕΣΩΜΕ

Ὅπως ἀναγγέλλουν τὰ τελευταῖα Παρισινὰ περιοδικά, τὸ φθινόπωρο θὰ φορέσουμε ἁπλᾶ ταγιέρ, μὲ φοῦστες ἡ ὁποῖες θὰ φθάνουν ὥς τὰ μισὰ τῆς κνήμης.

— Τὰ φθινοπωρινὰ αὐτὰ ταγιὲρ θὰ γίνωνται ἀπὸ διάφορα λαινάζ, φανταιζί, μὲ βοῦλες, μὲ γραμμές, ἢ μὲ τετραγωνάκια. Ἐπίσης θὰ ἰδοῦμε καὶ λαινὰζ ἐμπριμὲ μὲ διάφορα μοτίφ, μὲ φύλλα, πέταλα καὶ ἄστρα.

— Τὰ περισσότερα φθινοπωρινὰ ταγιὲρ θὰ εἶνε πράσινα, μπλὲ-μαρὲν ἢ μαῦρα.

— Τὰ μαῦρα ταγιὲρ θὰ συμπληρώνωνται μὲ ἕνα ζιλὲ ἄσπρο ἢ ρὸζ ἢ πράσινο ἢ μπέζ. Ὁ ζιλὲς αὐτὸς θὰ γίνεται ἀπὸ βελοῦδο ἢ ἀπὸ μουὰρ προκειμένου γιὰ ἀπογευματινὸ ταγιέρ.

— Ἐπίσης μὲ τὰ μαῦρα ταγιὲρ θὰ φορέσουμε, ἂν θέλουμε, καὶ ζιλὲ ἀπὸ πὰν χρωματιστό, γαρνιρισμένο μὲ κουμπιὰ μαῦρα, ἀπὸ ζαί.

— Πρὸς τὸ παρὸν ἡ κομψὲς Παρισινὲς φοροῦν χρωματιστὰ ἢ ὁλόλευκα ταγιὲρ ἀπὸ τυσσόρ, μὲ μπλοῦζες κεντημένες ἀπὸ ὀργκαντί.

— Στὶς ἀρχὲς τοῦ φθινοπώρου θὰ φορέσουμε κι' ἐμεῖς ἐδῶ ἄσπρα ταγιὲρ ἀπὸ ντρᾶ ἢ ἀπὸ βελοῦδο.

— Ἡ ζακέτες τῶν ταγιὲρ αὐτῶν θὰ εἶνε, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, κοντὲς καὶ συχνὰ θὰ συμπληρώνονται μὲ κοντὲς ἐπίσης πελερίνες ἢ κοντὲς κάπες.

— Τὰ καθημερινὰ ταγιὲρ θὰ ἔχουν ζῶνες δερμάτινες.

— Θεωρεῖται ὡς πολὺ σὶκ μιὰ κυρία, ἡ ὁποία προσέχει, ὥστε ἡ ζώνη της, ἡ τσάντα της, τὸ καπέλλο της καὶ τὰ παπούτσια της νὰ εἶνε ἀσορτί.

— Τὸ φθινόπωρο καὶ τὸ χειμῶνα θὰ φορεθοῦν πολὺ τὰ βελούδινα καπέλλα, καθὼς καὶ φορέματα ὁλόκληρα ἀπὸ βελοῦδο, τόσο τὸ ἀπόγευμα, ὅσο καὶ τὸ βράδυ.

— Τώρα τελευταῖα εἶνε πολὺ «ἀν-βόγκ» γιὰ τὸ βράδυ φορέματα ὁλόλευκα ἀπὸ κρὲπ-σατὲν ἢ ἀπὸ ὀργκαντί. Ἡ πολὺ νέες κυρίες ἂς προτιμοῦν τὸ ὀργκαντί.

— Τὰ φορέματα ἀπὸ κρὲπ-σατὲν γίνονται ντραπέ.

— Τὰ φορέματα ἀπὸ ὀργκαντὶ γίνονται ὅσο τὸ δυνατὸν πιὸ πλατειὰ καὶ γαρνίρονται μὲ κεντήματα. Τὸ ὀργκαντὶ ὅμως εἶνε ἕνα ὕφασμα ποὺ δὲν πηγαίνει παρὰ μόνο σὲ ὅσες ἔχουν λεπτὴ σιλουέττα.

— Μὲ τὰ λευκὰ βραδυνὰ φορέματα θὰ φορέσουμε ἐπανωφόρια καμωμένα ἀπὸ βελοῦδο μαῦρο ἢ πράσινο.

— Τὰ μανίκια τῶν φορεμάτων δείπνου εἶνε μακρυὰ καὶ διαφανῆ. Γίνονται ἀπὸ δαντέλλα ἢ ἀπὸ κεντημένο τοῦλι ἢ ἀπὸ μουσελίνα ἢ ἀπὸ τοῦλι διπλό. Τὸ ντεκολτὲ τῶν φορεμάτων αὐτῶν, τὸ ὁποῖο εἶνε μικρὸ ἐμπρὸς καὶ μεγάλο πίσω, σκεπάζεται μὲ τὸ ἴδιο τοῦλι ἢ τὴν ἴδια δαντέλλα τῶν μανικιῶν.

— Τὰ βολὰν εἶνε πάντοτε τῆς μόδας, μὲ τὴ διαφορὰ μόνο ὅτι τελευταῖα τοποθετοῦνται λοξὰ ὁλόγυρα στὴ φοῦστα.

— Τὰ μανίκια τῶν φθινοπωρινῶν φορεμάτων θὰ εἶνε γαρνιρισμένα ἀπὸ τὸν ἀγκῶνα καὶ κάτω μὲ βολάν, μὲ ἐνκρυστασιὸν καὶ πλισσέ. Μερικὰ μανίκια θὰ εἶνε ἀνοιχτὰ ἀπὸ τὸν ἀγκῶνα καὶ κάτω, καὶ ἄλλα θὰ εἶνε γαρνιρισμένα γύρω στὸν ἀγκῶνα μὲ σφηκοφωλιές.

— Πολλὰ νέα φορεματάκια γαρνίρονται μὲ ἄνισα γιακαδάκια.

— Ἡ νερβὺρ εἶνε πάντα μιὰ ἀπὸ τὶς πλέον μοντέρνες γαρνιτοῦρες. Γαρνίρονται μὲ αὐτὲς πρὸ πάντων μπλοῦζες. Ἐπίσης μὲ τὶς νερβὺρ σχηματίζουν τελευταῖα διάφορα σχέδια, κλαδιά, φύλλα κλπ.

— Ἡ νερβύρ, τὸν τελευταῖο καιρό, δὲν συνηθίζονται ἴσιες, ὅπως ἄλλοτε. Σχεδιάζετε πρῶτα μ' ἕνα μολύβι ὅ,τι σχέδιο θέλετε ἐπάνω στὸ ὕφασμα καὶ κατόπιν σχηματίζετε τὶς νερβύρ. Βρέχετε κατόπιν λίγο τὸ ὕφασμα καὶ τὸ σιδερώνετε ἀπὸ τὴν ἀνάποδη μὲ λίγο ζεστὸ σίδερο. Πρέπει ὅμως νὰ σιδερώσετε τὸ ὕφασμα σὰν νὰ εἶνε βελοῦδο, χωρὶς δηλαδὴ νὰ τὸ ἀκουμπᾶτε πουθενά. Πρέπει δηλαδὴ νὰ τὸ κρατᾶτε τεντωμένο τὸ ὕφασμα καὶ κάποιος ἄλλος νὰ τὸ σιδερώνῃ. Ἔτσι μόνο σιδερώνετε ἡ νερβύρ.

— Συνηθίζονται τελευταῖα στὸ Παρίσι γάντια καὶ κάλτσες ἀσορτί.

— Μερικὲς κομψὲς Παρισινὲς ἐνεφανίσθησαν τὰ βράδυα μὲ κάλτσες κεντημένες καὶ μὲ ὁμοιόχρωμα γάντια, μὲ τὰ ἴδια κεντήματα.

— Ἐπίσης εἶνε «ἀν-βόγκ» καὶ τὰ ἁπλᾶ γάντια καὶ κάλτσες τοῦ αὐτοῦ χρώματος.

— Στὸ Παρίσι τελευταῖα ἄρχισαν νὰ φοροῦν καὶ κάλτσες μαῦρες καὶ γάντια ἐπίσης μαῦρα.

— Τὰ βραδυνὰ φορέματα γαρνίρονται πίσω στὴν πλάτη μὲ σειρὲς ἀπὸ κορδέλλα, ἡ ὁποῖες προσαρμόζονται στοὺς ὤμους καὶ φθάνουν κάποτε κάτω ἀπὸ τὸ ντεκολτέ. Εἶνε μιὰ γαρνιτούρα, ἡ ὁποία προσδίδει πολλὴ χάρι στὴ σιλουέττα, πρὸ πάντων κατὰ τὸ χορό.

— Τὰ νέα πὺλλ-όβὲρ γαρνίρονται μὲ πολὺ μεγάλα μονογράμματα, τὰ ὁποῖα σκεπάζουν ὅλο σχεδὸν τὸ ἐμπροσθινὸ μέρος. Τὰ μονογράμματα αὐτὰ εἶνε πλεγμένα μαζὺ μὲ τὸ πὺλλ-όβέρ, τὸ ὁποῖο εἶνε συνήθως πλεκτὸ ἢ εἶνε κεντημένα ἐπάνω σ' αὐτό. Τὰ μονογράμματα αὐτά, ἢ δυὸ ἀρχικὰ συμπλεγμένα, ὅπως προτιμᾶτε, εἶνε ὅσο τὸ δυνατὸν ἰδιόρρυθμα σχεδίου φανταιζὶ καὶ ὄχι τυπικά.

— Ἡ μπορντοῦρες τοῦ πὺλλ-όβὲρ εἶνε ἀσορτὶ μὲ τὰ ἀρχικά.

— Φορέματα ἀπὸ ἐταμίνα διαφανῆ φοριοῦνται ἐπάνω σὲ φόντο μεταξωτό.

— Τὰ ἐμπριμὲ ὑφάσματα εἶνε πάντοτε πολὺ τῆς μόδας, ἀλλὰ συνηθίζονται πολὺ ἐπίσης καὶ τὰ φορέματα τὰ καμωμένα μὲ τὸν συνδυασμὸ ὑφάσματος ἐμπριμὲ καὶ ἁπλοῦ.

— Τελευταῖα βλέπουμε πρὸ πάντων πολλὰ φορέματα πράσινα ἢ βυσσινιὰ ἢ μπλέ.

— Μὲ τὰ φορέματα ἀπὸ μουσελίνα, ἡ ὁποία εἶνε τόσο «ἀν-βόγκ», πηγαίνουν μεγάλες καπελίν, γαρνιρισμένες μὲ μουσελίνα ἐπίσης ἀσορτί.

— Φορέματα ἀπὸ σιφφὸν μαῦρο ἐμπριμὲ μὲ ἄσπρες βοῦλες συνοδεύονται ἀπὸ ἐπανωφόρια ἀπὸ μαύρη ποπελίνα, γαρνιρισμένα μὲ λίγη ἑρμίνα.

— Τὰ ἀσπρόμαυρα φορέματα εἶνε πάντοτε τῆς μόδας, ὅσο κι' ἂν ἐπικρατοῦν τὰ ἀνοιχτὰ χρώματα. Ἄλλωστε ὁ συνδυασμὸς τοῦ μαύρου καὶ ἄσπρου ἀποτελεῖ πάντοτε πολὺ κομψὰ σύνολα καὶ πολὺ σίκ.

— Φορέματα πράσινα γαρνίρονται μὲ μαῦρο.

— Φορέματα μπλὲ-μαρὲν γαρνίρονται μὲ ρὸζ ἢ κίτρινο.

— Σὲ φορέματα βυσσινιὰ πηγαίνει μαύρη γαρνιτούρα.

— Φορέματα ἐμπριμὲ γαρνίρονται μὲ χρῶμα ἀσορτὶ μὲ ἕνα ἀπὸ τὰ χρώματα τοῦ φορέματος ἢ μὲ ἄσπρα γιακαδάκια, μανσέττες καὶ ζιλέδες.

— Φορέματα ἀπὸ λινὸ γαρνίρονται μὲ ὁμοιόχρωμα κεντήματα.

— Φορέματα ἀπὸ κρὲπ-σατὲν δὲν γαρνίρονται μὲ τίποτε. Φθάνει νὰ εἶνε πολὺ καλοκαμωμένα. Τὸ κρὲπ-σατὲν εἶνε ἕνα ὕφασμα ἀρκετὰ πολυτελές, ὥστε δὲν ἐπιδέχεται καμμιὰ γαρνιτούρα. Μόνον τὰ βραδυνὰ φορέματα ἀπὸ κρὲπ σατέν, τὰ ὁποῖα γίνονται συνήθως ντραπέ, συγκρατοῦνται στὸ ντραπάρισμα μὲ ἀγκράφες ἀπὸ στράς.

Η ΠΑΡΙΣΙΝΗ

ΤΑ ΦΙΓΟΥΡΙΝΙΑ ΜΑΣ

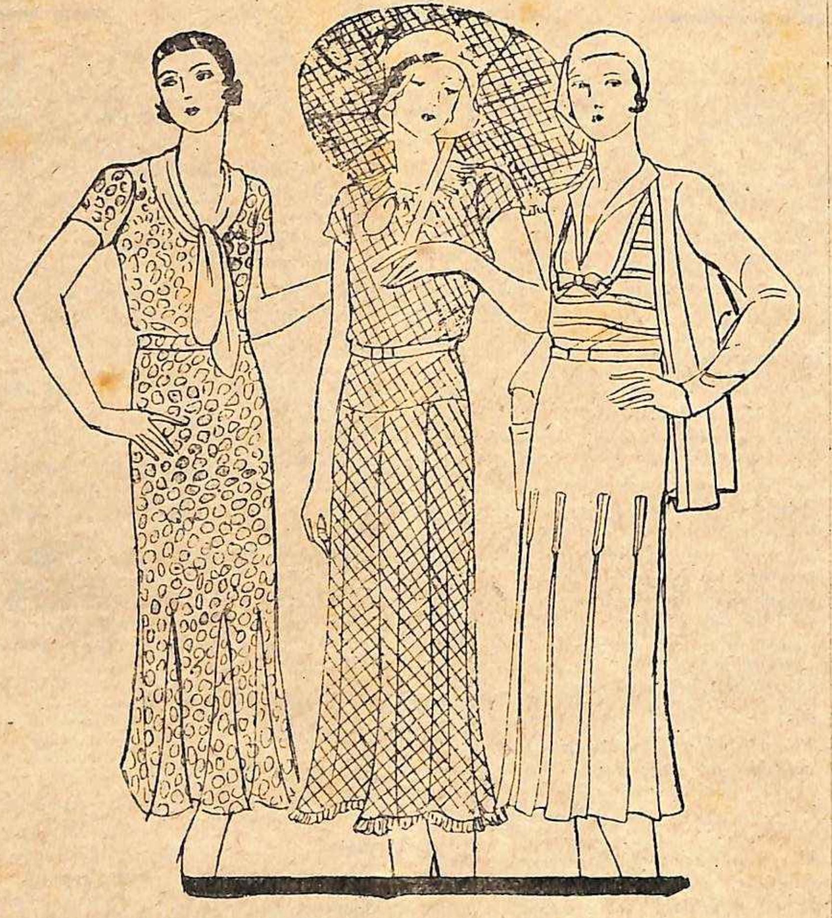

1) Φόρεμα λινομέταξο ἐμπριμὲ μὲ μεγάλες βοῦλες. Γαρνίρεται μὲ φισοὺ ἀπὸ λινό.
2) Φόρεμα ἀπὸ ἐταμίνα μπλὲ ἐπάνω σὲ φόντο ἄσπρο. Ἡ ὀμπρέλλα εἶνε ἀσορτί.
3) Κοστοῦμι—σπὸρ ἀπὸ ἄσπρο λινό, μὲ ἐνκρυστασιὸν ἀπὸ λινὸ μπλέ.

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

— Πῶς νὰ προφυλάσσετε τὰ στρώματά σας.

Ἂν θέλετε νὰ προφυλάξετε τὰ στρώματά σας ἀπὸ τὸ σαράκ. καὶ ἄλλα ἔντομα, δὲν ἔχετε παρὰ νὰ σκορπίσετε μέσα σ' αὐτὰ μιὰ χοῦφτα ἀπὸ ξερὰ ἄνθη λεβάντας. Εἶνε τὸ καλύτερο προφυλακτικὸ μέσον καὶ ἀποδιώκει κάθε εἴδους ἔντομο μὲ τὴν ὡραία μυρουδιά του.

— Ἡ καθαριότης τοῦ γάλακτος.

Γιὰ νὰ πεισθῆτε ἂν τὸ γάλα ποὺ πίνετε εἶνε καθαρό, βυθίστε ὥς τὸν πάτο τοῦ δοχείου ποὺ τὸ περιέχει μιὰ βελόνα τοῦ πλεξίματος καὶ βγάλτε την κατόπιν. Ἂν τὸ γάλα εἶνε καθαρό, θὰ παρατηρήσετε κολλημένες στὴ βελόνα μερικὲς μικρὲς σταγόνες. Ἂν ὅμως εἶνε ἀνακατεμένο, ὅπως συνήθως, μὲ νερό, θὰ βγάλετε ἔξω τὴ βελόνα καθαρώτατη.

Η ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ Α. Ε.
ΣΤΑΔΙΟΥ 28β ΤΗΛ. 58-67
ΔΙΑΘΕΤΕΙ ΤΗΝ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑΝ ΚΑΙ ΠΛΟΥΣΙΩΤΕΡΑΝ ΣΥΛΛΟΓΗΝ
ΧΑΡΤΟΥ ΤΑΠΕΣΑΡΙΑΣ
ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΩΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ. — ΛΑΜΠΕΣ (ΚΡΕΜΑΣΤΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑΙ).
ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙΠΛΩΣΕΩΝ. — ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΕΙΣ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ.
ΤΙΜΑΙ ΑΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΑΙ

Η ΒΕΛΓΙΚΗ ΑΓΟΡΑ
ΟΔΟΣ ΒΥΣΣΗΣ 25
Κ. Κ. ΚΥΝΗΓΟΙ
Βλέπουσα τὴν πελατείαν της νὰ σπαταλᾷ ἀσκόπως κάλυκας καὶ πυρομαχικὰ γεμίζουσαν φυσίγγια ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐμπιστοσύνης μὲ πυρίτιδας Εὐρωπαϊκὰς μὲν ἀλλὰ διαφόρων πιέσεων, ἀναγκαζομένην δὲ ἐν τέλει ν' ἀγοράζῃ ἕτοιμα φυσίγγια πρὸς 4 καὶ 5 δραχμὰς ἕκαστον, ἵνα θέσῃ τέρμα «Η ΒΕΛΓΙΚΗ ΑΓΟΡΑ» εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην καὶ προμηθεύσῃ εἰς τὴν πελατείαν της πυρίτιδα ἐξαιρετικῆς ποιότητος καὶ δυνάμεως, ἀνέλαβε τὴν εἰσαγωγὴν τῆς παγκοσμίως γνωστῆς πυρίτιδος
"SIPE"
Τηλεγραφικῶς δὲ μᾶς ἐγνωστοποιήθη ἡ ἀποστολὴ τῆς ἀκάπνου πυρίτιδος «SIPE».
Ἡ πυρῖτις «SIPE» ἔχει ὅλως ἰδιαίτερα συστατικά, δὲν ὁμοιάζει μὲ τὰς ἄλλας εἰς κόκκους πυρίτιδας αἵτινες ἀλλοιοῦνται μὲ τὴν πολυκαιρίαν καὶ μὲ τὰς καιρικὰς μεταβολάς.
ΕΙΝΕ ΕΙΣ ΠΛΑΚΙΔΙΑ
en paillettes entierement gélatinisées
Δίδει δὲ ὁμοιόμορφα ὑπέροχα ἀποτελέσματα τόσον μὲ θερμοκρασίαν 40 βαθμῶν ὅσον καὶ κατὰ τὰς παγερὰς καὶ ὑγρὰς ἡμέρας.
Ἰδιαιτέρως τονίζομεν ὅτι ἡ γόμωσις φυσιγγίων μὲ πυρίτιδα «SIPE» στοιχίζει τόσον, ὅσον καὶ ἡ γόμωσις μὲ τὴν Ἑλληνικὴν πυρίτιδα «ΙΝΤΕΑΛ».
«Ἡ «SIPE» ἀναφλέγεται μὲ οἱονδήποτε καψύλιον.
ΣΗΜ.— Μὲ ἕκαστον κυτίον «SIPE» δίδεται δωρεὰν ἀπὸ ἓν μέτρον (μετρητῆς πυρίτιδος) ὥστε νὰ περιττεύῃ εἰς ζύγισμα.— Μὲ *1* κυτίον γεμίζετε *135—138* φυσίγγια.— Μὲ 1 1/2 γραμ. πυρίτιδος γίνεται γόμωσις τῶν 26.— Μὲ 1.60 γίνεται γόμωσις τῶν 28.

CASTROL MOTOR OILS
(Τὸ Μηχανέλαιον τῆς μεγάλης ἀποδόσεως καὶ ἀντοχῆς)
Ὅταν χρησιμοποιῆτε εἰς τὴν μηχανήν σας τὸ Μηχανέλαιον
CASTROL
ἐπιτυγχάνετε τὴν ΟΡΘΗΝ ΛΙΠΑΝΣΙΝ ΤΗΣ, ἡ ὁποία σημαίνει ΟΛΙΓΩΤΕΡΑ ΕΞΟΔΑ.
ΕΛΑΤΤΩΣΙΝ ΤΗΣ ΦΘΟΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΡΙΒΗΣ
(Δηλαδὴ οἰκονομίαν ἀνταλλακτικῶν καὶ ἐπισκευῶν).
ΕΛΑΧΙΣΤΗΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΙΝ ΕΛΑΙΟΥ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΝ ΚΑΥΣΙΜΟΥ ΥΛΗΣ
CASTROL
Εἶνε τὸ μηχανέλαιον τὸ ὁποῖον ἐγγυᾶται διὰ τὴν ἀρτίαν καὶ κανονικὴν λειτουργίαν τοῦ κινητῆρος σας καὶ τὴν διατήρησιν αὐτοῦ εἰς ἀρίστην πάντοτε κατάστασιν.
Διὰ πᾶσαν πληροφορίαν ἀπευθυντέον εἰς τὴν ΓΕΝΙΚΗΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΝ, ὁδὸς Κοραῆ 5, Ἀθῆναι τηλ. 64—53.

ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΟΛΟΙ ΤΟ «ΜΠΟΥΚΕΤΟ»

ΓΕΡΜΑΝΙΚΑΙ ΒΑΦΑΙ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ
ARTI E.J.B.
ARTI
ARTI E.J.B.
ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΕΙΣ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΤΗΣ ΣΥΝΟΙΚΙΑΣ ΣΑΣ

3 ΟΚΤΑΚΥΛΙΝΔΡΑ
3 ΑΛΗΘΕΙΑΙ

1 Ἡ Στουντεμπάκερ πωλεῖ περισσότερα ὀκτακύλινδρα αὐτοκίνητα ἀπὸ οἱονδήποτε ἄλλο ἐργοστάσιον - θετικωτάτη ἀπόδειξις ὑπεροχῆς τὴν ὁποίαν παραδεχονται οἱ ἀγορασταὶ ὀκτακυλίνδρων αὐτοκινήτων, δηλ τοῦ ἀριστοκρατικωτέρου τύπου αὐτοκινήτων πολυτελείας.

2 Ἡ συμμετρία, οἱ γλυκεῖς χρωματισμοὶ καὶ αἱ καλλιτεχνικαὶ γραμμαι τῶν τυπων «ΠΡΕΖΙΔΕΝΤ», «ΚΟΜΜΑΝΔΕΡ» καὶ «ΔΙΚΤΑΤΩΡ» τῆς Στουντεμπάκερ ἀποτελοῦν σταθμὸν ἐν τῇ ἐξελίξει τῆς ἐξωτερικῆς ἐμφανίσεως τοῦ αὐτοκινήτου

3 ΤΙΜΗ. Μόνον ἡ Στουντεμπακερ σᾶς προσφέρει τὴν ἀσυναγώνιστη ποιότητα τῶν τριῶν τούτων ὀκτακυλίνδρων σὲ τιμὴ χαμηλότερη καὶ σὲ κόστος συντηρήσεως μικρότερο ἀπὸ τὰ συνήθη ἐξακύλινδρα αὐτοκίνητα.

Μεγάλαι εὐκολίαι πληρωμῆς

ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ & ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ
ΟΔΟΣ ΠΑΤΗΣΙΩΝ 49 · ΑΘΗΝΑΙ

STUDEBAKER

ΕΤΑΙΡΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ